

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 11ης Μαρτίου 1999 *

Στην υπόθεση T-141/94,

Thyssen Stahl AG, εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Duisburg (Γερμανία), εκπροσωπούμενη, κατά την έγγραφη διαδικασία, από τους Jochim Sedemund και Frank Montag και, κατά την προφορική διαδικασία, από τον F. Montag και τη Barbara Balke, δικηγόρους Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Aloyse May, 32, Grand-rue,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους Julian Currall και Norbert Lorenz, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Gérard de Bergues, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, και στη συνέχεια από τον Jean-Louis Dewost, γενικό διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, τον Julian Curall και τον Guy Charrier, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, επικουρούμενους από τον Hans-Joachim Freund, δικηγόρο

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Φρανκφούρτης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως κύριο αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, προεδρεύοντα, A. Rotocki και J. Pirrung, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 23ης, 24ης, 25ης, 26ης και 27ης Μαρτίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

A — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 1 Με την παρούσα προσφυγή ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1, στο εξής: Απόφαση), με την οποία, αφενός, διαπιστώθηκε η συμμετοχή δεκαεπτά ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων και μιας από τις επαγγελματικές ενώσεις τους σε σειρά συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών περί καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινοτική αγορά δοκών χάλυβα, κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και, αφετέρου, επιβλήθηκαν πρόστιμα σε δεκατέσσερις επιχειρήσεις του τομέα αυτού για παραβάσεις διαπραχθείσες μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1988 και της 31ης Δεκεμβρίου 1990.
- 2 Η προσφεύγουσα αποτελεί τη σημαντικότερη θυγατρική εταιρία παραγωγής χάλυβα του ομίλου Thyssen. Το 1989/90 ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 8,241 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα (DM). Το 1990 οι πωλήσεις δοκών της εταιρίας αυτής εντός της Κοινότητας ανήλθαν σε 187,5 εκατομμύρια DM, ήτοι 91 εκατομμύρια ECU.
- 3 Δέκα λοιποί αποδέκτες της Αποφάσεως άσκησαν επίσης προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, ήτοι οι NMH Stahlwerke GmbH (στο εξής: NMH, υπόθεση

Υ-134/94), Eurofer ASBL (στο εξής: Eurofer, υπόθεση T-136/94), ARBED SA (στο εξής: ARBED, υπόθεση T-137/94), Cockerill-Sambre SA (στο εξής: Cockerill-Sambre, υπόθεση T-138/94), Unimétal — Société française des aciers longs SA (στο εξής: Unimétal, υπόθεση T-145/94), Krupp Hoesch Stahl AG (στο εξής: Krupp Hoesch, υπόθεση T-147/94), Preussag Stahl AG (στο εξής: Preussag, υπόθεση T-148/94), British Steel plc (στο εξής: British Steel, υπόθεση T-151/94), Siderúrgica Aristrain Madrid SL (στο εξής: Aristrain, υπόθεση T-156/94) και Empresa Nacional Siderúrgica SA (στο εξής: Ensidesa, υπόθεση T-157/94).

- 4 Δεδομένου ότι οι ένδεκα υποθέσεις ενώθηκαν για τη διεξαγωγή αποδείξεων και την προφορική διαδικασία με διάταξη του Πρωτοδικείου της 10ης Δεκεμβρίου 1997, θα γίνει αναφορά στην παρούσα υπόθεση σε ορισμένα έγγραφα που προσκομίστηκαν στις παρεμφερείς αυτές υποθέσεις. Ομοίως, δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις αυτές προέβαλαν ορισμένα επιχειρήματα στο πλαίσιο κοινής αγορεύσεως κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, θα μνημονεύονται ως «προσφεύγουσες».

B — Οι σχέσεις μεταξύ της βιομηχανίας χάλυβα και της Επιτροπής μεταξύ 1970 και 1990

Η κρίση της δεκαετίας 1970 και η δημιουργία της Eurofer

- 5 Από το 1974, η ευρωπαϊκή βιομηχανία χάλυβα επλήγη από μείωση της ζήτησης που δημιούργησε προβλήματα πλεονάζουσας προσφοράς και παραγωγικής ικανότητας, καθώς και χαμηλό επίπεδο τιμών.
- 6 Την 1η Ιανουαρίου 1977 η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει του άρθρου 46 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το «σχέδιο Simonet», στο πλαίσιο του οποίου κάθε επιχείρηση αναλάμβανε τη μονομερή εθελοντική δέσμευση να προσαρμόζει τις προμήθειές της στα επίπεδα που θα προτεινόταν στα προγράμματα προβλέψεων που δημοσιεύονται κάθε τρίμηνο, σύμφωνα με το άρθρο 46, τρίτο εδάφιο, σημείο 2, της Συνθήκης. Δεδομένου ότι το σύστημα δεν επέτρεψε τη σταθεροποίηση της αγοράς, αντικαταστάθηκε το

1978 από το «σχέδιο Davignon» που προσέθεσε, μεταξύ άλλων, στις μονομερείς εθελοντικές δεσμεύσεις τον καθορισμό ενδεικτικών και ελάχιστων τιμών (συμφωνία γνωστή ως Eurofer I).

- 7 Οι μονομερείς εθελοντικές δεσμεύσεις των επιχειρήσεων έναντι της Επιτροπής αποτελούσαν αντικείμενο προηγούμενης μεταξύ τους συζητήσεως στο πλαίσιο της επαγγελματικής ενώσεως Eurofer, τη δημιουργία της οποίας είχε ενθαρρύνει η Επιτροπή το 1977. Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στην Eurofer για να διαχειριστεί την κρίση της βιομηχανίας χάλυβα, σε τέτοιο βαθμό ώστε σ' ένα έγγραφο της 13ης Ιουλίου 1978 του μέλους της Επιτροπής κ. Davignon προς τον πρόεδρο της Eurofer γίνεται μνεία «στην από κοινού διαχείριση της καταπολεμήσεως της κρίσεως την οποία επέλεξαν η Επιτροπή και οι παραγωγοί» (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 2).

Το καθεστώς των ποσοτώσεων που θεσπίστηκε από το 1980 έως το 1988

- 8 Δεδομένου ότι η κατάσταση της αγοράς χάλυβα εξακολούθησε να επιδεινώνεται, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2794/80/ΕΚΑΧ, της 31ης Οκτωβρίου 1980, περί καθορισμού ενός συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής χάλυβος για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβος (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/010, σ. 50, στο εξής: απόφαση 2794/80). Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε μια κατάσταση έκδηλης κρίσεως, υπό την έννοια του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και επέβαλε υποχρεωτικές ποσοτώσεις παραγωγής για την πλειονότητα των προϊόντων της χαλυβουργίας, συμπεριλαμβανομένων των δοκών.
- 9 Το εν λόγω καθεστώς κρίσεως μπορεί να περιγραφεί ως εξής: η Επιτροπή καθόριζε ένα τριμηνιαίο στόχο παραγωγής για τις διάφορες κατηγορίες προϊόντων και κατόπιν όριζε για κάθε επιχείρηση μια ποσόστωση παραγωγής και μια ποσόστωση παραδόσεως σε κοινοτικό επίπεδο (ποσοτώσεις «I»). Επιπλέον, είχε συμφωνηθεί ότι για κάθε επιχείρηση οριζόταν μια ποσόστωση παραδόσεως για εκάστη των εθνικών αγορών (ποσοτώσεις «i»). Η Eurofer ήταν ελπιφορισμένη με την κατανομή της ποσοτώσεως «I» κάθε επιχείρησης σε ποσοτώσεις «i», στο πλαίσιο των συμφωνιών Eurofer II έως Eurofer V. Η Επιτροπή παρενέβαινε σε περίπτωση ενδεχόμενης διαφοράς μεταξύ επιχειρήσεων (βλ. τη διατιθσία του κ. Davignon, στις 2 Ιουνίου 1982, έναντι των ποσοτώσεων «i» της Italsider, παράρτημα 3, έγγραφο 11, στην προσφυγή T-151/94).

- 10 Σημειωτέον επίσης ότι οι επίτροποι Davignon και Andriessen απηύθυναν στην Eurofer, με έγγραφο της 17ης Ιανουαρίου 1983 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 6), μια προειδοποίηση, η οποία είχε ως εξής:

« Η Επιτροπή εκτιμά τη συνεργασία των επιχειρήσεων και των ενώσεών τους όσον αφορά την επιτυχία των μέτρων καταπολεμήσεως της κρίσεως, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της πολιτικής τιμών. Θεωρεί ότι η συνεργασία αυτή αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της πολιτικής της όσον αφορά την παραγωγή χάλυβα και επιθυμεί τη συνέχισή της.

Ωστόσο, η Επιτροπή επισύρει την προσοχή των ενώσεων, ιδίως δε της Eurofer, στο ότι πρέπει να εκτελούν τις δραστηριότητές τους τηρώντας αυστηρά το πλαίσιο και τα όρια που θέτει το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Η Επιτροπή επιθυμεί να διευκρινίσει ότι δεν θα μπορέσει να δεχθεί το να προεξοφλούν ή να καταστρατηγούν οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις ή οι ενώσεις τους τις αποφάσεις που θα λάβει η Επιτροπή κατά την εκπόνηση της πολιτικής τιμών ούτε το να χρησιμοποιούνται τα μέτρα που λαμβάνει η Επιτροπή και οι συστάσεις που διατυπώνει στο πλαίσιο της πολιτικής της για την καταπολέμηση της κρίσεως ως πρόφαση για τη σύναψη συμπράξεων ή τη λήψη αποφάσεων αντιθέτων προς τη Συνθήκη. Τέτοιες συμπράξεις ή αποφάσεις εμπίπτουν στο άρθρο 65, είναι αυτοδικαίως άκυρες και θα διώκονται από την Επιτροπή.

(...).»

- 11 Ο πρόεδρος της Eurofer, με έγγραφο της 8ης Φεβρουαρίου 1983, απάντησε στους επιτρόπους Davignon και Andriessen ως εξής (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 7):

«Θα θέλαμε (...) να σας υπενθυμίσουμε ότι, όσον αφορά τις ποσότητες, οι συμφωνίες περιορισμού της παραγωγής και των παραδόσεων συνάφθηκαν κατόπιν πειστικής αιτήσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου. Η Επιτροπή τηρείται ενήμερη για όλες τις λεπτομέρειες της λειτουργίας τους και είμαστε πράγματι αποφασισμένοι να εξακολουθήσουμε να ενεργούμε κατ' αυτόν τον τρόπο.

Στον τομέα των τιμών, η Επιτροπή και το Συμβούλιο δεν έπαυσαν να τονίζουν την αναγκαιότητα ανόδου των τιμών προκειμένου να μπορέσουν οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις να πραγματοποιήσουν επαρκή έσοδα (...).

Η Επιτροπή ενημερώνεται σχολαστικά για όλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για να επιτευχθεί ο στόχος τον οποίο έθεσε και είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε στην ίδια κατεύθυνση και στο μέλλον.

Υπό τις συνθήκες αυτές, ελπίζουμε ότι, αν η δραστηριότητά μας φθάσει ενδεχομένως κάποτε να υπερβαίνει την ερμηνεία που η Επιτροπή δίδει στις διατάξεις της Συνθήκης του Παρισιού, θα μας ενημερώσετε αμέσως σχετικώς.»

- 12 Δεδομένου ότι η κατάσταση έκδηλης κρίσεως διήρκησε επί μακρόν, τα μέτρα ποσοτώσεων που έλαβε η Επιτροπή παρατάθηκαν και συμπληρώθηκαν επανειλημμένως, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση ενός συστήματος ελαχίστων τιμών για τις δοκούς και άλλα προϊόντα, μεταξύ 1984 και 1986 (απόφαση 3715/83/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1983, για τον καθορισμό ελαχίστων τιμών για ορισμένα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, ΕΕ L 373, σ. 1). Η Επιτροπή έλαβε επίσης την απόφαση 3483/82/ΕΚΑΧ, της 17ης Δεκεμβρίου 1982, σχετικά με την υποχρέωση των επιχειρήσεων της Κοινότητας να δηλώνουν τις παραδόσεις τους που αφορούν

ορισμένα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα (EE L 370, σ. 1), στο εξής: απόφαση 3483/82, η οποία εισήγαγε ένα «σύστημα επιτήρησης», στο πλαίσιο του οποίου κάθε επιχείρηση ήταν υποχρεωμένη να δηλώνει στην Επιτροπή τις προμήθειές της ανά χώρα.

- 13 Στις αρχές του 1984, η Επιτροπή ενίσχυσε το σύστημα των ποσοτώσεων εκδίδοντας την απόφαση 234/84/ΕΚΑΧ, της 31ης Ιανουαρίου 1984, για παράταση του συστήματος επιτήρησης και ποσοτώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα των επιχειρήσεων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (EE L 29, σ. 1, στο εξής: απόφαση 234/84). Η ένατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής παραπέμπει σε μια δήλωση του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1983, σύμφωνα με την οποία «η σταθερότητα των παραδοσιακών ρευμάτων των προϊόντων σιδήρου και χάλυβα στην Κοινότητα αποτελεί ουσιώδες στοιχείο, το οποίο πρέπει να διατηρηθεί για να πραγματοποιηθεί η αναδιάρθρωση του τομέα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα μέσα σε ανταγωνιστικό πλαίσιο συμβιβασμό με την αλληλεγγύη που επιβάλλεται από το σύστημα των ποσοτώσεων παραγωγής». Κατά συνέπεια, το άρθρο 15 Β της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει, στην περίπτωση υποβολής σχετικής καταγγελίας εκ μέρους κράτους μέλους, ότι η Επιτροπή, αφού ελέγξει το βάσιμο της καταγγελίας αυτής, καλεί τις επιχειρήσεις στις οποίες οφείλονται οι διαπιστωθείσες διαταραχές να αναλάβουν εγγράφως τη δέσμευση να διορθώσουν, κατά το επόμενο τρίμηνο, τη διαφορά που σημειώθηκε στις συνηθισμένες παραδόσεις τους. Σε περίπτωση που μια επιχείρηση δεν θελήσει να υπαχθεί σ' αυτή την αρχή της αλληλεγγύης, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει το τμήμα της ποσοτώσεώς της που μπορεί να διατεθεί στην κοινή αγορά.
- 14 Η πολιτική σταθερότητας των παραδοσιακών ρευμάτων και οι προσπάθειες για διατήρηση των τιμών σε παραδεκτά επίπεδα αποτέλεσαν αντικείμενο πολλών ανταλλαγών μεταξύ της Επιτροπής και της Eurofer, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:
- ένα σημείωμα της Eurofer της 2ας Ιουλίου 1984, που αφορά τις εξηγήσεις που παρασχέθηκαν κατά τη συνάντηση των εκπροσώπων της Επιτροπής και της

βιομηχανίας, που έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες στις 27 Ιουνίου 1984 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 8), το οποίο διευκρινίζει, σε σχέση με την εφαρμογή του άρθρου 15 Β της αποφάσεως 234/84, τα εξής:

« Η Επιτροπή θέσπισε το σύστημα του άρθρου 15 Β ανταποκρινόμενη στις ανησυχίες των εθνικών κυβερνήσεων. Αυτό δεν μπορεί με κανένα τρόπο να αντικαταστήσει το σύστημα του μικρού "i" της συμφωνίας Eurofer IV. Αντιθέτως, η Επιτροπή χρειάζεται την Eurofer για τις εκτιμήσεις της αγοράς και για τον διακανονισμό όλων των λεπτομερειών. Χωρίς την Eurofer, η Επιτροπή θα ήταν σε πολύ δύσκολη θέση (...). Γενικώς, η Επιτροπή ενδιαφέρεται μόνο για γενική ανάλυση της καταστάσεως, χωρίς να υπεισέρχεται στις δευτερεύουσες λεπτομέρειες (...). Στο μέλλον, η Επιτροπή προτίθεται να εξετάσει ένα σύστημα που να βασίζεται στις ποσοτώσεις, αλλά στην περίπτωση αυτή θα είχε ανάγκη της πλήρους υποστηρίξεως της Eurofer »·

- τα πρακτικά μιας συσκέψεως Επιτροπής/Eurofer της 16ης Δεκεμβρίου 1985, παρουσία του μέλους της Επιτροπής κ. Narjes (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 10), τα οποία αναφέρουν, σε σχέση με τα παραδοσιακά ρεύματα, τα εξής:

« Η Επιτροπή εξέφρασε τη βαθιά ανησυχία της σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις της αγοράς. Εξέφρασε επίσης τη λύπη της για το ότι δεν συνήφθη ακόμα η Eurofer V και τόνισε την ευθύνη των παραγωγών όσον αφορά τις τιμές (...). Η Επιτροπή παρακάλεσε τους συμμετέχοντες να επανεξετάσουν τους τρόπους της μεταξύ τους συνεργασίας, δεδομένου ότι θεωρεί ότι η Eurofer έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του άρθρου 58. Η Επιτροπή έχει την πρόθεση να ορίσει τα κριτήρια εφαρμογής του άρθρου 15 Β μόλις αυτό καταστεί δυνατό, προκειμένου να αντιμετωπίσει την κατάσταση σε περίπτωση αποτυχίας της Eurofer ή να διευκολύνει έναν ιδιωτικό διακανονισμό »·

- τα πρακτικά μιας συσκέψεως μεταξύ του κ. Narjes και της Eurofer της 10ης Μαρτίου 1986 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 13), που αναφέρουν, σε σχέση με την ισπανική αγορά, τα εξής:

«Ο κ. Narjes υπενθύμισε την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τον περιορισμό των παραδόσεων στην Ισπανία (...). Όσον αφορά την κατανομή του βάρους, ήταν υπέρ μιας εσωτερικής συμφωνίας μεταξύ των παραγωγών της Eurofer»·

- τα πρακτικά μιας συσκέψεως μεταξύ του κ. Narjes και των εκπροσώπων της Eurofer της 16ης Μαΐου 1986 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 14), τα οποία αναφέρουν τα εξής:

«Η Επιτροπή επέμεινε στην αναγκαιότητα ταχείας εναρμονίσεως των δημοσιευομένων εντός της Κοινότητας τιμών στο ίδιο επίπεδο και αποφυγής των διαφορών μεταξύ των δημοσιευομένων τιμών και των τιμών της αγοράς. Οι κλαδικές εκπτώσεις πρέπει να αντιστοιχούν στην πραγματικότητα. Επιβεβαιώθηκε το ότι η γαλλική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα ήταν έτοιμη να αυξήσει τις τιμές, αλλά και η ανάγκη σχετικής υποστηρίξεως των εισδυουσών επιχειρήσεων. Η Eurofer εξέφρασε την ελπίδα ότι η συμφωνία Eurofer V θα αποτελέσει την κατάλληλη βάση για γενική αποκατάσταση των τιμών.»

- 15 Κατά την ίδια περίοδο, η Επιτροπή συνήψε μια σειρά διεθνών συμφωνιών με το Βασίλειο της Σουηδίας, το Βασίλειο της Νορβηγίας και τη Δημοκρατία της Φινλανδίας, που σκοπό είχαν να διασφαλίσουν τη σταθερότητα των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων μεταξύ των χωρών αυτών και της Κοινότητας (το αποκαλούμενο σύστημα των «διακανονισμών»): βλ. τα κατατεθέντα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση από τους διαδίκους έγγραφα της Επιτροπής προς τις σουηδικές αρχές της 4ης Μαρτίου 1986, της 13ης Φεβρουαρίου 1987 και της 21ης Ιανουαρίου 1988, προς τις νορβηγικές αρχές της 4ης Μαρτίου 1986, της 11ης Μαρτίου 1987 και της 10ης Φεβρουαρίου 1988, και προς τις φινλανδικές αρχές της 4ης Μαρτίου 1986, της 10ης Απριλίου 1987 και της 12ης Φεβρουαρίου 1988, που απεστάλησαν αντιστοίχως στο πλαίσιο της συμφωνίας της 22ας Ιουλίου 1972 μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Άνθρακος και Χάλυβος, αφενός, και του Βασιλείου της Σουηδίας, αφετέρου (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/006, σ. 100), της συμφωνίας της 14ης Μαΐου 1973 μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος, αφενός, και του Βασιλείου της Νορβηγίας, αφετέρου (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/006, σ. 203), και της συμφωνίας της 5ης Οκτωβρίου 1973 μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος, αφενός, και της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, αφετέρου (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/006, σ. 187).

- 16 Παρόμοιος διακανονισμός εφαρμόστηκε στο Βασίλειο της Ισπανίας, για μεταβατική περίοδο τριών ετών, με το πρωτόκολλο αριθ. 10 της Πράξεως Προσχωρήσεως. Η Επιτροπή καθόρισε για έκαστο των ετών 1986, 1987 και 1988 το επίπεδο των παραδόσεων χαλυβουργικών προϊόντων ισπανικής καταγωγής στις κοινοτικές αγορές, εξαιρουμένης της Πορτογαλίας. Η εφαρμογή αυτών των ειδικών μεταβατικών μέτρων περατώθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1988.

Τα γεγονότα που προηγήθηκαν της περατώσεως του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως, στις 30 Ιουνίου 1988

- 17 Η Επιτροπή άρχισε να προετοιμάζει την έξοδο από το καθεστώς κρίσεως και την επιστροφή στις κανονικές συνθήκες αγοράς ήδη από το 1985. Ένα έγγραφο που συνέταξαν οι υπηρεσίες της Γενικής Διευθύνσεως «Εσωτερική αγορά και βιομηχανικές υποθέσεις» της Επιτροπής (ΓΔ ΙΙΙ) κατά τη διάρκεια του 1985 (έγγραφο ΙΙΙ/534/FR, προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 5) υπενθυμίζει ότι: «Το σύστημα των ποσοτώσεων βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο εθελοντικό σύστημα το οποίο είχε διαχειριστεί η Eurofer» και υπογραμμίζει ότι: «[πρέπει] να συναφθεί συμφωνία για το μέλλον πριν από τα μέσα του ερχομένου έτους διότι, αν αυτό δεν πραγματοποιηθεί, θα υπάρξει μάχη για τα μερίδια αγοράς κατά το δεύτερο ήμισυ του έτους, η οποία θα μπορούσε να έχει καταστροφικά αποτελέσματα επί των τιμών και επί των κερδών των επιχειρήσεων». Το έγγραφο αυτό κατέληγε ότι: «η Eurofer πρέπει συνεπώς να ενθαρρυνθεί να αναλάβει τις ευθύνες της και να διατυπώσει τις προτάσεις της όσον αφορά τον τρόπο κατά τον οποίο η βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα πρέπει να εξέλθει από μια περίοδο προστασίας για να εισέλθει σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς».
- 18 Στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο σχετικά με την εισαγωγή μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1985 ενός συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής κατ' εφαρμογήν του

άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ [COM(85) 509, προσφυγή στην υπόθεση T-145/94, παράρτημα 14], η Επιτροπή περιγράφει λεπτομερώς μια μεταβατική περίοδο πριν από την επιστροφή στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού. Θεωρώντας ότι η χειρότερη φάση της κρίσης έχει κατ' αρχάς παρέλθει, καταλήγει ως εξής:

« Η αναδιάρθρωση του κοινοτικού τομέα σιδήρου και χάλυβα δεν έχει τελειώσει (...). Είναι επομένως απαραίτητη μια μεταβατική περίοδος: με ανώτατο όριο τα τρία έτη, θα επιτρέψει στη βιομηχανία να περάσει προοδευτικά από το εξαιρετικά αυστηρό πλαίσιο που επικρατεί προς το παρόν ακόμα σε μια πλήρως ανταγωνιστική αγορά που να είναι σύμφωνη με τους στόχους της Συνθήκης ΕΚΑΧ. (...) Το εξεταζόμενο σύστημα ποσοτώσεων από την 1η Ιανουαρίου 1986 και μετά (...) θα είναι το τελευταίο πριν από την επιστροφή σε καθεστώς ανταγωνιστικής αγοράς. (...) Η Επιτροπή δεν σκοπεύει να εισαγάγει στην προσεχή απόφαση τις διατάξεις του άρθρου 15 Β της απόφασης 234/84/ΕΚΑΧ υπό την τωρινή τους μορφή. (...) Η Επιτροπή σκοπεύει όμως να συνεχίσει, κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης της μεταβατικής περιόδου, τον στατιστικό έλεγχο των ροών προϊόντων σιδήρου και χάλυβα μεταξύ των κρατών μελών, βάσει πιστοποιητικών παραγωγής και συνοδευτικών εγγράφων. Τα στοιχεία αυτά θα επιτρέψουν να εξακριβωθεί ότι οι παραδοσιακές ροές προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών δεν υφίστανται απότομες διαταραχές. Στην περίπτωση που ο στατιστικός έλεγχος θα αποκάλυπτε τέτοιου είδους διαταραχές, η Επιτροπή θα έλεγε αμέσως κατά πόσο οι υπεύθυνες επιχειρήσεις δεν κατευθύνθηκαν προς την αναζήτηση νέων πελατών κατά παράβαση των όρων της Συνθήκης, ιδίως των κανόνων σχετικά με τις τιμές.»

- 19 Στην απόφαση 3485/85/ΕΚΑΧ, της 27ης Νοεμβρίου 1985, για παράταση της ισχύος του συστήματος επιτήρησης και ποσοτώσεων παραγωγής για ορισμένα προϊόντα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 340, σ. 5), η Επιτροπή αναφέρει ότι χάρη στη βελτίωση των συνθηκών αγοράς:

« το σύστημα ποσοτώσεων [θα] μπορέσει να καταργηθεί προοδευτικά κατά τη διάρκεια περιόδου δύο ή το πολύ τριών ετών. Το Συμβούλιο είχε ήδη παρατηρήσει, κατά τη συνεδρίασή του στις 25 Ιουλίου 1985, ότι είναι αναγκαία η επιστροφή, σύμφωνα με συγκεκριμένο τρόπο, σε μια αγορά όπου ισχύουν οι νόμοι του ελεύθερου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της Κοινότητας.»

20 Τα πρακτικά της συσκέψεως Επιτροπής/Eurofer της 16ης Μαΐου 1986 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 14), που συνετάγησαν από την Eurofer, αναφέρουν, υπό τον τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου 58 το 1987», τα εξής: «Όσον αφορά το μέλλον μετά το 1987, οι εκπρόσωποι της Επιτροπής δήλωσαν ότι δεν είχαν ακόμη γνώμη επί του ζητήματος». Τα ίδια πρακτικά αναφέρουν ότι οι αρμόδιοι της Eurofer, που συσκέφθηκαν μετά την αναχώρηση των εκπροσώπων της Επιτροπής, εξέθεσαν διάφορες δυνατότητες:

« Από μια αρχική συζήτηση προέκυψε ότι έπρεπε να γίνει επιλογή μεταξύ τριών δυνατοτήτων:

- απόλυτη ελευθερία και, στην περίπτωση αυτή, πώς να υπάρξει συνεργασία κατά τον καλύτερο τρόπο,
- παράταση του άρθρου 58 και, στην περίπτωση αυτή, πώς να αναληφθούν ενέργειες με την Επιτροπή,
- όχι εφαρμογή του άρθρου 58, αλλά ιδιωτικός διακανονισμός.

Στην περίπτωση αυτή, ποιο είδος διακανονισμού (παραγωγή, παραδόσεις) και ποια κάλυψη (ακατέργαστος χάλυβας, ορισμένα προϊόντα κ.λπ.).

Κάθε μέλος συμφώνησε ότι, εν πάση περιπτώσει, ο σκοπός συνίστατο στον καθορισμό ενός επιπέδου τιμών που να αντιστοιχεί στην αποδοτικότητα για μεγάλο αριθμό εταιριών.

Διάφορες γνώμες εκφράστηκαν, εκ των οποίων μια, στηριζόμενη στην ύπαρξη πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας για τα προσεχή έτη, θεώρησε ότι ήταν αναπόφευκτοι οι διακανονισμοί σχετικά με τις ποσότητες, και μια άλλη, στηριζόμενη στην εμπειρία του παρελθόντος, έθεσε εν αμφιβόλω την ικανότητα όλων των εταιριών να δεχθούν τις αναγκαίες προσαρμογές για τη σύναψη ενός ιδιωτικού διακανονισμού μετά από μια μακρά περίοδο τεχνητών μέτρων».

21 Στην απόφασή της 3746/86/ΕΚΑΧ, της 5ης Δεκεμβρίου 1986, που τροποποιεί την απόφαση 3485/85/ΕΚΑΧ (ΕΕ L 348, σ. 1), η Επιτροπή ανέφερε ότι: «η εισαγωγή του άρθρου 15 Β κατέστη απαραίτητη τη στιγμή που η κρίση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα βρισκόταν στην οξύτερη φάση της. Στην παρούσα κατάσταση δεν δικαιολογείται πλέον η διατήρηση της εν λόγω διάταξης. Συνεπώς, πρέπει να καταργηθεί».

22 Στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο σχετικά με την πολιτική στον τομέα σιδήρου και χάλυβα, που υποβλήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 1987 [COM(87) 388 τελικό/2, ΕΕ 1987, C 272, σ. 3], η Επιτροπή δήλωσε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

« Η Επιτροπή δεν προτίθεται να παρατείνει το καθεστώς ποσοτώσεων, ο εκσυγχρονισμός του οποίου αποτελεί καθολικό αίτημα, παρά μόνον εφόσον αυτό συνοδεύεται από κίνητρα για το κλείσιμο και από ρητές δεσμεύσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και κυβερνήσεων.

(...)

Μολονότι η κατάσταση όσον αφορά τα πλατέα προϊόντα και τους βαρείς μορφοχάλυβες έχει τα στοιχεία εκείνα που τη χαρακτηρίζουν κρίσιμη, η Επιτροπή, έχοντας συνείδηση του ανασταλτικού ρόλου που το σύστημα ποσοτώσεων μπορεί να παίξει όσον αφορά την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας, δεν θα θέσει σε εφαρμογή ένα τέτοιο σύστημα παρά μόνο στον βαθμό που θα έχει από την πλευρά των επιχειρήσεων ρητές δεσμεύσεις όσον αφορά ένα ικανοποιητικό επίπεδο πραγματοποιημένων κλεισιμάτων, βάσει χρονοδιαγράμματος που δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία έτη.

(...)

Ειδικότερα:

(...)

— θα θέσει τέρμα στην εφαρμογή του συστήματος κατά τη διάρκεια του έτους 1988, στην περίπτωση που πριν από την 1η Αυγούστου 1988, οι επιχειρήσεις δεν έχουν καταβάλει πρόσθετες προσπάθειες (...).»

- 23 Στις 8 Οκτωβρίου 1987, η Επιτροπή έδωσε σε μια ομάδα τριών «σοφών», ήτοι στους U. Colombo, H. Friderichs και J. Μαγoux, την εντολή να εξετάσουν αν, όσον αφορά τρεις κατηγορίες προϊόντων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν οι δοκοί, οι επιχειρήσεις ήσαν πρόθυμες να αναλάβουν την υποχρέωση μιας επαρκούς και σε σύντομο χρονικό διάστημα μείωσης του παραγωγικού τους δυναμικού που είχε κριθεί ως πλεονάζον.
- 24 Σύμφωνα με την «έκθεση των τριών σοφών» (ΕΕ C 9, της 14ης Ιανουαρίου 1988, σ. 6):

«Είναι προφανές ότι οι επιχειρήσεις, αφού προστατεύονται από ένα σύστημα ποσοτώσεων για επτά χρόνια και αφού συνήθισαν στην ιδέα παράτασης του συστήματος, δεν είναι διατεθειμένες να αναλάβουν υποχρεώσεις σχετικά με διακοπές λειτουργίας σε τέτοια έκταση που να δικαιολογεί την παράταση του συστήματος αυτού (...).

Παρ' όλ' αυτά, ενόψει της διεθνούς οικονομικής κατάστασης μπορούμε να προβλέψουμε ότι η παρούσα κατάσταση των σχετικά υψηλών τιμών δεν θα διαρκέσει

πολύ και είναι σίγουρο ότι το πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό θα επιβαρύνει και πάλι την αγορά, υποχρεώνοντας τους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα να προβούν σε αναδιαρθρώσεις και να κλείσουν εγκαταστάσεις.

Η Επιτροπή επομένως πρέπει να δράσει αποφασιστικά, αλλά με αίσθηση των ευθυνών της.

Το παρόν σύστημα ποσοτώσεων δεν μπορεί να συνεχιστεί εφόσον δεν αναληφθούν σαφείς υποχρεώσεις από πλευράς των επιχειρήσεων όσον αφορά τις μειώσεις του παραγωγικού δυναμικού. Εξάλλου, αν οι δυνάμεις της αγοράς αφεθούν ελεύθερες να δράσουν, η πτώση των τιμών η οποία αναμφίβολα θα ακολουθήσει ενδέχεται να επηρεάσει όλες τις επιχειρήσεις και επομένως να καταστήσει δυσκολότερη την προτεινόμενη αναδιάρθρωση.»

25 Η έκθεση τελειώνει ως εξής:

«Τελειώνοντας, θα θέλαμε και πάλι να τονίσουμε τη σοβαρότητα της κρίσης στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα η οποία είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι παραδέχονται οι περισσότεροι υπεύθυνοι της βιομηχανίας αυτής.

Η κρίση αυτή απαιτεί αποφασιστική και αταλάντευτη στάση των κοινοτικών αρχών προκειμένου η βιομηχανία να τεθεί ενώπιον των ευθυνών της.

Είναι κατεπείγον θέμα οι βιομηχανίες σιδήρου και χάλυβα να αναδιαρθρωθούν ώστε να αντιμετωπίσουν τον διεθνή ανταγωνισμό και να γίνουν πλήρως ανταγωνιστικές σε μια αγορά η οποία θα είναι όλο και περισσότερο ελεύθερη.»

26 Κατά τη διάρκεια επίσης του 1987, η Επιτροπή εγκατέλειψε τη θεωρία της σχετικά με τη διατήρηση των «παραδοσιακών ρευμάτων». Στο παράρτημα Ι της προπαρατεθείσας ανακοινώσεώς της προς το Συμβούλιο της 18ης Σεπτεμβρίου 1987, εξέφρασε κατά συνέπεια τη γνώμη ότι «η διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών [ρευμάτων] χαλυβουργικών προϊόντων μεταξύ κρατών μελών δεν συνδέεται επαρκώς με τον στόχο της Κοινότητας για τη δημιουργία μιας ανοικτής εσωτερικής αγοράς το 1992».

27 Η νέα πολιτική της Επιτροπής στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα εκτέθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την πολιτική στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα, που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο στις 16 Ιουνίου 1988 [COM(88) 343 τελικό, ΕΕ 1988, C 194, σ. 23]. Η Επιτροπή, εξετάζοντας τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν, ανέφερε τα εξής:

«Πρέπει να σημειωθεί ότι η Συνθήκη των Παρισίων βασίζεται, θεωρώντας την ως ομαλή κατάσταση, σε μια αντίληψη ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά και επιφορτίζει την Επιτροπή, στο άρθρο 5, να παρεμβαίνει απευθείας στην παραγωγή μόνον εφόσον το απαιτούν οι περιστάσεις (...). Η Συνθήκη ορίζει επίσης ότι ο ανταγωνισμός πρέπει να αναπτύσσεται υπό ομαλές συνθήκες.

Εξάλλου, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς το 1992 αποτελεί θεμελιώδη στόχο και για την αγορά σιδήρου και χάλυβα. Η προετοιμασία μέχρι το ορόσημο του 1992 θα απαιτήσει ριζική αλλαγή της στρατηγικής των ιθυνόντων των επιχειρήσεων που ακόμη διαμορφώνεται συχνότερα απ' ό,τι θα έπρεπε από σκέψεις στο επίπεδο των εθνικών αγορών.»

28 Η Επιτροπή κατέληξε στο εξής:

«Η αγορά σιδήρου και χάλυβα βελτιώθηκε σε τέτοιο βαθμό που να μη δικαιολογείται πλέον σύστημα ποσοτώσεων. Το σύστημα αυτό άλλωστε απεδείχθη ανεπαρκές για να ωθήσει τις επιχειρήσεις να αποτελειώσουν την αναδιάρθρωση (...) η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι πρέπει να συνεχιστεί η διαρθρωτική προσαρμογή με τους φυσικούς κανόνες της αγοράς».

29 Κατά την 1255η σύνοδο της 24ης Ιουνίου 1988, το Συμβούλιο σημείωσε ότι η Επιτροπή σκόπευε να σταματήσει το καθεστώς των ποσοτώσεων για το σύνολο των χαλυβουργικών προϊόντων στις 30 Ιουνίου 1988. Το Συμβούλιο, αναφερόμενο στα συνοδευτικά μέτρα και στα μέτρα επιτήρησης της αγοράς που σκόπευε να λάβει η Επιτροπή (μηνιαία στατιστικά στοιχεία για την παραγωγή και τις παραδόσεις, προγράμματα προβλέψεων, διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους), τόνισε ότι «σε κανένα δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το σύστημα [επιτήρησης] για να παρακάμπτει το άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ» (βλ. απόσπασμα του σχεδίου πρακτικών της 1255ης συνόδου του Συμβουλίου, παράρτημα 3 του υπομνήματος αντικρούσεως στην υπόθεση Τ-151/94).

30 Στις 4 Μαΐου 1988, η Επιτροπή δημοσίευσε εξάλλου ένα ανακοινωθέν Τύπου [IP(88) 261, βλ. προσφυγή στην υπόθεση Τ-151/94, παράρτημα 5, έγγραφο 4] σχετικά με την επιθεώρηση την οποία είχε πραγματοποιήσει στο πλαίσιο της υποθέσεως του ανοξείδωτου χάλυβα (βλ. σκέψη 36 κατωτέρω). Στο ανακοινωθέν αυτό περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Πρόκειται για την πρώτη επιθεώρηση σχετικά με καρτέλ στον τομέα του χάλυβα που διενεργεί η Επιτροπή τα τελευταία δεκατρία έτη. Μολονότι το επίσημο σύστημα των ποσοτώσεων της Επιτροπής έχει ήδη καταργηθεί για ορισμένα προϊόντα και έχουν υπάρξει προτάσεις για να τεθεί τέρμα στο σύστημα των ποσοτώσεων στις 30 Ιουνίου 1988, είναι σαφές ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να ανεχθεί να αντικατασταθεί το κοινοτικό σύστημα με ανεπίσημους και παράνομους διακανονισμούς συναπτόμενους από την ίδια τη βιομηχανία».

31 Το καθεστώς κρίσης περατώθηκε επίσημα, στην περίπτωση των δοκών, στις 30 Ιουνίου 1988. Την ίδια ημερομηνία έληξε και η συμφωνία Eurofer V. Το σύστημα επιτήρησης των παραδόσεων μεταξύ κρατών μελών, που θεσπίστηκε με την απόφαση 3483/82, διατηρήθηκε ωστόσο μέχρι τον Νοέμβριο 1988.

Το σύστημα επιτήρησης που τέθηκε σε εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 1988

32 Μολονότι το σύστημα έκδηλης κρίσεως περατώθηκε στις 30 Ιουνίου 1988, από ένα εσωτερικό σημείωμα της ΓΔ ΙΙΙ, της 24ης Οκτωβρίου 1988, που προσκομίσθηκε από την καθής σε εκτέλεση της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 10ης Δεκεμβρίου 1997, προκύπτει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφώνησαν όσον αφορά την ανάγκη να διευκολυνθεί η προσαρμογή των επιχειρήσεων σε ενδεχόμενες αλλαγές της ζήτησεως. Προς τούτο, συμφωνήθηκε ότι η Επιτροπή θα συνέχιζε να επιτηρεί την αγορά με τη χρησιμοποίηση τριών μέτρων:

- τη συλλογή μηνιαίων στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή και τις παραδόσεις ορισμένων προϊόντων,
- την παρακολούθηση της εξελίξεως των αγορών των προϊόντων αυτών, στο πλαίσιο των τριμηνιαίων προγραμμαμάτων προβλέψεων,
- τακτικές διαβουλεύσεις με τις επιχειρήσεις σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις της αγοράς.

33 Η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή την πολιτική αυτή, μεταξύ άλλων, με την απόφασή της 2448/88/ΕΚΑΧ, της 19ης Ιουλίου 1988, που καθιερώνει σύστημα επιτήρησης για ορισμένα προϊόντα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 212, σ. 1, στο εξής: απόφαση 2448/88), στο πλαίσιο του οποίου κάθε επιχείρηση όφειλε να δηλώνει στην Επιτροπή τις παραδόσεις της. Το σύστημα αυτό έληξε στις 30 Ιουνίου 1990 και αντικαταστάθηκε από ένα καθεστώς ατομικής και εθελοντικής πληροφόρησης.

34 Οι επιχειρήσεις συνέχισαν έτσι να έχουν τακτικές και στενές επαφές με τη ΓΔ ΙΙΙ, επ' ευκαιρία των οποίων συζητούνταν οι παράμετροι της αγοράς [παραγωγή, παράδοση, αποθέματα, τιμές, εξαγωγές, εισαγωγές (...)]. Οι επαφές αυτές πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο:

- α) των επίσημων τριμηνιαίων συσκέψεων στις οποίες συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των παραγωγών, των χρηστών και των εμπόρων, καθώς και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής, κατά τις οποίες συζητούνται, σύμφωνα με το άρθρο 46 της Συνθήκης, τα προγράμματα προβλέψεων (forward programmes). Τέτοιες συσκέψεις πραγματοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, στις 4 Μαΐου 1988, την 1η Σεπτεμβρίου 1988, στις 3 Νοεμβρίου 1988, την 1η Φεβρουαρίου 1989, στις 28 Απριλίου 1989, την 1η Σεπτεμβρίου 1989, στις 7 Νοεμβρίου 1989, στις 7 Φεβρουαρίου 1990, στις 3 Μαΐου 1990, στις 4 Σεπτεμβρίου 1990 και στις 5 Νοεμβρίου 1990·
- β) των «συσκέψεων διαβουλεύσεως» (consultation meetings), στις οποίες συμμετείχε μόνο μικρός αριθμός εκπροσώπων της βιομηχανίας, μέλη ή όχι της Eurofer, και εκπρόσωποι της Επιτροπής, και οι οποίες πραγματοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, στις 27 Οκτωβρίου 1988, στις 26 Ιανουαρίου 1989, στις 28 Απριλίου 1989, στις 27 Ιουλίου 1989, στις 26 Οκτωβρίου 1989, στις 25 Ιανουαρίου 1990 και στις 27 Ιουλίου 1990·
- γ) των «συσκέψεων περιορισμένης συνθέσεως» (restricted meetings), στις οποίες συμμετείχε πολύ περιορισμένος αριθμός εκπροσώπων της βιομηχανίας, μέλη ή όχι της Eurofer, και εκπρόσωποι της Επιτροπής, και οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 8 Δεκεμβρίου 1988, στις 21 Μαρτίου 1989, στις 15 Ιουνίου 1989 και στις 13 Δεκεμβρίου 1989·
- δ) των «γευμάτων του χάλυβα» (steel lunches), στα οποία συμμετείχαν σε άτυπο πλαίσιο εκπρόσωποι της Eurofer και της Επιτροπής, επ' ευκαιρία των συσκέψεων διαβουλεύσεως ή των συσκέψεων περιορισμένης συνθέσεως.

35 Ο κύριος σκοπός των διαφόρων αυτών συσκέψεων συνίστατο στο να παρασχεθούν στην Επιτροπή τα προερχόμενα από τη βιομηχανία στοιχεία που ήταν αναγκαία για

την εφαρμογή του άρθρου 46 της Συνθήκης και του συστήματος επιτήρησης που θέσπισε η απόφαση 2448/88. Στις συσκέψεις αυτές συμμετείχαν υπάλληλοι της ΓΔ ΙΙΙ (μεταξύ άλλων οι Ortún, Kutscher, Evans, Drees, Aarts και Vanderseypen), ο πρόεδρος της CDE, οι πρόεδροι των επιτροπών προϊόντων της Eurofer, ορισμένοι εκπρόσωποι άλλων χαλυβουργικών ενώσεων και ορισμένα μέλη του προσωπικού της Eurofer. Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας παρείχαν στην Επιτροπή γενικά πληροφοριακά στοιχεία όσον αφορά την οικονομική κατάσταση κάθε προϊόντος. Τα γενικά και ανά προϊόν στοιχεία που ανταλλάσσονταν στις περιπτώσεις αυτές αφορούσαν την πραγματική κατανάλωση, τη φαινομενική κατανάλωση, τις τιμές, τις παραγγελίες, τις παραδόσεις, τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και την κατάσταση των αποθεμάτων. Η Eurofer απέστειλε στη ΓΔ ΙΙΙ, κατά κανόνα μερικές ημέρες μετά τη σχετική σύσκεψη, μια σύνοψη των συσκέψεων διαβουλευσεως, γνωστή ως «speaking notes».

Η απόφαση του ανοξειδωτου χάλυβα της 18ης Ιουλίου 1990

- 36 Στις 18 Ιουλίου 1990 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 90/417/EKAX, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 65 της συνθήκης EKAX που αφορά συμφωνία και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ ευρωπαϊών παραγωγών πλατέων προϊόντων ψυχρής ελάσεως ανοξειδωτου χάλυβα (EEL 220, σ. 28, στο εξής: απόφαση του ανοξειδωτου χάλυβα), με την οποία επέβαλε πρόστιμα ύψους 25 000 έως 100 000 ECU σε ορισμένες χαλυβουργικές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν η British Steel, η Thyssen Edelstahlwerke AG, αδελφική εταιρία της προσφεύγουσας, και η Ugine aciers de Châtillon et Gueugnon, θυγατρική της Unimétal, λόγω του ότι παρέβησαν το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, συνάπτοντας στις 15 Απριλίου 1986 συμφωνία ποσοστάσεων και τιμών.

Ο από το 1990 προβληματισμός της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον της Συνθήκης EKAX

- 37 Η Επιτροπή ξεκίνησε έναν προβληματισμό σχετικά με το μέλλον της Συνθήκης EKAX κατά τη διάρκεια του 1990, όπως προκύπτει από ένα σχέδιο ανακοινώσεως του κ. Bangemann, μέλους της Επιτροπής αρμοδίου για τη βιομηχανική πολιτική,

προς τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με το ζήτημα αυτό, με ημερομηνία 23 Οκτωβρίου 1990 (παράρτημα 10 της προσφυγής στην υπόθεση T-156/94). Στο έγγραφο αυτό, η Επιτροπή προέκρινε την επιλογή της εκπνοής της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά τη λήξη της το 2002, «χρησιμοποιώντας ωστόσο την ευελιξία που της προσφέρει σχετικώς η Συνθήκη αυτή για να προσαρμόσει, κατά το μέτρο του δυνατού, την εφαρμογή της στην κατάσταση των δύο κλάδων και οργανώνοντας σταδιακά την ανάληψη των κλάδων αυτών (“phasing in”) από τη Συνθήκη ΕΟΚ το 2002» [βλ. επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 15ης Μαρτίου 1991, σχετικά με το μέλλον της Συνθήκης ΕΚΑΧ, SEC(91) 407 τελικό, προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 1].

- 38 Στην ανακοίνωσή της του Σεπτεμβρίου 1991 σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού της ΕΚΑΧ (IV/832/91) (υπόμνημα απαντήσεως στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 5), η Επιτροπή πρότεινε «να γίνουν ενέργειες ώστε να ευθυγραμμιστούν κατά το μέτρο του δυνατού στο μέλλον οι πρακτικές ανταγωνισμού της ΕΚΑΧ και της ΕΟΚ». Ομοίως, στην *Εικοστή Έκθεση σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού*, που δημοσιεύθηκε το 1991, η Επιτροπή παρατήρησε μεταξύ άλλων (σημείο 122) ότι: «ήλθε η στιγμή να ευθυγραμμίσει, στο μέτρο του δυνατού, τους κανόνες ανταγωνισμού ΕΚΑΧ με εκείνους της Συνθήκης της Ρώμης».

Γ — Η διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής

- 39 Στις 16, 17 και 18 Ιανουαρίου 1991 η Επιτροπή διενήργησε, βάσει ατομικών αποφάσεων εκδοθεισών σύμφωνα με το άρθρο 47 της Συνθήκης, ελέγχους στα γραφεία επτά επιχειρήσεων και δύο ενώσεων επιχειρήσεων. Περαιτέρω έλεγχοι διενεργήθηκαν στις 5, 7 και 25 Μαρτίου 1991. Κατόπιν αιτήσεων που υπέβαλε η Επιτροπή βάσει του άρθρου 47 της Συνθήκης, ορισμένες από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων έδωσαν πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία.
- 40 Η Επιτροπή απηύθυνε μια ανακοίνωση αιτιάσεων στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η προσφεύγουσα, στις 6 Μαΐου 1992. Η προσφεύγουσα απάντησε στην ανακοίνωση αυτή με έγγραφα της 18ης Αυγούστου και της 20ής Δεκεμβρίου 1992.

- 41 Τα μέρη είχαν επίσης τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σε ακρόαση που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες από τις 11 έως τις 14 Ιανουαρίου 1993 και της οποίας τα πρακτικά τούς απεστάλησαν στις 8 Ιουλίου και στις 8 Σεπτεμβρίου 1993. Επί τη ευκαιρία, ο σύμβουλος ακροάσεων, δεδομένου ότι τα παριστάμενα μέρη διατύπωσαν πολλούς υπαινιγμούς σχετικά με ορισμένες επαφές που είχε η ΓΔ Π με τους παραγωγούς δοκών κατά την καλυπτόμενη από την ανακοίνωση αιτιάσεων περίοδο, κάλεσε τα μέρη αυτά να του κοινοποιήσουν όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που κατείχαν. Η προσφεύγουσα απάντησε στην πρόσκληση αυτή με έγγραφο της 16ης Φεβρουαρίου 1993.
- 42 Με έγγραφο της 22ας Απριλίου 1993, ο σύμβουλος ακροάσεων γνωστοποίησε στα εμπλεκόμενα μέρη την πρόθεσή του να μην προβεί σε δεύτερη ακρόαση.
- 43 Στις 15 Φεβρουαρίου 1994, ήτοι την προηγούμενη της εκδόσεως της Αποφάσεως, οι εκκρεμείς τότε διαπραγματεύσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εκπροσώπων της χαλυβουργικής βιομηχανίας, που απέβλεπαν στην αναδιάρθρωση της βιομηχανίας αυτής μέσω εθελοντικών μειώσεων παραγωγικού δυναμικού, διακόπηκαν διότι διαπιστώθηκε αποτυχία.
- 44 Σύμφωνα με τα πρακτικά της 1189ης συνεδριάσεως της Επιτροπής (πρωί και απόγευμα), που προσκόμισε η καθής κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, η Απόφαση ελήφθη οριστικά κατά τη συνεδρίαση του απογεύματος της 16ης Φεβρουαρίου 1994.
- 45 Το μεσημέρι της 16ης Φεβρουαρίου 1994, ο κ. Van Miert, μέλος της Επιτροπής αρμόδιο για τις υποθέσεις ανταγωνισμού, έδωσε συνέντευξη Τύπου, κατά τη διάρκεια της οποίας ανήγγειλε ότι η Επιτροπή έλαβε την Απόφαση και ανέφερε το ύψος των προστίμων που επιβλήθηκαν στις προσφεύγουσες British Steel, Preussag και ARBED. Τα ποσά αυτά δεν αντιστοιχούν με εκείνα που αναφέρονται στην Απόφαση. Ο κ. Van Miert ανέλυσε επίσης ορισμένα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό των προστίμων και απάντησε στις ερωτήσεις των δημοσιογράφων. Αρνήθηκε, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε συνάφεια μεταξύ της εκδόσεως της Αποφάσεως και της αποτυχίας, την προηγούμενη, των διαπραγματεύσεων για τις εθελοντικές μειώσεις παραγωγικού δυναμικού.

- 46 Στις 24 Φεβρουαρίου 1994, κατά τη διάρκεια μιας συζητήσεως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ορισμένοι βουλευτές διερωτήθηκαν σχετικά με τους λόγους που ώθησαν την Επιτροπή να λάβει την Απόφαση την επαύριο της αποτυχίας των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας. Ο κ. Van Miert υπεραμύνθηκε της θέσεως της Επιτροπής, τονίζοντας ότι επρόκειτο για δύο χωριστούς φακέλους.

Δ — Η Απόφαση

- 47 Η Απόφαση, που περιήλθε στην προσφεύγουσα στις 3 Μαρτίου 1994 με έγγραφο του κ. Van Miert της 28ης Φεβρουαρίου 1994 (στο εξής: Έγγραφο), περιέχει το ακόλουθο διατακτικό:

«Άρθρο 1

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις που παρατίθενται με την επωνυμία τους συμμετείχαν, στον βαθμό που περιγράφεται στην παρούσα απόφαση, σε αντίθετες προς τους κανόνες ανταγωνισμού πρακτικές, οι οποίες εμπόδισαν, περιόρισαν και στρέβλωσαν τον κανονικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Όταν επιβάλλονται πρόστιμα, η διάρκεια της παράβασης αναφέρεται σε μήνες, εκτός από την περίπτωση της εναρμόνισης των [πρόσθετων] στοιχείων, οπότε η συμμετοχή στην παράβαση υποδεικνύεται με το γράμμα "X".

(...)

Thyssen

- α) Ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μέσω της [επιτροπής δοκών] και της Walzstahl-Vereinigung (30)
- β) Καθορισμός τιμών στην [επιτροπή δοκών] (30)
- γ) Καθορισμός τιμών στη γερμανική αγορά (3)
- δ) Καθορισμός τιμών στην ιταλική αγορά (3)
- ε) Καθορισμός τιμών στη δανική αγορά (30)
- στ) Κατανομή της αγοράς, “σύστημα Traverso” (3+3)
- ζ) Κατανομή της γαλλικής αγοράς (3)
- η) Κατανομή της ιταλικής αγοράς (3)
- θ) Εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων (x)

Άρθρο 2

Η Eurofer παρέβη το άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ επειδή διευκόλυνε τα μέλη της στην ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών σε σχέση με τις παραβάσεις που διέπραξαν τα μέλη της και οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 1.

Άρθρο 3

Οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 παύουν στο εξής τις παραβάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2, εάν δεν το έχουν ήδη πράξει. Προς τον σκοπό αυτό οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων δεν επαναλαμβάνουν ή δεν συνεχίζουν οποιεσδήποτε από τις ενέργειες ή τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 1 ή, ανάλογα με την περίπτωση, στο άρθρο 2 και δεν λαμβάνουν μέτρα με ισοδύναμο αποτέλεσμα.

Άρθρο 4

Για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και οι οποίες διαπράχθηκαν μετά τις 30 Ιουνίου 1988 (31 Δεκεμβρίου 1989¹ στην περίπτωση των Aristrain και Ensidesa) επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

(...)

¹ — Ημερομηνία αναγραφόμενη στο ελληνικό, γερμανικό και αγγλικό κείμενο. Το γαλλικό και το ισπανικό κείμενο της αποφάσεως αναφέρουν την ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 1989.

Thyssen Stahl AG

6 500 000 ECU

(...)

Άρθρο 5

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 4 πρέπει να καταβληθούν (...) εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης:

(...)

Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής και από την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, καταβάλλονται αυτόματα τόκοι με επιτόκιο που το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας εφαρμόζει στις συναλλαγές του σε ECU προσαυξημένο κατά 3,5 %, δηλαδή 9,75 %.

Τα πρόστιμα άνω των 20 000 ECU μπορούν, ωστόσο, να καταβάλλονται σε πέντε ισόποσες ετήσιες δόσεις:

- η πρώτη δόση καταβάλλεται εντός τριών μηνών από της κοινοποιήσεως της παρούσας απόφασης,
- η δεύτερη, τρίτη, τέταρτη και πέμπτη δόση καταβάλλεται αντίστοιχα μετά από ένα, δύο, τρία ή τέσσερα χρόνια από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης.

Κάθε δόση προσαυξάνεται με τόκο του υπολογίζεται επί του συνολικού εναπομεινάντος οφειλόμενου ποσού με επιτόκιο που το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας εφαρμόζει στις συναλλαγές του σε ECU τον μήνα που προηγείται της ημερομηνίας κατά την οποία καθίσταται ληξιπρόθεσμη κάθε ετήσια πληρωμή.

Η διευκόλυνση αυτή χορηγείται από τον όρο ότι μέχρι την ημερομηνία που προβλέπεται στη πρώτη περίπτωση, έχει προσκομισθεί τραπεζική εγγύηση, αποδεκτή από την Επιτροπή που καλύπτει το υπόλοιπο του κεφαλαίου και τους τόκους.

Σε περίπτωση υπερημερίας το επιτόκιο προσαυξάνεται κατά 3,5 %.

(...)

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

(...)

— Thyssen Stahl AG

(...)

48 Το Έγγραφο, μετά από μια υπενθύμιση του άρθρου 5 της Αποφάσεως, αναφέρει τα εξής:

« Αν ασκήσετε προσφυγή ενώπιον των κοινοτικών δικαιοδοτικών οργάνων, η Επιτροπή δεν θα λάβει κανένα εισπρακτικό μέτρο ενόσω η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον των εν λόγω δικαιοδοτικών οργάνων, υπό τη ρητή προϋπόθεση:

— ότι θα δεχθείτε ότι η οφειλή σας, από τον χρόνο που κατέστη απαιτητή μέχρι τον χρόνο καταβολής που θα πραγματοποιηθεί τον επόμενο μήνα από την έκδοση της απρόσβλητης δικαστικής απόφασεως, παράγει τόκους βάσει των εξής επιτοκίων:

— στην περίπτωση που θα επιλέξετε εφάπαξ καταβολή, βάσει επιτοκίου 7,75 %,

— στην περίπτωση που θα επιλέξετε καταβολή με ετήσιες δόσεις, για την πρώτη δόση με βάση επιτόκιο 7,75 % και για τις επόμενες δόσεις με βάση το επιτόκιο του άρθρου 5 για κάθε μία από αυτές, προσαυξημένο κατά μιάμιση μονάδα·

— και ότι θα παράσχετε στην Επιτροπή, το αργότερο κατά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 5, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως, αποδεκτή από την Επιτροπή εγγύηση καλύπτουσα την κύρια οφειλή και τους τόκους (...).

Διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, εξελίξεις μεταγενέστερες της ασκήσεως της προσφυγής και αιτήματα των διαδίκων

49 Η παρούσα προσφυγή ασκήθηκε με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Απριλίου 1994.

- 50 Με έγγραφο της 7ης Σεπτεμβρίου 1994, που απεστάλη στη Γραμματεία, η Aristrain, προσφεύγουσα στην υπόθεση Τ-156/94, υπέβαλε το ερώτημα αν η Επιτροπή είχε εν προκειμένω τηρήσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 23 του Οργανισμού (ΕΚΑΧ) του Δικαστηρίου (στο εξής: άρθρο 23), σχετικά με τη διαβίβαση των εγγράφων. Η Επιτροπή, κληθείσα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως αυτής, απάντησε κατ' ουσίαν, με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 1994, ότι είχε κατά τη γνώμη της τηρήσει τα όσα επιτάσσει το εν λόγω άρθρο 23.
- 51 Η Γραμματεία του Πρωτοδικείου, με έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 1994, ζήτησε από την Επιτροπή να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 23. Η Επιτροπή κατέθεσε στη Γραμματεία ένα σύνολο από περίπου 11 000 έγγραφα σχετικά με την Απόφαση, τα οποία διαβιβάστηκαν με έγγραφο της 24ης Νοεμβρίου 1994, στο οποίο ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι τα έγγραφα που περιέχουν επιχειρηματικά απόρρητα, καθώς και τα δικά της εσωτερικά έγγραφα, δεν έπρεπε να καταστούν προσβάσιμα στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.
- 52 Μετά από μια άτυπη σύσκεψη με τους διαδίκους που πραγματοποιήθηκε στις 14 Μαρτίου 1995, το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) τους κάλεσε, με έγγραφο της Γραμματείας της 30ής Μαρτίου 1995, να λάβουν εγγράφως θέση σχετικά με τα προβλήματα εμπιστευτικότητας που τέθηκαν και σχετικά με ενδεχόμενη ένωση των υποθέσεων. Δεδομένου ότι οι απαντήσεις των διαδίκων δεν ήταν πλήρεις, το Πρωτοδικείο τους απηύθυνε μια δεύτερη σειρά ερωτήσεων, με έγγραφο της Γραμματείας της 21ης (25ης στην περίπτωση της British Steel) Ιουλίου 1995. Το Πρωτοδικείο κάλεσε επιπλέον την καθής να λάβει θέση επί μιας νέας αιτήσεως της British Steel, με ημερομηνία 14 Ιουλίου 1995.
- 53 Οι προσφεύγουσες, με τις απαντήσεις τους στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, που παρελήφθησαν μεταξύ 6 και 15 Σεπτεμβρίου 1995, διευκρίνισαν, μεταξύ άλλων, τις αιτήσεις τους περί προσβάσεως στα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής, με βάση έναν κατάλογο των εγγράφων αυτών που ήταν προσαρτημένα σε επιστολή την οποία η Επιτροπή είχε απευθύνει στο Πρωτοδικείο στις 25 Ιουνίου 1995.
- 54 Με διάταξη της 19ης Ιουνίου 1996, Τ-134/94, Τ-136/94, Τ-137/94, Τ-138/94, Τ-141/94, Τ-145/94, Τ-147/94, Τ-148/94, Τ-151/94, Τ-156/94 και Τ-157/94, ΝΜΗ Stahlwerke κ.λπ.

κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. II-537, στο εξής: διάταξη της 19ης Ιουνίου 1996), το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα, στο οποίο είχε εν τω μεταξύ τοποθετηθεί ο εισηγητής δικαστής) αποφάνθηκε επί του δικαιώματος προσβάσεως των προσφευγουσών στα έγγραφα του φακέλου που διαβίβασε η καθής και τα οποία προέρχονταν, αφενός, από τις ίδιες τις προσφεύγουσες και, αφετέρου, από τρίτα προς τις παρούσες διαδικασίες μέρη και τα οποία η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει εμπιστευτικά προς το συμφέρον των εν λόγω τρίτων. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί επί των αιτήσεων των προσφευγουσών για πρόσβαση στα έγγραφα του φακέλου αυτού τα οποία η καθής είχε χαρακτηρίσει ως εσωτερικά, καθώς και επί των αιτήσεών τους για την προσκόμιση εγγράφων που δεν περιλαμβάνονταν στον εν λόγω φάκελο, κάλεσε δε την καθής να διευκρινίσει κατά τρόπο λεπτομερή και συγκεκριμένο τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι ορισμένα από τα έγγραφα του φακέλου αυτού, που είχε χαρακτηρίσει ως εσωτερικά, δεν μπορούσαν, κατ' αυτήν, να γνωστοποιηθούν στις προσφεύγουσες.

55 Η καθής ανταποκρίθηκε στην ως άνω πρόσκληση του Πρωτοδικείου με έγγραφα της 11ης, 12ης και 13ης Σεπτεμβρίου 1996. Στα ίδια αυτά έγγραφα πρότεινε την παραπομπή εκάστης των υποθέσεων στην ολομέλεια του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Οι προσφεύγουσες, κληθείσες να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της τελευταίας αυτής αιτήσεως, απάντησαν με έγγραφα με ημερομηνία μεταξύ 4 και 18 Οκτωβρίου 1996. Οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις T-134/94, T-137/94, T-138/94, T-148/94, T-151/94 και T-157/94 αντιτάχθηκαν στην παραπομπή αυτή.

56 Με διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1997, T-134/94, T-136/94, T-137/94, T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 και T-157/94, NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-2293, στο εξής: διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1997), το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάνθηκε επί των αιτήσεων των προσφευγουσών περί προσβάσεως στα έγγραφα που είχε χαρακτηρίσει η Επιτροπή ως εσωτερικά, διατάσσοντας να περιληφθούν στη δικογραφία της υποθέσεως ορισμένα έγγραφα διαβιβασθέντα στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, που αφορούσαν τις επαφές της ΓΔ III με τους εκπροσώπους της χαλυβουργικής βιομηχανίας κατά την περίοδο της παραβάσεως που έλαβε υπόψη η Απόφαση για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, καθώς και ορισμένα έγγραφα προερχόμενα από τη Γενική Διεύθυνση εξωτερικών σχέσεων (ΓΔ I) και αφορώντα τις επαφές που είχε η Επιτροπή με ορισμένες σκανδιναβικές εθνικές αρχές. Το Πρωτοδικείο καθόρισε επίσης ορισμένα αποδεικτικά μέσα, διατάσσοντας την Επιτροπή να προσκομίσει τα πρακτικά της ή τα σημειώματά της σχετικά με τις

συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της ΓΔ ΙΙΙ και των εκπροσώπων της χαλυβουργικής βιομηχανίας μεταξύ Ιουλίου 1988 και Νοεμβρίου 1990. Τέλος, το Πρωτοδικείο διέταξε την ένωση των υποθέσεων για διευκόλυνση της διεξαγωγής των αποδείξεων και της προφορικής διαδικασίας, χωρίς να τις παραπέμψει στην ολομέλεια.

- 57 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας και έθεσε στους διαδίκους ορισμένες γραπτές ερωτήσεις βάσει του άρθρου 64 του Κανονισμού Διαδικασίας. Με έγγραφο της Γραμματείας της 26ης Νοεμβρίου 1997, κάλεσε την καθής να προσκομίσει το κείμενο των οριστικών πρακτικών της συνεδριάσεως της Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 1994 (πρωί και απόγευμα), καθόσον αφορά τη λήψη της προσβαλλομένης Αποφάσεως. Με το ίδιο αυτό έγγραφο, το Πρωτοδικείο ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να αναφέρει για κάθε προσφεύγουσα καθώς και για τις επιχειρήσεις Norsk Jernverk και Inexa Profil AB:

- ποιον κύκλο εργασιών είχε λάβει υπόψη για να επιβάλει το πρόστιμο σε κάθε επιχείρηση,
- ποιοι ήταν οι διάφοροι συντελεστές που είχε εφαρμόσει στον κύκλο εργασιών για να υπολογίσει το πρόστιμο κάθε εμπλεκομένης επιχείρησης,
- ποια ήταν τα επιχειρήματα ή οι εκτιμήσεις, λεπτομερειακά για κάθε επιχείρηση, που είχε λάβει υπόψη όσον αφορά τις διάφορες περιστάσεις, επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές, για να φθάσει στο τελικό αποτέλεσμα του προστίμου.

- 58 Η καθής απάντησε στις ερωτήσεις αυτές του Πρωτοδικείου με έγγραφο της 19ης Ιανουαρίου 1998, που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 22 Ιανουαρίου. Με το έγγραφο αυτό, διαβίβασε στο Πρωτοδικείο δύο έγγραφα, υπό τον τίτλο αντιστοίχως «Σχέδιο πρακτικών της 1189ης συνεδριάσεως της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες (Breydel) την Τετάρτη 16 Φεβρουαρίου 1994 (πρωί και

απόγευμα)» και «Σχέδιο ειδικών πρακτικών της 1189ης συνεδριάσεως της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες (Breydel) την Τετάρτη 16 Φεβρουαρίου 1994 (πρωί και απόγευμα)», αναφέροντας ότι τα δύο αυτά έγγραφα καλύπτονταν από το απόρρητο των διασκέψεων και ότι δεν έπρεπε να γνωστοποιηθούν στις προσφεύγουσες.

- 59 Με έγγραφο της Γραμματείας της 27ης Νοεμβρίου 1997, το Πρωτοδικείο κάλεσε επίσης την προσφεύγουσα να διευκρινίσει αν ενέμενε στον ισχυρισμό ότι δεν είχε πρόσβαση σε ορισμένα επιβαρυντικά έγγραφα κατά τη διοικητική διαδικασία. Η προσφεύγουσα απάντησε στην αίτηση αυτή με έγγραφο της 19ης Ιανουαρίου 1998.
- 60 Στις 14 Ιανουαρίου 1998, το Πρωτοδικείο συνεκάλεσε άτυπη σύσκεψη με τους διαδίκους προκειμένου να οργανώσει την εύρυθμη διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζήτησεως. Ανέφερε, μεταξύ άλλων, στους διαδίκους ότι είχαν δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο που του είχε διαβιβασθεί βάσει του άρθρου 23, στον βαθμό που όριζαν οι διατάξεις της 19ης Ιουνίου 1996 και της 10ης Δεκεμβρίου 1997 και σύμφωνα με τη διαδικασία που θα καθόριζε η Γραμματεία. Το Πρωτοδικείο ζήτησε επίσης από τους διαδίκους να του αναφέρουν, αφού λάβουν γνώση του φακέλου, σε ποια ειδικά πρόσθετα έγγραφα σκόπευαν να αναφερθούν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 61 Οι προσφεύγουσες ARBED, Aristrain, Cockerill-Sambre, British Steel, Ensidesa, Preussag και Unimétal έλαβαν γνώση του εν λόγω φακέλου του Πρωτοδικείου και έλαβαν φωτοαντίγραφα των εγγράφων που έκριναν αναγκαία για την άμυνά τους. Με έγγραφο της 9ης Φεβρουαρίου 1998, η Ensidesa κατέθεσε παρατηρήσεις για ορισμένα από τα εν λόγω έγγραφα.
- 62 Με έγγραφο της Γραμματείας της 30ής Ιανουαρίου 1998, το Πρωτοδικείο έθεσε ορισμένες συμπληρωματικές ερωτήσεις στην Επιτροπή και στην Eurofer, σχετικά με το σύστημα μηνιαίας ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις παραγγελίες και τις παραδόσεις, που είχε θέσει σε εφαρμογή η Eurofer και περιγράφεται στην απόφαση ως «fast bookings» (ταχείες καταχωρίσεις). Οι ως άνω διάδικοι απάντησαν με έγγραφα αντιστοίχως της 18ης και της 23ης Φεβρουαρίου 1998.

- 63 Με έγγραφο της Γραμματείας της 6ης Φεβρουαρίου 1998, το Πρωτοδικείο έθεσε επίσης ορισμένες συμπληρωματικές ερωτήσεις στην καθής, όσον αφορά τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που χρησιμοποιήθηκε εν προκειμένω, στις οποίες ερωτήσεις η καθής απάντησε με έγγραφο της 20ής Φεβρουαρίου 1998, που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 24 Φεβρουαρίου 1998.
- 64 Με διάταξη της 16ης Φεβρουαρίου 1998, το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) διέταξε να τεθεί στη δικογραφία της υποθέσεως και να γνωστοποιηθεί στις προσφεύγουσες μόνο το έγγραφο με τίτλο «Σχέδιο πρακτικών της 1189ης συνεδριάσεως της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες (Breydel) την Τετάρτη 16 Φεβρουαρίου 1994 (πρωί και απόγευμα)», που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 22 Ιανουαρίου 1998.
- 65 Με έγγραφα της 13ης και της 19ης Φεβρουαρίου 1998, οι προσφεύγουσες υπέβαλαν κοινές αιτήσεις για να διαταχθεί η διεξαγωγή αποδείξεων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τον υπολογισμό των προστίμων, με προσκόμιση των σχετικών με τη λήψη της Αποφάσεως εγγράφων. Η Επιτροπή απάντησε σχετικώς με έγγραφο της 2ας Μαρτίου 1998.
- 66 Με έγγραφο της Γραμματείας της 11ης Μαρτίου 1998, το Πρωτοδικείο κάλεσε την καθής, αφενός, να συμπληρώσει τις απαντήσεις της 19ης Ιανουαρίου και της 20ής Φεβρουαρίου 1998 που έδωσε στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, αναφέροντας, για κάθε προσφεύγουσα, τους ακριβούς αριθμητικούς υπολογισμούς βάσει των οποίων θα μπορούσε να γίνει συγκεκριμένα κατανοητός ο τρόπος καθορισμού του ύψους των προστίμων, και, αφετέρου, να προσκομίσει τα οριστικά πρακτικά της συνεδριάσεως της Επιτροπής (πρωί και απόγευμα) κατά την οποία ελήφθη η Απόφαση, καθώς και τα παραρτήματά τους στον βαθμό που αφορούν την Απόφαση αυτή. Η καθής απάντησε στην αίτηση αυτή με έγγραφο της 19ης Μαρτίου 1998 και κατέθεσε στη Γραμματεία τα οριστικά πρακτικά της συνεδριάσεως της Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 1994, καθώς και τα παραρτήματά τους.
- 67 Με διάταξη της 23ης Μαρτίου 1998, το Πρωτοδικείο διέταξε την εξέταση των κ.κ. Ortún και Vanderseyren, υπαλλήλων της ΓΔ ΙΙΙ, καθώς και του κ. Kutscher, πρώην υπαλλήλου της ΓΔ ΙΙΙ, ως μαρτύρων σχετικά με τις επαφές που είχε η ΓΔ ΙΙΙ και η χαλυβουργική βιομηχανία κατά την περίοδο της παραβάσεως που ελήφθη υπόψη για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, ήτοι από 1ης Ιουλίου 1988 έως το τέλος του 1990.

- 68 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη από τις 23 έως τις 27 Μαρτίου 1998, οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, δεύτερο πενταμελές τμήμα, συγκείμενο από τους Α. Καλογερόπουλο, πρόεδρο, C. P. Briët, C. W. Bellamy, A. Potocki και J. Pitting, δικαστές. Οι προσφεύγουσες προέβησαν σε κοινή αγόρευση επί ορισμένων σημείων. Το Πρωτοδικείο άκουσε, υπό την ιδιότητα των εμπειρογνώμονα, τον καθηγητή Steindorff, πρώην γενικό γραμματέα της γερμανικής αντιπροσωπείας κατά τις διαπραγματεύσεις που προηγήθηκαν της υπογραφής της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Το Πρωτοδικείο άκουσε επίσης, υπό την ιδιότητα των μαρτύρων, τους κ.κ. Ortún, Vanderseypen και Kutscher, καθώς και, κατόπιν αιτήσεως της Preussag, τους υπαλλήλους της κ.κ. Mette και Kröll. Το Πρωτοδικείο παρακολούθησε εξάλλου μια βιντεοσκόπηση της συνεντεύξεως Τύπου του κ. Van Miert της 16ης Φεβρουαρίου 1994 που προσκόμισε η Aristrain.
- 69 Ορισμένα νέα έγγραφα κατατέθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, είτε κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου είτε με την άδειά του. Το Πρωτοδικείο ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα αφορώντα τις σχέσεις της με τις σκανδιναβικές εθνικές αρχές κατά τα έτη 1989 και 1990. Τα έγγραφα αυτά κατατέθηκαν στη Γραμματεία με έγγραφο της Επιτροπής της 11ης Μαΐου 1998.
- 70 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε με την ολοκλήρωση της συνεδριάσεως της 27ης Μαρτίου 1998. Δεδομένου ότι δύο μέλη του τμήματος κωλύονταν να παραστούν στη διάσκεψη μετά τη λήξη της θητείας τους στις 17 Σεπτεμβρίου 1998, οι διασκέψεις του Πρωτοδικείου συνεχίστηκαν από τους τρεις δικαστές των οποίων η παρούσα απόφαση φέρει την υπογραφή, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 71 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τα άρθρα 1, 3 και 4 της Αποφάσεως καθόσον την αφορούν,

- επικουρικώς, να μειώσει στο προσήκον ύψος το πρόστιμο που της επιβάλλει το άρθρο 4 της Αποφάσεως,

- επικουρικότερον, να ακυρώσει το Έγγραφο, καθόσον καθορίζει διαφορετικό επιτόκιο από εκείνο που αναφέρει το άρθρο 5 της Αποφάσεως,

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

72 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή,

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της Αποφάσεως

73 Προς στήριξη του αιτήματός της περί ακυρώσεως του άρθρου 1 της Αποφάσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει διάφορα επιχειρήματα που μπορούν να χωριστούν σε κατηγορίες ως εξής. Προβάλλει, πρώτον, μια σειρά επιχειρημάτων που αντλούνται από προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων της. Δεύτερον, προβάλλει διάφορα επιχειρήματα αντλούμενα από την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση, κατά τη διοικητική διαδικασία, ουσιωδών τύπων. Με μια τρίτη δε σειρά επιχειρημάτων, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης (βλ. σκέψεις 171 και 172 κατωτέρω).

Α — Επί της προσβολής των διαδικαστικών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας

Επί της παραλείψεως διαβιβάσεως όλων των εγγράφων τα οποία μνημονεύει η Απόφαση

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας

- 74 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνάς της, καθόσον η Απόφαση στηρίζεται σε πολλά έγγραφα, τα οποία παρατίθενται και στην ανακοίνωση αιτιάσεων και τα οποία δεν κοινοποιήθηκαν ως συνημμένα ούτε διαβιβάστηκαν σε μεταγενέστερο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας. Η προσφεύγουσα υλοστηρίζει ότι κατήγγειλε, με έγγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 1992 και κατά τη διοικητική ακρόαση, την παράλειψη διαβιβάσεως της πλειονότητας των εγγράφων αυτών.
- 75 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα δέχεται ότι «η πλειονότητα των εγγράφων τα οποία αφορά η [παρούσα] αίτηση (...) της διαβιβάστηκε στις 19 Ιανουαρίου 1993» και προσθέτει ότι «παραίταιται από την αίτησή της όσον αφορά τα σχετικά έγγραφα».
- 76 Η προσφεύγουσα, κληθείσα από το Πρωτοδικείο να διευκρινίσει σε ποιο βαθμό και για ποια ειδικά έγγραφα εμμένει στον παρόντα ισχυρισμό, ανέφερε, με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 19 Ιανουαρίου 1998, ότι παραιτούνταν όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι τα αναφερόμενα στο σημείο 17 της προσφυγής έγγραφα δεν της είχαν γνωστοποιηθεί πριν από την έκδοση της Αποφάσεως. Ωστόσο, εμμένει στον σχετικό ισχυρισμό, καθόσον είχε προσάψει στην Επιτροπή ότι δεν της είχε κοινοποιήσει τα έγγραφα αυτά με την ανακοίνωση αιτιάσεων, εμποδίζοντάς την έτσι να κάνει χρήση των εγγράφων αυτών κατά τη διοικητική ακρόαση.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 77 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι τα επικαλούμενα από την προσφεύγουσα δικαιώματα άμυνας διασφαλίζονται, εν προκειμένω, από το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή, προτού επιβάλει μια από τις χρηματικές κυρώσεις που προβλέπονται στην εν λόγω Συνθήκη, οφείλει να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του. Όσον αφορά εν προκειμένω την τήρηση της εγγυήσεως αυτής, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, των εγγράφων των οποίων τη μη διαβίβαση προέβλεπε ήδη η προσφεύγουσα με το έγγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 1992 και, αφετέρου, των εγγράφων για τα οποία η επίκριση αυτή διατυπώθηκε το πρώτον με την προσφυγή.

— Επί των εγγράφων των οποίων η μη διαβίβαση προβλήθηκε με το έγγραφο της προσφεύγουσας της 20ής Δεκεμβρίου 1992

- 78 Από το παράρτημα 3 της ανακοινώσεως αιτιάσεων προκύπτει ότι εστάλη στην προσφεύγουσα αντίγραφο των εγγράφων που την αφορούσαν, με το έγγραφο της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 1992. Ορισμένα από τα έγγραφα των οποίων γίνεται επίκληση στην επιστολή της προσφεύγουσας της 20ής Δεκεμβρίου 1992 μνημονεύονται στο εν λόγω παράρτημα 3.
- 79 Στο παράρτημα 2 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, η Επιτροπή παρέσχε εξάλλου στην προσφεύγουσα κατάλογο όλων των εγγράφων που συνιστούν τη δικογραφία της παρούσας υποθέσεως, επισημαίνοντας εκείνα στα οποία ήταν διατεθειμένη να της επιτρέψει την πρόσβαση. Όλα τα έγγραφα που επικαλείται η προσφεύγουσα με την επιστολή της της 20ής Δεκεμβρίου 1992, εκτός από ένα σύνολο εγγράφων που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της Eurofer, τα οποία της διαβιβάστηκαν με έγγραφο της Επιτροπής της 14ης Ιουλίου 1992, χαρακτηρίστηκαν, στο παράρτημα 2 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ως «γνωστοποιήσιμα» ή, προκειμένου για ορισμένα εσωτερικά έγγραφα της British Steel, ως «μερικώς γνωστοποιήσιμα» στην προσφεύγουσα. Όσον αφορά την τελευταία αυτή κατηγορία, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι οι αιτιάσεις της στηρίζονται αποκλειστικά στα γνωστοποιήσιμα αποσπάσματα.

- 80 Στις 5 Ιουνίου 1992, η προσφεύγουσα είχε πρόσβαση στον φάκελο βάσει της διαδικασίας που αναφέρεται στο έγγραφο της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 1992. Συνεπώς, μπόρεσε να λάβει αντίγραφα όλων των εγγράφων που η Επιτροπή χαρακτήρισε ως «γνωστοποίησιμα» ή «μερικώς γνωστοποίησιμα».
- 81 Η προσφεύγουσα, με την απάντησή της στην ανακοίνωση αιτιάσεων, της 18ης Αυγούστου 1992, δεν διαμαρτυρήθηκε για μη διαβίβαση εγγράφων, με μόνη εξαίρεση «το έγγραφο που παρατίθεται στο σημείο 266» της εν λόγω ανακοινώσεως αιτιάσεων (σ. 5 του εγγράφου απαντήσεως). Η προσφεύγουσα δεν απέστειλε στην Επιτροπή κατάλογο των εγγράφων τα οποία ισχυρίστηκε ότι δεν της κοινοποιήθηκαν παρά μόνο με το από 20 Δεκεμβρίου 1992 έγγραφό της, ήτοι επτά μήνες και πλέον μετά την ανακοίνωση αιτιάσεων.
- 82 Κατά τη διοικητική ακρόαση της 11ης έως 14ης Ιανουαρίου 1993, ο σύμβουλος ακροάσεων εξέτασε το ενδεχόμενο να διαβιβαστεί (εκ νέου) στην προσφεύγουσα αντίγραφο των εγγράφων που μνημονεύονταν στο έγγραφό της της 20ής Δεκεμβρίου 1992 και την κάλεσε να εξετάσει αν, υπό το φως των εγγράφων αυτών, η απάντησή της στην ανακοίνωση αιτιάσεων έπρεπε να τροποποιηθεί, προσθέτοντας ότι θα εκτιμούσε εν συνεχεία αν ολόκληρη η υπόθεση έπρεπε να εξεταστεί εκ νέου (πρακτικά της ακροάσεως, σ. 176).
- 83 Στις 19 Ιανουαρίου 1993, ένας εκπρόσωπος της προσφεύγουσας υπέγραψε απόδειξη παραλαβής η οποία είχε ως εξής:

«Following your access to files June 5, 1992, your letter dated December 20, 1992, and your request at the hearing January 12, 1993, the documents, listed in the above mentioned letter, have been given to the undersigned as of this date. All of these documents were available either in the appendix 3 to the Statement of Objections or in the files you consulted on June the 5th, 1992.» [«Κατόπιν της προσβάσεως που είχατε στους φακέλους στις 5 Ιουνίου 1992, της επιστολής σας της 20ής Δεκεμβρίου 1992 και της αιτήσεώς σας κατά την ακρόαση της 12ης Ιανουαρίου 1993, τα απαριθμούμενα στην προπαρατεθείσα επιστολή έγγραφα παραδόθηκαν σήμερα στον υπογεγραμμένο. Όλα τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνονταν είτε στο παράρτημα 3 της ανακοινώσεως αιτιάσεων είτε στους φακέλους των οποίων λάβατε γνώση στις 5 Ιουνίου 1992.»]

- 84 Από το υπόμνημα αντικρούσεως της Επιτροπής προκύπτει ωστόσο ότι, αντίθετα προς όσα απορρέουν από την εν λόγω απόδειξη παραλαβής, πέντε έγγραφα μνημονευόμενα στην επιστολή της προσφεύγουσας της 20ής Δεκεμβρίου 1992 δεν της παραδόθηκαν στις 19 Ιανουαρίου 1993. Τα πέντε αυτά έγγραφα είχαν ωστόσο χαρακτηριστεί ως «γνωστοποιήσιμα» στον κατάλογο που ήταν προσαρτημένος στο παράρτημα 2 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, εκτός από ένα από αυτά (πρόκειται για ένα σημείωμα αρχείου της British Steel σχετικά με μια σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1988, που μνημονεύεται στο σημείο 172 της Αποφάσεως), το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε εις βάρος της προσφεύγουσας.
- 85 Η προσφεύγουσα, μολοντί απέστειλε στον σύμβουλο ακροάσεων στις 16 Φεβρουαρίου 1993 επιστολή σχετικά με τις επαφές μεταξύ της ΓΔ ΙΙΙ και της χαλυβουργικής βιομηχανίας και μολοντί έλαβε τα πρακτικά της ακροάσεως το αργότερο στις 8 Σεπτεμβρίου 1993, δεν επανήλθε στο ζήτημα της προσβάσεως στον φάκελο.
- 86 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι δεν της παρασχέθηκε η δυνατότητα, κατά τη διοικητική διαδικασία, να γνωστοποιήσει επωφελώς την άποψή της επί των εγγράφων που μνημονεύει στην επιστολή της της 20ής Δεκεμβρίου 1992.
- 87 Επομένως, τα επιχειρήματα που η προσφεύγουσα αντλεί από την υποτιθέμενη μη διαβίβαση των εγγράφων στα οποία αναφέρεται η Απόφαση πρέπει να απορριφθούν, καθόσον αφορούν τα έγγραφα που μνημονεύονται στην επιστολή της προσφεύγουσας της 20ής Δεκεμβρίου 1992.
- Επί των εγγράφων των οποίων η μη διαβίβαση προβλήθηκε το πρώτον με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο
- 88 Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει περιορισμένο μόνο αριθμό εγγράφων, ήτοι: τους πίνακες παραδόσεων, με ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 1990, που παρατίθενται στο παράρτημα 1, σημείο 26, της Αποφάσεως· το χειρόγραφο σημείωμα της Peine-Salz-

gitter που μνημονεύεται στο σημείο 63 της Αποφάσεως· το σύνολο των εγγράφων που μνημονεύονται στο σημείο 115 της Αποφάσεως και την τηλεμοιοτυπία του αρμόδιου για τις νομικές υποθέσεις της Eurofer, που απεστάλη στις 3 Δεκεμβρίου 1990 στην ένωση αυτή (σημείο 140 της Αποφάσεως).

- 89 Όσον αφορά τα έγγραφα που ήταν συνημμένα στην ανακοίνωση αιτιάσεων σύμφωνα με το παράρτημα 3, ήτοι όλα τα προαναφερθέντα έγγραφα εκτός από το πρώτο, πρέπει να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα δεν επέκρινε τη μη κοινοποίηση τους με την επιστολή της της 20ής Δεκεμβρίου 1992. Πρέπει συνεπώς να υποτεθεί ότι αυτά επισυνάφθηκαν πράγματι στην ανακοίνωση αιτιάσεων. Εν πάση περιπτώσει, τα έγγραφα αυτά αναφέρονταν επίσης στο παράρτημα 2 της ανακοινώσεως αυτής, ως έγγραφα των οποίων η προσφεύγουσα μπορούσε να λάβει γνώση στους φακέλους της Επιτροπής.
- 90 Όσον αφορά τους πίνακες παραδόσεων με ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 1990, δεν χρησιμοποιήθηκαν εις βάρος της προσφεύγουσας και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο υπέρ αυτής, πράγμα το οποίο η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε εξάλλου, αφού έλαβε γνώση των πινάκων αυτών στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας, κατόπιν της διατάξεως της 19ης Ιουνίου 1996.
- 91 Επομένως, τα επιχειρήματα που η προσφεύγουσα αντλεί από υποτιθέμενη μη διαβίβαση των εγγράφων στα οποία αναφέρεται η Απόφαση πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της παραβιάσεως της «αρχής της ανταπάγγελτης έρευνας» και της προσβολής του δικαιώματος επί δίκαιης διαδικασίας

- 92 Με μια πρώτη αιτίαση, η προσφεύγουσα προσάπτει στην καθής ότι δεν ερευνήσε λεπτομερώς, παρά τις αιτήσεις που διατύπωσε κατά τη διοικητική διαδικασία, σε ποιο βαθμό οι υπάλληλοι της ΓΔ III παρακίνησαν τις επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τις πρακτικές που τους προσάπτονται στην Απόφαση ούτε σε ποιο βαθμό οι υπάλληλοι συμμετέσχον στις πρακτικές αυτές. Η αναφορά που γίνεται στο σημείο 312 της Αποφάσεως ότι η Επιτροπή διενήργησε συναφώς επισταμένη έρευνα

δημιουργεί αμφιβολίες, αν ληφθεί υπόψη η λακωνική απάντηση που δόθηκε (σημεία 312 και 315 της εν λόγω Αποφάσεως) στα όσα λεπτομερώς εξέθεσε η προσφεύγουσα με τις αιτήσεις της. Η ως άνω αναφορά διαψεύδεται από την εσωτερική αλληλογραφία μεταξύ της ΓΔ III και της γενικής διεύθυνσεως ανταγωνισμού (ΓΔ IV), που συνήψε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως.

- 93 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ουδέποτε οι επιφορτισμένοι με τον σχετικό φάκελο υπάλληλοι της ΓΔ IV έλαβαν οι ίδιοι γνώση των φακέλων της ΓΔ III που αφορούσαν τις συναντήσεις μεταξύ των εκπροσώπων των επιχειρήσεων και της Επιτροπής. Κατά την κοινή αγόρευση των προσφευγουσών στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, διατυπώθηκε ειδικότερα η μομφή κατά της καθής ότι παρέλειψε, κατά τη διοικητική διαδικασία, αφενός, να εξετάσει τα είκοσι έξι εσωτερικά σημειώματα της ΓΔ III σχετικά με τις συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν με τους παραγωγούς χάλυβα μεταξύ Ιουλίου 1988 και Νοεμβρίου 1989, καθώς και τα έγγραφα που αφορούσαν τις επαφές που είχε η Επιτροπή με τις σουηδικές αρχές, τα οποία προσκομίσθηκαν εκ των υστέρων σε εκτέλεση της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 10ης Δεκεμβρίου 1997, και, αφετέρου, να συγκεντρώσει τις μαρτυρίες των κ.κ. Ortún, Kutscher και Vanderseypen.
- 94 Με μια δεύτερη αιτίαση, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έθεσε τα αποτελέσματα της έρευνάς της στη διάθεση των επιχειρήσεων και δεν τους παρέσχε τη δυνατότητα, την οποία εγγυώνται τα δικαιώματα άμυνας, να εκθέσουν συναφώς την άποψή τους πριν από την έκδοση της Αποφάσεως, είτε πραγματοποιώντας δεύτερη ακρόαση είτε δίδοντάς τους την ευκαιρία να διατυπώσουν εγγράφως τα σχόλιά τους.
- 95 Το Πρωτοδικείο τονίζει, κατ' αρχάς, ότι οι αιτιάσεις που αφορούν την παραβίαση της αρχής της αυτεπάγγελτης έρευνας και την προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας, καθόσον, μεταξύ άλλων, η Επιτροπή αρνήθηκε να πραγματοποιήσει νέες ακροάσεις, είναι τυπικά χωριστές από το ζήτημα αν ήταν βάσιμη η εκτίμηση της καθής ότι τα έγγραφα που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες μετά την ακρόαση δεν ενίσχυαν τους ισχυρισμούς τους. Το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί αργότερα (βλ., κατωτέρω, το μέρος Δ που αφορά την εμπλοκή της Επιτροπής στις παραβάσεις που προσάπτονται στην προσφεύγουσα).

- 96 Όσον αφορά, πρώτον, την αιτίαση που αφορά την υποτιθέμενη παραβίαση της αρχής της αυτεπάγγελτης έρευνας, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η Επιτροπή βρέθηκε, αφενός, αντιμέτωπη με ισχυρισμούς που είχαν σίγουρα σημασία για την άμυνα των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, όπως άλλωστε το αναγνώρισε η ίδια στο σημείο 312 της Αποφάσεως, και, αφετέρου, όσον αφορά τη συμπεριφορά των υπηρεσιών της, σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με τις εν λόγω επιχειρήσεις για να αποδείξει το αληθές ή το ψευδές των εν λόγω ισχυρισμών.
- 97 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της ισότητας των όπλων προκύπτει ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να εξετάσει σοβαρώς την πτυχή αυτή του φακέλου, για να καθορίσει κατά πόσον οι επίμαχοι ισχυρισμοί ήσαν ή όχι βάσιμοι. Ωστόσο, εναπέκειτο στην Επιτροπή, και όχι στις προσφεύγουσες, να αποφασίσει τον τρόπο κατά τον οποίο θα προέβαινε στην εξέταση αυτή.
- 98 Από τη δικογραφία όμως προκύπτει ότι, με το σημείωμα αριθ. 002793 της 22ας Ιουλίου 1991 (παράρτημα 2 του υπομνήματος αντικρούσεως), ήτοι πριν από την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων, ο κ. Temple Lang, διευθυντής της διευθύνσεως Δ «Συμπράξεις, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως και λοιπές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ΙΙΙ» της ΓΔ ΙV, απευθύνθηκε στον κ. Ορτύν, διευθυντή της διευθύνσεως Ε «Εσωτερική αγορά και βιομηχανικές υποθέσεις» της ΓΔ ΙΙΙ, λέγοντάς του εξής:

«Επιθυμούμε (...) να διευκρινίσουμε τον βαθμό ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της ΓΔ ΙΙΙ και της CDE Eurofer κατά τις συσκέψεις προετοιμασίας των προγραμμάτων προβλέψεων για τον χάλυβα. Θα θέλαμε να μας περιγράψετε:

— τη μέθοδο υπολογισμού των κοινοτικών αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τον ακατέργαστο χάλυβα και τις κατηγορίες προϊόντων όταν τα στοιχεία αυτά δημοσιεύονταν,

— τα στατιστικά στοιχεία που έλαβε η ΓΔ III κατά τις συσκέψεις με την αντιπροσωπεία της CDE, καθώς και τον βαθμό ομαδοποίησης και περιοδικότητας των στοιχείων αυτών.

Έχετε αντιληφθεί κατά τις συσκέψεις στις οποίες συμμετέχετε να γίνεται λόγος για μια “μέθοδο Traverso” που φαίνεται να αποσκοπεί στην προσαρμογή της ζητήσεως και των παραδόσεων ανά εθνική αγορά για τις διάφορες κατηγορίες προϊόντων;»

99 Με το απαντητικό σημείωμά του αριθ. 10018, της 12ης Σεπτεμβρίου 1991 (παράρτημα 3 του υπομνήματος αντικρούσεως), ο κ. Ορτύν ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στον κ. Temple Lang:

«2. Όσον αφορά τα στοιχεία που λαμβάναμε από την Eurofer, εκτός από το αντίγραφο των ταχειών στατιστικών της Eurofer σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις του οποίου έχετε λάβει γνώση, λαμβάναμε προβλέψεις υπό τη μορφή που επισυνάπτουμε (...). Τα στοιχεία ήσαν πάντοτε ομαδοποιημένα στο επίπεδο της ΕΟΚ.

Υπενθυμίζω επίσης ότι η ΓΔ III είχε φροντίσει (κατά την εκκίνηση του συστήματος προβλέψεων ανά προϊόν) να δημοσιεύει μόνο προβλέψεις παραγωγής (όχι παραδόσεως), να τις στρογγυλοποιεί και να αλλάζει τον ορισμό τους (...) με σκοπό να απομακρυνθεί από τους ορισμούς που χρησιμοποιεί η Eurofer.

3. Οι συναντήσεις με τη CDE πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο των συσκέψεων της ομάδας εμπειρογνομόνων της επιτήρησης, κατ' αρχήν κάθε τρεις μήνες, για να σχολιαστεί η κατάσταση της αγοράς. Οι συναντήσεις αυτές απέκτησαν πρόσηφα πιο ευκαιριακό χαρακτήρα. Η τελευταία συνάντηση, κατά την οποία μας παραδόθηκε το συνημμένο σημείωμα [speaking note] πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου 1991. Θεωρούμε χρήσιμες τις συσκέψεις αυτές για να διασφαλιστεί η κανονική παρακολούθηση της αγοράς (...).

4. Όσον αφορά τη μέθοδο την αποκαλούμενη “Traverso”, ομολογώ ότι κανένας από τους νυν συνεργάτες μου δεν έχει ακούσει τίποτε σχετικά (...)».

100 Ο φάκελος που διαβίβασε η Επιτροπή στο Πρωτοδικείο, βάσει του άρθρου 23, περιέχει επίσης ένα σημείωμα του κ. Ehlermann, γενικού διευθυντή της ΓΔ IV, προς τον κ. Perissich, γενικό διευθυντή της ΓΔ III, της 27ης Ιανουαρίου 1993 (έγγραφο αριθ. 9729, που κατέστη γνωστοποιήσιμο στην προσφεύγουσα βάσει της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997), το οποίο έχει ως εξής:

«Στο πλαίσιο της διαλαμβανόμενης στο αντικείμενο υπόθεσης, οι υπηρεσίες μου ήλθαν σε διαβούλευση με τις δικές σας, ειδικότερα κατά την προετοιμασία της ανακοινώσεως αιτιάσεων και σχετικά με τις γραπτές απαντήσεις ορισμένων επιχειρήσεων που αναφέρονται στη δράση της ΓΔ III.

Από την ακρόαση που πραγματοποιήθηκε από 11 έως 14 Ιανουαρίου 1993, στην οποία συμμετέσχον εκπρόσωποι των υπηρεσιών σας, προκύπτει ότι τα μέρη προσδίδουν για την άμυνά τους μείζονα σημασία στο επιχείρημα ότι η Επιτροπή, εν προκειμένω η ΓΔ III, ήταν ενήμερη για τις προσαπτόμενες πρακτικές, ειδικότερα μέσω των speaking notes που συνέτασσε η βιομηχανία.

Ο σύμβουλος ακροάσεων δεν επέτρεψε στα μέρη και στους εκπροσώπους τους την πρόσβαση στους φακέλους της ΓΔ III που ζητούσαν, αλλά τους πρότεινε να διαβιβάσουν στη ΓΔ IV, εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων από της περατώσεως της ακροάσεως, όσα έγγραφα είχαν στην κατοχή τους και τα οποία θα μπορούσαν, τουλάχιστον κατά την άποψή τους, να χρησιμοποιηθούν ως απαλλακτικά στοιχεία.

Όσον αφορά αυτό το ειδικό σημείο, θα σας παρακαλούσα να εξετάσετε εκ νέου αν τέτοιας φύσεως έγγραφα (είτε πρόκειται για αλληλογραφία μεταξύ των επιχειρήσεων και της Επιτροπής ή για έγγραφα που προέρχονται από τις επιχειρήσεις και

τέθηκαν στη διάθεση των υπηρεσιών της Επιτροπής) υφίστανται στα αρχεία σας και να μου διαβιβάσετε, ενδεχομένως, αντίγραφά τους με τις παρατηρήσεις σας.»

- 101 Ο κ. Perissich απάντησε στον κ. Ehlermann με το σημείωμα αριθ. 001836, της 12ης Φεβρουαρίου 1993 (παράρτημα 4 του υπομνήματος αντικρούσεως). Συνήψε στο σημείωμά του το προαναφερθέν σημείωμα του κ. Ορτύν, της 12ης Σεπτεμβρίου 1991, καθώς και τα παραρτήματά του, αναφέροντας τα εξής:

«Όπως θα μπορέσετε να το διαπιστώσετε στα παραρτήματα, ο πολύ γενικός χαρακτήρας των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτές τις speaking notes δεν επέτρεπε σε καμία περίπτωση στις υπηρεσίες μου να υποπτευθούν ότι αυτές μπορούσαν να είναι το αποτέλεσμα ενδεχομένων αντίθετων προς τη Συνθήκη ΕΚΑΧ πρακτικών.

Ο σκοπός αυτών των συναντήσεων με την Eurofer περιορίστηκε σε όλες τις περιπτώσεις στη συνεχή μελέτη της εξελίξεως των αγορών, όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 46.1 της Συνθήκης.

Αν το επιθυμείτε, θα μπορούσαμε να σας διαβιβάσουμε τις speaking notes που αφορούν άλλα τρίμηνα. Κανένα άλλο έγγραφο δυνάμενο κατά την άποψή μας να συσχετιστεί με αυτή την περίπτωση δεν βρίσκεται στα αρχεία της ΓΔ III».

- 102 Περαιτέρω, ο κ. Temple Lang διαβίβασε στον κ. Ορτύν, με σημείωμα της 18ης Φεβρουαρίου 1993 (έγγραφο αριθ. 9763 του φακέλου που διαβίβασε η Επιτροπή στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, το οποίο κατέστη γνωστοποιήσιμο στην προσφεύγουσα βάσει της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997), τα έγγραφα (speaking notes) που διαβίβασαν στη ΓΔ IV οι προσφεύγουσες Preussag και Unimetal κατόπιν της ακροάσεως, ζητώντας της να τα εξετάσει και να τους γνωστοποιήσει τις παρατηρήσεις της «όσον αφορά τη σημασία που πρέπει να δοθεί στα στοιχεία που περιέχουν σε σχέση με τις πρακτικές που προσάπτονται στους παραγωγούς δοκών». Ο κ. Temple Lang διαβίβασε επίσης στον κ. Ορτύν, με σημείωμα της 22ας Φεβρουαρίου 1993 (έγγραφο αριθ. 9764 του φακέλου που διαβίβασε η Επιτροπή στο

Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, το οποίο κατέστη γνωστοποιήσιμο στην προσφεύγουσα βάσει της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997), τα έγγραφα που απέστειλαν οι προσφεύγουσες Cockerill-Sambre, TradeARBED και British Steel, μαζί με αίτηση διατυπώσεως παρατηρήσεων.

- 103 Ο κ. Ορτύν διαβίβασε τις παρατηρήσεις του στον κ. Temple Lang με σημείωμα της 5ης Μαΐου 1993 (έγγραφο αριθ. 9769 του φακέλου που διαβίβασε η Επιτροπή στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, το οποίο κατέστη γνωστοποιήσιμο στην προσφεύγουσα βάσει της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997), επιβεβαιώνοντας, κατ' ουσίαν, τις προηγούμενες παρατηρήσεις της ΓΔ ΙΙΙ.
- 104 Ο φάκελος της Επιτροπής (βλ. παράρτημα 5 του υπομνήματος αντικρούσεως) περιείχε επίσης ένα εμπιστευτικό σημείωμα του κ. Ορτύν προς τον κ. Schaub (ΓΔ ΙV) της 19ης Φεβρουαρίου 1993, που παρουσιάζεται ως «επιχειρηματολογία κατά των κατηγοριών» προοριζόμενη «να απαντήσει στα υποστηριζόμενα από τους παραγωγούς σχετικά με τη γνώση και μάλιστα την εμπλοκή της ΓΔ ΙΙΙ [στις] πρακτικές που καταλογίζει η Επιτροπή (ΓΔ ΙV)».
- 105 Όσον αφορά τη φερόμενη συμμετοχή της ΓΔ ΙΙΙ στις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις ποσότητες και στην παρακολούθηση, το εν λόγω σημείωμα αναφέρει τα εξής:

«Συσκέψεις με τους εμπορικούς εμπειρογνώμονες της Eurofer, με τη συμμετοχή προσώπων εκτός Eurofer, έλαβαν χώρα στο πλαίσιο της αποφάσεως 2448/88, σχετικά με την επιτήρηση της αγοράς, που τέθηκε σε ισχύ κατά το πέρας του συστήματος των ποσοστώσεων και μέχρι το τέλος Ιουνίου 1990.

Τα συνολικά αποτελέσματα της παραγωγής και των παραδόσεων των επιχειρήσεων διαβιβάζονταν στους συμμετέχοντες για σχολιασμό και σύγκριση με τις προβλέψεις που είχαν γίνει στο πλαίσιο του Προγράμματος Προβλέψεων Χάλυβα (ΠΠΧ). Ομοίως, αναλύονταν οι τάσεις του εξωτερικού εμπορίου για τα ίδια προϊόντα για να συμπληρωθεί η εκτίμηση της αγοράς.

Οι συσκέψεις αυτές επέτρεπαν επίσης τη συλλογή, για τους σκοπούς του ΠΠΧ, των στοιχείων σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς (ιδίως των εξαγωγών), για τα προϊόντα τα οποία αφορούσε η επιτήρηση. Ουδέποτε κατά τις συσκέψεις αυτές αναφέρθηκαν απόψεις σχετικά με τη δυνατότητα οργάνωσης της αγοράς ανά προϊόν.

Οι speaking notes, των οποίων ο εκπρόσωπος της CDE (που ήταν γενικώς ο κ. Traverso) έκανε χρήση κατά τις συσκέψεις αυτές, συντάσσονταν προηγουμένως στην Eurofer, χωρίς να είναι παρόντες υπάλληλοι της ΓΔ ΙΙΙ. Το γεγονός ότι η ΓΔ ΙΙΙ ελάμβανε στο περιθώριο αυτών των συσκέψεων “παρακολούθησης” τις εν λόγω speaking notes δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να στηρίξει την υπόθεση ενδεχομένων πρακτικών αντίθετων προς τη Συνθήκη ΕΚΑΧ.

(...)

Μόνο κατά το πέρας της παρακολούθησης και για πρακτικούς λόγους τα “steel lunches” αντικατέστησαν αυτό το είδος των συσκέψεων. Ο σκοπός των συναντήσεων αυτών με την Eurofer ήταν πάντοτε “η συνεχής μελέτη της εξέλιξης των αγορών”, όπως τούτο προβλέπεται στο άρθρο 46.1 της Συνθήκης. Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι, για τον σκοπό αυτό, οι υπηρεσίες μας ανέπτυξαν τις επαφές τους με όλους τους ενδιαφερομένους κύκλους: ενώσεις ανεξάρτητων παραγωγών, εμπόρων και καταναλωτών.»

106 Όσον αφορά την υποτιθέμενη γνώση που η ΓΔ ΙΙΙ είχε των εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των τιμών, το ίδιο σημείωμα αναφέρει τα εξής:

«α) Όσον αφορά τις τιμές, οι προαναφερθείσες speaking notes περιορίστηκαν ανέκαθεν στο να παρουσιάζουν την εξέλιξη πολύ γενικών δεικτών (για παράδειγμα του συνόλου των πλατέων προϊόντων) που αφορούσαν το παρελθόν, καθώς και μια εκτίμηση της αναμενόμενης εξέλιξης για το προσεχές τρίμηνο.

Και στην περίπτωση αυτή, ο πολύ γενικός χαρακτήρας των στοιχείων δεν επέτρεψε σε καμία περίπτωση στις υπηρεσίες μας να υποπτευθούν το ενδεχόμενο πρακτικών αντιθέτων προς τη Συνθήκη ΕΚΑΧ.

β) Εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων

Η απόφαση 31/53/ΕΚΑΧ υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να κοινοποιούν στην Επιτροπή τους τιμοκαταλόγους τους, καθώς και κάθε τροποποίηση (...). Οι υπηρεσίες της ΓΔ ΙΙΙ, έχοντας στην κατοχή τους όλους τους τιμοκαταλόγους και λαμβάνοντας τακτικά τις τροποποιήσεις, μπόρεσαν να παρατηρήσουν ότι ήταν παρεμφερή η δομή, τα επίπεδα τιμών και ενίοτε οι ημερομηνίες δημοσιεύσεως των πρόσθετων στοιχείων των τιμοκαταλόγων. Δεδομένου ότι η πρακτική αυτή δεν είναι αντίθετη προς τους κανόνες του άρθρου 60, δεν σημειώθηκε από τις υπηρεσίες μας, ούτε εξάλλου από τους πολυάριθμους ελέγχους βάσει του άρθρου 60 που διενήργησε η ΓΔ ΙV.»

107 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από το σύνολο των εγγράφων αυτών προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε δεόντως υπόψη τις παρατηρήσεις και τα έγγραφα που υπέβαλαν οι επιχειρήσεις κατά την ακρόαση και τα οποία διαβιβάστηκαν στη ΓΔ ΙΙΙ για σχολιασμό και εξηγήσεις. Επιπλέον, η ΓΔ ΙΙΙ κλήθηκε αυτεπαγγέλτως από τη ΓΔ ΙV να δώσει εξηγήσεις σχετικά με τη φερόμενη «εμπλοκή» της στις ελίμαχες πρακτικές, για πρώτη φορά κατά τη διοικητική εξέταση και για δεύτερη φορά μετά την ακρόαση.

108 Είναι αληθές ότι οι υπάλληλοι της ΓΔ ΙV που ήταν επιφορτισμένοι με την εξέταση των υποθέσεων «δοκοί» δεν συνομίλησαν ως φαίνεται ευθέως με τους υπαλλήλους της ΓΔ ΙΙΙ που είχαν παραστεί στις συσκέψεις με τους παραγωγούς και ότι οι εν λόγω υπάλληλοι της ΓΔ ΙV δεν ζήτησαν ομοίως να εξετάσουν τα πρακτικά των συσκέψεων αυτών και τα άλλα εσωτερικά σημειώματα που βρισκόνταν στα αρχεία της ΓΔ ΙΙΙ και προσκομίστηκαν κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου. Το Πρωτοδικείο θεωρεί, ωστόσο, ότι δεν μπορεί να προσαφθεί σε μια υπηρεσία της Επιτροπής το ότι, χωρίς να επιχειρήσει να τις εξακριβώσει με άλλα μέσα, έδειξε εμπιστοσύνη στις ακριβείς και λεπτομερείς εξηγήσεις που παρέσχε, κατόπιν αιτήσεώς της, μια άλλη υπηρεσία την οποία εξάλλου δεν είναι αρμόδια να ελέγχει.

- 109 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι δεν διενεργήθηκε εν προκειμένω καμία επαρκώς σοβαρή εσωτερική έρευνα. Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθούν ως αβάσιμα τα επιχειρήματά της που αντλούνται από την υποτιθέμενη παραβίαση της «αρχής της αυτεπάγγελτης έρευνας».
- 110 Όσον αφορά, δεύτερον, την αιτίαση που αφορά τη φερόμενη προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας, ιδίως καθόσον η Επιτροπή όφειλε να κινήσει εκ νέου τις συζητήσεις μετά το πέρας της εσωτερικής έρευνάς της, η εγγύηση των δικαιωμάτων άμυνας που διασφαλίζεται από το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης δεν επιβάλλει το να απαντά η Επιτροπή σε όλους τους ισχυρισμούς του ενδιαφερομένου ή να διενεργεί συμπληρωματικές έρευνες ή να προβαίνει σε ακρόαση μαρτύρων υποδεικνυόμενων από τον ενδιαφερόμενο, όταν θεωρεί ότι η απόφαση έχει εξεταστεί επαρκώς (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 1984, 9/83, Eisen und Metall Aktiengesellschaft κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 2071, σκέψη 32, και της 12ης Νοεμβρίου 1985, 183/83, Krupp κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3609, σκέψη 7).
- 111 Εν προκειμένω, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ήσαν σε θέση να αποστείλουν τα φερόμενα απαλλακτικά έγγραφα που είχαν στην κατοχή τους, με την απάντησή τους στην ανακοίνωση αιτιάσεων. Εν πάση περιπτώσει, η ακρόαση της 11ης, 12ης, 13ης και 14ης Ιανουαρίου 1993 τους παρέσχε την ευκαιρία να εκθέσουν λεπτομερώς την άποψή τους και η Επιτροπή τους προσέφερε επιπλέον την πρόσθετη ευκαιρία να εκθέσουν εγγράφως την άποψή τους (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Krupp κατά Επιτροπής, σκέψη 8).
- 112 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός και μόνον ότι οι προσφεύγουσες προσκόμισαν ορισμένα έγγραφα μετά την ακρόαση και ότι η Επιτροπή, κατόπιν της ακρόασεως αυτής, αποφάσισε να κινήσει εσωτερική έρευνα δεν μπορούσε καθεαυτό να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει εκ νέου τις συζητήσεις κατόπιν της εν λόγω έρευνας.
- 113 Το Πρωτοδικείο θεωρεί εξάλλου ότι η καθής σεβάστηκε επαρκώς τα δικαιώματα άμυνας των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, ενημερώνοντάς τους για τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής, με έγγραφο του συμβούλου ακροάσεων της 22ας Απριλίου 1993, στο οποίο αναφερόταν ότι από τα έγγραφα που είχαν προσκομίσει κατόπιν της

ακροάσεως δεν μπορούσε να συναχθεί ότι η Επιτροπή ήταν ενήμερη για τις πρακτικές τους και ότι τα έγγραφα αυτά δεν δικαιολογούσαν τη διοργάνωση δεύτερης ακροάσεως.

- 114 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, ειδικότερα, ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να κοινοποιήσει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κατά τη διοικητική διαδικασία, τα εσωτερικά σημειώματα σχετικά με την έρευνά της, τα οποία κατόπιν συνήψε στα υπομνήματα αντικρούσεως σε εκάστη των υποθέσεων, ούτε να τους παράσχει την ευκαιρία να λάβουν συναφώς θέση κατά τη διοικητική διαδικασία, εφόσον τα έγγραφα αυτά, εμπιστευτικά εκ φύσεως, δεν περιείχαν προδήλως κανένα ελαφρυντικό στοιχείο.
- 115 Συγκεκριμένα, σε μια κατάσταση όπως η προκειμένη, τα διαδικαστικά δικαιώματα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων πρέπει να θεωρούνται επαρκώς διασφαλισμένα από την ευχέρεια που τους παρέχεται να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου και να αμφισβητήσουν, με την ευκαιρία αυτή, το βάσιμο του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή στο σημείο 312 της Αποφάσεως, ζητώντας επίσης από το Πρωτοδικείο, ενδεχομένως, να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την εξέταση αυτής της πτυχής της υποθέσεως (βλ. τη διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1997).
- 116 Πρέπει συνεπώς να απορριφθούν ως αβάσιμα τα επιχειρήματα που αντλεί η προσφεύγουσα από την προσβολή των διαδικαστικών δικαιωμάτων.

Επί της κατά λέξη αντιστοιχίας μεταξύ της Αποφάσεως και της ανακοινώσεως αιτιάσεων

- 117 Κατά την προσφεύγουσα, η λήψη της Αποφάσεως συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας για τον λόγο ότι, σχεδόν στο σύνολό της, δεν είναι παρά κατά λέξη

επανάληψη της ανακοινώσεως αιτιάσεων. Συγκεκριμένα, απ' αυτή την κατά λέξη αντιστοιχία μπορεί να συναχθεί ότι προδήλως η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα επιχειρήματα που διατύπωσε η προσφεύγουσα κατά τη διοικητική διαδικασία. Η ομοιότητα αυτή συνιστά περαιτέρω παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

- 118 Όσον αφορά τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η κατά λέξη επανάληψη ορισμένων αποσπασμάτων της ανακοινώσεως αιτιάσεων απλώς σημαίνει, καθεαυτήν, ότι η Επιτροπή ενέμεινε στην άποψή της. Ελλείψει, όπως εν προκειμένω, άλλων προσηκόντων αποδεικτικών στοιχείων, η ως άνω ομοιότητα των κειμένων δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή παρέλειψε, κατά την εκτίμηση της υποθέσεως, να λάβει δέοντως υπόψη τα επιχειρήματα που διατύπωσε ο ενδιαφερόμενος για την άμυνά του.
- 119 Όσον αφορά την απαιτούμενη από το άρθρο 15 της Συνθήκης ΕΚΑΧ αιτιολόγηση, μολονότι η Επιτροπή δεν οφείλει να απαντά σε όλα τα νομικά και πραγματικά στοιχεία που προβάλλονται κατά τη διοικητική διαδικασία (βλ., όσον αφορά τη Συνθήκη ΕΚ, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1984, 43/82 και 63/82, VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 19, σκέψη 22, και της 21ης Φεβρουαρίου 1984, 86/82, Hasselblad κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 883, σκέψη 17), πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η αιτιολόγηση κάθε βλαπτικής αποφάσεως πρέπει να επιτρέπει στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του και να γνωστοποιεί τόσο στα κράτη μέλη όσο και στους ενδιαφερόμενους υπηκόους τις συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή εφάρμοσε τη Συνθήκη. Μια τέτοια υποχρέωση μπορεί, ενδεχομένως, να επιβάλλει στην Επιτροπή να λαμβάνει θέση επί των ουσιωδών επιχειρημάτων που διατύπωσαν τα μέρη κατά τη διοικητική διαδικασία (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1995, C-360/92 P, Publishers Association κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-23, σκέψεις 39 έως 49). Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν προσδιόρισε, στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως, κανένα απόσπασμα της Αποφάσεως το οποίο θα έπρεπε, λόγω της επιχειρηματολογίας που ανέπτυξε κατά τη διοικητική διαδικασία, να είχε τροποποιηθεί σε σχέση με το αντίστοιχο απόσπασμα της ανακοινώσεως αιτιάσεων.
- 120 Επομένως, το επιχείρημα που η προσφεύγουσα αντλεί από την κατά λέξη αντιστοιχία μεταξύ Αποφάσεως και ανακοινώσεως αιτιάσεων πρέπει να απορριφθεί.

B — Επί της παραβάσεως των ουσιωδών τύπων

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας

- 121 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, με κοινή παρουσίαση που έγινε εξ ονόματος όλων των προσφευγουσών, προβλήθηκαν οι ακόλουθες αιτιάσεις σχετικά με την παράβαση των ουσιωδών τύπων κατά τη διαδικασία εκδόσεως της Αποφάσεως.
- 122 Οι προσφεύγουσες παρατηρούν, κατ' αρχάς, ότι, κατά τη συνέντευξη Τύπου που έδωσε το μεσημέρι της 16ης Φεβρουαρίου 1994, ο κ. Van Miert ανέφερε ότι η Απόφαση είχε ληφθεί, πράγμα το οποίο δεν συνέβαινε, και ότι εξάλλου έδωσε ανακριβή αριθμητικά στοιχεία σχετικά με ορισμένα πρόστιμα (βλ. το παράρτημα 1 της προσφυγής στην υπόθεση T-151/94). Ομοίως, τα ανακοινωθέντα Τύπου της Επιτροπής, που προετοιμάστηκαν πριν από τη λήψη της Αποφάσεως, περιείχαν και αυτά σφάλματα, ιδίως όσον αφορά την ταυτότητα των επιχειρήσεων στις οποίες επιβλήθηκαν πρόστιμα.
- 123 Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-2555, στο εξής: απόφαση PVC), και τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 και T-112/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-729, σκέψεις 114 και 119, στο εξής: απόφαση PEBD), και της 29ης Ιουνίου 1995, T-31/91, Solvay κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1821, σκέψη 50), προβάλλουν τέσσερις κύριες αιτιάσεις.
- 124 Πρώτον, η απαρτία των εννέα μελών της Επιτροπής που απαιτείται από το άρθρο 5 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής της 17ης Φεβρουαρίου 1993, που ήταν τότε σε ισχύ (93/492/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, ΕΕ L 230, σ. 15, στο εξής: εσωτερικός κανονισμός του 1993), δεν είχε επιτευχθεί. Κατά τις προσφεύγουσες, μολονότι φαίνεται να προκύπτει από τη σελίδα 2 των πρακτικών της συνεδριάσεως της Επιτροπής

της 16ης Φεβρουαρίου 1994 ότι παρίσταντο εννέα μέλη κατά τη λήψη της Αποφάσεως κατά τη συνεδρίαση του απογεύματος (σημείο XXV, σ. 43), από τον κατάλογο των προσώπων που αναφέρονται ως «παριστάμενα στη συνεδρίαση λόγω απουσίας των μελών της Επιτροπής», στη σελίδα 40 των εν λόγω πρακτικών, προκύπτει στην πραγματικότητα ότι μόνον έξι μέλη της Επιτροπής ήσαν παρόντα κατά την ίδια αυτή συνεδρίαση. Ελλείπει απαρτίας, δεν μπορούσε συνεπώς να πραγματοποιηθεί έγκυρη ψηφοφορία για τη λήψη της Αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 6 του εσωτερικού κανονισμού του 1993.

- 125 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Απόφαση δεν ελήφθη από την Επιτροπή υπό τη μορφή που τους κοινοποιήθηκε. Τουλάχιστον, είναι αδύνατο να προσδιοριστεί το ακριβές περιεχόμενο της αποφάσεως που η Επιτροπή θέλησε να λάβει στις 16 Φεβρουαρίου 1994.
- 126 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδριάσεως (σ. 43), η Επιτροπή είχε εγκρίνει, «στις γλώσσες των αυθεντικών κειμένων, την απόφαση που περιελήφθη στο έγγραφο C(94) 321/2 και 3», ενώ το κείμενο της Αποφάσεως που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες φέρει τον αριθμό C(94) 321 τελικό. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον κατάλογο των εσωτερικών εγγράφων που διαβιβάστηκαν στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, ο οποίος είναι συνημμένος στο έγγραφο της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 1995, υφίσταται ένα άλλο κείμενο της Αποφάσεως που φέρει τον αριθμό C(94) 321/4, με χρονολογία 25 Φεβρουαρίου 1994.
- 127 Επιπλέον, δημιουργούνται ορισμένες αμφιβολίες όσον αφορά τα διάφορα κείμενα της Αποφάσεως που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, κατόπιν της αιτήσεώς του της 11ης Μαρτίου 1998. Πέραν του ότι μόνο το ισπανικό και το ιταλικό κείμενο περιέχουν τη μνεία «αυθεντικό κείμενο» στην αρχική σελίδα τους, τα έγγραφα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 φαίνονται να αποτελούνται από περισσότερα έγγραφα χωριστά προετοιμασμένα, τα οποία έχουν συνταχθεί με διαφορετικές γραμματοσειρές και μη συνεπή αρίθμηση.
- 128 Η Επιτροπή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δέχθηκε να άρει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των σχετικών με τη λήψη της Αποφάσεως εσωτερικών εγγράφων, που βρίσκονται στα ντοσιέ αριθ. 57, 58 και 61 του φακέλου που διαβιβάστηκε στο

Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23, και οι δικηγόροι της προσφεύγουσας είπαν κατόπιν αυτού ότι οι αμφιβολίες τους ενισχύθηκαν λόγω του ότι ανακάλυψαν ορισμένες διαφορές, που συνοψίζονται σε κατάλογο κατατεθέντα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, μεταξύ των εσωτερικών εγγράφων που βρίσκονται στα ως άνω ντοσιέ και των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3. Επιπλέον, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ του εγγράφου που βρίσκεται στο ντοσιέ αριθ. 61 του φακέλου της Επιτροπής, το οποίο, κατά τις προσφεύγουσες, αποτελεί το έγγραφο C(94) 321/1 όπως αυτό εξετάστηκε από την Επιτροπή κατά τη συνεδρίασή της της 16ης Φεβρουαρίου 1994 το πρωί, και των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3. Οι διαφορές αυτές συνοψίζονται ομοίως σε δεύτερο κατάλογο που κατατέθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Τέλος, έγιναν μερικές χειρόγραφες τροποποιήσεις στο ιταλικό κείμενο του εγγράφου C(94) 321/2 μετά την παραλαβή τηλεομοιοτυπίας των υπηρεσιών μετάφρασης της Επιτροπής μεταξύ των ωρών 17.09 και 17.14 στις 16 Φεβρουαρίου 1994, ήτοι μετά την περάτωση της συνεδρίασεως στις 16.25.

- 129 Τρίτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ούτε το κείμενο C(94) 321 τελικό ούτε τα κείμενα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 της Αποφάσεως δεν κυρώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού του 1993. Συγκριμένα, κανένα απ' αυτά τα κείμενα δεν προσαρτήθηκε στα πρακτικά, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, η οποία επιβάλλει τη φυσική προσάρτησή τους στα πρακτικά. Επιπλέον, τα πρακτικά δεν κάνουν καμία μνεία των προσαρτημένων σ' αυτά εγγράφων.
- 130 Εν πάση περιπτώσει, τα πρακτικά δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι κυρώθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 16 του εσωτερικού κανονισμού του 1993, ελλείψει των πρωτότυπων υπογραφών του προέδρου και του γενικού γραμματέα στην αρχική σελίδα.
- 131 Τέταρτον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι τα πρακτικά δεν φέρουν την ημερομηνία της υπογραφής του προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής, οπότε δεν μπορεί να τεκμαρθεί ότι κυρώθηκαν κατά την έγκρισή τους.
- 132 Τέλος, οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο να διεξαγάγει αποδείξεις προκειμένου, αφενός, να μπορέσουν να εξετάσουν το πρωτότυπο κείμενο των πρακτικών που βρίσκεται στα αρχεία της Επιτροπής και, αφετέρου, να αποδειχθεί,

για παράδειγμα, με βάση τα ημερολογιακά σημειωματάρια των μελών της Επιτροπής και άλλα παρόμοια έγγραφα, ποια από τα μέλη αυτά ήταν πράγματι παρόντα κατά τη λήψη της Αποφάσεως στη συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 1994 το απόγευμα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί του παραδεκτού

- 133 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η προσφεύγουσα με την προσφυγή δεν προέβαλε λόγο ακυρότητας αφορώντα παρατυπίες κατά τη διαδικασία λήψεως της Αποφάσεως. Ωστόσο, τα πρακτικά της συνεδριάσεως της Επιτροπής της 16ης Φεβρουαρίου 1994 και τα παραρτήματά τους πρέπει να θεωρηθούν στοιχεία που αποκαλύφθηκαν κατά την ένδικη διαδικασία, μετά τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου καθορισμό των αποδεικτικών μέσων και τη λήψη των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας. Το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας όμως δεν απαγορεύει την προβολή νέων ισχυρισμών στηριζομένων σε τέτοια στοιχεία. Επομένως, ο υπό κρίση ισχυρισμός είναι παραδεκτός.

Επί της ελλείψεως απαρτίας

- 134 Το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, όπως παρεμβλήθηκε από το άρθρο Η, σημείο 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ορίζει ότι η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών της, που ήταν τότε δεκαεπτά. Σύμφωνα με το άρθρο 13, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.

- 135 Το άρθρο 5 του εσωτερικού κανονισμού του 1993 όριζε ότι: «Ο αριθμός των παρόντων μελών που απαιτείται προκειμένου να επιτευχθεί απαρτία είναι ίσος προς την πλειοψηφία του αριθμού μελών που προβλέπεται από τη Συνθήκη». Επομένως, η απαρτία που απαιτούνταν για να αποφασίσει εγκύρως η Επιτροπή κατά τη συνεδρίασή της της 16ης Φεβρουαρίου 1994 ήταν εννέα μέλη.
- 136 Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού: «Η Επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις μετά από πρόταση ενός ή περισσότερων των μελών της. Η Επιτροπή προβαίνει σε ψηφοφορία μετά από αίτημα ενός των μελών της. Η ψηφοφορία αφορά την αρχική πρόταση ή πρόταση που έχει τροποποιηθεί από τον αρμόδιο ή τα αρμόδια μέλη της Επιτροπής ή τον Πρόεδρο. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπονται από τη Συνθήκη». Επομένως, οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονταν τότε με τη συμφωνία εννέα μελών της.
- 137 Από τα πρακτικά της 1189ης συνεδρίασεως της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 16 Φεβρουαρίου 1994 (στο εξής: πρακτικά), τα οποία διαβιβάστηκαν στο Πρωτοδικείο κατόπιν των αιτήσεών του της 27ης Νοεμβρίου 1997 και της 11ης Μαρτίου 1998, προκύπτει ότι η συνεδρίαση αυτή διεξήχθη σε δύο φάσεις, το πρωί και το απόγευμα. Το σημείο XVII των πρακτικών, που συζητήθηκε κατά την πρωινή συνεδρίαση, έχει ως εξής:

«XVII. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 65 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ
ΕΚΑΧ [C(94) 321· SEC(94) 267]

Ο κ. Renaudière, μέλος του γραφείου του κ. Van Miert, παρίσταται κατά τη συζήτηση το σημείου αυτού.

Ο κ. Van Miert εκθέτει στην Επιτροπή τα διάφορα στοιχεία της περιπτώσεως που του έχει υποβληθεί. Υπογραμμίζει την πολύ μεγάλη σοβαρότητα των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Παρουσιάζει στην Επιτροπή τα πρόστιμα που σκοπεύει να επιβάλει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

Η Επιτροπή εγκρίνει κατ' ουσίαν την απόφαση που προτείνει ο κ. Van Miert και προβαίνει σε εμπειρισταωμένη συζήτηση σχετικά με το ποσό των προστίμων. Συμφωνεί να αποφανθεί σε μεταγενέστερο σημείο της παρούσας συνεδριάσεως της όσον αφορά την τελική απόφαση της οποίας το σχέδιο θα της υποβάλει ο κ. Van Miert.

Οι λοιπές συζητήσεις της Επιτροπής σχετικά με το σημείο αυτό αποτελούν αντικείμενο ειδικών πρακτικών.»

138 Το σημείο XXV των πρακτικών, που συζητήθηκε κατά την απογευματινή συνεδρίαση, έχει ως εξής:

«XXV.ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 65 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚΑΧ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ XVII) [C(94) 321/2 ΚΑΙ / 3-SEC(94) 267]

Η Επιτροπή συνεχίζει τις συζητήσεις που άρχισε κατά την πρωινή συνεδρίαση. Καθορίζει ως εξής τα πρόστιμα που επιβάλλονται στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις:

ARBED SA	11 200 000 ECU
----------	----------------

British Steel plc	32 000 000 ECU
-------------------	----------------

Unimétal SA	12 300 000 ECU
-------------	----------------

THYSSEN STAHL κατά ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Saarstahl A	4 600 000 ECU
Ferdofin Sp	9 500 000 ECU
Thyssen Stahl A	6 500 000 ECU
Preussag A	9 500 000 ECU
Empresa Nacional Siderúrgica S	4 000 000 ECU
Siderúrgica Aristrain Madrid SL	10 600 000 ECU
SA Cockerill-Sambr	4 000 000 ECU
Krupp-Hoesch Stah AG:	13 000 ECU
NMH Stahlwerke GbH:	150 000 ECU
Norsk Jernverk AS:	750 ECU

Inexa Prfil AB:

600 ECU

Η Επιτροπή αποφασίζει εξάλλου ότι τα πρόστιμα που υπερβαίνουν τα 20 000 ECU μπορούν να καταβληθούν με δόσεις. Εγκρίνει κατά συνέπεια, στις γλώσσες των αυθεντικών κειμένων, την απόφαση που περιέχεται στο έγγραφο C(94) 3 1/2 και /3.

*

*

*

Η συνεδρίαση ελύθη στις 16.25.»

139 Από τον συνδυασμό των σημείων XVII και XXV των πρακτικών, προκύπτει ότι η Απόφαση δεν ελήφθη οριστικά κατά τη συζήτηση του σημείου XVII, κατά την πρωινή συνεδρίαση, αλλά κατά τη συζήτηση του σημείου XXV, κατά την απογευματινή συνεδρίαση.

140 Περαιτέρω, από τον κατάλογο των παρόντων μελών, που περιέχεται στη σελίδα 2 των πρακτικών, προκύπτει ότι εννέα μέλη της Επιτροπής ήταν παρόντα όταν συζητήθηκε στην Επιτροπή το σημείο XXV, ήτοι: οι κ.κ. Delors, Sir Leon Brittan, Van Miert, Ruberti, Millan, Van den Broek, Flynn, Steichen και Παλαιοκρασάς. Συνεπώς, είχε επιτευχθεί η απαρτία που απαιτείται από το άρθρο 5 του εσωτερικού κανονισμού του 1993. Ομοίως, η Απόφαση μπορούσε να ληφθεί με τη συμφωνία των εννέα παρόντων μελών, σύμφωνα με το άρθρο 6 του εν λόγω εσωτερικού κανονισμού.

- 141 Το επιχείρημα των προσφευγουσών στηρίζεται ωστόσο σε κατάλογο των παρόντων μελών που περιέχεται στη σελίδα 40 των πρακτικών και αναφέρει ότι οι κ.κ. Budd και Santorinto, αντιστοίχως προϊστάμενοι των γραφείων του Sir Leon Brittan και του κ. Ruberti, καθώς και η κ. Evans, μέλος του γραφείου του κ. Flynn, «παρ[έστησαν] κατά τη συνεδρίαση εν τη απουσία των μελών της Επιτροπής». Οι προσφεύγουσες συνάγουν από αυτό ότι, αντίθετα προς τα αναφερόμενα στη σελίδα 2 των πρακτικών, ο Sir Leon Brittan, ο κ. Ruberti και ο κ. Flynn δεν ήταν παρόντες κατά τη λήψη της Αποφάσεως που αναφέρεται στο σημείο XXV.
- 142 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, από το ίδιο το κείμενο του προκύπτει ότι ο κατάλογος που περιλαμβάνεται στη σελίδα 2 των πρακτικών αποσκοπεί στην ακριβή καταγραφή της παρουσίας ή της απουσίας των μελών της Επιτροπής κατά τη σχετική συνεδρίαση. Η καταγραφή αυτή αφορά τόσο την πρωινή όσο και την απογευματινή συνεδρίαση και αποτελεί συνεπώς την απόδειξη της παρουσίας των οικείων μελών της Επιτροπής κατά τις δύο αυτές συνεδριάσεις, εκτός αν αναφέρεται ρητώς ότι ένα μέλος ήταν απών κατά τη συζήτηση επί συγκεκριμένου σημείου. Αντιθέτως, ο κατάλογος που περιέχεται στη σελίδα 40 των πρακτικών δεν αποσκοπεί στην καταγραφή της παρουσίας των μελών της Επιτροπής, αλλά αναφέρεται μόνο στα άλλα άτομα που ήταν ενδεχομένως παρόντα, όπως είναι οι προϊστάμενοι των γραφείων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα έμμεσα συμπεράσματα που οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι συνάγουν από τον εν λόγω κατάλογο δεν μπορούν να υπερισχύσουν της ρητής μνείας, στη σελίδα 2 των πρακτικών, της παρουσίας ή της απουσίας των μελών της Επιτροπής.
- 143 Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η έκφραση «παρίστανται στη συνεδρίαση εν τη απουσία των μελών της Επιτροπής», που περιλαμβάνεται στη σελίδα 40 των πρακτικών, πρέπει να νοηθεί ως συνώνυμη της εκφράσεως «παρίστανται, σε περίπτωση που το μέλος απουσιάζει όσον αφορά συγκεκριμένο σημείο».
- 144 Συγκεκριμένα, η έκφραση αυτή πρέπει να παραλληλιστεί με το άρθρο 8 του εσωτερικού κανονισμού του 1993, που ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «(...) σε περίπτωση απουσίας μέλους της Επιτροπής, στη συνεδρίαση μπορεί να παρευρίσκεται ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου του και, όταν κληθεί από τον πρόεδρο, να εκθέσει την άποψη του απόντος μέλους (...)». Επομένως, ο κατάλογος της σελίδας 40 των πρακτικών δεν αποσκοπεί στο να αντικαταστήσει εκείνον της σελίδας 2, αλλά στο να προσδιορίσει τα άτομα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στη συνεδρίαση σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 8 και, ενδεχομένως, να εκθέσουν την άποψη του απόντος μέλους.

- 145 Ωστόσο, το ότι ο προϊστάμενος του γραφείου μπορεί να εκφράσει την άποψη του μέλους της Επιτροπής που εκπροσωπεί επί συγκεκριμένου σημείου, εν τη απουσία του τελευταίου αυτού, δεν αποκλείει το να επανέλθει το εν λόγω μέλος στη συνεδρίαση κατά τη συζήτηση ενός άλλου σημείου, χωρίς ωστόσο ο προϊστάμενος του γραφείου του να αποχωρήσει από την αίθουσα συνεδριάσεως μετά την επιστροφή του. Η μνεία, στη σελίδα 40 των πρακτικών, της παρουσίας των κ.κ. Budd και Santorinto και της κ. Evans, κατά την απογευματινή συνεδρίαση, μπορεί συνεπώς να εξηγηθεί από το απλό γεγονός ότι, σύμφωνα με τη σελίδα 2 των πρακτικών, ο Sir Leon Brittan και οι κ.κ. Ruberti και Flynn ήσαν απόντες κατά τη συζήτηση ορισμένων σημείων της ημερήσιας διάταξης του απογεύματος, ήτοι των σημείων XXIII.B, XXIII.C και XXIV εν μέρει (Sir Leon Brittan), καθώς και των σημείων XXIII.B και XXIII.C εν μέρει (κ.κ. Ruberti και Flynn). Απ' αυτό ωστόσο δεν συνάγεται ότι τα τρία αυτά μέλη της Επιτροπής ήσαν απόντα κατά τη συζήτηση του σημείου XXV, αντίθετα προς τη ρητή διατύπωση της σελίδας 2 των πρακτικών.
- 146 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τη σελίδα 7 των πρακτικών όπου περιλαμβάνεται, για την πρωινή συνεδρίαση, κατάλογος των ατόμων που παρέστησαν στη συνεδρίαση «εν τη απουσία» των μελών της Επιτροπής, παρόμοιος με εκείνον της σελίδας 40 για την απογευματινή συνεδρίαση. Αν όμως η ερμηνεία που δίδουν οι προσφεύγουσες στην έκφραση «παρίστανται στη συνεδρίαση εν τη απουσία των μελών της Επιτροπής» ήταν ορθή, θα προέκυπτε από τη μνεία, στον κατάλογο αυτό, της παρουσίας καθόλη τη διάρκεια του πρωινού των κ.κ. Kubosch και Budd, αντιστοίχως μέλους του γραφείου του κ. Bangemann και προϊσταμένου του γραφείου του Sir Leon Brittan, ότι τα δύο αυτά μέλη ήσαν απόντα καθόλη τη διάρκεια της πρωινής συνεδριάσεως. Τούτο όμως είναι προφανές ότι δεν ισχύει διότι, σύμφωνα με τη σελίδα 2 των πρακτικών, ο κ. Bangemann ήταν παρών κατά την πρωινή συνεδρίαση για τα σημεία I έως XVIII και ο Sir Leon Brittan για τα σημεία XVII έως XXII.
- 147 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι είχε επιτευχθεί η απαιτούμενη απαρτία κατά τη λήψη της Αποφάσεως, το απόγευμα της 16ης Φεβρουαρίου 1994.
- 148 Πρέπει να προστεθεί ότι το άρθρο 6 του εσωτερικού κανονισμού του 1993 προβλέπει ότι η Επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις μετά από πρόταση ενός ή περισσότερων μελών και προβαίνει σε ψηφοφορία μόνο μετά από αίτημα ενός των μελών της. Ελλείψει ενός τέτοιου αιτήματος, δεν ήταν αναγκαίο να προβεί η Επιτροπή σε τυπική ψηφοφορία κατά την απογευματινή συνεδρίαση. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου

ότι, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 6, οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπονται στη Συνθήκη, ήτοι εννέα μελών κατά τον χρόνο εκείνο, τίποτε δεν εμπόδιζε τα εννέα μέλη που ήσαν παρόντα το απόγευμα της 16ης Φεβρουαρίου 1994 να αποφασίσουν, ομόφωνα, την έκδοση της Αποφάσεως.

149 Επομένως, η πρώτη αιτίαση των προσφευγουσών δεν είναι βάσιμη.

Επί της ελλείψεως τυπικής αντιστοιχίας μεταξύ της ληφθείσας Αποφάσεως και εκείνης που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα

150 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το διατακτικό και η αιτιολογία της αποφάσεως που κοινοποιείται στον ή στους αποδέκτες της πρέπει να αντιστοιχούν με εκείνα της αποφάσεως που εγκρίνεται από την ολομέλεια των μελών της Επιτροπής, εκτός από αμυγώς ορθογραφικές ή γραμματικές διορθώσεις που μπορεί ακόμη να γίνουν στο κείμενο μιας πράξεως μετά την τελική έγκρισή του από την ολομέλεια (απόφαση PVC, σκέψεις 62 έως 70).

151 Από το σημείο XXV των πρακτικών προκύπτει ότι η Επιτροπή ενέκρινε, «στις γλώσσες που το κείμενο είναι αυθεντικό, την απόφαση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο C(94) 321/2 και /3».

152 Επομένως, η προσήκουσα σύγκριση πρέπει να γίνει μεταξύ του κειμένου C(94) 321/2 σε συνδυασμό με το κείμενο C(94) 321/3 της Αποφάσεως, τα οποία εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το απόγευμα της 16ης Φεβρουαρίου 1994, αφενός, και των διαφόρων κειμένων της Αποφάσεως που κοινοποιήθηκαν στις προσφεύγουσες στις γλώσσες στις οποίες είναι αυθεντικά, αφετέρου.

- 153 Οι προσφεύγουσες όμως δεν προέβαλαν και το Πρωτοδικείο δεν μπόρεσε να εντοπίσει ουσιαστική διαφορά μεταξύ του κειμένου C(94) 321/2 σε συνδυασμό με το κείμενο C(94) 321/3 της Αποφάσεως, όπως κατατέθηκαν από την Επιτροπή στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις γλώσσες στις οποίες τα κείμενα αυτά είναι αυθεντικά, και των κειμένων της Αποφάσεως που κοινοποιήθηκαν στις προσφεύγουσες. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το γεγονός ότι η Απόφαση ελήφθη υπό τη μορφή δύο εγγράφων, ήτοι των C(94) 321/2 και C(94) 321/3, εκ των οποίων το δεύτερο επιφέρει κάποιες τροποποιήσεις, ορισμένες εξ αυτών χειρόγραφες, στο πρώτο, δεν ασκεί επιρροή, τοσούτω μάλλον που, κατ' ουσίαν, οι τροποποιήσεις αυτές αφορούν μόνο την καταβολή των προστίμων με δόσεις και την απόφαση να μην επιβληθούν πρόστιμα ποσού κάτω των 100 ECU. Ομοίως, το γεγονός ότι σε ορισμένες γλώσσες τα έγγραφα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 έχουν μη συνεπή σελιδοποίηση ή διαφορετικές γραμματοσειρές δεν ασκεί επιρροή, εφόσον συνδυαζόμενα το διανοητικό περιεχόμενο και τα τυπικά στοιχεία των εγγράφων αυτών αντιστοιχούν στο κείμενο της Αποφάσεως που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες (απόφαση PVC, σκέψη 70).
- 154 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, αντιθέτως, ότι οι διαφορές μεταξύ των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3 μαρτυρούν τις προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή για να λάβει τυπικώς την Απόφαση μόνο μετά την ενσωμάτωση, σε κάθε μία γλώσσα, όλων των τροποποιήσεων που αποφασίστηκαν από την ολομέλεια, ιδίως όσον αφορά την πληρωμή με δόσεις των προστίμων και τη μη επιβολή προστίμων ποσού κάτω των 100 ECU.
- 155 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει επίσης ότι τα ελιχειρήματα που στηρίζονται στη λεπτομερή σύγκριση μεταξύ ορισμένων εγγράφων που βρίσκονται στα ντοσιέ αριθ. 57, 58 και 61 του φακέλου της Επιτροπής και των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3 είναι αλυσιτελή. Όπως διαπίστωσε μόλις ανωτέρω το Πρωτοδικείο, η προσήκουσα σύγκριση πρέπει να γίνει μεταξύ των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3, όπως προσκομίστηκαν από την Επιτροπή, αφενός, και του κειμένου που κοινοποιήθηκε στις προσφεύγουσες, αφετέρου, και όχι μεταξύ των εγγράφων C(94) 321/2 και C(94) 321/3, αφενός, και ορισμένων σχεδίων και άλλων εγγράφων, ενδεχομένως προηγούμενων, που βρίσκονται στον φάκελο της Επιτροπής, αφετέρου. Όσον αφορά, ιδίως, το έγγραφο Β που περιέχεται στο ντοσιέ αριθ. 61, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ουδόλως απεδείχθη ότι το έγγραφο αυτό, που φαίνεται να αποτελεί έγγραφο εργασίας, συνιστά το έγγραφο C(94) 321 ή αντιστοιχεί σε εκείνο που εξέτασε η Επιτροπή κατά την πρωινή συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 1994.

Εν πάση περιπτώσει, το έγγραφο C(94) 321 δεν ασκεί επιρροή, εφόσον το οριστικό κείμενο της Αποφάσεως που εγκρίθηκε από την Επιτροπή το συνιστούν τα έγγραφα C(94) 321/2 και C(94) 321/3.

- 156 Ομοίως δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι μπορεί να διατηρείται κάποια αμφιβολία όσον αφορά τον ακριβή χρόνο της αποστολής της μεταφράσεως ορισμένων ελασσόνων τροποποιήσεων στο ιταλικό κείμενο της Αποφάσεως, τοσούτω μάλλον που η προσφεύγουσα δεν είναι αποδέκτης του ιταλικού κειμένου της Αποφάσεως.
- 157 Τέλος, αποδείχθηκε ότι το έγγραφο C(94) 321/4 δεν είναι παρά η μη εμπιστευτική μορφή του κειμένου C(94) 321 τελικό, στο οποίο ορισμένα αριθμητικά στοιχεία που αποτελούν επιχειρηματικά απόρρητα των αποδεκτών αφαιρέθηκαν για να κοινοποιηθεί η Απόφαση στους λοιπούς αποδέκτες.
- 158 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση των προσφευγουσών δεν είναι βάσιμη.

Επί της ελλείψεως κυρώσεως της Αποφάσεως

- 159 Όσον αφορά την τρίτη αιτίαση των προσφευγουσών ότι τα κείμενα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 της Αποφάσεως δεν κυρώθηκαν δεόντως σύμφωνα με το άρθρο 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού του 1993, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η διάταξη αυτή προέβλεπε τα εξής:

«Οι πράξεις που εγκρίνονται σε συνεδρίαση ή με τη γραπτή διαδικασία προσαρτώνται ως παράρτημα, στη γλώσσα ή τις γλώσσες που είναι αυθεντικές, στα πρακτικά της συνεδρίασης της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της οποίας εγκρίθηκαν ή κατά τη διάρκεια της οποίας διαπιστώθηκε η έγκρισή τους. Οι πράξεις αυτές

κυρώνονται με την υπογραφή του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα στην πρώτη σελίδα των εν λόγω πρακτικών.»

- 160 Ομοίως, το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού του 1993 προέβλεπε ότι τα πρακτικά της Επιτροπής «κυρώνονται με την υπογραφή του Προέδρου και του γενικού γραμματέα».
- 161 Πρέπει να τονιστεί κατ' αρχάς ότι το άρθρο 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού του 1993 δεν όριζε τον τρόπο κατά τον οποίο οι πράξεις που εγκρίνονται σε συνεδρίαση πρέπει να «προσαρτώνται» στα πρακτικά, αντίθετα, για παράδειγμα, προς το άρθρο 16 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 95/148/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της 8ης Μαρτίου 1995 (ΕΕΛ 97, σ. 82), που προβλέπει ότι οι εν λόγω πράξεις προσαρτώνται «άρρηκτα» στα πρακτικά.
- 162 Εν προκειμένω, τα πρακτικά παρελήφθησαν από το Πρωτοδικείο, συνοδευόμενα από τα έγγραφα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 στις διάφορες γλώσσες στις οποίες τα κείμενα αυτά είναι αυθεντικά, σε μια θήκη την οποία οι εκπρόσωποι της Επιτροπής ανέφεραν ότι παρέλαβαν ως έχει από τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής, κατόπιν της αιτήσεως του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1998. Πρέπει, συνεπώς, να τεκμαρθεί ότι τα έγγραφα αυτά είχαν «προσαρτηθεί» στα πρακτικά, υπό την έννοια ότι είχαν τοποθετηθεί μαζί με αυτά, χωρίς να έχουν επισυναφθεί.
- 163 Ο σκοπός του άρθρου 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού του 1993 συνίσταται στο να διασφαλίζει ότι η Επιτροπή έχει εγκρίνει δεόντως την πράξη όπως αυτή κοινοποιείται στον αποδέκτη. Εν προκειμένω όμως η προσφεύγουσα δεν απέδειξε καμία ουσιαστική διαφορά μεταξύ του κειμένου της Αποφάσεως που της κοινοποιήθηκε και του κειμένου το οποίο, κατά την Επιτροπή, «προσαρτήθηκε» στα πρακτικά.

- 164 Υπό τις περιστάσεις αυτές και ενόψει του τεκμηρίου εγκυρότητας των κοινοτικών πράξεων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994, T-35/92, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. Π-957, σκέψη 31), η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι τα έγγραφα C(94) 321/2 και C(94) 321/3 δεν «προσαρτήθηκαν» στα πρακτικά υπό την έννοια του άρθρου 16 του εσωτερικού κανονισμού του 1993. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι τα έγγραφα αυτά κυρώθηκαν με τις υπογραφές του Προέδρου και του γενικού γραμματέα που τέθηκαν στην πρώτη σελίδα των εν λόγω πρακτικών.
- 165 Όσον αφορά το ότι τα πρακτικά που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου είναι σε φωτοαντίγραφο που δεν φέρει τις πρωτότυπες υπογραφές του Προέδρου και του γενικού γραμματέα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η πρώτη σελίδα του εγγράφου αυτού φέρει τη σφραγίδα «επικυρωμένο αντίγραφο, ο γενικός γραμματέας Carlo Trojan» και ότι η σφραγίδα φέρει την πρωτότυπη υπογραφή του κ. Trojan, κατά νόμο γενικού γραμματέα της Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η ως άνω επικύρωση του φωτοαντιγράφου από τον κατά νόμο γενικό γραμματέα της Επιτροπής αποδεικνύει επαρκώς κατά νόμο ότι το πρωτότυπο κείμενο των πρακτικών φέρει τις πρωτότυπες υπογραφές του Προέδρου και του γενικού γραμματέα της Επιτροπής.
- 166 Επομένως, η τρίτη αιτίαση δεν είναι βάσιμη.

Επί της μη αναφοράς της ημερομηνίας υπογραφής των πρακτικών

- 167 Όσον αφορά την τέταρτη αιτίαση των προσφευγουσών ότι τα πρακτικά δεν αναφέρουν την ημερομηνία της υπογραφής τους από τον Πρόεδρο και τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής, αρκεί να διαπιστωθεί ότι η πρώτη σελίδα των πρακτικών που κατατέθηκαν στο Πρωτοδικείο φέρει την ένδειξη «Βρυξέλλες, 23 Φεβρουαρίου 1994», καθώς και τη μνεία «τα παρόντα πρακτικά εγκρίθηκαν από την Επιτροπή κατά τη 1190ή συνεδρίασή της που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 23 Φεβρουαρίου 1994», ακολουθούμενη από τις υπογραφές του Προέδρου και του γενικού γραμματέα και την επικύρωση, από τον κ. Trojan, του φωτοαντιγράφου των πρακτικών. Επιβάλλεται συνεπώς η διαπίστωση ότι τα πρακτικά υπογράφηκαν δεόντως από τον Πρόεδρο και τον γενικό γραμματέα σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του 1993, στις 23 Φεβρουαρίου 1994.

- 168 Επομένως, η τέταρτη αιτίαση των προσφευγουσών δεν είναι βάσιμη.
- 169 Τέλος, όσον αφορά τις ανακριβείς δηλώσεις του κ. Van Miert κατά τη συνέντευξη Τύπου της 16ης Φεβρουαρίου 1994 το μεσημέρι, όπου ανακοινώθηκε ότι η Επιτροπή είχε μόλις λάβει την Απόφαση και αναφέρθηκαν ορισμένα ποσά προστίμων μη αντιστοιχούντα με εκείνα που επέβαλε η Απόφαση, δεν επηρεάζουν καθεαυτές το σύννομο της εγκρίσεως της Αποφάσεως από την ολομέλεια των μελών της Επιτροπής, εφόσον ο δικαστικός έλεγχος του Πρωτοδικείου δεν μπορεί να αφορά παρά την απόφαση που εξέδωσε η Επιτροπή (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1991, T-30/89, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1439, σκέψη 136).
- 170 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα διάφορα επιχειρήματα που αντλούνται από την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση, κατά τη διοικητική διαδικασία, των ουσιαδών τύπων πρέπει να απορριφθούν εξ ολοκλήρου, χωρίς να είναι αναγκαίο να διαταχθούν οι αποδείξεις που ζήτησαν οι προσφεύγουσες.

Γ — Επί της παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης

- 171 Στο πλαίσιο των επιχειρημάτων της που αντλεί από την παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η προσφεύγουσα προβάλλει τρεις κύριους ισχυρισμούς. Πρώτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα περιστατικά βάσει των οποίων η Επιτροπή διαπίστωσε τις παραβάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, πλην εκείνων που αφορούν την κατανομή της ιταλικής αγοράς που αναφέρεται στο σημείο 275, έκτη περίπτωση, της Αποφάσεως. Δεύτερον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα εν λόγω περιστατικά είναι αποδεδειγμένα, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον νομικό χαρακτηρισμό τους ισχυριζόμενη, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή εσφαλμένα εφάρμοσε νομικές έννοιες απορρέουσες από το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ, παραβλέποντας ότι το νομικό πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κατ' αυτήν, είναι πολύ διαφορετικό. Τρίτον, ισχυρίζεται ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε, μάλιστα δε ενθάρρυνε ή τουλάχιστον ανέχθηκε, τις προσαπτόμενες στις επιχειρήσεις συμπεριφορές, οπότε δεν υπήρξε εν προκειμένω παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης διάφορες ελλείψεις της αιτιολογίας.

- 172 Λόγω της αλληλεξάρτησης των επιχειρημάτων που προβάλλει η προσφεύγουσα, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να εξετάσει κατά σειρά τις διάφορες παραβάσεις που της προσάπτονται και τις οποίες αμφισβητεί, ερευνώντας κατ' αρχάς αν το υποστατό των περιστατικών που τις συνιστούν έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμο, κατόπιν δε αν ο νομικός χαρακτηρισμός των εν λόγω περιστατικών που περιελήφθη στην Απόφαση είναι νομικώς βάσιμος. Το αν οι δραστηριότητες της ΓΔ III μπορούν να αφαιρεθούν από τα χαρακτηρισθέντα κατ' αυτόν τον τρόπο περιστατικά τον χαρακτήρα της παραβάσεως θα εξεταστεί στο μέρος Δ κατωτέρω.

Επί του καθορισμού τιμών (τιμών-στόχων) στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών

1. Επί του υποστατού των πραγματικών περιστατικών

- 173 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Αποφάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέσχε σε παράβαση καθορισμού τιμών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών. Η περίοδος που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου είναι τριάντα μηνών, μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1988 και της 31ης Δεκεμβρίου 1990 (βλ. τα σημεία 80 έως 121, 223 έως 243, 311 και 314 της Αποφάσεως).
- 174 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν αρνείται τη συμμετοχή της στις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών που περιγράφονται στην Απόφαση, αλλά ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι κατά τις συνεδριάσεις αυτές δεν συνάπτονταν «συμφωνίες», αλλά πραγματοποιούνταν απλές ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των μελών, όσον αφορά τις «εκτιμήσεις» ή «προβλέψεις» τους στον τομέα των τιμών. Ισχυρίζεται, επιπλέον, ότι οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που της προσάπτονται δεν αποδείχθηκαν επαρκώς κατά νόμο, επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, μια οικονομική πραγματογνωμοσύνη που προσκόμισε κατά τη διοικητική ακρόαση ο πραγματογνώμων κ. Bishop. Η προσφεύγουσα φρονεί, τέλος, ότι από την Απόφαση δεν προκύπτει επαρκώς η ατομική συμμετοχή της στις καταγγελλόμενες παραβάσεις και ότι στην Απόφαση δεν περιέχεται καμία συγκεκριμενοποίηση των συμπεριφορών που της προσάπτονται.

— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 175 Προτού εξετασθούν οι επιμέρους συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που καταγγέλλονται στα σημεία 80 έως 121 και 223 έως 237 της Αποφάσεως, πρέπει να υπενθυμιστεί, κατ' αρχάς, ότι οι αποδείξεις πρέπει να εκτιμώνται στο σύνολό τους λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων πραγματικών περιστάσεων (βλ. τις προτάσεις του δικαστή Vesterdorf, εκτελούντος χρέη γενικού εισαγγελέα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône-Poulenc κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-867, II-869 — κοινές προτάσεις επί των αποφάσεων «πολυπροπυλένιο» της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-2/89, T-3/89, Συλλογή 1991, σ. II-1087, II-1177, της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-4/89, T-6/89, T-7/89, T-8/89, Συλλογή 1991, σ. II-1523, II-1623, II-1711, II-1833, και της 10ης Μαρτίου 1992, T-9/89 έως T-15/89, Συλλογή 1992, σ. II-499, II-629, II-757, II-907, II-1021, II-1155, II-1275).
- 176 Συναφώς, δεν αμφισβητείται, πρώτον, ότι η επιτροπή δοκών, όπως και οι άλλες «επιτροπές προϊόντων» της Eurofer, συνεστήθη από την ένωση αυτή κατά την περίοδο έκδηλης κρίσεως για να συντονιστεί καλύτερα η συμπεριφορά των χαλυβουργικών επιχειρήσεων, ιδίως στο πλαίσιο του συστήματος ποσοτώσεων «I» και «i» και των συμφωνιών Eurofer I έως V (βλ. σκέψεις 9 επ. ανωτέρω). Μετά το πέρας της περιόδου κρίσεως, η επιτροπή αυτή, στην οποία συμμετείχαν οι κύριοι παραγωγοί δοκών της Κοινότητας και στην οποία λειτουργούσε μόνιμη γραμματεία, συνέχισε να συνεδριάζει τακτικά. Εν προκειμένω, αυτό το σύστημα τακτικών συνεδριάσεων αποτελεί κυρίως το πλαίσιο αναφοράς για την εκτίμηση των κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων (βλ. σημεία 30, 36, 37 και 212 της Αποφάσεως).
- 177 Δεύτερον, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε στις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Νοεμβρίου 1987, 3 Μαΐου, 19 Ιουλίου, 18 Οκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου και 13 Δεκεμβρίου 1988, 10 Ιανουαρίου, 7 Φεβρουαρίου, 19 Απριλίου, 6 Ιουνίου, 11 Ιουλίου, 3 Αυγούστου, 1 Σεπτεμβρίου και 12 Δεκεμβρίου 1989, 14 Φεβρουαρίου, 21 Μαρτίου, 16 Μαΐου, 10 Ιουλίου, 21 Σεπτεμβρίου, 9 Οκτωβρίου και 4 Δεκεμβρίου 1990 (σημείο 38, στοιχείο στ', της Αποφάσεως). Η συμμετοχή όμως μιας επιχειρήσεως σε συνεδριάσεις κατά τις οποίες

λαμβάνουν χώρα αντίθετες προς τον ανταγωνισμό δραστηριότητες αρκεί για να αποδείξει τη συμμετοχή της στις εν λόγω δραστηριότητες, ελλείψει ενδείξεων από τις οποίες να μπορεί να αποδειχθεί το αντίθετο (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-14/89, Montedipe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1155, σκέψεις 129 και 144).

- 178 Τρίτον, δεν αμφισβητείται ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονταν κατά τις συνεδριάσεις αυτές κοινοποιούνταν στον όμιλο Eurofer/Skandinavia, που λειτουργούσε κατά τον ίδιο τρόπο όπως και η επιτροπή δοκών και στην οποία συμμετείχαν οι κύριοι κοινοτικοί και Σκανδιναβοί παραγωγοί (βλ., μεταξύ άλλων, τα σημεία 81, 84, 86 έως 88, 93, 187, 189, 191 και 192 της Αποφάσεως). Ομοίως, δεν αμφισβητείται ότι η προφεύγουσα συμμετέσχε, μεταξύ της 5ης Φεβρουαρίου 1986 και της 31ης Οκτωβρίου 1990, στις είκοσι συνεδριάσεις του ομίλου Eurofer/Skandinavia που αναφέρονται στο σημείο 178 της Αποφάσεως, εξαιρουμένης εκείνης της 25ης Ιουλίου 1988 (βλ. σημείο 181 της Αποφάσεως).
- 179 Τέταρτον, όσον αφορά ειδικότερα τον ισχυρισμό ότι δεν επρόκειτο στη συγκεκριμένη περίπτωση για «συμφωνίες επί των τιμών» αλλά για «ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις αναμενόμενες τιμές», μολονότι είναι αληθές ότι τα σχετικά πρακτικά χρησιμοποιούν συχνά εκφράσεις όπως «εκτιμήσεις» ή «προβλέψεις» τιμών, πρέπει να ληφθούν υπόψη, κατά την εκτίμηση των αποδείξεων συνολικά, τα κάτωθι στοιχεία:
- α) πολλοί πίνακες τιμών (για παράδειγμα, εκείνοι που αναφέρουν τις τιμές που καθορίστηκαν κατά τις συνεδριάσεις της 25ης Ιουλίου 1988, της 18ης Οκτωβρίου 1988, της 10ης Ιανουαρίου 1989 και της 19ης Απριλίου 1989) καταρτίστηκαν αρκετά πριν από το σχετικό τρίμηνο και περιέχουν πολύ λεπτομερειακά στοιχεία, αφορώντα ιδίως τις διάφορες κατηγορίες προϊόντων, τις διάφορες χώρες, το ακριβές ύψος των σκοπούμενων αυξήσεων και των εκπτώσεων. Το είδος αυτό πινάκων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά απλώς τις «εκτιμήσεις» των επιχειρήσεων σχετικά με την εξέλιξη των τιμών της αγοράς,
- β) σε πολλές περιπτώσεις, το κείμενο των πρακτικών δεν στηρίζει τη θέση της προσφεύγουσας: βλ., για παράδειγμα, εκφράσεις όπως «οι αυξήσεις τιμών καταλήγουν στο επόμενο επίπεδο τιμών» (συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1988)· «τα επόμενα επίπεδα τιμών γίνονται αισθητά το δεύτερο τρίμηνο 1989. Οι

τιμές αυτές αντιπροσωπεύουν σε σχέση με το T1/89 αυξήσεις: [ακολουθεί λεπτομερέστατος πίνακας]» (συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 1989)· «οι προβλέψεις T2/89 παρατείνονται για το τρίτο τρίμηνο 1989· ήτοι τα ακόλουθα επίπεδα [ακολουθεί λεπτομερέστατος πίνακας]» (συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989)· «οι αναμενόμενες και επιτευχθείσες τιμές το τρίτο τρίμηνο 1989 παρατείνονται στο πλαίσιο αυτό το τέταρτο τρίμηνο 1989» (συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 1989),

- γ) τα πρακτικά περιέχουν επίσης διάφορες αναφορές στο ότι οι «αναμενόμενες» τιμές για το σχετικό τρίμηνο είχαν «καταβληθεί» ή «γίνει δεκτές» από τους πελάτες (βλ. τα σημεία 94, 95, 97 έως 99, 101, 102 και 118 της Αποφάσεως),
- δ) τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών πρέπει να συσχετιστούν με εκείνα των συνεδριάσεων του ομίλου Eurofer/Skandinavia, που χρησίμευσαν, μεταξύ άλλων, στο να διαβιβάζονται στους Σκανδιναβούς παραγωγούς οι αποφάσεις που λαμβάνονταν κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών (βλ. σημεία 177 επ. της Αποφάσεως). Από τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ομίλου Eurofer/Skandinavia προκύπτει όμως σαφώς ότι επρόκειτο στη συγκεκριμένη περίπτωση για συμφωνίες επί των τιμών (βλ. κατωτέρω),
- ε) οι αποδείξεις που προσκομίζει η Επιτροπή περιλαμβάνουν όχι μόνον τα πρακτικά της επιτροπής δοκών και του ομίλου Eurofer/Skandinavia, αλλά και άλλα έγγραφα προερχόμενα από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, για παράδειγμα, το τηλετύπημα της TradeARBED προς την Thyssen της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, το εσωτερικό σημείωμα της Peine Salzgitter της 13ης Ιανουαρίου 1989, το σημείωμα της TradeARBED για τη συνεδρίαση του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 31ης Ιανουαρίου 1990, τις επιστολές της Peine Salzgitter προς την Unimétal της 6ης Νοεμβρίου και της 19ης Δεκεμβρίου 1989, την επιστολή της TradeARBED προς την Unimétal της 7ης Φεβρουαρίου 1990, και τα έγγραφα της British Steel που παρατίθενται στην Απόφαση, ιδίως στα σημεία 96, 100, 111, 112, 114, 115 και 117),
- στ) η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τη σύναψη των συμφωνιών εναρμονίσεως των τιμών των πρόσθετων στοιχείων κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών

που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 1988, 19 Απριλίου 1989, 6 Ιουνίου 1989, 16 Μαΐου 1990 και 4 Δεκεμβρίου 1990 (βλ. κατωτέρω). Δεδομένης της στενής σχέσεως μεταξύ των βασικών τιμών και των πρόσθετων στοιχείων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι συμμετέχοντες συνήψαν συμφωνίες σχετικά μόνο με τις μεν και όχι με τα δε,

ζ) η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τον ισχυρισμό της Επιτροπής που περιέχεται στο σημείο 37 της Αποφάσεως, ήτοι ότι το τελικό κείμενο των πρακτικών της επιτροπής δοκών συντασσόταν με κάποια προσοχή.

180 Εκάστη των συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών καθορισμού τιμών που προσάπτεται στην προσφεύγουσα πρέπει να εξεταστεί υπό το φως αυτών των γενικής φύσεως παρατηρήσεων.

— Οι συμφωνίες που φέρονται ότι συνήφθησαν το 1986 και το 1987

181 Στο σημείο 223 της Αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει, παραπέμποντας στα σημεία 80 έως 86, ότι «συμφωνίες για τις τιμές είχαν συναφθεί σε πολλές περιπτώσεις το 1986 και το 1987».

182 Μολονότι ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ρητώς την ύπαρξη των συμφωνιών αυτών, δεν αμφισβητείται ότι δεν συμμετέχε στις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 25 Νοεμβρίου 1987 (σημείο 38, στοιχείο σί, της Αποφάσεως).

183 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το σημείο 223 της Αποφάσεως είναι υπερβολικά σαφές για να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέχε στις εν λόγω συμφωνίες.

— Η συμφωνία περί των τιμών στη Γερμανία και στη Γαλλία που φέρεται ότι συνήφθη πριν από τις 2 Φεβρουαρίου 1988

184 Στο σημείο 224 της Αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε σε μη καθορισμένη ημερομηνία, πριν από τις 2 Φεβρουαρίου 1988, η επιτροπή δοκών κατέληξε σε συμφωνία για αύξηση των τιμών στη Γερμανία και στη Γαλλία. Η Επιτροπή στηρίζεται σ' ένα απόσπασμα των πρακτικών της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia, της 2ας Φεβρουαρίου 1988, το οποίο αναφέρει τα εξής: «Αποφασίσθηκε να αυξηθούν οι τιμές την 1η Απριλίου ως εξής: στη γερμανική αγορά κατά 20 γερμανικά μάρκα για τις κατηγορίες 1, 2A, 2B2 και 2B3, και κατά 10 γερμανικά μάρκα για την κατηγορία 2B1· στη γαλλική αγορά, κατά 50 γαλλικά φράγκα για όλες τις κατηγορίες πλην της 2C» (σημείο 87, έγγραφα 674 έως 678).

185 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από το ίδιο το κείμενό τους προκύπτει ότι τα πρακτικά της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 2ας Φεβρουαρίου 1988 αναφέρουν μια συμφωνία περί αυξήσεως των τιμών στη γερμανική και στη γαλλική αγορά. Ο συναινετικός χαρακτήρας αυτών των αυξήσεων τιμών προκύπτει, αφενός, από το ότι στο γαλλικό κείμενο ο όρος απόφαση (décision) χρησιμοποιείται στον ενικό και, αφετέρου, από το ότι οι αυξήσεις σε εκάστη των οικείων αγορών ήσαν ομοιόμορφες. Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα παρίστατο στη συνεδρίαση αυτή. Συνεπώς, το υλοστατό των περιστατικών που προβάλλει η Επιτροπή είναι επαρκώς κατά νόμο αποδεδειγμένο.

— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν πριν από τις 25 Ιουλίου 1988

186 Στο σημείο 224 της Αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι «περαιτέρω τιμές-στόχοι (για το τέταρτο τρίμηνο του 1988) είχαν συμφωνηθεί πριν από τις 25 Ιουλίου 1988». Στηρίζεται σ' έναν πίνακα που είναι προσαρτημένος στα πρακτικά της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 25ης Ιουλίου 1988 και ο οποίος αναφέρει τις «βασικές τιμές [για το τέταρτο τρίμηνο 1988]», ανά κατηγορία, για τη Γερμανία, τη Γαλλία και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο (σημείο 88 της Αποφάσεως).

- 187 Το Πρωτοδικείο τονίζει, κατ' αρχάς, ότι επιβαρυντικό στοιχείο αποτελεί ο πίνακας (έγγραφο αριθ. 2507) που είναι προσαρτημένος, κατά την Επιτροπή, στα πρακτικά της συνεδρίασεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 25ης Ιουλίου 1988 και όχι τα ίδια τα πρακτικά. Το ότι κανένας εκπρόσωπος της προφεύγουσας δεν ήταν παρών στη συνεδρίαση αυτή δεν ασκεί συνελπώς καμία επιρροή.
- 188 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο επίδικος πίνακας, που καταρτίστηκε στις 25 Ιουλίου 1988 ή πριν από την ημερομηνία αυτή, αναφέρεται στις τιμές που ίσχυαν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1988. Συνελπώς, ο πίνακας αυτός καταρτίστηκε αρκετά πριν από το τρίμηνο αναφοράς και παρέχει ακριβείς τιμές ανά χώρα και ανά κατηγορία προϊόντων. Το Πρωτοδικείο συνάγει απ' αυτό ότι πρόκειται για τις λεπτομερείς τιμές που τα μέρη είχαν την κοινή πρόθεση να εφαρμόσουν και όχι για απλή καταγραφή των πραγματικών τιμών της αγοράς, όπως ίσχυαν ή όπως προβλέπονταν.
- 189 Το έγγραφο αυτό, εντασσόμενο στο σχετικό πλαίσιο των πραγματικών περιστατικών, πρέπει εξάλλου να θεωρηθεί ότι γνωστοποιεί στον όμιλο Eurofer/Skandinavia τα σχετικά με μια τέτοια συμφωνία στοιχεία. Πληροφορίες του αυτού είδους διαβιβάζονταν τακτικά στα μέλη του εν λόγω ομίλου, τούτο δε πολλάκις, τουλάχιστον, υπό τη μορφή πίνακα προσαρτημένου στα πρακτικά της σχετικής συνεδρίασεως.
- 190 Επομένως, το υποστατό των προβαλλομένων από την Επιτροπή περιστατικών αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο.

— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν στις 18 Οκτωβρίου 1988

191. Στα σημεία 225 και 226 της Αποφάσεως, η Επιτροπή καταγγέλλει μια συμφωνία σχετικά με τις τιμές-στόχους που έπρεπε να επιτευχθούν κατά το πρώτο τρίμηνο του 1989, η οποία συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 18ης Οκτωβρίου 1988. Η Επιτροπή στηρίζεται ειδικότερα στα ακόλουθα στοιχεία:

— τα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής, τα οποία αναφέρουν μεταξύ άλλων τις αυξήσεις τιμών που «εκτιμώνται» από 25 έως 40 DM στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, από 50 έως 100 FF στη Γαλλία και από 200 έως 800 BFR στη Μπενελούξ. Οι τιμές στις οποίες «καταλήγουν» οι αυξήσεις αυτές περιλαμβάνονται σε πίνακα ανά χώρα, ανά κατηγορία προϊόντων και ανά πελάτη (σημείο 89 της Αποφάσεως),

— τον πίνακα που χρησίμευσε για τον καθορισμό των τιμών-στόχων για το τέταρτο τρίμηνο του 1988 (έγγραφο αριθ. 2507, συνημμένο στα πρακτικά της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 25ης Ιουλίου 1988, σημείο 90 της Αποφάσεως),

— ένα τηλετύπημα που η προσφεύγουσα απέστειλε στην TradeARBED στις 22 Σεπτεμβρίου 1988 (σημείο 91 της Αποφάσεως),

— τα πρακτικά της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 3ης Νοεμβρίου 1988 (έγγραφα αριθ. 2488 έως 2493), σύμφωνα ε τα οποία:

«Νέες αυξήσεις τιμών εξετάζονται για το πρώτο τρίμηνο του 1989, αυξήσεις οι οποίες εξάλλου αναμένονται από το εμπόριο. Οι αυξήσεις αυτές θα είναι της τάξεως των 25 έως 40 DM στη Γερμανία, των 50 έως 100 FF στη Γαλλία, των 200 έως 800 BFR στη Μπενελούξ»,

— το γεγονός ότι «συνήφθησαν συμφωνίες για άνοδο των τιμών με εναρμόνιση και αύξηση των πρόσθετων στοιχείων».

192 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα σημεία 225 και 226 της Αποφάσεως συνιστούν, στο σύνολό τους, μια δέσμη συνεκτικών και συγκλινοσών ενδείξεων ικανών να αποδείξουν τα προσαπτόμενα περιστατικά.

193 Το Πρωτοδικείο τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι τα πρακτικά της συνεδριάσεως της επιτροπής δοκών της 18ης Οκτωβρίου 1988, στην οποία συμμετέχε η προσφεύγουσα, περιέχουν λεπτομερείς τιμές ανά προϊόν και ανά αγορά για τις διάφορες κατηγορίες πελατών και χρησιμοποιούν την έκφραση «οι αυξήσεις τιμών καταλήγουν στο επόμενο επίπεδο τιμών». Ομοίως, τα παρατιθέμενα αριθμητικά στοιχεία αντιστοιχούν σ' εκείνα που αναφέρονται στα πρακτικά της συνεδριάσεως του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 3ης Νοεμβρίου 1988 (σημείο 200 της Αποφάσεως), στην οποία ομοίως συμμετέχε η προσφεύγουσα, πράγμα το οποίο αποδεικνύει ότι η απόφαση της επιτροπής δοκών της 18ης Οκτωβρίου 1988 κοινοποιήθηκε επίσης στον όμιλο Eurofer/Skandinavia.

194 Περαιτέρω, το τηλετύπημα της προσφεύγουσα προς την TradeARBED της 22ας Σεπτεμβρίου 1988 αποτελεί πρόσθετη έγκυρη ένδειξη υπέρ του συναινετικού χαρακτήρα των τιμών για τις οποίες γίνεται λόγος στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 18ης Οκτωβρίου 1988. Το τηλετύπημα αυτό έχει ως εξής:

« Η συζήτηση θα ήταν μάλλον σκοπιμότερο να πραγματοποιηθεί μετά τη συνεδρίαση της Eurofer/Skandinavia. Ωστόσο, επειδή η συνεδρίαση αυτή θα αργήσει, πρέπει

κατά τη γνώμη μου να γνωστοποιήσουμε στους φίλους μας τις γενικότερες προθέσεις μας όσον αφορά την ΕΟΚ και να ζητήσουμε παράλληλες δράσεις, δηλαδή τις ακόλουθες αυξήσεις για το σκανδιναβικό πρόγραμμα:

Σουηδία	SKR	100,-
Νορβηγία	NKR	100,-
Φινλανδία	FIM	40,-

Στη συνέχεια, μπορεί να ληφθεί απόφαση για την κατηγορία 2C στις 29 Σεπτεμβρίου.»

- 195 Στο μέτρο που γίνεται λόγος για «προθέσεις όσον αφορά την ΕΟΚ», επρόκειτο για προθέσεις που ήσαν κοινές σε πολλές επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, ο συντάκτης του τηλετυπήματος σκόπευε να συστήσει, όσον αφορά το «σκανδιναβικό πρόγραμμα», τον «παραλληλισμό» μεταξύ της προγραμματιζόμενης μέσης αυξήσεως για την Κοινότητα και εκείνης την οποία οι συμμετέχοντες στην προσεχή συνεδρίαση του ομίλου Eurofer/Skandinavia επρόκειτο να αποφασίσουν κατόπιν κοινής συμφωνίας (η τελευταία αυτή απόφαση ελήφθη πράγματι στις 3 Νοεμβρίου 1988). Επιπλέον, νέα προσεχής «απόφαση» προτείνεται στον παραλήπτη του τηλετυπήματος όσον αφορά τις τιμές της κατηγορίας 2C, πράγμα το οποίο καταδεικνύει ότι επρόκειτο για τιμές εγγονόμενες κατόπιν κοινής συμφωνίας.
- 196 Ορθώς επίσης η Επιτροπή έκρινε, στο σημείο 225, έβδομη περίπτωση, της Αποφάσεως, ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην επιτροπή δοκών συμφωνούσαν για εναρμονισμένα πρόσθετα στοιχεία, θα ήταν παράδοξο να αφήσουν στον ελεύθερο ανταγωνισμό την απόφαση περί του ύψους των βασικών τιμών (βλ. κατωτέρω). Έτσι, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1988 εξετάστηκε μια πρόταση της Usinor Sacilor για εναρμόνιση των τιμών των πρόσθετων στοιχείων όσον

αφορά την ποιότητα, κατόπιν δε η πρόταση αυτή έγινε κατ' αρχήν δεκτή στη συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου 1988 (σημείο 122 της Αποφάσεως).

197 Περαιτέρω, σύμφωνα με τη συλλογιστική που εκτίθεται στο σημείο 226 της Αποφάσεως, ο δεσμευτικός, ηθικώς τουλάχιστον, χαρακτήρας των καταγγελλομένων από την Επιτροπή συμφωνιών αποδεικνύεται από το γεγονός ότι κανένας από τους συμμετέχοντες στη συνεδρίαση δεν εξέφρασε την πρόθεσή του να μην εφαρμόσει τις προτεινόμενες τιμές (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 232) και από τις μεταγενέστερες δηλώσεις των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις οποίες οι εν λόγω τιμές είχαν γίνει δεκτές από τους πελάτες (βλ. τα σημεία 94 και 95 της Αποφάσεως).

198 Επομένως, η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο το υποστατό των προσαπτομένων περιστατικών, όσον αφορά τη συμφωνία σχετικά με τις τιμές-στόχους που συνήφθη στις 18 Οκτωβρίου 1988.

— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 1989

199 Σύμφωνα με το σημείο 227 της Αποφάσεως, η επιτροπή δοκών καθόρισε, κατά τη συνεδρίασή της της 10ης Ιανουαρίου 1989, τιμές-στόχους για τις παραδόσεις στη Γαλλία, στη Γερμανία, στις χώρες της Μπενελούξ και στην Ιταλία, όσον αφορά το δεύτερο τρίμηνο του ίδιου αυτού έτους.

200 Η Επιτροπή στηρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασεως αυτής (βλ. σημείο 95 της Αποφάσεως), που αναφέρουν τις αυξήσεις για το τρίμηνο αναφοράς, λεπτομερώς ανά αγορά και ανά κατηγορία. Στο ίδιο έγγραφο αναφέρονται εν συνεχεία τα «αναμενόμενα επίπεδα τιμών» ως συνέπεια των αυξήσεων αυτών. Η Επιτροπή προβάλλει επίσης ένα σημείωμα αρχείου της British Steel, αχρονολόγητο, σχετικά με

τα αποτελέσματα της συνεδριάσεως αυτής, καθώς και ένα εσωτερικό σημείωμα της Peine-Salzgitter της 13ης Ιανουαρίου 1989 (σημείο 96 της Αποφάσεως).

- 201 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα έγγραφα που παρατίθενται στα σημεία 95 και 96 της Αποφάσεως αποδεικνύουν επαρκώς κατά νόμο τα προσαπτόμενα περιστατικά.
- 202 Τα μέρη χρησιμοποίησαν πράγματι εκ νέου την τεχνική που ήδη είχαν χρησιμοποιήσει κατά τη συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1988, καταγράφοντας στα πρακτικά της 10ης Ιανουαρίου 1989, επακριβώς και λεπτομερώς, τις αυξήσεις και τις νέες συνακόλουθες τιμές για κάθε αγορά και κατηγορία προϊόντων και πελατών. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά προϋποθέτουν συμφωνία σχετικά με τις εν λόγω τιμές. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από δύο άλλα έγγραφα που παραθέτει η Επιτροπή στο σημείο 96 της Αποφάσεως, ήτοι το αχρονολόγητο σημείωμα της British Steel (έγγραφα αριθ. 2001 έως 2003) και το σημείωμα της Peine-Salzgitter της 13ης Ιανουαρίου 1989 (έγγραφα αριθ. 3051 και 3052). Το σημείωμα της British Steel αναφέρει τιμές για τη Γαλλία, τη Γερμανία και τις χώρες της Μπενελούξ, οι οποίες είναι πανομοιότυπες με εκείνες που περιέχονται στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 10ης Ιανουαρίου 1989. Το σημείωμα αναφέρει, εν συνεχεία, «προθέσεις σχετικά με τις τιμές», πράγμα το οποίο δεν μπορεί παρά να σημαίνει, ενόψει του ομοιόμορφου χαρακτήρα των αυξήσεων και των συνακόλουθων νέων τιμών, κοινές προθέσεις των μελών της επιτροπής δοκών. Σύμφωνα με το σημείωμα της Peine-Salzgitter της 13ης Ιανουαρίου 1989, οι αυξήσεις είχαν ήδη «εξεταστεί» στο παρελθόν και «συγκεκριμενοποιήθηκαν» κατά τη συνεδρίαση. Στο εν λόγω σημείωμα, μετά την αναφορά των αυξήσεων σχετικά με τη Γερμανία, αναφέρονται τα εξής: «Επιλεκτικές αυξήσεις τιμών αποφασίστηκαν επίσης για τις διάφορες κατηγορίες στις κύριες άλλες χώρες της Κοινότητας (...)». Η διατύπωση αυτή καταδεικνύει, ομοίως, την ύπαρξη συγκλινουσών βουλήσεων. Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν είναι δυνατόν να πρόκειται, υπό τις συνθήκες αυτές, για απλή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τιμές.
- 203 Το συμπέρασμα αυτό δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι οι νέες τιμές για την Ιταλία που αναφέρονται στο αχρονολόγητο σημείωμα της British Steel υπερβαίνουν κατά 20 000 ιταλικές λίρες (LIT) ανά τόνο τις τιμές που περιλαμβάνονται στα πρακτικά της εν λόγω συνεδριάσεως. Η διαφορά αυτή στο σημείωμα της British Steel, που δεν αφορά παρά τις νέες τιμές για την Ιταλία, πρέπει πράγματι να θεωρηθεί ότι οφείλεται σε απλό σφάλμα κατά την καταγραφή των εν λόγω νέων τιμών.

— Οι τιμές-στόχοι για την ιταλική και την ισπανική αγορά που φέρονται ότι καθορίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 1989

- 204 Σύμφωνα με το σημείο 227 της Αποφάσεως, η επιτροπή δοκών καθόρισε τιμές-στόχους για την ιταλική και την ισπανική αγορά κατά τη συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 1989.
- 205 Η Επιτροπή στηρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασεως αυτής (βλ. σημείο 98 της Αποφάσεως), από τα οποία προκύπτει ότι καθορίστηκαν τιμές για δύο κατηγορίες δοκών στην Ιταλία και τιμές για την Ισπανία, οι οποίες συμπλήρωσαν τα σχετικά με τις τιμές στοιχεία που περιλαμβάνονται στα πρακτικά της συνεδρίασεως της 10ης Ιανουαρίου 1989 (βλ. σημείο 95 της Αποφάσεως).
- 206 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, παρά τη διατύπωση των πρακτικών της συνεδρίασεως της 7ης Φεβρουαρίου 1989 (έγγραφα αριθ. 97 έως 106), που χαρακτηρίζουν τα εν λόγω στοιχεία ως «συμπληρωματικά των προβλέψεων τιμών δευτέρου τριμήνου του 1989», από πολλά στοιχεία αποδεικνύεται ότι επρόκειτο στην πραγματικότητα για συμφωνηθείσες τιμές.
- 207 Πρώτον, οι τιμές τις οποίες τα στοιχεία αυτά υποτίθεται ότι συμπλήρωναν είχαν ήδη καθοριστεί με κοινή συμφωνία κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 1989 (βλ. ανωτέρω). Κατά τη συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 1989, οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν εξάλλου ότι οι τελευταίες αυτές τιμές είχαν υλοποιηθεί ή θα υλοποιούνταν χωρίς δυσχέρειες (βλ. σημείο 98 της Αποφάσεως).
- 208 Δεύτερον, τα πρακτικά αναφέρουν ότι το νέο επίπεδο τιμών της κατηγορίας 2C στην Ιταλία «διατηρεί την “εναρμόνιση” μεταξύ των τιμών που ισχύουν στο σύνολο των ευρωπαϊκών αγορών, αφενός, και λαμβάνει υπόψη τον ανταγωνισμό των συγκολλημένων ανασφραγισμένων μορφοχαλυβών, αφετέρου». Όσον αφορά την ισπανική αγορά, αναφέρεται ότι οι «προβλεπόμενες τιμές» του τρέχοντος τριμήνου «μεταφέρονται» στο επόμενο τρίμηνο «για την ενοποίηση των επιτευχθέντων επιπέδων». Από τις διατυπώσεις αυτές προκύπτει ότι υφίστατο συναίνεση μεταξύ των επιχειρήσεων για την υλοποίηση, με την εφαρμογή των τιμών αυτών, ορισμένων κοινών στόχων. Οι επιχειρήσεις αυτές ήσαν συνέπώς κατ' ανάγκη σύμφωνες για την εφαρμογή των τιμών αυτών.

209 Επομένως, το υποστατό των περιστατικών που προσάπτονται στο σημείο 227, δεύτερο εδάφιο, της Αποφάσεως αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμο.

— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι συμφωνήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989

210 Σύμφωνα με το σημείο 228 της Αποφάσεως, στη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 19ης Απριλίου 1989 συμφωνήθηκαν οι τιμές-στόχοι που έπρεπε να εφαρμοστούν κατά το τρίτο τρίμηνο του 1989 στις αγορές της Γερμανίας, της Γαλλίας, του Βελγίου, του Λουξεμβούργου, της Ιταλίας και της Ισπανίας και οι οποίες ήσαν σχεδόν οι ίδιες με τις τιμές του προηγούμενου τριμήνου.

211 Η Επιτροπή στηρίζεται στα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής τα οποία, αφού αναφέρουν ότι οι προβλεπόμενες τιμές είχαν επιτευχθεί στη Γερμανία, παραθέτουν τις τιμές του προεχούς τριμήνου (σημείο 99 της Αποφάσεως).

212 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι υπήρξε συμφωνία σχετικά με τις τιμές που καταγράφηκαν στα πρακτικά της 19ης Απριλίου 1989 (έγγραφο αριθ. 125 έως 145).

213 Πρώτον, όσον αφορά το κρίσιμο απόσπασμα του εγγράφου αυτού που αναφέρει ότι οι «προβλέψεις T2/89 μεταφέρονται στο τρίτο τρίμηνο του 1989», πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι «προβλέψεις» αυτές αποτελούσαν, στην πραγματικότητα, το αποτέλεσμα συμφωνίας στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, συμφωνίας στην οποία οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις κατέληξαν κατά τις συνεδριάσεις της 10ης Ιανουαρίου και της 7ης Φεβρουαρίου 1989 (βλ. ανωτέρω). Η «μεταφορά» των «προβλέψεων» αυτών είχε επίσης τον χαρακτήρα συμφωνίας, αποβλέπουσας στην προκειμένη περίπτωση στη διατήρηση του προηγούμενου επιπέδου τιμών. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από τη διαπίστωση, που καταγράφεται στο ίδιο έγγραφο, ότι οι «προβλεπόμενες τιμές» για το δεύτερο τρίμηνο ή οι «προβλέψεις» σχετικά με το τρίμηνο

αυτό είχαν γίνει «δεκτές (...) από τους πελάτες» (έγγραφο αριθ. 126). Η αναφορά που γίνεται στη γερμανική αγορά ότι οι αντίστοιχες «προβλέψεις» είχαν «επιτευχθεί» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την ίδια έννοια.

- 214 Δεύτερον, οι τιμές του προσεχούς τριμήνου παρουσιάζονται, στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 19ης Απριλίου 1989, κατά τον ίδιο ακριβή και λεπτομερή τρόπο κατά τον οποίο είχαν παρουσιαστεί στα προηγούμενα πρακτικά οι τιμές του τετάρτου τριμήνου του 1988 και εκείνες των δύο πρώτων τριμήνων του 1989. Τέτοιες λεπτομερείς παρουσιάσεις δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως αντιστοιχούσες σε απλές προβλέψεις ή εκτιμήσεις.

— Ο καθορισμός των ισχυουσών τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο από τον Ιούνιο 1989

- 215 Στα σημεία 229 και 230 της Αποφάσεως η Επιτροπή αναφέρει μια εναρμονισμένη πρακτική καθορισμού των ισχυουσών στο Ηνωμένο Βασίλειο τιμών από τον Ιούνιο του 1989, η οποία εφαρμόστηκε κατόπιν πρωτοβουλίας της British Steel και έγινε δεκτή από τους ανταγωνιστές της.
- 216 Προς στήριξη της συλλογιστικής αυτής, η Επιτροπή επικαλείται ένα εσωτερικό σημείωμα της British Steel της 24ης Απριλίου 1989 (βλ. σημείο 100 της Αποφάσεως), καθώς και την αναφορά που περιέχεται στα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών της 6ης Ιουνίου και της 11ης Ιουλίου 1989 ότι, σύμφωνα με τη British Steel, η αύξηση των τιμών είχε γίνει δεκτή από τους πελάτες (βλ. σημεία 101 και 102 της Αποφάσεως).
- 217 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η British Steel ανήγγειλε στις άλλες επιχειρήσεις, στις 19 Απριλίου 1989, μια αύξηση των τιμών της στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις κάλεσε να ακολουθήσουν την αύξηση αυτή (σημείο 229 της Αποφάσεως) αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο από το σημείωμα της 24ης Απριλίου 1989 (έγγραφα αριθ. 1969 και 1970) που παρατίθεται στο σημείο 100 της Αποφάσεως. Ομοίως αποδεικνύεται ότι η προσφεύγουσα, που παρίστατο στη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989, ήταν αποδέκτης τόσο της αναγγελίας της Bri-

tish Steel όσο και της προσκλήσεώς της για εφαρμογή των νέων τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

- 218 Το Πρωτοδικείο θεωρεί επίσης ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο τον ισχυρισμό της ότι η British Steel και οι ανταγωνιστές της ακολουθούσαν εναρμονισμένη πρακτική σχετικά με τις τιμές (σημείο 230 της Αποφάσεως). Συγκεκριμένα, ορθώς η Επιτροπή ανέφερε στο σημείο 229 της Αποφάσεως ότι η συνεργασία στη οποία εντασσόταν η επίδικη συμπεριφορά είχε ήδη καταλήξει σε ορισμένες συμφωνίες καθορισμού τιμών για τις αγορές της ΕΚΑΧ στην ηπειρωτική Ευρώπη, στις οποίες συμμετείχε η British Steel. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η δράση της British Steel δεν μπορεί να θεωρηθεί μονομερούς συμπεριφορά έναντι ανταγωνιστή με τον οποίο δεν είχε δεσμούς συνεργασίας.
- 219 Συγκεκριμένα, εφόσον η British Steel είχε δεχθεί, κατά τις πολυάριθμες προηγούμενες συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών, να δεσμευθεί, τουλάχιστον ηθικώς, όσον αφορά τις τιμές στην ηπειρωτική Ευρώπη, μπορούσε ευλόγως να αναμένει από τους ανταγωνιστές της ότι η πρόσκλησή της για τήρηση των νέων τιμών της στο Ηνωμένο Βασίλειο θα λαμβανόταν υπόψη από αυτούς όταν θα αποφάσιζαν τη δική τους συμπεριφορά στην αγορά αυτή. Η διαπίστωση αυτή ισχύει και για την προσφεύγουσα, της οποίας η συμμετοχή στις σχετικές συνεδριάσεις δεν αμφισβητήθηκε.
- 220 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, τέλος, ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι οι επιχειρήσεις συμμορφώθηκαν πράγματι προς την απαίτηση της British Steel (σημεία 229 και 230 της Αποφάσεως). Συναφώς, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ούτε τα αναφερθέντα από την British Steel ότι οι αυξήσεις τιμών που η τελευταία αυτή πραγματοποίησε είχαν γίνει αποδεκτές από τη βρετανική αγορά ούτε την άποψη της Επιτροπής ότι οι τότε τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο ήσαν πολύ υψηλότερες από τις τιμές στις αγορές της ΕΚΑΧ στην ηπειρωτική Ευρώπη (σημείο 229 της Αποφάσεως). Δεδομένου ότι υπό τις περιστάσεις αυτές οι προσφορές σε τιμές αντίστοιχες προς το επίπεδο της ηπειρωτικής Ευρώπης θα είχαν εμποδίσει την αποδοχή των νέων τιμών της British Steel εκ μέρους των τοπικών πελατών, το γεγονός ότι οι αυξήσεις τιμών που πραγματοποίησε η British Steel έγιναν αποδεκτές «χωρίς δυσκολίες» αρκεί για να αποδείξει, ελλείψει κάποιας ενδείξεως περί του αντιθέτου, ότι η προσφεύγουσα δεν εμπόδισε την εκ μέρους της British Steel υλοποίηση των εν λόγω αυξήσεων τιμών.
- 221 Επιβάλλεται συνελπώς η διαπίστωση ότι τα προβαλλόμενα περιστατικά που στηρίζουν τη συλλογιστική που αναπτύσσεται στα σημεία 229 και 230 της Αποφάσεως αποδείχθηκαν επαρκώς κατά νόμο.

— Η συμφωνία που φέρεται ότι συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 1989, σχετικά με παράταση κατά το τέταρτο τρίμηνο, στη γερμανική αγορά, των τιμών-στόχων του τρίτου τριμήνου του ίδιου αυτού έτους

222 Στο σημείο 231 της Αποφάσεως, η Επιτροπή συνάγει από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της επιτροπής δοκών της 11ης Ιουλίου 1989 (βλ. σημείο 102 της Αποφάσεως) ότι συμφωνήθηκε τότε ότι οι τιμές-στόχοι του τρίτου τριμήνου του 1989 έπρεπε να εφαρμοστούν και το επόμενο τρίμηνο στη Γερμανία.

223 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 11ης Ιουλίου 1989 (έγγραφα αριθ. 182 έως 188) αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο το υποστατό των περιστατικών που προσάπτει η Επιτροπή και τα οποία αφορούν συμφωνία σχετικά με τη διατήρηση των τιμών στη γερμανική αγορά κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989.

224 Το σχετικό απόσπασμα του εγγράφου αυτού αναφέρει, υπό τον τίτλο «Προβλέψεις εξελίξεως των τιμών κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989», τα εξής:

«Όσον αφορά τη Γερμανία, σχεδιάζεται, στο μέτρο που προβλέπεται για την 1η Οκτωβρίου 1989 αύξηση των σχετικών με τη διάσταση και την ποιότητα πρόσθετων στοιχείων της τάξεως των 20 έως 25 DM ανά τόνο, να μην πραγματοποιηθούν αυξήσεις των βασικών τιμών. Οι προβλεπόμενες και επιτευχθείσες τιμές το τρίτο τρίμηνο του 1989 παρατείνονται, στο πλαίσιο αυτό, για το τέταρτο τρίμηνο του 1989. Κατά την επόμενη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών θα πραγματοποιηθεί ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις λοιπές κοινοτικές αγορές.»

225 Από τη διάρθρωση της παραγράφου αυτής προκύπτει ότι μόνο για τις τιμές των λοιπών αγορών επρόκειτο να πραγματοποιηθεί μεταγενέστερη «ανταλλαγή πληροφοριών», ενώ οι τιμές της γερμανικής αγοράς «παρατάθηκαν» με κοινή συμφωνία κατά την εν λόγω συνεδρίαση.

- 226 Ειδικότερα, η δήλωση των Γερμανών παραγωγών πρέπει να εκτιμηθεί στο πλαίσιο των τακτικών συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών και των άλλων συμφωνιών των οποίων το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ήδη την ύπαρξη ανωτέρω. Έτσι, οι «παραταθείσες» τιμές είχαν οι ίδιες αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών στις 19 Απριλίου 1989 (βλ. σκέψεις 210 επ. ανωτέρω). Προκύπτει συνελώς ότι οι αποφάσεις που ελήφθησαν σε σχέση με τη γερμανική αγορά εντάσσονταν στην πρακτική των προηγούμενων συνεδριάσεων, που συνίστατο στον καθορισμό των διαδοχικών τριμηνιαίων τιμών για τις κύριες αγορές της Κοινότητας.
- 227 Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι μια συμφωνία περί μη αυξήσεως των τιμών μπορεί να συνιστά συμφωνία καθορισμού τιμών υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 228 Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή δεν προσάλπει στις επιχειρήσεις ότι συνήψαν συμφωνία καθορισμού τιμών-στόχων κατά τη συνεδρίαση της 3ης Αυγούστου 1989. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας είναι άνευ αντικειμένου, καθόσον σκοπούν την αντίκρουση της υποθέσεως αυτής.
- Η απόφαση που φέρεται ότι ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τις τιμές-στόχους που έπρεπε να επιτευχθούν το πρώτο τρίμηνο του 1990
- 229 Σύμφωνα με το σημείο 232 της Αποφάσεως, η επιτροπή δοκών αποφάσισε, κατά τη συνεδρίασή της της 12ης Δεκεμβρίου 1989, να εφαρμόσει κατά το πρώτο τρίμηνο του 1990 τις τιμές-στόχους που είχε χρησιμοποιήσει κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989.
- 230 Συναφώς, η Επιτροπή στηρίζεται σ' ένα σημείωμα εκπροσώπου της TradeARBED που είχε χρησιμεύσει ως βάση για την ομιλία του κατά τη συνεδρίαση του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 31ης Ιανουαρίου 1990 (έγγραφα αριθ. 2414 έως 2416, βλ. σημείο 107 της Αποφάσεως).

- 231 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το εν λόγω σημείωμα της TradeARBED (έγγραφο αριθ. 2414) αποδεικνύει επαρκώς κατά νόμο την ύπαρξη της επίμαχης συμφωνίας σχετικά με το πρώτο τρίμηνο του 1990. Δεν αμφισβητείται ότι το έγγραφο αυτό χρησίμευσε ως βάση για την ομιλία εκπροσώπου της TradeARBED κατά τη συνεδρίαση του ομίλου Eurofer/Skandinavia της 31ης Ιανουαρίου 1990. Επομένως, τα στοιχεία που περιέχει, σύμφωνα με τα οποία «οι τιμές του τετάρτου τριμήνου του 1989 μπορούσαν κατ' αρχήν να παραταθούν», πρέπει να ερμηνευθούν ως αφορώντα, ως συνήθως, τις συμφωνίες που προέκυπταν από τη συνεργασία στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών.
- 232 Η άποψη της προσφεύγουσας ότι το επίμαχο σημείωμα αφορούσε μια απλή έκκληση για μετριοπάθεια που απευθύνθηκε στους παραγωγούς κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 1989 αντικρούεται όχι μόνο από τον τρόπο κατά τον οποίο γίνεται λόγος στο σημείωμα αυτό για τη διατήρηση των τιμών [«οι τιμές (...) μπορούσαν κατ' αρχήν να παραταθούν (...)»], αλλά και από το ότι οι «παραταθείσες» τιμές χαρακτηρίζονται στο σημείωμα αυτό ως «προγραμματισμένες τιμές» και από το ότι η συνιστάμενη στην «υποτιμολόγηση» πρακτική ορισμένων επιχειρήσεων θεωρείται «λυπηρή».
- 233 Οι διαφωνίες που εμφανίστηκαν κατά την ίδια συνεδρίαση, τις οποίες επίσης επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν αφορούσαν το επίπεδο των τιμών του προσεχούς τριμήνου, αλλά μόνο τις ποσότητες που διέθεσε η British Steel και μια πρόταση κατανομής των αγορών, την οποία φαίνεται ότι διατύπωσε η Unimétal. Τέλος, το γεγονός ότι οι υφιστάμενες τιμές απλώς διατηρήθηκαν και δεν αυξήθηκαν ουδόλως αποτελεί στοιχείο κατά της υπάρξεως συμφωνίας, όπως δεν αποτελεί τέτοιο στοιχείο και το ότι οι νέες τιμές μπορεί να μην τηρήθηκαν πλήρως (βλ. σημείο 108 της Αποφάσεως).

— Ο καθορισμός τιμής για την κατηγορία 2C στη γαλλική αγορά, που προκύπτει από την αναγγελία της Unimétal κατά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990

- 234 Στο σημείο 233 της Αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρει μια αναγγελία περί αυξήσεως των τιμών των δοκών κατηγορίας 2C στη γαλλική αγορά, στην οποία προέβη η Unimétal κατά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990. Κατά την Επιτροπή, η οποία παραπέμπει στις εκτιμήσεις που περιέχονται στα σημεία 109 και 110 της

Αποφάσεως, δεν επρόκειτο για μονομερή απόφαση της Unimétal αλλά για συμφωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.

- 235 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα προσαπτόμενα στην προσφεύγουσα περιστατικά αποδεικνύονται επαρκώς κατά νόμο από τα στοιχεία που απαριθμούνται στα σημεία 233, 109 και 110 της Αποφάσεως, θεωρούμενα στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών.
- 236 Συγκεκριμένα, από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η Unimétal είχε κληθεί από δύο ανταγωνιστές, την Peine-Salzgitter και την TradeARBED, να αυξήσει τις τιμές της. Ενόψει μιας διαφοράς μεταξύ των τιμών στη Γαλλία και στη Γερμανία, έπρεπε, κατά τις επιχειρήσεις αυτές, να «προληφθούν στρεβλώσεις στα εμπορικά ρεύματα» (βλ. το έγγραφο του προέδρου της επιτροπής δοκών προς την Unimétal της 6ης Νοεμβρίου 1989, σημείο 109 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 3009 έως 3011) ή να αποφευχθεί η «διαταραχή» της «διαρθρώσεως των τιμών στη Γερμανία» (βλ. την τηλεομοιοτυπία της TradeARBED προς την Unimétal της 7ης Φεβρουαρίου 1990, σημείο 110 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 2413).
- 237 Δεδομένου ότι το αίτημα αυτό έγινε δεκτό από την Unimétal, τουλάχιστον μέχρις ένα ορισμένο ύψος, η συνακόλουθη αύξηση που πραγματοποιήθηκε είχε συναινετικό χαρακτήρα.
- 238 Επιπλέον, η αναγγελία αυξήσεως των τιμών στη σχετική κατηγορία έγινε, κατά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990, παρουσία όχι μόνο της TradeARBED και της Peine-Salzgitter, αλλά και των λοιπών επιχειρήσεων που συνεργάζονταν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών.
- 239 Περαιτέρω, η εν λόγω αύξηση δεν μπορούσε να εξηγηθεί με οικονομικές εκτιμήσεις εφόσον, με την προπαρατεθείσα τηλεομοιοτυπία της, η TradeARBED είχε αναγνωρίσει ότι «οι συνθήκες δεν προσφέρονταν γενικώς για αύξηση των τιμών». Υπό τις συνθήκες αυτές, για τη διατήρηση της αναγγελθείσας τιμής ήταν αναγκαία η εφαρμογή της εκ μέρους των λοιπών εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.

- 240 Από τα στοιχεία αυτά, εντασσόμενα στο πλαίσιο τους, αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο ότι, με την αναγγελία της, η Unimetal σκόπευε να εξασφαλίσει την υποστήριξη όλων των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβανόταν η προσφεύγουσα, προκειμένου να μην τεθεί σε κίνδυνο η επιτυχία της σχεδιαζόμενης «εναρμονίσεως» από την εφαρμογή λιγότερο υψηλών τιμών. Το γεγονός ότι είχαν συναφθεί συμφωνίες της ίδιας φύσεως σε προηγούμενες συνεδριάσεις, για τις κύριες αγορές της Κοινότητας, επέτρεπε στην Unimetal και γενικότερα σε όλες τις επιχειρήσεις που θεωρούσαν ότι η αύξηση αυτή ήταν προς το συμφέρον τους να υποθέσουν ότι η έκκληση αυτή θα ακολουθούταν.
- 241 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι ορισμένα από τα στοιχεία στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή στο παρόν πλαίσιο αποδεικνύουν την έλλειψη συμφωνίας για το πρώτο τρίμηνο του 1990 έχει ήδη αντικρουστεί από το Πρωτοδικείο. Επιπλέον, δεν μπορεί να επηρεάσει τη διαπίστωση καθορισμού τιμών για το επόμενο τρίμηνο, για το οποίο γίνεται λόγος εν προκειμένω.

— Ο καθορισμός των τιμών που ίσχυαν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1990

- 242 Από τη συλλογιστική που αναπτύσσεται στα σημεία 220 και 234 έως 236 της Αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή προσάπτει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η προσφεύγουσα, ότι συνεννοήθηκαν, όσον αφορά το δεύτερο τρίμηνο του 1990, να εναρμονίσουν τις τιμές που θα εφάρμοζαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και ότι εφάρμοσαν τις τιμές τις οποίες αφορούσε η συνεννόηση αυτή.
- 243 Προς στήριξη της συλλογιστικής της, η Επιτροπή προβάλλει, πρώτον, ότι η British Steel πληροφόρησε τους αποδέκτες της τηλεομοιοτυπίας της 14ης Φεβρουαρίου 1990 όσον αφορά τις τιμές τις οποίες δεν θεωρούσε ότι μπορούσαν να «διαταράξουν» την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου (σημείο 234 της Αποφάσεως) και τις οποίες ήταν συνεπώς έτοιμη να δεχθεί (σημείο 112, in fine, της Αποφάσεως). Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η περίπτωση αυτή αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμο από τον συνδυασμό των χειρόγραφων σημειώσεων που τέθηκαν στο πρωτότυπο της εν λόγω τηλεομοιοτυπίας της 14ης Φεβρουαρίου 1990 (έγγραφο αριθ. 1887) και του εσωτερικού σημειώματος της British Steel της 20ής Φεβρουαρίου 1990 (έγγραφο

αριθ. 1908). Οι σημειώσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ότι αντιστοιχούν στην υπερσημμένη στους αποδέκτες της τηλεομοιοτυπίας τηλεφωνική πληροφόρηση. Οι εν λόγω σημειώσεις αναφέρουν «περιθώρια αλληλοδιείσδυσης», δηλαδή τιμές που δεν θα έχουν ως συνέπεια ένα ρεύμα εισαγωγών το οποίο κρίνεται υπερβολικό. Στο προπαρατεθέν σημείωμα, ο συντάκτης αναφέρει ρητώς ότι ενημέρωσε τον εκπρόσωπο της Unimétal σχετικά με τις τιμές «οι οποίες, κατά τη γνώμη [του], δεν θα διαταράξουν την αγορά».

244 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι η αναγγελία της British Steel αντιστοιχούσε σε «εναρμονισμένη δράση» (σημείο 235 της Αποφάσεως· βλ., επίσης, σημείο 220), πράγμα το οποίο σημαίνει, κατ' αυτήν, ότι η αναγγελία πραγματοποιήθηκε σ' ένα πλαίσιο το οποίο επέτρεπε στην British Steel να υποθέτει ότι οι λοιπές επιχειρήσεις επρόκειτο να συμμορφωθούν με τις αναγγελθείσες τιμές. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο ισχυρισμός αυτός αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο από τα στοιχεία που προβάλλει η Επιτροπή. Η αναγγελία εντασσόταν πράγματι «στο πλαίσιο του συνεχούς διαλόγου μεταξύ της εταιρίας αυτής και των ανταγωνιστών της στα άλλα κράτη μέλη» (σημείο 235 της Αποφάσεως). Όπως διαπιστώθηκε ήδη (σκέψη 219 ανωτέρω), η συμμετοχή της British Steel στις προηγούμενες συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών της παρείχε τη δυνατότητα να αναμένει από τους ανταγωνιστές της μια κάποια αλληλεγγύη ως αντάλλαγμα. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται, τουλάχιστον για τις εμπλεκόμενες γερμανικές επιχειρήσεις, ήτοι την Peine-Salzgitter, την Thyssen και τη Saarstahl, από τον πίνακα (έγγραφο αριθ. 1864) που αναφέρεται στα σημεία 235 και 55 της Αποφάσεως, ο οποίος επιβεβαιώνει ότι οι επιχειρήσεις αυτές και η British Steel προσπαθούσαν να διατηρήσουν ορισμένες σχέσεις μεταξύ των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ των δύο οικείων χωρών και ότι έκαστο των μερών είχε συνεπώς δεχθεί να καταβάλλει, ανάλογα με τις περιστάσεις, προσπάθειες αλληλεγγύης προς το συμφέρον του άλλου μέρους. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η British Steel απλώς θέλησε να απειλήσει μονομερώς τις άλλες επιχειρήσεις με μέτρα αντιποίνων σε περίπτωση συμπεριφορών που θα προκαλούσαν διαταραχές.

245 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, τρίτον, ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αύξησαν πράγματι τις τιμές τους, ακολουθώντας έτσι την πρόταση της British Steel (σημείο 236 της Αποφάσεως). Τούτο αποδεικνύεται, κατά την Επιτροπή, από το ότι, μολονότι η British Steel επέκρινε, κατ' αρχάς, προσφορές σε τιμές χαμηλότερες από τον τιμοκατάλογό της, αύξησε τις τιμές της μερικούς μήνες αργότερα, κατόπιν της συνενδράσεως της 16ης Μαΐου 1990 (βλ. σημείο 115 της Αποφάσεως). Ελλείψει ενδείξεως περί του αντιθέτου, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το στοιχείο αυτό, το οποίο δεν αμφισβητήθηκε, αποδεικνύει επαρκώς κατά νόμο ότι η British Steel επέτυχε σε μεγάλο βαθμό να τηρηθούν οι τιμές της από τους ανταγωνιστές της. Δεδομένης της

διαφοράς των επιπέδων τιμών μεταξύ της ηπειρωτικής Ευρώπης και του Ηνωμένου Βασιλείου, η British Steel δεν θα μπορούσε σοβαρά να σχεδιάσει, τον Μάιο του 1990, αύξηση χωρίς να έχει εξασφαλίσει την αλληλέγγυα συμπεριφορά των παραγωγών της ηπειρωτικής Ευρώπης.

- 246 Οι παρατηρήσεις που περιέχονται στα σημειώματα της British Steel της 17ης και της 30ής Ιουλίου 1990 (σημείο 117 της Αποφάσεως) και τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αφορούν την εφαρμογή των οδηγιών που έδωσε η British Steel λίγο μετά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990, για το δεύτερο τρίμηνο του έτους αυτού. Το σημείωμα της 17ης Ιουλίου 1990 παραπέμπει στις αναφορές περί τιμών που έγιναν κατόπιν της συνεδριάσεως της 16ης Μαΐου 1990 και αφορά το επόμενο τρίμηνο (βλ. κατωτέρω). Το σημείωμα της 30ής Ιουλίου 1990 αναφέρει την παράβαση μιας συμφωνίας μεταξύ British Steel και TradeARBED και δεν κάνει καθόλου λόγο για τη συμπεριφορά της προσφεύγουσας.
- 247 Επομένως, τα προβαλλόμενα περιστατικά που στηρίζουν τη συλλογιστική που αναπτύσσεται στα σημεία 234 έως 236 της Αποφάσεως απεδείχθησαν επαρκώς κατά νόμο.

— Ο καθορισμός των τιμών που ίσχυαν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το τρίτο τρίμηνο του 1990

- 248 Από την αναπτυσσόμενη στο σημείο 237 της Αποφάσεως συλλογιστική, θεωρούμενη υπό το φως του σημείου 220 (παράγραφοι 1 και 3), προκύπτει ότι η Επιτροπή προσάπτει στις επιχειρήσεις ότι συνεννοήθηκαν να εναρμονίσουν τις τιμές που θα ίσχυαν στο Ηνωμένο Βασίλειο το τρίτο τρίμηνο του 1990 και ότι εφάρμοσαν τις τιμές που αφορούσε η εναρμόνιση αυτή.
- 249 Καθόσον η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η British Steel ανακοίνωσε τις νέες τιμές της στους ανταγωνιστές της και τους κάλεσε να τις τηρήσουν, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα δύο αυτά στοιχεία προκύπτουν από την τηλεομοιοτυπία της επιχειρήσεως αυτής της 7ης Ιουνίου 1990 (βλ. σημείο 115 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 1798). Η British Steel επανέλαβε εξάλλου την ίδια πρόσκληση κατά τη συνε-

δρίαση της επιτροπής δοκών της 10ης Ιουλίου 1990 (βλ. σημείο 117 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 1964 έως 1966). Επί των σημείων αυτών που αφορούν τα πραγματικά περιστατικά, ο ισχυρισμός της Επιτροπής αποδεικνύεται συνεπώς επαρκώς κατά νόμο.

- 250 Στον βαθμό που η Επιτροπή κατέληξε, δεύτερον, στο ότι υπήρχε εναρμόνιση, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, δεδομένων των προηγούμενων δραστηριοτήτων της επιτροπής δοκών, η British Steel μπορούσε ευλόγως να αναμένει από τους ανταγωνιστές της μια αλληλέγγυα συμπεριφορά στη βρετανική αγορά όσον αφορά τις τιμές και, ιδίως, ότι η πρόσκλησή της περί τήρησης των νέων τιμών της, που διατυπώθηκε σε μια συνεδρίαση με τους ανταγωνιστές της, θα λαμβανόταν απ' αυτούς υπόψη όταν θα καθόριζαν τη δική τους συμπεριφορά στην αγορά αυτή. Η Επιτροπή απέδειξε συνεπώς επαρκώς κατά νόμο την εναρμόνιση που προβάλλει.
- 251 Όσον αφορά, τρίτον, την εκ μέρους των λοιπών επιχειρήσεων τήρηση των τιμών που ανήγγειλε η British Steel, η τήρηση αυτή αποδεικνύεται επαρκώς από την αναφορά που περιέχεται στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 11ης Σεπτεμβρίου 1990 (σημείο 118 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 1666 έως 1679), σύμφωνα με την οποία η αύξηση του τιμοκαταλόγου της British Steel είχε γίνει δεκτή από τους βρετανούς πελάτες. Συγκεκριμένα, αν οι άλλες επιχειρήσεις δεν είχαν τηρήσει σε μεγάλο βαθμό τις νέες τιμές που ανήγγειλε η British Steel θα ήταν αλίθανο η αύξηση αυτή να είχε γίνει δεκτή από τους πελάτες. Το συμπέρασμα αυτό δεν αντικρούεται από το ότι, προτού αποφασίσουν να ακολουθήσουν τις οδηγίες της British Steel, οι ανταγωνιστές της είχαν, κατ' αρχάς, εφαρμόσει λιγότερο υψηλές τιμές (βλ. σημείο 117 της Αποφάσεως). Το ότι, κατά την περίοδο αυτή, η συμπεριφορά της TradeARBED (και όχι της προσφεύγουσας) παρουσιάστηκε από την British Steel ως παράβαση συμφωνίας μεταξύ των δύο αυτών εταιριών δεν μπορεί ομοίως να μεταβάλει την εκτίμηση του Πρωτοδικείου.
- 252 Επομένως, τα προβαλλόμενα περιστατικά που στηρίζουν τη συλλογιστική που αναπτύσσεται στο σημείο 237 της Αποφάσεως απεδείχθησαν επαρκώς κατά νόμο.
- 253 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το σύνολο των πραγματικών περιστατικών που προβάλλονται προς στήριξη των σκέψεων που περιλαμβάνονται στα σημεία 224 έως

237 της Αποφάσεως, όσον αφορά τη σύναψη συμφωνιών σχετικά με τις τιμές και τις συμπεριφορές που η Επιτροπή εξομοιώνει με «εναρμονισμένες πρακτικές», απεδείχθη επαρκώς κατά νόμο από τα έγγραφα τα οποία αυτή επικαλείται.

— Η οικονομική πραγματογνωμοσύνη που υπέβαλε η προσφεύγουσα

- 254 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επιχείρημα που αντλεί η προσφεύγουσα από την ανάλυση της εξέλιξης των τιμών, την οποία παρουσίασε κατά τη διοικητική ακρόαση ο πραγματογνώμονας κ. Bishop (σ. 113 έως 127 των πρακτικών της ακροάσεως). Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή, η θέση της Επιτροπής ότι οι επιχειρήσεις συνήψαν συμφωνίες σχετικά με τις τιμές προσκρούει στο γεγονός ότι οι τιμές της αγοράς δεν ήσαν υψηλότερες από εκείνες που θα μπορούσαν να αναμένονται υπό κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού. Έτσι, μεταξύ 1987 και 1991, οι πραγματικές τιμές των δοκών στην Κοινότητα έφθασαν για πρώτη φορά σε τόσο χαμηλά επίπεδα, με εξαίρεση το 1989 όπου, ωστόσο, δεν ήσαν υψηλότερες από εκείνες που ίσχυαν το 1985, όταν η ζήτηση είχε φθάσει στο χαμηλότερο επίπεδό της. Αυτή η εξέλιξη των τιμών δεν εξηγείται αποκλειστικά από την αύξηση της παραγωγικότητας που σημειώθηκε κατά την περίοδο εκείνη.
- 255 Στον βαθμό που με το επιχείρημα αυτό η προσφεύγουσα επιχειρεί να αμφισβητήσει την ύπαρξη των συμπράξεων που καταγγέλλονται στα σημεία 224 έως 237 της Αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ήδη ότι τα περιστατικά βάσει των οποίων η Επιτροπή διαπίστωσε τις επίμαχες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές απεδείχθησαν επαρκώς κατά νόμο από τα σχετικά έγγραφα, ερμηνευόμενο με βάση το γενικό πλαίσιο συνεργασίας που υφίστατο τότε στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών.
- 256 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, στηριζόμενη στη γενική εξέλιξη των τιμών των δοκών εντός της Κοινότητας, δεν μπορεί, εκ φύσεως, να αμφισβητήσει το βάσιμο των διαπιστώσεων αυτών σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά. Ο ίδιος ο πραγματογνώμονας αναγνώρισε εξάλλου κατά την ακρόαση ότι το αντικείμενο της αναλύσεώς του δεν ήταν ο σχολιασμός της ανακοίνωσης αιτιάσεων, αλλά μόνον η απάντηση στο ερώτημα αν οι ενέργειες των επιχειρήσεων είχαν στεφθεί με επιτυχία (βλ. σ. 127 των πρακτικών της ακροάσεως).

— Συμπεράσματα

257 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί, καθόσον στρέφεται κατά των διαπιστώσεων σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που περιλαμβάνονται στα σημεία 224 έως 237 της Αποφάσεως. Προκύπτει επίσης ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμο τόσο την ύπαρξη των συμφωνιών και των εναρμονισμένων πρακτικών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα όσο και την ατομική συμμετοχή της στις εν λόγω συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές και ότι η Επιτροπή συγκεκριμενοποίησε επαρκώς τις εν λόγω παραβάσεις.

2. Επί του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών

258 Στο παρόν στάδιο της συλλογιστικής, πρέπει να εκτιμηθεί ο νομικός χαρακτηρισμός που η Επιτροπή έδωσε στις συμπεριφορές που καταγγέλλονται στα σημεία 224 έως 237 της Αποφάσεως, από την άποψη: α) των κατηγοριών συμπράξεων τις οποίες αφορά το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, β) του αντικειμένου ή του αποτελέσματος τέτοιων συμπεριφορών και γ) της εννοίας της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού κατά τη διάταξη αυτή.

α) Επί του χαρακτηρισμού των προσπιόμενων συμπεριφορών από την άποψη των κατηγοριών συμπράξεων τις οποίες αφορά το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης

259 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, αντίθετα προς την εκτίμηση που αναπτύσσεται στα σημεία 217 έως 220 της Αποφάσεως, η απόδειξη εναρμονισμένης πρακτικής υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης προϋποθέτει την εκ μέρους της Επιτροπής απόδειξη όχι μόνον του ότι οι επιχειρήσεις συνεννοήθηκαν μεταξύ τους, αλλά και του ότι επιδόθηκαν πράγματι στις πρακτικές τις οποίες αφορούσε η συνεννόηση αυτή, ειδικότερα αυξάνοντας ομοίμορφα τις τιμές τους (βλ. το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, καθώς και, στον τομέα της Συνθήκης ΕΚ, την απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψεις 64 και 126 επ.). Η Επιτροπή δεν προσκόμισε καμία απόδειξη συμπεριφοράς τέτοιου είδους. Περαιτέρω, τα έγ-

γραφα που παρατίθενται στα σημεία 223 έως 237 της Αποφάσεως δεν αποδεικνύουν την τήρηση των τιμών που φέρονται ότι καθορίστηκαν.

260 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης:

«Θεωρούνται ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και κατά συνέπεια καταργούνται και απαγορεύονται εντός της Κοινότητας, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη:

(...)

δ) Κάθε περιοριστική πρακτική η οποία αποσκοπεί στην κατανομή ή την εκμετάλλευση των αγορών.»

261 Σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, απαγορεύονται «όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που τείνουν εντός της κοινής αγοράς, άμεσα ή έμμεσα, να παρεμποδίζουν, να περιορίζουν ή να νοθεύουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, και ιδιαίτερα:

α) να καθορίζουν ή προσδιορίζουν τις τιμές·

β) να περιορίζουν ή να ελέγχουν την παραγωγή, την τεχνολογική ανάπτυξη ή τις επενδύσεις·

γ) να κατανέμουν τις αγορές, τα προϊόντα, τους πελάτες ή τις πηγές εφοδιασμού.»

262 Στην υπό κρίση περίπτωση, οι συμπεριφορές που προσάπτονται στην προσφεύγουσα στα σημεία 224 έως 228 και 231 έως 233 της Αποφάσεως χαρακτηρίζονται από την Επιτροπή ως «συμφωνίες» καθορισμού τιμών, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής. Από τα περιστατικά όμως που διαπίστωσε το Δικαστήριο προκύπτει επαρκώς κατά νόμο ότι, σε εκάστη των περιπτώσεων που αναφέρονται στα σημεία αυτά της Αποφάσεως, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, δεν περιορίστηκαν σε απλή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις «προβλέψεις» τους ή «εκτιμήσεις» τους όσον αφορά τις τιμές, αλλά εξέφρασαν την κοινή βούλησή τους να ακολουθήσουν στην αγορά καθορισμένη συμπεριφορά στον τομέα των τιμών, ήτοι να ενεργήσουν ώστε να επιτευχθούν ή ενδεχομένως να διατηρηθούν οι τιμές που συμφωνήθηκαν κατά τις σχετικές συνεδριάσεις. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι μια τέτοια σύγκλιση βουλήσεων συνιστά «συμφωνία» υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Συναφώς, το Πρωτοδικείο δεν βλέπει κανέναν λόγο για τον οποίο θα έπρεπε να ερμηνεύσει την έννοια «συμφωνία» του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης διαφορετικά απ' ό,τι την έννοια «συμφωνία» του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Rhône-Poulenc κ.λπ. κατά Επιτροπής).

263 Όσον αφορά τις συμπεριφορές που προσάπτονται στην προσφεύγουσα σχετικά με τις τρεις αυξήσεις τιμών στη βρετανική αγορά, οι οποίες χαρακτηρίζονται στην Απόφαση ως «εναρμονισμένες πρακτικές» (βλ. σημεία 220 και 230 *in fine*), το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνευθεί λαμβανομένου υπόψη του σκοπού του άρθρου 65, παράγραφος 1, και του νομικού πλαισίου της Συνθήκης.

264 Στη γνωμοδότησή του 1/61 της 13ης Δεκεμβρίου 1961 [Rec. 1961, σ. 505 (συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά: Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 625)], το Δικαστήριο τόνισε ότι ο σκοπός του άρθρου 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης συνίσταται στο να εμποδίσει τις επιχειρήσεις να καταλάβουν μέσω περιοριστικών πρακτικών μια θέση που να τους επιτρέπει την κατανομή ή την εκμετάλλευση των αγορών. Κατά το Δικαστήριο, η απαγόρευση αυτή, την οποία θέτει σε εφαρμογή το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, είναι αυστηρή και χαρακτηρίζει το σύστημα που θέσπισε η Συνθήκη (Rec. 1961, σ. 519). Περαιτέρω, το Δικαστήριο τόνισε, σε σχέση με το καθεστώς δημοσιεύσεως των τιμών που προβλέπεται στο άρθρο 60 της Συνθήκης (βλ. κατωτέρω), ότι «η Συνθήκη λαμβάνει ως αφετηρία ότι η ελεύθερη διαμόρφωση των τιμών διασφαλίζεται από την ελευθερία που παρέχεται στις επιχειρήσεις να καθορίζουν οι ίδιες τις τιμές τους και να δημοσιεύουν νέους τιμοκαταλόγους όταν θέλουν να τις τροποποιήσουν. Αν η συγκυρία αλλάξει, οι παραγωγοί αναγκάζονται να προσαρμόσουν τους τιμοκαταλόγους τους και κατ' αυτόν τον τρόπο “η αγορά διαμορφώνει την τιμή”» [απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Δεκεμβρίου 1954, 1/54, Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1954, σ. 7 (συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά: Συλλογή

τόμος 1954-1964, σ. 1)]. Προκύπτει επίσης από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι, μολονότι η αγορά του χάλυβα είναι oligοπωλιακή αγορά χαρακτηριζόμενη από το καθεστώς του άρθρου 60 της Συνθήκης το οποίο εξασφαλίζει, με την υποχρεωτική δημοσίευση των τιμοκαταλόγων και των τιμών μεταφοράς, τη διαφάνεια των τιμών που χρησιμοποιούν οι διάφορες επιχειρήσεις, η ακινησία ή η ευθυγράμμιση των τιμών που προκύπτουν δεν είναι, καθεαυτές, αντίθετες προς τη Συνθήκη εάν αποτελούν το αποτέλεσμα όχι συμφωνίας, έστω σιωπηρής, μεταξύ των εταιρών, «αλλά της λειτουργίας στην αγορά των δυνάμεων και των στρατηγικών ανεξάρτητων και αντιτιθέμενων οικονομικών μονάδων» [απόφαση της 15ης Ιουλίου 1964, 66/63, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1964, σ. 1047, 1076 και 1077 (συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά: Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1169)].

- 265 Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε επιχείρηση πρέπει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που σκοπεύει να ακολουθήσει στην αγορά, χωρίς συμπαιγνία με τους ανταγωνιστές της, είναι σύμφυτη προς τη Συνθήκη ΕΚΑΧ και ιδίως προς τα άρθρα της 4, στοιχείο δ', και 65, παράγραφος 1.
- 266 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η απαγόρευση των «εναρμονισμένων πρακτικών» που περιέχεται στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ επιδιώκει, κατ' αρχήν, τον ίδιο σκοπό με την παρεμφερή απαγόρευση των «εναρμονισμένων πρακτικών» που περιέχεται στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ. Αποσκοπεί, ειδικότερα, στο να διασφαλίσει την πρακτική αποτελεσματικότητα της απαγορεύσεως του άρθρου 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης, υπάγοντας στις απαγορεύσεις του μια μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων η οποία, χωρίς να έχει φθάσει μέχρι του σημείου πραγματοποίησεως μιας καθαυτό συμφωνίας, αντικαθιστά συνειδητά τους κινδύνους του κανονικού ανταγωνισμού στον οποίο αναφέρεται η Συνθήκη με πρακτική συνεργασία μεταξύ τους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1972, 48/69, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 99, σκέψη 64).
- 267 Όσον αφορά ειδικότερα τις τρεις περιπτώσεις αυξήσεως των τιμών στη βρετανική αγορά τις οποίες η Επιτροπή κατήγγειλε ως «εναρμονισμένες πρακτικές», πρέπει να υπενθυμιστεί ότι: α) οι τρεις αυτές περιπτώσεις εντάσσονται στο πλαίσιο τακτικής συνεννοήσεως, μέσω διαφόρων συσκέψεων και εγγράφων ανακοινώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων που ήταν μέλη της επιτροπής δοκών, η οποία απέβλεπε, μεταξύ άλλων, στον συντονισμό της συμπεριφοράς τους στον τομέα των τιμών στις διάφορες εθνικές αγορές· β) σε εκάστη των τριών περιπτώσεων όπου τέθηκε το ζήτημα των τιμών στη βρετανική αγορά, η British Steel αποκάλυψε στους ανταγωνιστές της, σε συνεδρίαση στην οποία συμμετείχαν οι περισσότεροι από αυτούς, ποια θα ήταν η μελλοντική συμπεριφορά της στην αγορά όσον αφορά τις τιμές, παροτρύνοντάς τους

να υιοθετήσουν την ίδια συμπεριφορά, και συνεπώς ενήργησε με τη ρητή πρόθεση να επηρεάσει τις μελλοντικές ανταγωνιστικές δραστηριότητές τους· γ) το πλαίσιο του τακτικού συντονισμού στην επιτροπή δοκών ήταν τέτοιο ώστε η British Steel μπορούσε ευλόγως να αναμένει ότι οι ανταγωνιστές της θα συμμορφώνονταν σε μεγάλο βαθμό προς το αίτημά της ή, τουλάχιστον, ότι θα το λάμβαναν υπόψη κατά τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής τους· δ) τα στοιχεία που επικαλείται η Επιτροπή αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις συμμορφώθηκαν, σε μεγάλο βαθμό, προς τις προτάσεις της British Steel. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι αντιτάχθηκε στα αιτήματα της British Steel ή ότι δεν την ακολούθησε στις σχετικές με τις τιμές πρωτοβουλίες τις οποίες ανακοίνωσε κατά τις επίμαχες συνεδριάσεις.

268 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι, στις τρεις αυτές περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αντικατέστησαν τους κινδύνους του κανονικού ανταγωνισμού στον οποίο αναφέρεται η Συνθήκη με πρακτική συνεργασία μεταξύ τους, την οποία η Επιτροπή ορθώς χαρακτήρισε ως «εναρμονισμένες πρακτικές» υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

269 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης προϋποθέτει ότι οι επιχειρήσεις επιδόθηκαν στις πρακτικές τις οποίες αφορούσε η συνεννόησή τους, ειδικότερα αυξάνοντας ομοιόμορφα τις τιμές τους, από τη σχετική με τη Συνθήκη ΕΚ νομολογία του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι, για να συναχθεί η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής, δεν είναι αναγκαίο η συνεννόηση να έχει διαμορφώσει, όπως το εννοεί η προσφεύγουσα, τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών στην αγορά. Αρκεί να διαπιστωθεί, ενδεχομένως, ότι κάθε επιχείρηση έλαβε κατ' ανάγκη υπόψη, άμεσα ή έμμεσα, τις πληροφορίες που της παρασχέθηκαν κατά τις επαφές της με τους ανταγωνιστές της (προπαρατεθείσα απόφαση Rhône-Poulenc κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 123). Η νομολογία αυτή δεν αντικρούεται από τις σκέψεις 64 και 126 επ. της προπαρατεθείσας αποφάσεως Ahlström Osakeyhtiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα, καθόσον αφορούν διαφορετικά ζητήματα.

270 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η νομολογία αυτή μπορεί να μεταφερθεί στον τομέα εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, εφόσον η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής επιτελεί την ίδια λειτουργία με την ισοδύναμη έννοια της Συνθήκης ΕΚ.

- 271 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γράμμα του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, σύμφωνα με το οποίο η δυνατότητα της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα λόγω «εναρμονισμένων πρακτικών» προβλέπεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι «επιδίδονται» σε πρακτικές αντίθετες προς τις διατάξεις της παραγράφου 1. Το Πρωτοδικείο θεωρεί, συγκεκριμένα, ότι οι επιχειρήσεις επιδίδονται σε εναρμονισμένες πρακτικές, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, όταν συμμετέχουν πράγματι σε μηχανισμό που αποσκοπεί στην εξάλειψη της αβεβαιότητας σχετικά με τη μέλλουσα συμπεριφορά τους στην αγορά και συνεπάγεται, αναγκαστικά, ότι εκάστη λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που της παρέχουν οι ανταγωνιστές της (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Rhône-Poulenc κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 123). Δεν είναι συνεπώς αναγκαίο να αποδείξει η Επιτροπή ότι οι επίμαχες ανταλλαγές πληροφοριών κατέληξαν σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα ή σε εφαρμογή στη σχετική αγορά.
- 272 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το γράμμα του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, σύμφωνα με το οποίο απαγορεύονται «[όλες οι εναρμονισμένες πρακτικές] που τείνουν εντός της κοινής αγοράς, άμεσα ή έμμεσα, να παρεμποδίζουν, να περιορίζουν ή να νοθεύουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού». Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η απαγόρευση αυτή αφορά κάθε εναρμονισμένη πρακτική που «τείνει» ή «μπορεί» να θίξει την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποδειχθεί, για τη διαπίστωση της παραβάσεως, ότι η λειτουργία αυτή τη θίγει πράγματι κατά συγκεκριμένο τρόπο. Στην απόφασή του της 20ής Μαρτίου 1957, 2/56, Geitling κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 119, στο εξής: απόφαση Geitling I), το Δικαστήριο έκρινε εξάλλου (σ. 128) ότι, για να διαπιστωθεί ότι μια συμφωνία στρεβλώνει ή περιορίζει τον ανταγωνισμό, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστούν τα συγκεκριμένα αποτελέσματά της, καθόσον η διαπίστωση αυτή προκύπτει *in abstracto* από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 273 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι πρέπει να γίνει δεκτή η ερμηνεία που προβάλλει η προσφεύγουσα, σύμφωνα με την οποία η έννοια της εναρμονισμένης πρακτικής προϋποθέτει συμπεριφορά στην αγορά που να είναι σύμφωνη προς το αποτέλεσμα της συνεννοήσεως, η προϋπόθεση αυτή πληρούται εν προκειμένω, όσον αφορά τις τρεις μεταβολές τιμών στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Απεδείχθη πράγματι ότι, σε εκάστη των περιπτώσεων αυτών, οι επιχειρήσεις συμμορφώθηκαν σε μεγάλο βαθμό στα αιτήματα της British Steel, πράγμα το οποίο επέτρεψε να επιβληθούν πράγματι οι νέες τιμές.
- 274 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη οιασδήποτε πλάνης περί το δίκαιο, κατά τον χαρακτηρισμό των επίμαχων

συμπεριφορών με βάση τις έννοιες «συμφωνία» ή «εναρμονισμένες πρακτικές» του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

β) Επί του αντικειμένου και του αποτελέσματος των προσαπτομένων συμπράξεων και εναρμονισμένων πρακτικών

- 275 Κατά το σημείο 238 της Αποφάσεως, οι καταγγελλόμενες στα σημεία 223 έως 237 συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές «είχαν ως στόχο» τον περιορισμό του ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Στο σημείο 221 της Αποφάσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο «σκοπός» των επίμαχων συμπεριφορών ήταν, μεταξύ άλλων, «η αύξηση και η εναρμόνιση των τιμών». Στο σημείο 222, αφού ανέφερε ότι η ανάλυση του εν λόγω σκοπού καθιστά περιττή την απόδειξη επιζήμιου για τον ανταγωνισμό αποτελέσματος, η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι το αποτέλεσμα αυτό δεν ήταν καθόλου αμελητέο.
- 276 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι επίμαχες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές δεν ήταν αντίθετες προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, εφόσον από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να συναχθεί ότι πράγματι εφαρμόστηκαν, κατά την καλυπτόμενη από το πρόστιμο περίοδο, συμπράξεις περιοριστικές του ανταγωνισμού. Η προσφεύγουσα επικαλείται, μεταξύ άλλων, την ανάλυση της καταστάσεως της αγοράς που υπέβαλε ο εμπειρογνώμονας κ. Bishop και το ότι, μεταξύ Ιουνίου 1988 και Δεκεμβρίου 1991, η κοινοτική παραγωγή δοκών αυξήθηκε από 3,7 σε 5,6 εκατομμύρια τόνους ετησίως, με διακυμάνσεις πλέον του 50 %, μεταξύ Ιουλίου 1988 και αρχών του 1992, μεταξύ των μεριδίων αγοράς των επιχειρήσεων. Επιπλέον, κατά την περίοδο αυτή, το κοινοτικό εμπόριο αναπτύχθηκε σημαντικά, πράγμα το οποίο είχε ως αποτέλεσμα μείωση των μεριδίων αγοράς των διαφόρων παραγωγών στην εγχώρια αγορά τους. Η προσφεύγουσα προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε θέση σχετικά με την εν λόγω οικονομική ανάλυση, πράγμα το οποίο συνιστά πλημμελή αιτιολόγηση.
- 277 Στον βαθμό που το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης αναφέρεται σε συμπράξεις που «τείνουν» να νοθεύσουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η έκφραση αυτή περιλαμβάνει τη διατύπωση «έχουν ως αντικείμενο» του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ. Ορθώς συνεπώς η Επιτροπή διαπίστωσε, στο σημείο 222 της Αποφάσεως, ότι δεν όφειλε να αποδείξει

την ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό για να καταλήξει στην παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 278 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση, ενόψει των πολλαπλών ενδείξεων ότι επιτεύχθηκαν οι συμφωνηθείσες εν προκειμένω αυξήσεις τιμών, ότι οι προσαπτόμενες συμπεριφορές, στις οποίες εμπλέκονται οι κύριοι κοινοτικοί παραγωγοί δοκών, είχαν κατ' ανάγκη ένα όχι αμελητέο αποτέλεσμα στην αγορά, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στο σημείο 222 της Αποφάσεως.
- 279 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, τέλος, ότι το εν λόγω σημείο 222 περιέχει επαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον σκοπό και το αποτέλεσμα της παραβάσεως.

γ) Επί του χαρακτηρισμού των προσαπτομένων συμπεριφορών από την άποψη του κριτηρίου του σχετικού με την «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού»

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας

- 280 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η Επιτροπή στα σημεία 239 έως 241 της Αποφάσεως είναι πλημμελή λόγω πλάνης περί το δίκαιο, στον βαθμό που η Επιτροπή ερμήνευσε το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά τον ίδιο τρόπο με το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ, ιδίως όσον αφορά την έννοια της «κανονικής» λειτουργίας του ανταγωνισμού, θεωρουμένης υπό το φως των άρθρων 46 έως 48 και 60 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στα σημεία 239 έως 241 της Αποφάσεως δεν πληρούν τις απαιτήσεις της επαρκούς αιτιολογίας.

- 281 Κατά την προσφεύγουσα, κακώς η Επιτροπή θεωρεί ότι η εκ μέρους των επιχειρήσεων απλή αμοιβαία γνωστοποίηση των τιμών τους συνιστά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, ακόμη και όταν οι επιχειρήσεις αυτές δεν ήλθαν σε συνεννοήσεις και δεν καθόρισαν από κοινού τις τιμές. Στην πραγματικότητα, μια ανταλλαγή πληροφοριών εντασσόμενη στο πλαίσιο των ρυθμίσεων της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η οποία, στα άρθρα της 46 έως 48 και 60, αναφέρεται μόνο σε κατευθυνόμενο και περιορισμένο ανταγωνισμό, δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 65. Το αυτό ισχύει και για συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων αποσκοπούσα στον τερματισμό ή στην παρεμπόδιση παραβάσεων του άρθρου 60.
- 282 Η προσφεύγουσα, αναφερόμενη στο άρθρο 232 της Συνθήκης ΕΚ, τονίζει ότι στην απόφαση της 18ης Μαΐου 1962, 13/60, Geitling κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 701, στο εξής: απόφαση Geitling II), το Δικαστήριο απλώς εξέτασε τη δυνατότητα ερμηνείας του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ υπό το φως του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, το Δικαστήριο στήριξε τη συλλογιστική του στα άρθρα 2 έως 5 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Ομοίως, στην απόφασή του της 13ης Απριλίου 1994, C-128/92, Banks (Συλλογή 1994, σ. I-1209), το Δικαστήριο αρνήθηκε ρητώς να αναγνωρίσει άμεσο αποτέλεσμα στο άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κατ' αναλογία προς το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΚ. Η διοικητική πρακτική της Επιτροπής, που συνίσταται στην ευθυγράμμιση των κανόνων ανταγωνισμού των Συνθηκών ΕΚΑΧ και ΕΚ (βλ. την *Εικοστή Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού*), δεν έχει ακόμη επικυρωθεί από τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα.
- 283 Περαιτέρω, το οικονομικό σύστημα της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που αποτελεί το πλαίσιο αναφοράς για την ερμηνεία της έννοιας «κανονική λειτουργία» του ανταγωνισμού, εκφράζει έναν προσανατολισμό προγραμματισμού. Διακρίνεται συνεπώς σαφώς από το οικονομικό πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο σκοπεί να διασφαλίσει ότι ο ανταγωνισμός δεν θα νοθευθεί εντός της κοινής αγοράς (άρθρο 3, στοιχείο ζ', της Συνθήκης ΕΚ).
- 284 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, κατά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη Συνθήκη ΕΚΑΧ, τα άρθρα 65 και 66 προστέθηκαν για να αποτραπεί, στο πλαίσιο του καθεστώτος που αντικατέστησε το δίκαιο Κατοχής, το ενδεχόμενο να αποκτήσει η βιομηχανία της Ruhr δεσπόζουσα θέση και για να διασφαλιστεί ότι οι κατευθύνσεις βιομηχανικής πολιτικής δίδονται από την Ανωτάτη Αρχή και όχι, όπως στο παρελθόν, από συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων. Το άρθρο 65, παράγραφος 1, απαγορεύει συνεπώς μόνο τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που αντιστρατεύονται τους σκοπούς βιομηχανικής πολιτικής που θέτουν τα άρθρα 2 έως 5 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Περαιτέρω, η πρόθεση των συντακτών της Συνθήκης ΕΚΑΧ ήταν να

διασφαλιστεί στους αγοραστές ισότητα πρόσβασης στις παραγωγικές πηγές, πράγμα το οποίο κατέστησε αναγκαία την προσθήκη του άρθρου 60. Όλοι αυτοί οι σκοποί βιομηχανικής πολιτικής είναι ξένοι προς τη Συνθήκη ΕΚ. Περαιτέρω, οι συντάκτες της Συνθήκης ΕΚΑΧ έλαβαν ως αφετηρία την αρχή ότι η πληροφόρηση των επιχειρήσεων σχετικά με τις αγορές και τις τιμές, με μεσολάβηση της Ανωτάτης Αρχής, είναι αναγκαία για τη δράση τους και ότι, κατά συνέπεια, οι πληροφορίες που παρέχονται αρχικώς στην Ανωτάτη Αρχή, βάσει του άρθρου 46 και κατόπιν σχετικής ανταλλαγής μεταξύ των επιχειρήσεων, δεν παραβιάζουν το άρθρο 65. Ο ολιγοπωλιακός χαρακτήρας της σχετικής αγοράς, τον οποίο προβάλλει η Επιτροπή, επιβεβαιώνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει καθεστώς τέλειου ανταγωνισμού.

285 Η ίδια η Επιτροπή επισήμανε, στην έκτη γενική έκθεσή της (τόμος II, κεφάλαιο II, παράγραφος 1, αριθ. 41), ότι ο ανταγωνισμός στην κοινή αγορά της ΕΚΑΧ «δεν είναι (...) ο ελεύθερος και άναρχος ανταγωνισμός που θα προέκυπτε από την πλήρη εξάλειψη των εμποδίων του εμπορίου αλλά ένας "ρυθμισμένος ανταγωνισμός", που είναι αποτέλεσμα ηθελημένης δράσης και διαρκούς διαιτησίας» (η υπογράμμιση στο πρωτότυπο).

286 Η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης τα άρθρα 2, 3, 4 και 5 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Στην προπαρατεθείσα γνωμοδότησή του 1/61, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 65 αποτελεί διάταξη εφαρμογής του άρθρου 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης. Το τελευταίο αυτό άρθρο επιβάλλει μόνον έναν ελάχιστο ανταγωνισμό, οπότε ο εκ μέρους των επιχειρήσεων καθορισμός των τιμών δεν είναι ασύμβατος προς τη διάταξη αυτή παρά μόνον αν οι επιχειρήσεις υπερέβαιναν τα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 65, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ', της Συνθήκης (απόφαση Geitling II, σ. 711, 717 επ.).

287 Το Δικαστήριο συνήγαγε από τα άρθρα 2 και 5 της Συνθήκης ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση κατέχει την εξουσία καθορισμού των τιμών είναι επικριτέο μόνον εφόσον εξαιρείται κάθε ανταγωνισμός (απόφαση Geitling II, σ. 711). Το άρθρο 5, στο οποίο στηρίζεται το άρθρο 46 καθόσον υποχρεώνει την Επιτροπή να διαφωτίζει και να διευκολύνει τη δράση των ενδιαφερομένων, καταδεικνύει ότι η Συνθήκη προϋποθέτει ότι οι «κανονικές» συνθήκες ανταγωνισμού είναι εκείνες μιας «διαφωτισμένης» και ενημερωμένης αγοράς. Χωρίς τη διαφάνεια αυτή της αγοράς δεν είναι δυνατόν να εξασφαλίζεται σε όλους τους καταναλωτές της κοινής αγοράς που ευρίσκονται σε παρεμφερείς συνθήκες ίση πρόσβαση στις πηγές παραγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο β', της Συνθήκης.

- 288 Παρά τον γενικό και αυστηρό χαρακτήρα του, το άρθρο 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης δεν απαγορεύει περιορισμούς του ανταγωνισμού που γίνονται δεκτοί από ειδικές διατάξεις. Σ' αυτές συγκαταλέγονται όχι μόνο το άρθρο 65, παράγραφος 2, όπως δέχεται η νομολογία, αλλά και τα άρθρα 46 έως 48 και 60.
- 289 Όσον αφορά το άρθρο 60 της Συνθήκης, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η παράγραφος 2 εμποδίζει τον πραγματικό ανταγωνισμό μέσω των τιμών. Σε μια αγορά ομοιογενών προϊόντων και σε μια κατάσταση πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, η διάταξη αυτή εμποδίζει το να έχουν οι επιχειρήσεις συμφέρον για μείωση των τιμών τους, διότι μια τέτοια μείωση, η οποία θα ισχύει κατ' ανάγκη για όλους τους πελάτες της ενδιαφερομένης επιχείρησης, θα έχει ως συνέπεια άμεσες ανάλογες κινήσεις εκ μέρους των ανταγωνιστών της και, συνεπώς, πτώση του γενικού επιπέδου των τιμών, χωρίς να οδηγήσει σε μακρόχρονη αύξηση του όγκου των πωλήσεων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, κατά την προσφεύγουσα, το οικονομικό καθεστώς της Συνθήκης δεν προβλέπει ούτε επιτρέπει την ύπαρξη ανταγωνισμού που να μπορεί να περιοριστεί.
- 290 Εν πάση περιπτώσει, το άρθρο 60 περιορίζει τον ανταγωνισμό διτώς: αφενός, καταστέλλοντας τον καλυμμένο ανταγωνισμό λόγω της υποχρέωσης που προβλέπει η παράγραφος 2 να δημοσιεύονται οι τιμοκατάλογοι και, αφετέρου, απαγορεύοντας τις παραδόσεις σε τιμές διαφορετικές από τον ισχύοντα τιμοκατάλογο. Δεδομένης της υποχρέωσης αυτής, που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις τόσο προς όφελος των αγοραστών τους (άρθρο 3, στοιχείο β', της Συνθήκης) όσο και προς όφελος των ανταγωνιστών τους (προπαρατεθείσα απόφαση Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1954, σ. 24), οι ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ τους όσον αφορά τις μελλοντικές τιμές δεν περιορίζουν την «κανονική λειτουργία» του ανταγωνισμού υπό την έννοια του άρθρου 65.
- 291 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 60, παράγραφος 2, της Συνθήκης ενισχύεται από την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Δεδομένου ότι η διάταξη αυτή υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να τηρούν τα άρθρα 2, 3 και 4 της Συνθήκης, το να αποκλείουν οι επιχειρήσεις τη χρησιμοποίηση παραμέτρων του ανταγωνισμού που δεν συνάδουν με τους στόχους που θέτουν τα άρθρα αυτά δεν συνιστά περιορισμό της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ειδικότερα ότι, αν οι επιχειρήσεις μπορούσαν να επιδοθούν σε συγκαλυμμένο ανταγωνισμό, τούτο θα έθετε σε κίνδυνο τον κανονικό εφοδιασμό της κοινής αγοράς στον οποίον αποσκοπεί το άρθρο 3, στοιχείο α', της Συνθήκης.

- 292 Όσον αφορά την ευθύνη που φέρει η Επιτροπή να επιβάλλει την τήρηση του άρθρου 60 της Συνθήκης (βλ. σημείο 241 της Αποφάσεως), η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η διάταξη αυτή παράγει άμεσο αποτέλεσμα και ότι οι επιχειρήσεις μπορούν νόμιμα να δεσμεύονται για την τήρησή της, χωρίς να παραβαίνουν το άρθρο 65 της Συνθήκης.
- 293 Περαιτέρω, το άρθρο 46 της Συνθήκης προβλέπει στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των επιχειρήσεων, η οποία περιλαμβάνει αμοιβαία ενημέρωση και τον εκ μέρους της Επιτροπής καθορισμό στόχων οικονομικής δράσης. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 48 της Συνθήκης απονέμει ιδιαίτερο ρόλο στις ενώσεις. Εν προκειμένω, οι διατάξεις αυτές επέβαλαν στις επιχειρήσεις να έλθουν σε συνεννόηση επί όλων των σημείων για τα οποία, δεδομένου ότι μπορούσαν να ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή κατά την κατάρτιση των προγραμμαμάτων προβλέψεων ή τον καθορισμό των γενικών στόχων, μπορούσαν οι εν λόγω επιχειρήσεις να διατυπώσουν παρατηρήσεις. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, για να μπορούν να υποβάλλουν τέτοιες παρατηρήσεις στην Επιτροπή, οι επιχειρήσεις πρέπει να συνεννοούνται προηγουμένως σχετικά με το περιεχόμενό τους, στο πλαίσιο των ενώσεών τους. Μια τέτοια συνεννόηση καλύπτεται από το άρθρο 46 της Συνθήκης, στον βαθμό που η Επιτροπή συμμετέσχε ενεργά ή παθητικά χωρίς να την επικρίνει. Αφενός, η συνεννόηση αυτή αντιστοιχεί στο άρθρο 5 της Συνθήκης, καθόσον το άρθρο αυτό επιβάλλει στην Επιτροπή να διαφωτίζει τη δράση των ενδιαφερομένων. Αφετέρου, δεν είναι δυνατόν να ζητηθεί από τις επιχειρήσεις να ανακαλύψουν μόνες τους πώς θα τηρήσουν ταυτόχρονα τα άρθρα 46 επ. και το άρθρο 65 της Συνθήκης.
- 294 Εν προκειμένω, η Επιτροπή συμμετέσχε πράγματι στην καταγγελλόμενη ανταλλαγή πληροφοριών, διότι παρακίνησε τις επιχειρήσεις να ενεργήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο και, εν πάση περιπτώσει, ήταν ενήμερη και επωφελήθηκε από την ανταλλαγή αυτή. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις δεν περιορίσαν την «κανονική λειτουργία» του ανταγωνισμού.
- 295 Περαιτέρω, ο αυτοτελής χαρακτήρας του καθεστώτος ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚΑΧ δικαιολογείται από τους ίδιους λόγους στους οποίους στηρίχθηκε το Δικαστήριο για να αναγνωρίσει στον γεωργικό τομέα της Συνθήκης ΕΚ ένα ιδιαίτερο καθεστώς ανταγωνισμού (βλ. αποφάσεις της 15ης Μαΐου 1975, 71/74, Frubo κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 181, της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερ-

μανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψεις 59 έως 61, και της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, σκέψεις 65 έως 70).

296 Στο πλαίσιο της κοινής αγόρευσής τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες τόνισαν, μεταξύ άλλων, ότι η αρχή της οικονομίας της αγοράς που είναι σύμφυτη προς τη Συνθήκη ΕΚ πρέπει να αντιπαρατεθεί προς την αρχή της διευθυνόμενης οικονομίας της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Οι προσφεύγουσες ανέφεραν συναφώς το έργο του καθηγητή Paul Reuter, «*La Communauté européenne du charbon et de l'acier*» (Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα) (Παρίσι, LGDJ, 1953), σύμφωνα με το οποίο «ο ανταγωνισμός που θεσπίζει η Συνθήκη δεν είναι και δεν μπορεί να είναι ο ελεύθερος ανταγωνισμός αλλά μόνον ένας θεμιτός και ρυθμισμένος ανταγωνισμός» (σ. 143), που έχει ως αποτέλεσμα «οι συνθήκες λειτουργίας [των επιχειρήσεων] να προσεγγίζουν εκείνες των δημοσίων υπηρεσιών» (σ. 205). Ο «κανονικός» ανταγωνισμός της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν έχει παρά δευτερεύοντα χαρακτήρα, όπως τούτο αποδεικνύεται από τις διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων με βάση καθορισμένα σημεία ισοτιμίας (άρθρο 60, παράγραφος 2), την υποχρέωση διαφάνειας (άρθρα 46 έως 48) και τη δυνατότητα αναστολής του ανταγωνισμού (άρθρα 61, 53 και 58). Στο πλαίσιο της Συνθήκης αυτής, ο ανταγωνισμός αποτελεί απλώς ένα εργαλείο μεταξύ άλλων (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Banks). Στον βαθμό που καθήκον της Επιτροπής είναι να συμβιβάζει τους σκοπούς της Συνθήκης και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να καθορίζει την εφαρμογή και το περιεχόμενο των κανόνων του ανταγωνισμού (βλ. την *Εικοστή Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού*, σημείο 120), υποτίθεται ότι πρέπει να ενεργεί σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις.

297 Η παρουσίαση αυτή συμπληρώθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από μια έκθεση του καθηγητή Steindorff. Αυτός κατέληξε στην ανάγκη περιοριστικής εκτιμήσεως του άρθρου 65, υπό το φως του συνόλου της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το οποίο χαρακτηρίζεται από ορισμένους πολιτικούς στόχους συνδεδεμένους με τις ιδιομορφίες του τομέα. Οι συζητήσεις μεταξύ επιχειρήσεων που υλάγονται στο σύστημα που προβλέπεται στα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης ουδέποτε θεωρήθηκαν παράβαση του άρθρου 65 (βλ. την έκθεση της γαλλικής αντιπροσωπείας για τη Συνθήκη ΕΚΑΧ και τη σύμβαση περί των μεταβατικών διατάξεων, 1951, και το προπαρατεθέν έργο του καθηγητή Paul Reuter). Οι συζητήσεις αυτές εντάσσονται πράγματι στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, υπό την προϋπόθεση ότι τις διευθύνει η Επιτροπή ή, σε περίπτωση που η πρωτοβουλία ανήκει στις επιχειρήσεις, ότι αυτές ενεργούν καλόπιστα και με σκοπό να προετοιμάσουν τις συζητήσεις τους με την Επιτροπή. Το άρθρο 60 της Συνθήκης σχεδιάστηκε για να περιορίσει τις υποτιμολογήσεις και να προστατεύσει τις υφιστάμενες μεταξύ των παραγωγών και των πελατών σχέσεις. Αν το ζήτημα αυτό εντασσόταν στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ,

θα ήταν ασύμβατο προς το άρθρο της 85. Δεδομένων των δυσχερειών που συνδέονται με την εφαρμογή του άρθρου 60 της Συνθήκης, οι οποίες αναγνωρίζονται από την Επιτροπή, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τιμές, οι οποίες εν πάση περιπτώσει υποτίθεται ότι δημοσιεύονται, δεν είναι αντίθετη προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 298 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας στηρίζεται σε τρία κύρια στοιχεία: το νομοθετικό πλαίσιο του άρθρου 65, παράγραφος 1· το άρθρο 60 της Συνθήκης· και τα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης.

— Το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης

- 299 Πρέπει κατ' αρχάς να υπενθυμιστεί ότι, εν προκειμένω, οι επιχειρήσεις συνήψαν διάφορες συμφωνίες σχετικά με τις τιμές που θα εφαρμόζονταν κατά τη διάρκεια δεδομένου τριμήνου ή, τουλάχιστον, οι οποίες έπρεπε να θεωρηθούν ως στόχος τον οποίον θα προσπαθούσαν να υλοποιήσουν με κοινή συμφωνία (βλ. το σημείο 225, δεύτερο εδάφιο, της Αποφάσεως). Οι τρεις εναρμονισμένες πρακτικές σχετικά με τις τιμές στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου επέτρεψαν να διασφαλιστεί ότι το επίπεδο των τιμών των παραγωγών της ηπειρωτικής Ευρώπης δεν θα έθετε σε κίνδυνο τις αυξήσεις που ανήγγειλε η British Steel. Συνεπώς, δεν πρόκειται για απλές ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με «προβλέψεις» ή «εκτιμήσεις» μελλοντικών τιμών, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα.
- 300 Από την άποψη του σκοπού του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, ο οποίος συνίσταται στην προάσπιση της απαιτήσεως για αυτονομία των επιχειρήσεων στην αγορά, προκειμένου να τηρηθεί το άρθρο 4, στοιχείο δ', που απαγορεύει «κάθε περιοριστική πρακτική η οποία αποσκοπεί στην κατανομή ή την εκμετάλλευση των αγορών», ένας τέτοιος συντονισμός συμπεριφορών, πραγματοποιηθείς μέσω συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής για την επίτευξη καθορισμένων στόχων σχετικά με τις τιμές, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποσκοπεί «στον καθορισμό των τιμών» υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου 65, παράγραφος 1, και συνεπώς ότι είναι αντίθετος προς τη διάταξη αυτή.

- 301 Ομοίως, οι ιστορικοί λόγοι που υπαγόρευαν την προσθήκη του άρθρου 65 στη Συνθήκη, αν υποθεθεί ακριβής η σχετική παρουσίαση της προσφεύγουσας, δεν μπορεί να δικαιολογήσει ερμηνεία της διατάξεως αυτής αντίθετη προς τον αντικειμενικό σκοπό της, όπως αυτός συνάγεται από το γράμμα της και το κανονιστικό πλαίσιο της. Περαιτέρω, η δήλωση της Γαλλικής Κυβερνήσεως της 9ης Μαΐου 1950, που προηγήθηκε της συντάξεως της Συνθήκης, αναφέρει ότι: «Αντίθετα προς ένα διεθνές καρτέλ που αποσκοπεί στην κατανομή και την εκμετάλλευση των εθνικών αγορών με περιοριστικές πρακτικές και τη διατήρηση υψηλών κερδών, η σχεδιαζόμενη οργάνωση θα διασφαλίσει τη συγχώνευση των αγορών και την επέκταση της παραγωγής».
- 302 Όσον αφορά τον ολιγοπωλιακό χαρακτήρα των αγορών τις οποίες αφορά η Συνθήκη, μολονότι αληθεύει ότι μπορεί, σε ορισμένο βαθμό, να μετριάσει τα αποτελέσματα του ανταγωνισμού (βλ. απόφαση *Geitling II*, σ. 722, 723), η εκτίμηση αυτή δεν δικαιολογεί ερμηνεία του άρθρου 65 επιτρέπουσα συμπεριφορές επιχειρήσεων οι οποίες, όπως εν προκειμένω, περιορίζουν ακόμη περισσότερο τον ανταγωνισμό, μέσω ιδίως ενεργειών καθορισμού τιμών. Ενόψει των συνεπειών που μπορεί να έχει η ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς, είναι ακόμη πιο αναγκαίο να προστατευθεί ο απομένων ανταγωνισμός (βλ., όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 2, της Συνθήκης, την απόφαση *Geitling II*, σ. 212).
- 303 Όσον αφορά τις κατευθύνσεις προγραμματισμένης οικονομίας της Συνθήκης, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ήδη ότι το άρθρο 4, στοιχείο δ', της Συνθήκης, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή μεταξύ άλλων με το άρθρο 65, παράγραφος 1, της ίδιας Συνθήκης, περιέχει μια αυστηρή απαγόρευση που χαρακτηρίζει το θεσπιζόμενο με τη Συνθήκη σύστημα (προπαρατεθείσα γνωμοδότηση 1/61, *Rec.* 1961, σ. 519· προπαρατεθείσα απόφαση *Banks*, σκέψεις 11, 12 και 16). Ο σκοπός του ελεύθερου ανταγωνισμού έχει συνελπώς, στο πλαίσιο της Συνθήκης, αυτοτελή χαρακτήρα και την ίδια επομένως δεσμευτική ισχύ με τους άλλους σκοπούς της Συνθήκης που καθορίζονται στα άρθρα 2 έως 4 (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, όπ.π., *Rec.* 1954, σ. 23, και της 21ης Ιουνίου 1958, 8/57, *Groupement des hauts fourneaux και aciéries belges κατά Ανωτάτης Αρχής*, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 271).
- 304 Ομοίως, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη της προσφεύγουσας ότι το άρθρο 65, παράγραφος 1, απαγορεύει μόνο τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που είναι αντίθετοι προς τους σκοπούς της βιομηχανικής πολιτικής του οποίους θέτει η Συνθήκη. Ένα τέτοιο κριτήριο δεν περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή, η οποία

αντιθέτως απαγορεύει γενικώς τις συμπράξεις που αποσκοπούν στη νόθευση της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1960, 36/59, 37/59, 38/59 και 40/59, Präsident κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 529).

- 305 Τέλος, η επιχειρηματολογία την οποία αντλεί η προσφεύγουσα από τη σύγκριση με τον γεωργικό τομέα στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ είναι παντελώς αλυσιτελής στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως.

— Το άρθρο 60 της Συνθήκης

- 306 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που στηρίζονται στο άρθρο 60 της Συνθήκης, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η διάταξη αυτή, που θέτει σε εφαρμογή τις διατάξεις του άρθρου 4, στοιχείο β', της Συνθήκης, ορίζει στην παράγραφο 1 ότι απαγορεύεται:

«— κάθε αθέμιτη πρακτική ανταγωνισμού, ιδιαίτερα οι αμιγώς προσωρινές ή τοπικές μειώσεις τιμών που αποβλέπουν στην απόκτηση μονοπωλιακής θέσεως εντός της κοινής αγοράς·

— κάθε πρακτική που εισάγει διακρίσεις και συνεπάγεται, εντός της κοινής αγοράς, την εφαρμογή από έναν πωλητή ανίσων όρων επί συγκρισίμων συναλλαγών, ιδίως βάσει της ιθαγένειας των αγοραστών.»

- 307 Το άρθρο 60, παράγραφος 2, στοιχείο α', καθιστά υποχρεωτική, για τους προαναφερθέντες σκοπούς, τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων και των όρων πωλήσεων που εφαρμόζονται στην κοινή αγορά. Σύμφωνα με το άρθρο 60, παράγραφος 2, στοιχείο β', οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι δηλώσεως των τιμών δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα επί των τιμών που εφαρμόζονται από μια επιχείρηση εντός της

κοινής αγοράς, όταν αναχθούν στις ισοδύναμες τιμές του σημείου αφετηρίας που επελέγη για την κατάρτιση του τιμοκαταλόγου της, αυξήσεις σε σχέση με την τιμή που προβλέπεται από τον εν λόγω τιμοκατάλογο για συγκρίσιμη συναλλαγή ούτε εκπτώσεις επί της τιμής αυτής, το ποσό των οποίων υπερβαίνει, μεταξύ άλλων, το μέτρο που επιτρέπει την ευθυγράμμιση της γενομένης προσφοράς με τον κατάλογο τιμών καταρτιζόμενο βάσει άλλου σημείου που παρέχει στον αγοραστή τους πλέον ευνοϊκούς όρους στον τόπο παραδόσεως.

- 308 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρεωτική δημοσίευση των τιμών που προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 2, της Συνθήκης έχει ως σκοπό, πρώτον, να εμποδίζει όσο είναι δυνατόν τις απαγορευόμενες πρακτικές, δεύτερον, να επιτρέπει στους αγοραστές να πληροφορούνται επακριβώς τις τιμές και να συμμετέχουν επίσης στον έλεγχο των διακρίσεων και, τρίτον, να επιτρέπει στις επιχειρήσεις να γνωρίζουν επακριβώς τις τιμές των ανταγωνιστών τους για να τους παρέχεται η δυνατότητα να ευθυγραμμίζονται (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, όπ.π., Rec. 1954, σ. 24, και της 12ης Ιουλίου 1979, 149/78, Rumi κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 219, σκέψη 10).
- 309 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι το καθεστώς του άρθρου 60 της Συνθήκης, ειδικότερα δε η απαγόρευση αποκλίσεως από τον τιμοκατάλογο, έστω προσωρινά, συνιστά σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού.
- 310 Το Πρωτοδικείο φρονεί ωστόσο ότι, στην προκειμένη περίπτωση, το άρθρο 60 της Συνθήκης δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση, από την άποψη του άρθρου 65, παράγραφος 1, των συμπεριφορών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα.
- 311 Πρώτον, τα ελιχειρήματα της προσφεύγουσας, στον βαθμό που στηρίζονται στην άποψη ότι πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για απλές ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με «εκτιμήσεις» ή «προβλέψεις» μελλοντικών τιμών, είναι αλυσιτελή εφόσον, όπως το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ανωτέρω, η προσφεύγουσα συμμετέσχε σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αποσκοπούσαν στον καθορισμό των τιμών.

- 312 Δεύτερον, κατά πάγια νομολογία, οι τιμές που περιλαμβάνονται στους τιμοκαταλόγους πρέπει να καθορίζονται από κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα, χωρίς συμφωνία, έστω σιωπηρή, μεταξύ τους (βλ. τις αποφάσεις Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, όπ.π., Rec. 1954, σ. 31, και Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, όπ.π., Rec. 1964, σ. 1077). Ειδικότερα, το γεγονός ότι οι διατάξεις του άρθρου 60 αποσκοπούν στον περιορισμό του ανταγωνισμού δεν εμποδίζει την εφαρμογή της απαγορεύσεως των συμπράξεων που προβλέπεται στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης (προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής).
- 313 Τρίτον, το άρθρο 60 της Συνθήκης δεν προβλέπει καμία επαφή μεταξύ των επιχειρήσεων, πριν από τη δημοσίευση των τιμοκαταλόγων, με σκοπό την αμοιβαία ενημέρωση για τις μελλοντικές τιμές τους. Οι επαφές αυτές όμως, στον βαθμό που εμποδίζουν τον ανεξάρτητο καθορισμό των τιμοκαταλόγων αυτών, μπορούν να νοθεύσουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 314 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η προσφεύγουσα είχε το δικαίωμα να δεσμευθεί για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 60 της Συνθήκης, αποκλείοντας τον συγκαλυμμένο ανταγωνισμό που δεν συνάδει με το άρθρο αυτό, αρκεί να υπενθυμιστεί ότι πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αποσκοπούν στον συντονισμό των τιμών, γενικώς προς τα επάνω, και όχι για ανταλλαγές πληροφοριών με σκοπό την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 60 της Συνθήκης.
- 315 Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι κατά τον χρόνο των περιστατικών το σύστημα του άρθρου 60 της Συνθήκης δεν λειτούργησε όπως το προβλέπει η Συνθήκη (βλ. το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής που προσαρτάται ως παράρτημα 5, έγγραφο 2, στην προσφυγή στην υπόθεση T-151/94), από την οικονομία των άρθρων της 4, 60 και 65 προκύπτει ότι η Συνθήκη προστατεύει τόσο το συμφέρον για την εφαρμογή δημοσιευόμενων και μη συνεπαγόμενων διακρίσεις τιμών, αφενός, όσο και το συμφέρον για ανταγωνισμό μη νοθευόμενο από διακανονισμούς που καλύπτουν συμπαιγνίες, αφετέρου. Το Πρωτοδικείο συνεπώς δεν μπορεί να δεχθεί ότι η εκ μέρους των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων μη τήρηση των κανόνων που προστατεύουν το πρώτο συμφέρον συνεπάγεται τη μη εφαρμογή των κανόνων που προστατεύουν το δεύτερο. Εξάλλου, εναπέκειται στις επιχειρήσεις να τηρήσουν οι ίδιες τις διατάξεις του άρθρου 60 της Συνθήκης, αντί να προβούν σε ιδιωτικό συντονισμό στον τομέα των τιμών, υποκαθιστώντας δήθεν τη διάταξη αυτή της οποίας η εφαρμογή εμπίπτει στην ευθύνη της Επιτροπής.

- 316 Εν πάση περιπτώσει, οι συμφωνίες μεταξύ παραγωγών δεν μπορούν να εξομοιώνονται με το σύστημα του άρθρου 60 της Συνθήκης, έστω και για μόνο τον λόγο ότι δεν επιτρέπουν στους αγοραστές να ενημερώνονται επακριβώς για τις τιμές ούτε να συμμετέχουν στον έλεγχο των διακρίσεων (βλ. τις αποφάσεις Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, όπ.π., Rec. 1954, σ. 24, και Rumi κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψη 10).

— Τα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης

- 317 Όσον αφορά τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν βάσει των άρθρων 5 και 46 έως 48 της Συνθήκης, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, της Συνθήκης, η Κοινότητα καθοδηγεί και διευκολύνει τη δράση των ενδιαφερομένων, συλλέγοντας πληροφορίες, οργανώνοντας διαβουλεύσεις και ορίζοντας γενικούς στόχους. Σύμφωνα με το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, η Κοινότητα εξασφαλίζει τη θέσπιση, τη διατήρηση και την τήρηση κανονικών όρων ανταγωνισμού και δεν ενεργεί απευθείας επί της παραγωγής και της αγοράς παρά μόνον όταν οι περιστάσεις το απαιτούν. Το άρθρο 46 της Συνθήκης ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή οφείλει, διά των διαβουλεύσεων με τις επιχειρήσεις, να διεξάγει συνεχή μελέτη της εξέλιξης των αγορών και των τάσεων των τιμών και να καταρτίζει περιοδικώς προγράμματα προβλέψεων ενδεικτικού χαρακτήρος περί της παραγωγής, της καταναλώσεως, των εξαγωγών και των εισαγωγών. Το άρθρο 47 της Συνθήκης ορίζει ότι η Επιτροπή δύναται να συλλέγει τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκ πλήρωση της αποστολής της, τηρώντας το επαγγελματικό απόρρητο. Το άρθρο 48 της Συνθήκης ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι οι ενώσεις επιχειρήσεων δύνανται να ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα που δεν είναι αντίθετη προς τις διατάξεις της Συνθήκης, ότι δικαιούνται να υποβάλλουν στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις των μελών τους στις περιπτώσεις όπου η Συνθήκη προβλέπει διαβουλεύσεις με τη συμβουλευτική επιτροπή του άρθρου 18 της Συνθήκης και ότι οφείλουν να παρέχουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες περί της δραστηριότητάς τους τις οποίες θεωρεί αναγκαίες.
- 318 Καμία από τις προπαρατεθείσες διατάξεις δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να παραβαίνουν την απαγόρευση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, συνάπτοντας συμφωνίες ή επιδιδόμενες σε εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών, όπως εκείνες που είναι υπό κρίση εν προκειμένω.

- 319 Κατά τα λοιπά, τα επιχειρήματα σχετικά με την υποτιθέμενη ανάγκη των επιχειρήσεων να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους, στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με τη ΓΔ ΙΙΙ μετά την 1η Ιουλίου 1988, θα εξεταστούν λεπτομερώς στο μέρος Δ κατωτέρω.
- 320 Υπό την επιφύλαξη αυτή, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν παραγνώρισε το περιεχόμενο του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ούτε εφάρμοσε εσφαλμένα τις διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ στα περιστατικά της υπό κρίση περιπτώσεως. Ομοίως, οι εξηγήσεις που η Επιτροπή έδωσε στα σημεία 239 έως 241 της Αποφάσεως συνιστούν επαρκή αιτιολόγηση αυτής της πτυχής της Αποφάσεως.
- 321 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, υπό την ίδια αυτή επιφύλαξη, το σύνολο των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν κατά του χαρακτηρισμού των συμπεριφορών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα ως συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών καθορισμού τιμών-στόχων, στα σημεία 224 έως 237 της Αποφάσεως, πρέπει να απορριφθούν.

Επί των συμφωνιών περί της εναρμονίσεως των πρόσθετων στοιχείων

- 322 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέσχε σε συμπεριφορά χαρακτηριζόμενη ως «εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων». Σύμφωνα με τα σημεία 122 έως 142 (για τα πραγματικά περιστατικά) και 244 έως 252 (για τη νομική εκτίμηση) της Αποφάσεως, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις συνήψαν, κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών της 15ης Νοεμβρίου 1988, της 19ης Απριλίου 1989, της 6ης Ιουνίου 1989, της 16ης Μαΐου 1990 και της 4ης Δεκεμβρίου 1990, πέντε διαδοχικές συμφωνίες εναρμονίσεως των πρόσθετων στοιχείων.
- 323 Η προσφεύγουσα, χωρίς να αρνείται ότι πρόκειται πράγματι για συμφωνίες περί εναρμονίσεως των τιμών των πρόσθετων στοιχείων, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν εδικαιούτο να της προσάψει παράβαση του άρθρου 65 της Συνθήκης. Ήδη από το

1976 η Επιτροπή ζήτησε από τις επιχειρήσεις πληροφορίες σχετικά με την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων, βάσει εντολής στηριζομένης στο άρθρο 65 της Συνθήκης. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αντέδρασε στις πληροφορίες που έλαβε με την ευκαιρία αυτή, οι επιχειρήσεις μπορούσαν, κατά την προσφεύγουσα, να στηριχθούν στην αρχή ότι η συμπεριφορά τους δεν ήταν επικριτέα από την άποψη της διατάξεως αυτής. Περαιτέρω, προκειμένου να καταστήσει δυνατή, κατά τα τέλη του 1977, τον καθορισμό βασικών τιμών εισαγωγής (βλ. την ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στη JO 1977, L 353, σ. 1), ο κλάδος πραγματοποίησε, κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και σε συμφωνία μαζί της, μια βραχυπρόθεσμη εναρμόνιση όλων των τομέων των πρόσθετων στοιχείων για το σύνολο των προϊόντων. Εν συνεχεία, η Επιτροπή τηρήθηκε ενήμερη για τα αποτελέσματα της εναρμόνισης αυτής μέσω της ανακοινώσεως των τιμοκαταλόγων, οι οποίοι ουδέποτε αμφισβητήθηκαν από αυτήν. Η Επιτροπή συμμετέσχε έτσι στη συμπεριφορά των επιχειρήσεων. Η προσφεύγουσα συνάγει από αυτά ότι η εν λόγω συμπεριφορά παρέμεινε στο πλαίσιο που χαράσσει το άρθρο 60 της Συνθήκης και ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί περιορισμός της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού, υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 324 Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί καμία από τις διαπιστώσεις και συναγωγές συμπερασμάτων σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που περιλαμβάνονται στα σημεία 122 έως 142 και 244 έως 252 της Αποφάσεως, όσον αφορά τη σύναψη των καταγγελλομένων συμφωνιών και τον προσδιορισμό του αντικειμένου τους, το οποίο ήταν όχι μόνο η εναρμόνιση αλλά και η αύξηση των τιμών των πρόσθετων στοιχείων. Η προσφεύγουσα περιορίζεται να υποστηρίξει ότι η Επιτροπή όχι μόνο γνώριζε αλλά και συμμετέσχε στις συμπεριφορές αυτές.
- 325 Στον βαθμό που η προσφεύγουσα αναφέρεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή είχε πληροφορηθεί το 1976 για την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων και δεν αντέδρασε στις πληροφορίες που της παρέσχον τότε οι επιχειρήσεις, η επιχειρηματολογία της δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε καμία διευκρίνιση σχετικά με τη φύση των δηλώσεων ή των πληροφοριών που υποτίθεται ότι αντηλλάγησαν μεταξύ της Επιτροπής και των επιχειρήσεων ούτε σχετικά με το πλαίσιο των περιστατικών αυτών ή τη σχέση που μπορεί να έχουν με συμπεριφορές που έλαβαν χώρα περισσότερο από δέκα έτη αργότερα.
- 326 Αν η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας αφορά την έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή στη *groupement belge de la sidérurgie* (βελγική ένωση χαλυβουργίας), για την οποία γίνεται λόγος σε σημείωμα της 24ης Φεβρουαρίου 1976 (παράρτημα 5 των προσφυγών στις υποθέσεις T-137/94 και T-138/94), το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να επιβεβαιώσει τους ισχυρισμούς της. Από αυτό προκύπτει συγκεκριμένα ότι ο εκ-

πρόσωπος της εν λόγω ενώσεως είχε παρουσιάσει τις συσκέψεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της έρευνας ως «απαραίτητες για να υπάρξει ορισμένη διαφάνεια της αγοράς και ομοιογένεια στις ποιότητες». Κανένας από τους στόχους αυτούς δεν προϋπέθετε εναρμόνιση των ποσών των πρόσθετων στοιχείων, ακόμη δε λιγότερο αύξηση των ποσών αυτών. Επιπλέον, το ίδιο έγγραφο αναφέρει, στον τομέα των διεθνών επαφών μεταξύ επιχειρήσεων, μια δήλωση του ίδιου ατόμου, σύμφωνα με την οποία από τις επαφές αυτές δεν προέκυπταν «συμφωνίες περί των τιμών».

- 327 Ομοίως δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα ότι η Επιτροπή συμμετέσχε στις επίδικες συμπεριφορές επιβάλλοντας την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων για να μπορέσει να καθορίσει, στα τέλη του 1977, τις βασικές τιμές εισαγωγής στο πλαίσιο των μέτρων αντιντάμπινγκ. Από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να συναχθεί ότι οι συμφωνίες εναρμόνισης για τις οποίες πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι οποίες συνήφθησαν δέκα έτη και πλέον μετά την ως άνω ενέργεια, έχουν μια οποιαδήποτε σχέση μ' αυτήν.
- 328 Ομοίως, το ότι η Επιτροπή μπόρεσε να διαπιστώσει ομοιότητες στους τιμοκαταλόγους των επιχειρήσεων δεν αρκεί, αυτό και μόνο, να αποδείξει ότι η Επιτροπή γνώριζε τις σχετικές συμφωνίες, ακόμη δε λιγότερο ότι τις ενέκρινε.
- 329 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η εναρμόνιση της διαρθρώσεως των πρόσθετων στοιχείων (διαστάσεις, ποιότητες κ.λπ.) μπορεί να έχει κάποια χρησιμότητα στο πλαίσιο της δημοσιεύσεως των τιμοκαταλόγων σύμφωνα με το άρθρο 60 της Συνθήκης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για συμφωνίες με αντικείμενο όχι μόνο τη διάρθρωση αλλά και τις τιμές των πρόσθετων στοιχείων και, ιδίως, την αύξηση των τιμών αυτών σε πέντε περιπτώσεις μεταξύ της 15ης Νοεμβρίου 1988 και της 4ης Δεκεμβρίου 1990. Δεδομένου ότι το άρθρο 60 της Συνθήκης ουδόλως επιτρέπει συμφωνίες στον τομέα των τιμών, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που στηρίζονται στη διάταξη αυτή είναι αλυσιτελή.
- 330 Κατά συνέπεια, υπό την επιφύλαξη της επιχειρηματολογίας που εξετάζεται στο μέρος Δ κατωτέρω, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση, στα σημεία 122 έως 142 και 244 έως 252 της Αποφάσεως, συμφωνιών περί της εναρμόνισης των πρόσθετων στοιχείων κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της κατανομής των αγορών που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της «μεθοδολογίας Traverso»

- 331 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέσχε σε κατανομή των αγορών την οποία αποκαλεί «σύστημα Traverso». Η περίοδος που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου λόγω της συμμετοχής αυτής συνίστατο σε δύο τρίμηνα. Οι λόγοι που στηρίζουν τη μομφή αυτή περιλαμβάνονται στα σημεία 72 έως 79 (για τα πραγματικά περιστατικά) και 254 έως 259 (για τη νομική εκτίμηση) της Αποφάσεως.
- 332 Στα σημεία 254 έως 259 της Αποφάσεως, η Επιτροπή εκθέτει, μεταξύ άλλων, ότι το επίδικο σύστημα «δημιουργήθηκε λίγο πριν από τις 19 Ιουλίου 1988» και ότι «εφαρμόστηκε για το τέταρτο τρίμηνο του 1988 και το πρώτο τρίμηνο του 1990». Με τη βοήθεια του συστήματος αυτού, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ήτοι η Peine-Salzgitter, η Thyssen, η Klöckner, η Saerstahl, η Unimetal, η Ferdofin, η Cockerill-Sambre, η TradeARBED και η British Steel, «προσπάθησαν να επιτύχουν εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης» (σημείο 254).
- 333 Κατά την Επιτροπή, οι επιχειρήσεις κοινοποιούσαν τα σχετικά με τις παραδόσεις σχέδιά τους στον κ. Traverso, τότε πρόεδρο της CDE (βλ. σημείο 31 της Αποφάσεως). Ο κ. Traverso ήταν σε θέση να προτείνει σε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις αυτές τροποποιήσεις, όταν έκρινε τούτο σκόπιμο (σημείο 256). Τα αριθμητικά στοιχεία αυτά, διανεμόμενα εν συνεχεία στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ελάμβαναν τη μορφή «σχεδίων για τις παραδόσεις» για κάθε εταιρία και κάθε σχετική αγορά (σημεία 256 και 257). Η Επιτροπή τονίζει εξάλλου ότι ο πρόεδρος της CDE και η Eurofer έρχονταν σε επαφή με τις επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονταν με τα στοιχεία αυτά και τους ζητούσαν να τηρήσουν την παραδοσιακή διάρθρωση του εμπορίου. Συνεπώς, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις επιδόθηκαν σε εναρμονισμένη πρακτική απαγορευόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, «αποκαλύπτοντας μεταξύ τους τα σχέδιά τους για τις παραδόσεις και εφαρμόζοντας τις συστάσεις του προέδρου της CDE» (σημείο 258 της Αποφάσεως).
- 334 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι συμμετέσχε σ' ένα τέτοιο σύστημα. Η τηλεομοιοτυπία την οποία αναφέρει το σημείο 74 της Αποφάσεως περιέχει μόνο προ-

βλέψεις της Eurofer σχετικά με τις παραδόσεις. Επιπλέον, η ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ της Unimétal και της British Steel, που αναφέρεται στο σημείο 77 της Αποφάσεως, δεν επιτρέπει να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη σημασία την οποία η προσφεύγουσα προσέδιδε στο σύστημα αυτό. Επιπλέον, από την Απόφαση (σημείο 75, παράγραφος 2) προκύπτει ότι η προσφεύγουσα, όπως και άλλες επιχειρήσεις, υπερέβη τον σχετικό αριθμό κατά πολύ. Περαιτέρω, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η μεθοδολογία Traverso επαναλειτούργησε στις αρχές του 1990 (βλ. σημεία 78 και 79 της Αποφάσεως).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

— Επί της πρώτης φάσεως του συστήματος Traverso (τέταρτο τρίμηνο του 1988)

335 Τα συμπεράσματα της Επιτροπής ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε σε εναρμονισμένη πρακτική αποκαλούμενη «σύστημα Traverso», κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1988, στηρίζονται στις ακόλουθες αποδείξεις:

— ένα απόσπασμα των πρακτικών της συνεδριάσεως της επιτροπής δοκών της 19ης Ιουλίου 1988 (βλ. σημείο 72 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 2207).

— μια τηλεομοιοτυπία της Eurofer προς τις εταιρίες ARBED/TradeARBED, British Steel, Cockerill-Sambre, Usinor Sacilor, Ferdofin, Klöckner, Saarstahl, Thyssen και Peine-Salzgitter, την οποία η τελευταία έλαβε στις 4 Αυγούστου 1988 και η οποία αναφέρει έναν «πίνακα στον οποίο εμφανίζονται οι τελικές προθέσεις παραδόσεων που συνελέγησαν κατά το τέλος της τελευταίας συνεδρίασης της CDE στις 27/28 Ιουλίου 1988, στο Παρίσι» (σημείο 74 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 3380).

- ένα εσωτερικό σημείωμα (αχρονολόγητο) της Peine-Salzgitter, το οποίο συγκρίνει τις προθέσεις πωλήσεων των Peine-Salzgitter, Thyssen, Klöckner, Saarstahl, Unimétal, Ferdofin, Cockerill-Sambre, TradeARBED και British Steel για το τέταρτο τρίμηνο του 1988 με τις πραγματοποιηθείσες παραδόσεις (σημείο 75 της Αποφάσεως).
- ένα τηλετύπημα της Unimétal προς την British Steel της 28ης Νοεμβρίου 1988 και την απάντηση της British Steel της 6ης Δεκεμβρίου 1988 (σημείο 77 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 1989 και 1986).

336 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από τα προαναφερθέντα έγγραφα αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις επιδόθηκαν σε εναρμονισμένη πρακτική κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1988, γνωστοποιώντας αμοιβαία τα σχέδιά τους για τις παραδόσεις, με την πρόθεση να εφαρμόσουν τις συστάσεις του προέδρου της CDE, προκειμένου να προσαρμοστεί η προσφορά στη ζήτηση. Συγκεκριμένα, στο σύστημα που περιέχεται στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 19ης Ιουλίου 1988 προβλέπεται ρητώς η γνωστοποίηση των «προθέσεων για τις πωλήσεις» στην Eurofer, καθώς και η εξέταση των αριθμητικών αυτών στοιχείων από την άποψη των εκτιμήσεων της αγοράς και των συνακόλουθων τροποποιήσεων που θα πρότεινε ο κ. Traverso, σε περίπτωση που οι γνωστοποιηθείσες προθέσεις «[θα απέκλιναν] σημαντικά από τα στοιχεία για τα προηγούμενα έτη» (σημείο 72, έγγραφο αριθ. 2207). Βάσει του συστήματος αυτού, «συνελέγησαν» οι «τελικές προθέσεις παραδόσεων» κατά τη συνεδρίαση της CDE στις 27 και 28 Ιουλίου 1988 στο Παρίσι (τηλεομοιοτυπία της 4ης Αυγούστου 1988, σημείο 74 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 3380). Περαιτέρω, στον πίνακα που αναφέρεται στην τηλεομοιοτυπία αυτή (βλ. σημείο 75 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 3383 και 3384), το άθροισμα των «προθέσεων παραδόσεων» για κάθε αγορά αντιστοιχεί στον αριθμό που αναφέρεται ως «νέα εκτίμηση της αγοράς». Στην ίδια την τηλεομοιοτυπία δίδεται η ακόλουθη εξήγηση: «Πέραν των αριθμητικών στοιχείων που εξετάστηκαν στο Παρίσι, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες προσαρμογές μικρότερης σημασίας για την αγγλική και τη δανική αγορά».

337 Το Πρωτοδικείο τονίζει εξάλλου ότι, κατά τη συνεδρίαση της 19ης Ιουλίου 1988, έγινε αναφορά στην «απαιτούμενη ισορροπία» (βλ. σημείο 72 της Αποφάσεως). Στο ίδιο πνεύμα, η τηλεομοιοτυπία της 4ης Αυγούστου 1988 αναφέρει ότι ο πρόεδρος της CDE προσδοκά από τις εμπλεκόμενες εταιρίες να μην υπερβούν το επίπεδο των «προθέσεων» που γνωστοποιήθηκαν τότε και με τις οποίες, όπως αναφέρεται, «συνδέεται η σταθερότητα των τιμών». Οι αναφορές αυτές αποδεικνύουν ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αποδέχθηκαν τις εν λόγω προθέσεις και ότι ο σκοπός του

συστήματος συνίστατο πράγματι στο να επιτευχθεί σύμπτωση των «προθέσεων παραδόσεων» με τις «εκτιμήσεις της αγοράς» (βλ. το σημείο 72, καθώς και τον πίνακα που αναφέρεται στο σημείο 75 της Αποφάσεως).

- 338 Ο σκοπός αυτός όμως ουδόλως θα μπορούσε να επιτευχθεί αν οι επιχειρήσεις, μη γνωρίζοντας τα τελικά αριθμητικά στοιχεία που γίνονταν δεκτά στην περίπτωση των ανταγωνιστών τους, δεν είχαν τη δυνατότητα να ελέγξουν την τήρησή τους. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιήθηκε άλλωστε, μετά τη γνωστοποίηση του επίμαχου πίνακα, τόσο από την Reine-Salzgitter (βλ. το εσωτερικό της σημείωμα που αναφέρεται στο σημείο 75 της Αποφάσεως) όσο και από τη British Steel και την Unimétal (βλ. τα τηλετυπήματα που αναφέρονται στο σημείο 77 της Αποφάσεως). Επιπλέον, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις αυτές θεώρησαν μη κανονική την εν λόγω γνωστοποίηση ατομικών στοιχείων μεταξύ ανταγωνιστών.
- 339 Επομένως, αντίθετα προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, η τηλεομοιοτυπία που αναφέρεται στο σημείο 74 της Αποφάσεως δεν περιέχει μόνο τις προβλέψεις της Eurofer σχετικά με τις παραδόσεις. Ομοίως, το ότι η προσφεύγουσα δεν συμμετέσχε στην ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ Unimétal και British Steel (σημείο 77 της Αποφάσεως) δεν εμποδίζει το να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αλληλογραφία αυτή ως σοβαρό στοιχείο για την απόδειξη του σκοπού του συστήματος Traverso. Πράγματι, από την αλληλογραφία αυτή προκύπτει ότι τα κοινοποιούμενα αριθμητικά στοιχεία θεωρούνταν ότι έπρεπε να τηρηθούν.
- 340 Όσον αφορά την προσφεύγουσα, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι συμμετέσχε στη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 19ης Ιουλίου 1988 (σημείο 38, στοιχείο στ' της Αποφάσεως), ότι ήταν αποδέκτης της τηλεομοιοτυπίας της 4ης Αυγούστου 1988 και ότι οι δικές της προθέσεις παραδόσεων περιλαμβάνονταν στον συνημμένο πίνακα. Επομένως, η συμμετοχή της στην επίμαχη εναρμονισμένη πρακτική αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο.
- 341 Περαιτέρω, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα υπερέβη τα αριθμητικά στοιχεία που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του συστήματος αυτού (βλ. σημείο 76 της Αποφάσεως) δεν εμπόδιζε την Επιτροπή να διαπιστώσει την κατ' αρχήν υφιστάμενη παράβαση.

— Επί της δεύτερης φάσεως του συστήματος Traverso (πρώτο τρίμηνο του 1990)

- 342 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η επανάληψη του συστήματος κατά το πρώτο τρίμηνο του 1990 αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο από τα δύο έγγραφα που παρατίθενται στο σημείο 78 της Αποφάσεως, ήτοι την επιστολή της Peine-Salzgitter προς τον πρόεδρο της CDE της 31ης Ιανουαρίου 1990 (έγγραφα αριθ. 3422 και 3423) και το ενημερωτικό σημείωμα της British Steel της 20ής Ιουλίου 1990 (έγγραφα αριθ. 1964 έως 1966).
- 343 Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο της επιστολής της Peine-Salzgitter της 31ης Ιανουαρίου 1990 συμπίπτει με τα χαρακτηριστικά της μεθοδολογίας Traverso. Η επιστολή αυτή, που απευθύνεται στον πρόεδρο της CDE, περιέχει «προθέσεις παραδόσεων» για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1990, δικαιολογούμενα, κατ' αρχήν, από τα στοιχεία των προηγούμενων περιόδων, ήτοι από τα «στοιχεία για τα προηγούμενα έτη» σύμφωνα με την ορολογία που χρησιμοποιείται στα πρακτικά της συνεδριάσεως της 19ης Ιουλίου 1988 (βλ. σημείο 72 της Αποφάσεως). Μια ειδική δικαιολογία προβάλλεται για το πρώτο τρίμηνο του 1990, συνιστάμενη στην πραγματοποίηση παραδόσεων που δεν είχαν μπορέσει να πραγματοποιηθούν στο παρελθόν.
- 344 Το από 20 Ιουλίου 1990 εσωτερικό σημείωμα της British Steel, που αφορά τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 10ης Ιουλίου 1990, αναφέρει ότι οι λοιποί παραγωγοί επιτέθηκαν στη British Steel λόγω της εξελίξεως των πωλήσεών της στην ηπειρωτική Ευρώπη. Η British Steel, για να αμυνθεί, ισχυρίζεται ότι οι πωλήσεις της του προηγούμενου τριμήνου είχαν παραμείνει «within the Traverso guidelines» («στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών του συστήματος Traverso»).
- 345 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός, που υπογραμμίζει η προσφεύγουσα, ότι η British Steel είχε επικριθεί μολονότι είχε επικαλεστεί την τήρηση των «κατευθυντήριων γραμμών του συστήματος Traverso». Η επικριση αυτή δεν μπορεί να σημαίνει τη μη ύπαρξη ή τη μη εφαρμογή του επίμαχου συστήματος.
- 346 Ομοίως, το επιχείρημα που προβάλλει η προσφεύγουσα ότι τον Δεκέμβριο του 1989 προτάθηκε εναλλακτική επιλογή σε σχέση με τη μεθοδολογία αυτή η οποία αποδείχθηκε όχι ιδιαίτερα αποτελεσματική (βλ. σημείο 108 της ανακοινώσεως αιτιά-

σεων) ουδόλως επηρεάζει το ότι το σύστημα επαναλειτούργησε στις αρχές του 1990, πράγμα το οποίο τονίζεται στην επιστολή της Peine-Salzgitter και στο εσωτερικό σημείωμα της British Steel που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

- 347 Όσον αφορά το σημείωμα αρχείου της British Steel σχετικά με τη συνεδρίαση της 21ης Μαρτίου 1990, σύμφωνα με το οποίο ένας συνεργάτης της Unimetal είχε επισημάνει την αποτυχία του συστήματος (βλ. σημείο 79 της Αποφάσεως), το έγγραφο αυτό αποδεικνύει το πολύ ότι, προς το τέλος του πρώτου τριμήνου του 1990, στο οποίο περιορίζεται η μομφή της Επιτροπής, δεν ήταν δυνατόν πλέον να προσδοκάται η εκ μέρους των επιχειρήσεων τήρηση των κοινοποιηθέντων αριθμητικών στοιχείων. Τούτο όμως δεν εμποδίζει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η μέθοδος λειτούργησε καλά μέχρι την «αποτυχία» αυτή.
- 348 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η οργάνωση και η λειτουργία του επίμαχου συστήματος, για το τέταρτο τρίμηνο του 1988 και το πρώτο τρίμηνο του 1990, όπως περιγράφονται στην Απόφαση, απεδείχθησαν επαρκώς κατά νόμο. Το αυτό ισχύει και για τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στο εν λόγω σύστημα κατά τις δύο αυτές φάσεις.
- 349 Υπό την επιφύλαξη των εκτιμήσεων που θα εξεταστούν στο μέρος Δ κατωτέρω, πρέπει συνεπώς να απορριφθεί το σύνολο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας που αφορούν το σύστημα Traverso.

Επί της συμφωνίας περί κατανομής της γαλλικής αγοράς κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989

- 350 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως προβάλλεται εις βάρος της προσφεύγουσας μια κατανομή της γαλλικής αγοράς και αναφέρεται μια περίοδος τριών μηνών ως περίοδος αναφοράς για το πρόστιμο.

- 351 Προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής, η Επιτροπή αναφέρει, στα σημεία 63 έως 71 (όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά) και 260 έως 262 (όσον αφορά τη νομική εκτίμηση) της Αποφάσεως, μια συμφωνία κατανομής των παραδόσεων στη γαλλική αγορά, που αφορούσε το τέταρτο τρίμηνο του 1989. Η συμφωνία αυτή συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών που πραγματοποιήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 1989, ή σε άλλη πλησίον αυτής ημερομηνία, μεταξύ των εταιριών Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, Cockerill-Sambre, TradeARBED, British Steel, Ensidesa και Unimétal. Κατά την Επιτροπή, η Ensidesa δεν συμμετέχε ενεργά στην κατάρτιση του συστήματος, αλλά συμμορφώθηκε με αυτό.
- 352 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη συμμετοχή της στη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989. Το σημείωμα που συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung (σημείο 66 της Αποφάσεως), το οποίο περιέχει τα συμπεράσματα της συνεδριάσεως αυτής, δεν συνιστά συνελώς επιβαρυντικό έγγραφο. Ομοίως, δεν αποδεικνύει τη συμμετοχή της στις προετομασίες της φερομένης συμφωνίας. Περαιτέρω, τα πρακτικά της εν λόγω συνεδριάσεως αναφέρουν μόνον τις παραδόσεις της Unimétal (σημείο 207 της ανακοινώσεως αιτιάσεων). Επιπλέον, το ότι η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε κατά τη συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1989 δεν αρκεί για να αποδειχθεί η συμμετοχή της στη φερόμενη συμφωνία της 21ης Σεπτεμβρίου 1989. Ούτε τα έγγραφα που παρατίθενται στα σημεία 67 και 68 της Αποφάσεως αποδεικνύουν την υπόθεση της συμμετοχής της στη συμφωνία κατανομής της αγοράς. Τέλος, ορισμένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, υπερέβησαν σημαντικά τις προβλεπόμενες ποσότητες (σημείο 69 της Αποφάσεως).
- 353 Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι η Επιτροπή επικαλείται, προς στήριξη των συμπερασμάτων της:
- α) μια συνάντηση της 13ης Σεπτεμβρίου 1989, μεταξύ των εκπροσώπων των Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, British Steel, Unimétal, TradeARBED και Cockerill-Sambre/Steelinter, με θέμα το ζήτημα των παραδόσεων δοκών στη γαλλική αγορά κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989 (σημείο 63 της Αποφάσεως)
 - β) ένα έγγραφο που συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung και το οποίο βρέθηκε στα γραφεία της Peine-Salzgitter (σημείο 63 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 3140 και 3141), καθώς και ένα χειρόγραφο σημείωμα (έγγραφο αριθ. 3138) που συνήψε στο έγγραφο αυτό η Peine-Salzgitter

- γ) ένα εσωτερικό σημείωμα της Peine-Salzgitter με ημερομηνία 19 Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 64 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 3139).
- δ) τα πρακτικά της συνεδριάσεως της επιτροπής δοκών της 21ης Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 65 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 211 έως 217).
- ε) ένα σημείωμα με ημερομηνία 25 Σεπτεμβρίου 1989, το οποίο συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung και περιέχει τα συμπεράσματα της συνεδριάσεως της 21ης Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 66 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 207 έως 210).
- στ) ένα τηλετύπημα της 26ης Σεπτεμβρίου 1989 που απέστειλε η Walzstahl-Vereinigung στις Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, TradeARBED, British Steel, Ensidesa και Unimétal (σημεία 67 και 261 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 3136).
- ζ) τον συνοπτικό απολογισμό των συμπερασμάτων της συνεδριάσεως της επιτροπής δοκών της 7ης Νοεμβρίου 1989, στον οποίο αναφέρεται ότι «το «σύστημα παραδόσεων T4-89 στη γαλλική αγορά» είναι επιθυμητό να επεκταθεί στο T1-90 και σε όλες τις αγορές της ΕΚΑΧ» (σημεία 68 και 261, τελευταία περίπτωση, της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 224 έως 229), καθώς και τα πρακτικά της ίδιας συνεδριάσεως (σημείο 71 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 230 έως 235).

354 Περαιτέρω, η Επιτροπή διαπιστώνει, βάσει των δεδομένων που προέρχονται από τον έλεγχο των παραδόσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989, ότι η πλειονότητα των συμμετασχουσών εταιριών είτε συμμορφώθηκαν με το καθορισθέν πλάνο παραδόσεων είτε παρέδωσαν ποσότητες μικρότερες από τις προβλεφθείσες. Μόνον τρεις επιχειρήσεις (Thyssen, Ferdofin και British Steel) υπερέβησαν τις ποσότητες αυτές σε σημαντικό βαθμό (σημείο 262 και 69 της Αποφάσεως).

- 355 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι οι εκτιμήσεις που αναπτύχθηκαν στα σημεία 261 και 262 της Αποφάσεως, βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που απαριθμούνται στα σημεία 63 έως 71, δικαιολογούν επαρκώς κατά νόμο το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι είχε συναφθεί συμφωνία σχετικά με την κατανομή της γαλλικής αγοράς, με σημείο αναφοράς τις ποσότητες που περιλαμβάνονται στο παρατεθέν στο σημείο 67 τηλετύπημα της 26ης Σεπτεμβρίου 1989, για το τέταρτο τρίμηνο του 1989.
- 356 Πρώτον, από τα στοιχεία που αναφέρονται στα σημεία 63 και 64 της Αποφάσεως προκύπτει ότι, κατόπιν της συνεδρίασεως της επιτροπής δοκών της 13ης Σεπτεμβρίου 1989 με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, τις παραδόσεις στη γαλλική αγορά και ήδη πριν από τη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσπαθούσαν να καταλήξουν σε μια τέτοια συμφωνία.
- 357 Συγκεκριμένα, από το εσωτερικό σημείωμα της Peine-Salzgitter με ημερομηνία 19 Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 64, έγγραφο αριθ. 3139) προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις αυτές είχαν ξεκινήσει συνεννοήσεις για να εξεύρουν, βάσει δύο προτάσεων, έναν τρόπο κατανομής. Το έγγραφο που προετοίμασε η Walzstahl-Vereinigung (έγγραφο αριθ. 3141), στο οποίο αναφέρεται ο συντάκτης του σημειώματος, παρουσιάζει τις προηγούμενες παραδόσεις των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και, με βάση αυτές, δύο διαφορετικούς τρόπους κατανομών. Ο πρώτος τιτλοφορείται «Γαλλική αγορά — δοκοί — τέταρτο τρίμηνο του 1989» και ο δεύτερος «Εναλλακτική επιλογή Gaillard». Σύμφωνα με το προπαρατεθέν σημείωμα, η Peine-Salzgitter «συμφωνούσε» να εφαρμοστεί στην περίπτωση της το ποσοστό που αντιστοιχούσε στα προηγούμενα αριθμητικά στοιχεία των παραδόσεων, με βάση «το έγγραφο που συνέταξε η [Walzstahl-Vereinigung]», το οποίο αναγνώριζε ως «βάση της κατανομής των προμηθευτών Eurofer». Θεωρώντας ότι «η βάση πρέπει ωστόσο να είναι 33 000 τόνοι», εκφράστηκε υπέρ του πρώτου τρόπου κατανομής, αποκλεισμένου του δεύτερου (ήτοι της «εναλλακτικής επιλογής Gaillard»), τον οποίο είχε προτείνει ένας συνεργάτης της Unimétal. Η άποψη αυτή περιέχεται επίσης στο χειρόγραφο σημείωμα της ίδιας αυτής εταιρίας, που αναφέρεται στο σημείο 63, τελευταίο εδάφιο, της Αποφάσεως (έγγραφο αριθ. 3138). Από τα δύο αυτά έγγραφα προκύπτει ότι οι λοιπές εμπλεκόμενες εταιρίες συμμαρύνονταν την απόρριψη της «εναλλακτικής επιλογής Gaillard».
- 358 Όσον αφορά, δεύτερον, τα έγγραφα που αφορούν τη συνεδρίαση η οποία πραγματοποιήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 1989, ήτοι δύο ημέρες μετά την ημερομηνία του προαναφερθέντος σημειώματος της Peine-Salzgitter της 19ης Σεπτεμβρίου 1989, μολονότι είναι γεγονός ότι τα πρακτικά της συνεδρίασεως αυτής αναφέρουν μόνο τις

παραδόσεις που επρόκειτο να πραγματοποιήσει η Unimétal, προκύπτει ωστόσο ότι όλα τα εμπλεκόμενα εργοστάσια, μέλη ή όχι της Eurofer, είχαν «αναγγείλει προθέσεις περιορισμένων παραδόσεων» (βλ. το σημείωμα που συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung, σημείο 66 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 207 έως 210). Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η τελευταία αυτή αναφορά δεν μπορεί ευλόγως να ερμηνευθεί παρά ως σημαίνουσα την κατάληξη των προσπαθειών που καταβλήθηκαν μόνο λίγες ημέρες προηγουμένως και ως αποσκοπούσα στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις παραδοτέες στη γαλλική αγορά ποσότητες. Λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου των προηγουμένων αυτών συζητήσεων, μπορεί να αποκλειστεί με επαρκή βεβαιότητα το ότι τα όσα ανήγγειλαν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις σχετικά με τις παραδόσεις τους αντιστοιχούσαν σε αποφάσεις τις οποίες είχαν λάβει αυτοτελώς.

- 359 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, τρίτον, ότι με το τηλετύπημα της Walzstahl-Vereinigung της 26ης Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 67 της Αποφάσεως, έγγραφο αριθ. 3136) κοινοποιήθηκαν οι λεπτομέρειες της ως άνω επιτευχθείσας συμφωνίας στα συμμετέχοντα μέρη. Οι επιχειρήσεις για τις οποίες αναφέρεται η ποσότητα παραδόσεως είναι εκείνες για τις οποίες είχε προβλεφθεί τέτοια ποσότητα στα προπαρασκευαστικά έγγραφα που συνέταξε η Walzstahl-Vereinigung, με μόνη εξαίρεση την Klöckner η οποία (με ασήμαντη ποσότητα) εμφανίζεται μόνο στα εν λόγω προπαρασκευαστικά έγγραφα (σημείο 63 της Αποφάσεως). Από προσεκτική εξέταση των αριθμητικών στοιχείων προκύπτει εξάλλου ότι τα δύο ποσοστά των προηγουμένων ετών που χρησιμοποιήθηκαν στα τελευταία αυτά έγγραφα για επτά από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις (Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, Cockerill-Sambre, ARBED και British Steel) φαίνεται ότι χρησίμευσαν ως βάση για τον καθορισμό του τελικού μεριδίου που αναλογούσε σε εκάστη επιχείρηση στη συνολική ποσότητα που τους είχε απονεμηθεί. Έτσι, τα εν λόγω ποσοστά παρελθόντων ετών ανέρχονταν, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, στο 2,0 και 2,1 % και το τελικό μερίδιό της, που κοινοποιήθηκε με το τηλετύπημα της 26ης Σεπτεμβρίου 1989, ανερχόταν στο 2,1 %.
- 360 Το γεγονός ότι οι ποσότητες που αναφέρονται στο εν λόγω τηλετύπημα χαρακτηρίζονται ως «κατά προσέγγιση» δεν εμποδίζει να συναχθεί ότι οι ποσότητες αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων.
- 361 Περαιτέρω, προκύπτει ότι, κατά τη συνεδρίαση της 7ης Νοεμβρίου 1989, οι επιχειρήσεις εκτίμησαν ότι τα αριθμητικά στοιχεία των παραγγελιών για παράδοση κατά το επίδικο τρίμηνο βρίσκονταν σε ένα «εύλογο» επίπεδο (βλ. τον σύντομο απολογισμό που αναφέρεται στο σημείο 68 της Αποφάσεως, καθώς και τα αναφερόμενα στο σημείο 71 πρακτικά, έγγραφα αριθ. 230 έως 235) και εξέφρασαν την άποψη ότι

«το σύστημα παραδόσεων T4-89 στη γαλλική αγορά [ήταν] επιθυμητό να επεκταθεί στο T1-90 και σε όλες τις αγορές της ΕΚΑΧ». Ερμηνευόμενη με βάση το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, η αναφορά αυτή συνεπάγεται ότι είχε πράγματι οργανωθεί ένα τέτοιο σύστημα, με αντικείμενο την κατανομή των παραδόσεων για τη σχετική αγορά και το σχετικό τρίμηνο.

- 362 Επομένως, η ύπαρξη της καταγγελλόμενης από την Επιτροπή συμφωνίας αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο.
- 363 Για τους λόγους που εκτίθενται στη σήμερα εκδιδόμενη απόφαση στην υπόθεση T-148/94, Preussag κατά Επιτροπής, το συμπέρασμα αυτό δεν επηρεάζεται από τη μαρτυρία των Mette και Kröll, συνεργατών της Preussag, που κατέθεσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 364 Όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στη συμφωνία αυτή, πρέπει να τονιστεί ότι έλαβε μέρος στη συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 63 της Αποφάσεως) και ότι στα προπαρασκευαστικά έγγραφα που συντάξε η Walzstahl-Vereinigung είχαν αναφερθεί αριθμητικά στοιχεία παραδόσεων τα οποία την αφορούσαν. Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της, η προσφεύγουσα συμμετέσχε επίσης στη συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1989. Συγκεκριμένα, στην απάντηση που έδωσε στις 10 Σεπτεμβρίου 1991 στην αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, η προσφεύγουσα ανέφερε ότι έλαβε μέρος σε όλες τις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών από τις 25 Νοεμβρίου 1987, εξαιρουμένης εκείνης της 7ης Νοεμβρίου 1989 (βλ. επίσης σημείο 38, στοιχείο στ', της Αποφάσεως). Ο πίνακας που απέστειλε η Walzstahl-Vereinigung στις 26 Σεπτεμβρίου 1989 (σημείο 67 της Αποφάσεως) απευθυνόταν, μεταξύ άλλων, και στην προσφεύγουσα και το όνομά της αναφέρεται στον πίνακα αυτό μαζί με μια ποσότητα παραδόσεων. Ενόψει του συνόλου αυτών των συγκλινόντων στοιχείων, το Πρωτοδικείο καταλήγει ότι η προσφεύγουσα ήταν ένα από τα μέρη της επίδικης συμφωνίας. Τέλος, στον βαθμό που οι παραδόσεις τις προσφεύγουσας κατά το επίμαχο τρίμηνο είναι δυνατόν να υπερέβησαν τις ποσότητες που της είχαν απονεμηθεί, από το γεγονός αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν συνήψε συμφωνία, αλλά μόνον ότι δεν την τήρησε.
- 365 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι αποδεικνύονται επαρκώς κατά νόμο η σύναψη της επίδικης συμφωνίας και η συμμετοχή της προσφεύγουσας. Η εν λόγω συμφωνία αποσκοπούσε στην κατανομή των αγορών υπό την έννοια του άρθρου 65, παρά-

γραφος 1, στοιχείο γ, της Συνθήκης και απαγορευόταν συνεπώς από τη διάταξη αυτή, υπό την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που θα εξεταστούν στο μέρος Δ κατωτέρω.

Επί των ανταλλαγών πληροφοριών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών (έλεγχος των παραγγελιών και των παραδόσεων) και μέσω της Walzstahl-Vereinigung

- 366 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Αποφάσεως, η προσφεύγουσα συμμετέσχε, για περίοδο τριάντα μηνών, σε «ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μέσω της [επιτροπής δοκών] και της Walzstahl-Vereinigung». Στα σημεία 39 έως 60, όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, και 263 έως 272, όσον αφορά τη νομική εκτίμηση, η Επιτροπή εκθέτει τις λεπτομέρειες των συστημάτων αυτών.
- 367 Η ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της επιτροπής δοκών, κοινώς αποκαλούμενη «έλεγχος», περιελάμβανε δύο σκέλη που αφορούσαν, αντιστοίχως, τις παραγγελίες και τις παραδόσεις των συμμετεχουσών επιχειρήσεων (σημείο 263). Ο έλεγχος είχε διοργανωθεί από τον γραμματέα της επιτροπής δοκών (σημείο 47) και διενεργούνταν κατά την περίοδο εκείνη από την Usinor Sacilor (σημείο 33), η οποία συνέλεγε τα αριθμητικά στοιχεία και τα αναδιαβίβαζε υπό τη μορφή στατιστικών (σημείο 40).
- 368 Ο έλεγχος των παραγγελιών, που άρχισε το 1984, επέτρεπε στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να ενημερώνονται αμοιβαία σε τακτική βάση για τις παραγγελίες που είχαν λάβει, όσον αφορά παραδόσεις συγκεκριμένου τριμήνου (σημείο 39) στις ακόλουθες χώρες: Γαλλία, Γερμανία, Βέλγιο/Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία και Ελλάδα/Ιρλανδία/Δανία. Τουλάχιστον από τις αρχές του 1989, η γραμματεία της επιτροπής δοκών συνέλεγε και διένεμε τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία σε εβδομαδιαία βάση (σημείο 40).
- 369 Ο έλεγχος των παραδόσεων, που λειτούργησε από τις αρχές του 1989 για τις στατιστικές που αφορούσαν το τέταρτο τρίμηνο του 1988, είχε ως αντικείμενο τις

τριμηνιαίες παραδόσεις των συμμετεχόντων στις αγορές της ΕΚΑΧ (σημείο 41). Τα στατιστικά στοιχεία ανά επιχείρηση αντηλλάγησαν για τις ακόλουθες αγορές: την ΕΚΑΧ στο σύνολό της, τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Μπενελούξ, την Ιταλία, την Ελλάδα/Ιρλανδία/Δανία, την Πορτογαλία και την Ισπανία. Τα στοιχεία αυτά διανεμόνταν έναν ή δύο μήνες μετά τη λήξη του εκάστοτε τριμήνου (σημείο 42).

- 370 Κατά την Απόφαση, τα ως άνω συστήματα ελέγχου ανεστάλησαν στα τέλη Ιουνίου 1990 (σημεία 43 έως 46), κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα, αλλά επαναλειτούργησαν εν συνεχεία (σημείο 45). Επί μέρους στοιχεία για τις παραγγελίες που αφορούσαν παραδόσεις κατά το τέταρτο τρίμηνο του ίδιου αυτού έτους και το πρώτο τρίμηνο του 1991 από την προσφεύγουσα και άλλες συμμετέχουσες επιχειρήσεις, απεστάλησαν στη γραμματεία της επιτροπής δοκών και διανεμήθηκαν από τη Walzstahl-Vereinigung τον Δεκέμβριο του 1990 και τον Ιανουάριο του 1991 (σημείο 46 και παράρτημα 1, σημείο 28, της Αποφάσεως).
- 371 Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών συμπληρωνόταν από την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της Walzstahl-Vereinigung. Η Επιτροπή αναφέρει συναφώς δύο σειρές πινάκων με ημερομηνία, αντιστοίχως, 1η Οκτωβρίου και 23 Νοεμβρίου 1990, οι οποίοι παρουσιάζουν τις παραδόσεις που πραγματοποίησε και τις παραγγελίες που κατέγραψε η προσφεύγουσα και άλλες εταιρίες σε διάφορες αγορές της Κοινότητας. Η πρώτη σειρά πινάκων, που προετοιμάστηκε για τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 9ης Οκτωβρίου 1990, παρουσίαζε τις ποσότητες που παραδόθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουλίου 1990, εκφρασμένες σε μηνιαία βάση. Περιείχε επίσης διάφορες εβδομαδιαίες καταστάσεις, μεταξύ 2 Ιουλίου και 22 Σεπτεμβρίου 1990, των παραγγελιών για παράδοση κατά το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του ίδιου αυτού έτους. Οι πίνακες της 23ης Νοεμβρίου 1990, που προετοιμάστηκαν για τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 4ης Δεκεμβρίου 1990, περιείχαν αριθμητικά στοιχεία διαρθρωμένα κατά τον ίδιο τρόπο, αλλά πλέον πρόσφατα, σχετικά με τις ποσότητες που παραδόθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου 1990 και τις παραγγελίες για παράδοση κατά το τέταρτο τρίμηνο του ίδιου αυτού έτους (σημεία 47 και 48 της Αποφάσεως).
- 372 Στα σημεία 49 έως 60 και 268 της Αποφάσεως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι εν λόγω ανταλλαγές πληροφοριών συνοδεύθηκαν συχνά από συζητήσεις στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις διαμαρτύρονταν για τη συμπε-

ριφορά των ανταγωνιστών τους όσον αφορά τις παραγγελίες ή τις εξαγωγές, καθώς και τις αποκλίσεις μεταξύ των αναγγελθεισών παραγγελιών και των πραγματοποιηθεισών παραδόσεων.

1. Επί του υποστατού των πραγματικών περιστατικών

- 373 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι οι Γερμανοί παραγωγοί αντήλλαξαν απλώς ομαδοποιημένα αριθμητικά στοιχεία, από τα οποία οι ανταγωνιστές τους δεν μπορούσαν να συναγάγουν τα επιμέρους μερίδια των αγορών, τις στρατηγικές στον τομέα των τιμών ή τις ισχύουσες και τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς. Δεύτερον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι επανέλαβε, μέσω της Walzstahl-Vereinigung και από τον Δεκέμβριο του 1990, την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις παραγγελίες για παράδοση (σημεία 46 και 263 της Αποφάσεως). Η αιτίαση αυτή δεν συμβιβάζεται με το γεγονός ότι οι πίνακες που αναφέρονται στο σημείο 75 της ανακοίνωσης αιτιάσεων δεν περιείχαν παρά συνολικά αριθμητικά στοιχεία. Τρίτον, η αιτίαση που περιλαμβάνεται στο σημείο 48 της Αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία είχαν κοινοποιηθεί από τη Walzstahl-Vereinigung στατιστικά στοιχεία ανά επιχείρηση, δεν στηρίζεται σε καμία απόδειξη.
- 374 Όσον αφορά κατ' αρχάς τον έλεγχο των παραγγελιών και των παραδόσεων μεταξύ Ιουλίου 1988 και Ιουλίου 1990, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από τα έγγραφα που παρατίθενται στο παράρτημα 1 της Αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι επρόκειτο για ανταλλαγή αριθμητικών στοιχείων ανά επιχείρηση και ανά χώρα και ότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε στην ανταλλαγή αυτή.
- 375 Όσον αφορά την επανάληψη του ελέγχου κατά τον Δεκέμβριο του 1990 (σημείο 46, τελευταία περίπτωση, της Αποφάσεως), το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι πίνακες που καταρτίστηκαν με την ευκαιρία αυτή περιέχουν πράγματι στοιχεία ανά επιχείρηση (βλ. έγγραφα αριθ. 293 έως 295). Οι ομαδοποιημένοι πίνακες που παρατί-

θενται στο σημείο 75 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, στους οποίους αναφέρεται η προσφεύγουσα, προηγήθηκαν κατά πολλούς μήνες και δεν αφορούν συνεπώς την επανάληψη του ελέγχου τον Δεκέμβριο του 1990.

376 Τέλος, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την προσφεύγουσα, από την εξέταση των πινάκων τους οποίους κατήρτισε η Walzstahl-Vereinigung, με ημερομηνία 1η Οκτωβρίου (έγγραφα αριθ. 1409 έως 1414) και 23 Νοεμβρίου 1990 (έγγραφα αριθ. 1447 έως 1452) και οι οποίοι διαλαμβάνονται στο σημείο 48 της Αποφάσεως, προκύπτει ότι περιείχαν πράγματι στοιχεία ανά επιχείρηση. Οι πίνακες που διαλαμβάνονται στα σημεία 79 και 82 της ανακοινώσεως αιτιάσεων, στους οποίους αναφέρεται η προσφεύγουσα, είναι διαφορετικοί πίνακες.

377 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η διανομή αυτών των δύο σειρών πινάκων αποδεικνύεται από τους καταλόγους που είναι αρχειοθετημένοι στην αρχή των φακέλων οι οποίοι βρέθηκαν στις εγκαταστάσεις της Walzstahl-Vereinigung (έγγραφο αριθ. 1394, σχετικά με τη συνεδρίαση της 9ης Οκτωβρίου 1990· έγγραφο αριθ. 1433, σχετικά με τη συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 1990). Σύμφωνα με το σημείωμα του κ. Vygen προς τον κ. Everard, της 4ης Οκτωβρίου 1990 (σημεία 48 και 33 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 1337 έως 1339), πριν από κάθε συνεδρίαση της επιτροπής δοκών η Walzstahl-Vereinigung διένεμε στα μέλη της «ενημερωμένες στατιστικές». Το περιεχόμενο όμως των επίμαχων πινάκων, που περιέχουν αριθμητικά στοιχεία παραγγελιών και παραδόσεων σε διάφορες αγορές κατά τη μόλις παρελθούσα περίοδο, αντιστοιχεί πράγματι στον ορισμό αυτό. Στους προαναφερθέντες καταλόγους της Walzstahl-Vereinigung (έγγραφα αριθ. 1394 και 1433), οι πίνακες αυτοί επαναλαμβάνονται υπό την ονομασία «εξέλιξη» ή «έλεγχος» των «παραδόσεων και των παραγγελιών των γερμανολουξεμβουργιανών εργοστασίων». Περαιτέρω, όσον αφορά τη συνεδρίαση της 9ης Οκτωβρίου 1990, από το σημείωμα του κ. Vygen προκύπτει, όπως τονίζεται στο σημείο 48, in fine, της Αποφάσεως, ότι ο σχετικός με τη συνεδρίαση αυτή φάκελος είχε ήδη διαβιβαστεί στην TradeARBED στις 2 Οκτωβρίου 1990. Είναι εξάλλου απίθανο ο φάκελος αυτός να εστάλη αποκλειστικά στην TradeARBED. Είναι ομοίως απίθανο η Walzstahl-Vereinigung να ενήργησε διαφορετικά όσον αφορά τη συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 1990.

378 Επομένως, οι επικρίσεις που διατύπωσε η προσφεύγουσα κατά των σχετικών με τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την Απόφαση δεν είναι βάσιμες και πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

2. Επί του νομικού χαρακτήρισμού των πραγματικών περιστατικών

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

379 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τις εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στα σημεία 266, 267, 269 και 271 της Αποφάσεως, σύμφωνα με τις οποίες η ανταλλαγή εξατομικευμένων πληροφοριών σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις συνιστά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Κατ' αυτήν, η περίπτωση ενός επιχειρηματία ενημερωμένου και διαθέτοντος πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή, τις παραδόσεις και τις τιμές των ανταγωνιστών του αποτελεί την κατά κανόνα περίπτωση από την άποψη της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Η επίμαχη ανταλλαγή χρησίμευσε συνεπώς για να πραγματοποιηθεί αυτό που το άρθρο 65 της Συνθήκης αυτής θεωρεί ως την «κανονική» λειτουργία του ανταγωνισμού, έννοια η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη διαφανούς αγοράς. Συναφώς, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει την άποψή της σχετικά με την επιρροή που ασκούν τα άρθρα 46, 48 και 60 της Συνθήκης στην ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 65. Στον βαθμό που η Επιτροπή, για να καταλήξει στον απαγορευόμενο χαρακτήρα των εν λόγω ανταλλαγών, στηρίχθηκε σε αποφάσεις που έλαβε στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ [απόφαση 87/1/ΕΟΚ, της 2ας Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με μια διαδικασία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.128 — Λιπαρά οξέα), ΕΕ 1987 L 3, σ. 17, στο εξής: απόφαση «λιπαρά οξέα», και απόφαση 92/157/ΕΟΚ, της 17ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.370 και 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange), ΕΕ L 68, σ. 19, στο εξής: απόφαση UK Agricultural Tractor Registration Exchange], δεν έλαβε υπόψη τις θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ των δύο Συνθηκών.

380 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν υπερέβη τα όρια εντός των οποίων η Επιτροπή δέχεται τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της σχετικά με τις συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, που δημοσιεύθηκε στις 29 Ιουλίου 1968 (JO C 75, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση του 1968). Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν εξέτασε τις δυσχέρειες που μπορεί να ανακύψουν από τη διάκριση μεταξύ πληροφοριών ουδέτερων από την άποψη του ανταγωνισμού και αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορών, τις οποίες είχε αναγνωρίσει στο σημείο II, παράγραφος 1, της ανακοινώσεως του 1968.

- 381 Η προσφεύγουσα, αναντωντας στο επιχειρημα της Επιτροπής ότι τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της επίμαχης ανταλλαγής ενισχύθηκαν, ιδίως, από τον επίκαιρο χαρακτήρα των ανταλλαχθισών πληροφοριών, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή ενθάρρυνε η ίδια τις επιχειρήσεις να μερμινούν για την ενημέρωση των στατιστικών. Επιπλέον, η αντίθετη προς τον ανταγωνισμό πρόθεση την οποία η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι μπορεί να συναγάγει από την ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς είναι εν πάση περιπτώσει σύμφυτη με το σύστημα της Συνθήκης ΕΚΑΧ.
- 382 Εν πάση περιπτώσει, η ανταλλαγή πληροφοριών που προσάπτεται στην προσφεύγουσα συνάδει με το άρθρο 65 της Συνθήκης, εφόσον η Επιτροπή ενημερώθηκε γι' αυτήν και συμμετέσχε στο πλαίσιο του άρθρου 46 της Συνθήκης αυτής, θέτοντας σε λειτουργία και εφαρμζοντας το σύστημα επιτηρήσεως της αγοράς που προβλέπεται στην απόφαση 2448/88, καθώς και απαιτώντας από τις επιχειρήσεις πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις.
- 383 Η Επιτροπή φρονεί ότι η ανταλλαγή πληροφοριών στην οποία προέβησαν εν προκειμένω οι επιχειρήσεις δεν συμβιβαζόταν με το άρθρο 65 της Συνθήκης, για τους λόγους που εκτίθενται στα σημεία 263 έως 272 της Αποφάσεως.
- 384 Η Επιτροπή, με την απάντηση που έδωσε στις 19 Ιανουαρίου 1998 σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, ισχυρίστηκε, ωστόσο, ότι τα επίμαχα συστήματα πληροφόρησης δεν συνιστούσαν αυτοτελή παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, αλλά αποτελούσαν τμήμα ευρύτερων παραβάσεων συνισταμένων, μεταξύ άλλων, σε συμφωνίες καθορισμού τιμών και κατανομής αγορών. Συνεπώς, τα συστήματα αυτά συνιστούν παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, στον βαθμό που διευκόλυναν τη διάπραξη αυτών των άλλων παραβάσεων. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή, μολονότι εξέφρασε ορισμένες αμφιβολίες όσον αφορά τη δυνατότητα ευθείας μεταφοράς στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ των «περί ελκυστήρων» αποφάσεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαΐου 1998, C-7/95 P, Deere κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-3111, σκέψεις 88 έως 90 προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Deere κατά Επιτροπής, σκέψη 51), τόνισε ωστόσο ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται όχι μόνο για ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά και για τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών με σκοπό τη συμπαιγνία, όπως προκύπτει ιδίως από τα σημεία 49 έως 60 της Αποφάσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

— Επί της φύσεως της παραβάσεως που προσάπτεται στην προσφεύγουσα

- 385 Λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων που διατύπωσε η Επιτροπή στη γραπτή απάντησή της της 19ης Ιανουαρίου 1998 και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πρέπει να καθοριστεί κατ' αρχάς αν η παράβαση που προσάπτεται στην προσφεύγουσα στα σημεία 263 έως 272 της Αποφάσεως συνιστά αυτοτελή παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ή αν, αντιθέτως, το ότι τα επίμαχα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών συνιστούν παράβαση οφείλεται στο γεγονός ότι διευκόλυναν τη διάπραξη άλλων παραβάσεων τις οποίες αναφέρει η Απόφαση. Η κρίση επί του ζητήματος αυτού προέχει όχι μόνο για τον νομικό χαρακτηρισμό των επίμαχων συμπεριφορών, αλλά και για την εκτίμηση του βάσιμου της επιβολής χωριστού προστίμου ως κύρωση για τις εν λόγω συμπεριφορές (βλ. κατωτέρω).
- 386 Στο σημείο 267 της Αποφάσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις υπερέβησαν τα επιτρεπόμενα όρια όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, καθόσον, πρώτον, οι πληροφορίες που αντηλλάγησαν σχετικά με τις παραδόσεις και τις παραγγελίες που λάμβανε κάθε εταιρία για παράδοση στις διάφορες αγορές θεωρούνται γενικώς αυστηρώς απόρρητες και, δεύτερον, τα αριθμητικά στοιχεία για τις παραγγελίες ενημερώνονταν κάθε εβδομάδα και διανέμονταν ταχέως μεταξύ των συμμετεχόντων, ενώ τα στοιχεία για τις παραδόσεις διανέμονταν λίγο μετά το τέλος του εκάστοτε τριμήνου. Η Επιτροπή συνάγει από τα ανωτέρω ότι «κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση ήταν εκτενώς και λεπτομερώς ενημερωμένη για τις παραδόσεις που οι ανταγωνιστές της σκόπευαν να πραγματοποιήσουν και για τις πραγματικές τους παραδόσεις. Ως εκ τούτου, οι εταιρίες αυτές ήσαν σε θέση να εξακριβώνουν τη συμπεριφορά που οι ανταγωνιστές τους σκόπευαν να υιοθετήσουν ή είχαν υιοθετήσει στην αγορά και να δράσουν αναλόγως».
- 387 Εν συνεχεία, η Επιτροπή αναφέρει, στα σημεία 267 και 268 της Αποφάσεως, ότι αυτός ήταν ο λόγος υπάρξεως της ανταλλαγής, καθόσον οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησίμευσαν ως βάση των συζητήσεων για τα εμπορικά ρεύματα που περιγράφονται στα σημεία 49 έως 60 της Αποφάσεως. Κατά την Επιτροπή, οι εταιρίες ακολουθούσαν αυστηρά τα στατιστικά αυτά στοιχεία και έλεγχαν αν οι

παραδόσεις αντιστοιχούσαν στις αναγγελθείσες παραγγελίες. Κατά τις συζητήσεις αυτές, τα μέρη κατόρθωσαν να επιτύχουν «σημαντικό βαθμό διαφάνειας στις μεταξύ τους σχέσεις». Η Επιτροπή προσθέτει ότι, εάν επρόκειτο για ανταλλαγή περιορισμένη σε στατιστικά στοιχεία ιστορικής απλώς αξίας χωρίς καμία πιθανή επίδραση στον ανταγωνισμό, οι συζητήσεις αυτές θα ήσαν ανεξήγητες.

- 388 Η Επιτροπή καταλήγει, στο σημείο 269 της Αποφάσεως, ότι τα μέρη δημιούργησαν έτσι ένα σύστημα «αλληλεγγύης και συνεργασίας με στόχο τον συντονισμό των επιχειρηματικών [τους] δραστηριοτήτων» και ότι, κατά συνέπεια, «[αντικατέστησαν] τους συνήθεις κινδύνους του ανταγωνισμού με πρακτική συνεργασία, με αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού διαφορετικών από εκείνες που επικρατούν σε κανονική κατάσταση της αγοράς».
- 389 Στα σημεία 270 και 271 της Αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι η ανταλλαγή ατομικών πληροφοριών που μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην αγορά δεν καλύπτονται από την ανακοίνωσή της του 1968. Επικαλούμενη τις αποφάσεις της «λιπαρά οξέα» και «UK Agricultural Tractor Registration Exchange», που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή φρονεί ότι η πραγματοποιηθείσα εν προκειμένω ανταλλαγή πληροφοριών που περιελάμβανε συγκεκριμένα και πρόσφατα στοιχεία σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις των παραγωγών, τα οποία παρείχαν τη δυνατότητα καθορισμού της συμπεριφοράς των διαφόρων επιχειρήσεων σε ένα στενό ολιγοπώλιο, ήταν αντίθετη προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 390 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή στήριξε τη νομική εκτίμησή της, στα σημεία 263 έως 271 της Αποφάσεως, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελέγχου και την ανταλλαγής πληροφοριών μέσω της Walzstahl-Vereinigung, συμπεριλαμβανομένων των συζητήσεων για τα εμπορικά ρεύματα που πραγματοποιήθηκαν βάσει των ανταλλαχθεισών πληροφοριών, όπως αυτές εκτίθενται στα σημεία 49 έως 60 της Αποφάσεως.
- 391 Μολονότι προκύπτει επίσης από την Απόφαση ότι ο έλεγχος στην πραγματικότητα διευκόλυνε ορισμένες άλλες παραβάσεις που προσάπτονται στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, ιδίως τη «μεθοδολογία Traverso» και τη συμφωνία περί της γαλλικής αγοράς το τέταρτο τρίμηνο του 1989, από κανένα στοιχείο της εν λόγω Αποφάσεως

δεν προκύπτει ότι το γεγονός αυτό ελήφθη υπόψη κατά τη νομική εκτίμηση του επίμαχου συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών από την άποψη του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 392 Πρέπει συνελώς να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, στα σημεία 263 έως 272 της Αποφάσεως, τα επίμαχα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών θεωρήθηκαν αυτοτελείς παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν τα επιχειρήματα που διατύπωσε η Επιτροπή στην απάντησή της της 19ης Ιανουαρίου 1998 και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στον βαθμό που με αυτά επιδιώκεται η τροποποίηση της εν λόγω νομικής εκτιμήσεως.

— Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα του ελέγχου

- 393 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης στηρίζεται στην ιδέα ότι κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά.
- 394 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, εν προκειμένω, ότι τα γνωστοποιηθέντα στοιχεία, που αφορούσαν τις παραγγελίες και τις παραδόσεις των συμμετεχόντων στις κύριες αγορές της Κοινότητας, ήσαν κατανοητά ανά επιχείρηση και ανά κράτος μέλος. Παρείχαν συνελώς τη δυνατότητα να γίνεται γνωστή η θέση που καταλάμβανε κάθε επιχείρηση σε σχέση με το σύνολο των πωλήσεων που πραγματοποιούσαν οι συμμετέχοντες, σε όλες τις σχετικές γεωγραφικές αγορές.
- 395 Χάρη στο γεγονός ότι η ανακοίνωση των στοιχείων ήταν επίκαιρη και συχνή, οι επιχειρήσεις μπορούσαν να ακολουθήσουν εκ του σύνεγγυς κάθε στάδιο της εξέλιξης των μεριδίων των συμμετεχόντων στις εν λόγω αγορές.

- 396 Έτσι, τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις παραγγελίες για παράδοση κατά ένα δεδομένο τρίμηνο (έλεγχος των παραγγελιών) συλλέγονταν και γνωστοποιούνταν σε εβδομαδιαία βάση από τον γραμματέα της επιτροπής δοκών (σημείο 40 της Αποφάσεως). Από τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 της Αποφάσεως προκύπτει επίσης ότι ο χρόνος που μεσολαβούσε μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς ενός πίνακα και της ημερομηνίας κατά την οποία είχε καταρτιστεί ή είχε τεθεί στη διάθεση των επιχειρήσεων ήταν συνήθως κατώτερος των τριών εβδομάδων. Ομοίως, οι πίνακες παραγγελιών που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 της Αποφάσεως, με μία μόνον εξαίρεση (ήτοι τον πίνακα που αναφέρεται στο σημείο 26 του εν λόγω παραρτήματος, του οποίου η ημερομηνία τοποθετείται δύο περίπου μήνες μετά το τρίμηνο αναφοράς), γνωστοποιούνταν είτε πριν από το τέλος του τριμήνου αναφοράς, ενίοτε μάλιστα πολλές εβδομάδες ενωρίτερον, είτε μερικές ημέρες μετά το τρίμηνο αυτό.
- 397 Τα αριθμητικά στοιχεία των παραδόσεων κοινοποιούνταν, εν πάση περιπτώσει, λιγότερο από τρεις μήνες μετά το τέλος του εκάστοτε τριμήνου.
- 398 Η ως άνω περιγραφείσα συνεργασία περιοριζόταν συνολικά μόνο στους παραγωγούς που συμμετείχαν σ' αυτήν, αποκλεισμένων των καταναλωτών και των λοιπών ανταγωνιστών.
- 399 Δεν αμφισβητείται εξάλλου ότι η ανταλλαγή αφορούσε ομοιογενή προϊόντα (βλ. σημείο 269 της Αποφάσεως), οπότε ο ανταγωνισμός μέσω των χαρακτηριστικών των προϊόντων είχε περιορισμένο μόνο ρόλο.
- 400 Όσον αφορά τη διάρθρωση της αγοράς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, το 1989, δέκα από τις επιχειρήσεις που είχαν συμμετάσχει στον έλεγχο της επιτροπής δοκών κάλυπταν τα δύο τρίτα της φαινόμενης κατανάλωσης (σημείο 19 της Αποφάσεως). Ενόψει μιας τέτοιας ολιγοπωλιακής διαρθρώσεως της αγοράς, δυναμένης να περιορίσει αφεαυτής τον ανταγωνισμό, είναι ακόμη πιο αναγκαίο να προστατευθεί η αυτονομία αποφάσεως των επιχειρήσεων, καθώς και ο απομένων ανταγωνισμός.

- 401 Τα στοιχεία που εκτίθενται στα σημεία 49 έως 60 της Αποφάσεως επιβεβαιώνουν ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων των συγκεκριμένων περιστάσεων, ειδικότερα του επίκαιρου χαρακτήρα και της κατανομής των δεδομένων, που προορίζονταν για τους παραγωγούς και μόνον, των χαρακτηριστικών των προϊόντων και του βαθμού συγκεντρώσεως της αγοράς, τα επίμαχα συστήματα επηρέαζαν σαφώς την αυτονομία αποφάσεως των συμμετεχόντων.
- 402 Γενικώς, για τα γνωστοποιούμενα στοιχεία πραγματοποιούνταν τακτικές συζητήσεις στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών. Ενόψει ιδίως των στοιχείων που συνοψίζονται στο σημείο 268 της Αποφάσεως, προκύπτει ότι διατυπώνονταν επικρίσεις όσον αφορά τα επίπεδα παραγγελιών που κρίνονταν υπερβολικά (σημείο 51) και τις παραδόσεις των ενδιαφερομένων, ειδικότερα προς άλλα κράτη μέλη (σημεία 51, 53 και 60), με δεδομένο ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, είχαν αναλυθεί οι παραδόσεις μεταξύ δύο χωρών ή δύο ζωνών (σημεία 53, 55 και 57). Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρήσεις αναφέρθηκαν τακτικά στα στοιχεία του παρελθόντος (σημεία 51, 53, 57 και 58), χρησιμοποιώντας συναφώς τον όρο «παραδοσιακά [ρεύματα]» (σημείο 57). Επ' ευκαιρία των συζητήσεων αυτών, διατυπώθηκαν απειλές λόγω συμπεριφορών που κρίθηκαν υπερβολικές (σημείο 58) και, σε διάφορες περιπτώσεις, οι επικριθείσες επιχειρήσεις επιχείρησαν να εξηγήσουν τη συμπεριφορά τους (σημεία 52 και 56). Τέλος, φαίνεται ότι η γνωστοποίηση των αριθμητικών στοιχείων των παραδόσεων χρησίμευε επίσης για τον εντοπισμό ενδεχόμενων διαφορών σε σχέση με τις αναγγελθείσες παραγγελίες (σημείο 54). Κατά τον τρόπο αυτό, ο έλεγχος των παραδόσεων ενίσχυε την αποτελεσματικότητα του ελέγχου των παραγγελιών (βλ. το σημείο 268 της Αποφάσεως).
- 403 Επομένως, οι πληροφορίες που λάμβαναν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο των επίμαχων συστημάτων μπορούσαν να επηρεάσουν αισθητώς τη συμπεριφορά τους, λόγω τόσο του ότι κάθε επιχείρηση γνώριζε ότι ελεγχόταν στενά από τους ανταγωνιστές της όσο και του ότι η ίδια μπορούσε, ενδεχομένως, να αντιδράσει στη συμπεριφορά των ανταγωνιστών αυτών, βάσει στοιχείων τα οποία ήταν σαφώς πιο πρόσφατα και ακριβή από εκείνα που ήταν διαθέσιμα με άλλα μέσα [βλ. το ενημερωτικό σημείωμα της Reine-Salzgitter της 10ης Σεπτεμβρίου 1990, που αναφέρεται στο σημείο 59 της Αποφάσεως, σύμφωνα με το οποίο «μια ανταλλαγή μόνο συνολικών στοιχείων είναι (σχεδόν) περιττή για τους σκοπούς μας (άποψη που εκφράστηκε από τον γερμανο/λουξεμβουργιανό όμιλο στις 30 Αυγούστου 1990), επειδή δεν είναι πλέον δυνατό να εξακριβωθεί η συμπεριφορά των μεμονωμένων προμηθευτών στην αγορά»]. Για τον ίδιο αυτό λόγο η Επιτροπή, στο σημείο 267 της Αποφάσεως, εκτίμησε ότι το είδος αυτό των πληροφοριών θεωρείται κανονικά αυστηρώς εμπιστευτικό. Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά, από τα οποία αποκαλύπτονταν τα πολύ πρόσφατα μερίδια αγοράς των συμμετεχόντων και τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα στον δημόσιο τομέα, είναι εκ φύσεως

εμπιστευτικά στοιχεία, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνεται από το ότι οι ενδεχομένως ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να λάβουν τα γνωστοποιούμενα στοιχεία από τη γραμματεία, παρά μόνο στη βάση της αμοιβαιότητας (βλ. σημείο 45 της Αποφάσεως).

- 404 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, εξάλλου, ότι αυτός ο αμοιβαίος έλεγχος διενεργείτο, τουλάχιστον σιωπηρώς, με αναφορά στα στοιχεία του παρελθόντος, σ' ένα πλαίσιο στο οποίο, μέχρι τον Ιανουάριο του 1987, η πολιτική της Επιτροπής σκόπευε στη διατήρηση των «παραδοσιακών ρευμάτων» του εμπορίου, όρος ο οποίος χρησιμοποιήθηκε ρητώς από τους συμμετέχοντες. Η ανταλλαγή αποσκοπούσε συνεπώς στη δημιουργία στεγανών στις αγορές, με αναφορά στα εν λόγω παραδοσιακά ρεύματα.
- 405 Τα γνωστοποιούμενα στοιχεία στο πλαίσιο του συστήματος που οργάνωσε η Walzstahl-Vereinigung, τα οποία αφορούσαν και αυτά τις παραδοτέες παραγγελίες και τις πραγματοποιηθείσες παραδόσεις, ήταν παρεμφερή με εκείνα που αναλύθηκαν ανωτέρω, όσον αφορά τόσο την κατανομή όσο και τον επίκαιρο χαρακτήρα τους (βλ. σημείο 48 της Αποφάσεως). Το σύστημα αυτό λειτούργησε κατά το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 1990 και παρέσχε τη δυνατότητα στα μέλη της Walzstahl-Vereinigung να διαθέτουν πίνακες ανά επιχείρηση, όταν λάμβαναν πλέον από τη γραμματεία της επιτροπής δοκών μόνο συνολικά στοιχεία (βλ. σημείο 48 της Αποφάσεως).
- 406 Επομένως, τα επίμαχα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών μείωσαν αισθητά την αυτονομία αποφάσεως των συμμετεχόντων παραγωγών, αντικαθιστώντας τους συνήθεις κινδύνους του ανταγωνισμού με πρακτική συνεργασία μεταξύ τους.
- 407 Από τα ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι η συμπεριφορά που προσάπτεται στην προσφεύγουσα δεν καλύπτεται από το σημείο II, παράγραφος 1, της ανακοινώσεως του 1968, το οποίο, σύμφωνα με την ίδια του τη διατύπωση, δεν εφαρμόζεται στις ανταλλαγές πληροφοριών που περιορίζουν την αυτονομία αποφάσεως των συμμετεχόντων ή που μπορούν να διευκολύνουν συντονισμένη συμπεριφορά στην αγορά. Περαιτέρω, πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για ανταλλαγή εξατομικευμένων στοιχείων, στο πλαίσιο μιας ολιγοπωλιακής αγοράς ομοιογενών προϊόντων, η οποία αποσκοπούσε στη δημιουργία στεγανών στις αγορές με αναφορά στα παραδοσιακά ρεύματα.

- 408 Στον βαθμό που η προσφεύγουσα, για να δικαιολογήσει τα επίμαχα συστήματα και τη συμμετοχή της σε αυτά, αναφέρεται στο άρθρο 60 της Συνθήκης, η επιχειρηματολογία της δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Αφενός, η διάταξη αυτή αφορά μόνο τον τομέα των τιμών και όχι τις πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες που διατίθενται στην αγορά. Αφετέρου, η δημοσίευση των τιμών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 60, παράγραφος 2, της Συνθήκης, υποτίθεται ότι είναι προς όφελος, μεταξύ άλλων, των καταναλωτών (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Γαλλία κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1954, σ. 23), ενώ το όφελος των επίμαχων συστημάτων περιοριζόταν στους συμμετέχοντες παραγωγούς και μόνον. Ομοίως, το άρθρο 47 της Συνθήκης ουδόλως επιτρέπει την κοινολόγηση πληροφοριών από την Επιτροπή σχετικά με την ανταγωνιστική συμπεριφορά των επιχειρήσεων στον τομέα των ποσοτήτων, προς όφελος των παραγωγών και μόνον. Για τους ίδιους αυτούς λόγους, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλείται μια εγγενή στη Συνθήκη ΕΚΑΧ γενική αρχή διαφάνειας, εφόσον πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση για εμπιστευτικά στοιχεία τα οποία, εκ φύσεως, συνιστούν επιχειρηματικά απόρρητα.
- 409 Ως προς τα επιχειρήματα σχετικά με την ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της συνεργασίας με την Επιτροπή, που αντλούνται από τα άρθρα 5 και 46 έως 48 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, καθώς και από την απόφαση 2448/88, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κανένα στοιχείο στις διατάξεις αυτές δεν επιτρέπει ρητώς την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων όπως η προκείμενη. Το ζήτημα αν η συμπεριφορά της ΓΔ ΙΙΙ επέτρεψε εμμέσως μια τέτοια ανταλλαγή θα εξεταστεί στο μέρος Δ κατωτέρω.
- 410 Υπό την επιφύλαξη αυτή και ενόψει ιδίως της αρχής της Συνθήκης ότι ο ανταγωνισμός τον οποίο αφορά συνίσταται στη λειτουργία στην αγορά ανεξάρτητων και αντιθέμενων οικονομικών δυνάμεων και στρατηγικών (προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής), το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν πλανήθηκε περί το δίκαιο αναφερόμενη, στο σημείο 271 της Αποφάσεως, σε ορισμένες αποφάσεις που εξέδωσε στον τομέα της Συνθήκης ΕΚ στην περίπτωση ολιγοπωλιακών αγορών. Όσον αφορά ειδικότερα την απόφαση «UK Agricultural Tractor Registration Exchange», πρέπει να υπενθυμιστεί ότι τόσο το Πρωτοδικείο όσο και το Δικαστήριο έκριναν ότι, σε μια ολιγοπωλιακή αγορά υψηλής συγκεντρώσεως, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την αγορά είναι ικανή να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να γνωρίζουν τη θέση στην αγορά και την εμπορική στρατηγική των ανταγωνιστών τους και κατά τούτο να νοθεύσει αισθητά τον ανταγωνισμό που απομένει μεταξύ των επιχειρηματιών (προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Deere κατά Επιτροπής, σκέψη 51· προπαρατεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Deere κατά Επιτροπής, σκέψεις 88 έως 90). Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι

το αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, οι ανταλλαχθείσες πληροφορίες αποτέλεσαν το αντικείμενο τακτικών συζητήσεων μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

- 411 Το Πρωτοδικείο τονίζει τέλος ότι, ενόψει, αφενός, της φύσεως των συζητήσεων που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών και των στοιχείων που αντηλλάγησαν στο πλαίσιο αυτό και, αφετέρου, του κειμένου της ανακοινώσεως του 1968, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν μπορεί να είχαν εύλογες αμφιβολίες ως προς το ότι οι σχετικές ανταλλαγές αποσκοπούσαν στο να εμποδίσουν, να περιορίσουν ή να νοθεύσουν την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού ούτε, κατά συνέπεια, ως προς τον απαγορευόμενο χαρακτήρα των σχετικών ανταλλαγών από την άποψη του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει εξάλλου από τις σκέψεις που διατυπώνει το Πρωτοδικείο στο μέρος Δ κατωτέρω. Εν πάση περιπτώσει, οι υποτιθέμενες δυσχέρειες που μπορεί να υπάρχουν κατά την εκτίμηση του απαγορευόμενου χαρακτήρα μιας συμπεριφοράς δεν επηρεάζουν την ίδια την απαγόρευση, η οποία έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Το Πρωτοδικείο θεωρεί, εξάλλου, ότι η Επιτροπή, στα σημεία 266 έως 271 της Αποφάσεως, αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμο την άποψή της ότι τα επίμαχα συστήματα ήσαν αντίθετα προς την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού.
- 412 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, αφενός, και μέσω της Walzstahl-Vereinigung, αφετέρου, πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους, υπό την επιφύλαξη των διαπιστώσεων στις οποίες προβαίνει το Πρωτοδικείο στο μέρος Δ, κατωτέρω.

Επί των πρακτικών που αφορούσαν τις διάφορες αγορές

1. Καθορισμός τιμών στη γερμανική αγορά

- 413 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέχε σε συμφωνία καθορισμού τιμών στη γερμανική αγορά. Η περίοδος που

ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου είναι τριών μηνών. Στο σημείο 273 της Αποφάσεως, η Επιτροπή απαριθμεί διάφορες συμπεριφορές τις οποίες χαρακτηρίζει περιοριστικές πρακτικές στη γερμανική αγορά. Στην πρώτη και τρίτη περίπτωση εκθέτει τα εξής:

«— οι Peine-Salzgitter, Thyssen και TradeARBED συμμετείχαν σε διάφορες συμφωνίες καθορισμού των τιμών, αρχής γενομένης από το Δεκέμβριο του 1986 (βλέπε σημεία 147 και 148),

(...)

— κατά τη συνεδρίαση του Ιανουαρίου 1988, η Peine-Salzgitter, η TradeARBED, η Hoesch, η Saarstahl και η Thyssen υιοθέτησαν κοινές συστάσεις όσον αφορά τις τιμές και συμφώνησαν για τις σημαντικότερες πτυχές της μελλοντικής πολιτικής τους για τις τιμές (βλέπε σημείο 150).»

Στην πέμπτη περίπτωση, η Επιτροπή εκθέτει τα ακόλουθα:

«— σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις το 1989, διάφοροι παραγωγοί συμφώνησαν να περιορίσουν τις παραδόσεις τους στη γερμανική αγορά με στόχο τη σταθεροποίηση της αγοράς αυτής. Από τις εν λόγω επιχειρήσεις, μόνον η Peine-Salzgitter έχει εξακριβωθεί ότι συμμετείχε στην πρώτη από τις συμφωνίες αυτές (βλέπε σημείο 153) (...).»

414 Η προσφεύγουσα αρνείται τη συμμετοχή της σε συμφωνία καθορισμού τιμών στη γερμανική αγορά. Προσάπτει μεταξύ άλλων στην Επιτροπή ότι δεν προσδιόρισε, στα σημεία 147 έως 154 και 273 της Αποφάσεως, την τρίμηνη περίοδο που ελήφθη υπόψη για το πρόστιμο. Το κείμενο της Αποφάσεως δεν επιβάλλει την ερμηνεία που ανέπτυξε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως, σύμφωνα με την οποία επρόκειτο για το δεύτερο τρίμηνο του 1989, αλλά επιτρέπει μάλλον να συναχθεί ότι η κρίσιμη περίοδος τοποθετείται, για παράδειγμα, στο πρώτο τρίμηνο του 1987.

- 415 Στα υπομνήματά της, η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύναψη συμφωνίας σχετικά με το δεύτερο τρίμηνο του 1989 επιβεβαιώνεται από το σημείωμα της Peine-Salzgitter της 20ής Απριλίου 1989, που αναφέρεται στο σημείο 153 της Αποφάσεως, σύμφωνα με το οποίο, κατά το τρίμηνο αυτό, οι συμμετέχοντες παραγωγοί δεν σκόπευαν να ασκήσουν πίεση στη γερμανική αγορά. Κατά την Επιτροπή, αυτό μπορεί να νοηθεί μόνο ως σημαίνον ότι τα πρόσθετα στοιχεία δεν ελρόκειτο να αυξηθούν. Η υπόθεση που υποστηρίζει η προσφεύγουσα, σύμφωνα με την οποία η κρίσιμη περίοδος θα μπορούσε να τοποθετείται στο πρώτο τρίμηνο του 1987, η οποία δεν καλύπτεται από το πρόστιμο (σημείο 314 της Αποφάσεως), ουδόλως μπορεί να στηριχθεί στα σημεία 314, 273 ή 147 έως 153 της Αποφάσεως.
- 416 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υλοστήριξε ωστόσο ότι η προσαπτόμενη συμφωνία είναι εκείνη που προκύπτει από το σημείο 273, τρίτη περίπτωση, της Αποφάσεως, ήτοι η συμφωνία σχετικά με τη συμπεριφορά που έπρεπε να υιοθετηθεί «κατά τις αναγγελίες μελλοντικών τιμών», η οποία επικυρώθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1988. Η συμφωνία αυτή διήρκεσε προφανώς τουλάχιστον μέχρι τις 18 Απριλίου 1989 (βλ. σημείο το σημείο 152 της Αποφάσεως).
- 417 Το Πρωτοδικείο τονίζει ότι ο καθορισμός τιμών στη γερμανική αγορά, που προσάπτεται στην προσφεύγουσα, παρουσιάζεται στο άρθρο 1 της Αποφάσεως ως μεταγενέστερος της 30ής Ιουνίου 1988 (βλ. τη σαφή αναφορά σε περίοδο παραβάσεως τριών μηνών). Όλες όμως οι περιοριστικές πρακτικές στην αγορά αυτή, στις οποίες υποτίθεται ότι συμμετέσχε η προσφεύγουσα σύμφωνα με το σημείο 273 της Αποφάσεως, είναι προηγούμενες της ημερομηνίας αυτής.
- 418 Η εκτίμηση αυτή ισχύει και για τη συμπεριφορά στην οποία αναφέρθηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και η οποία καταγγέλλεται στην τρίτη περίπτωση του εν λόγω σημείου 273. Από το άρθρο 1 της Αποφάσεως, ειδικότερα δε από τα αποσπάσματα που αφορούν την TradeARBED και τη Hoesch, προκύπτει ότι η συμπεριφορά αυτή, προηγούμενη της 30ής Ιουνίου 1988, δεν ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου. Ουδεμία εξήγηση δίδεται εξάλλου στην Απόφαση όσον αφορά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας που συνήφθη στις 20 Ιανουαρίου 1988. Επιπλέον, η εξήγηση που δόθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν συμβιβάζεται με την περιεχόμενη στο άρθρο 1 της Αποφάσεως αναφορά μιας τριμήνης περιόδου ληφθείσας υπόψη για το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα, στον βαθμό που βάσει της εξηγήσεως αυτής θα έπρεπε να έχει ληφθεί υπόψη περίοδος τουλάχιστον εννέα μηνών (από τις 30 Ιουνίου 1988 έως τις 18 Απριλίου 1989).

419 Ως προς την αναφορά που κάνουν τα υπομνήματα της Επιτροπής στη συμπεριφορά που αποκαλύφθηκε με το ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο αναφέρεται στο σημείο 153 της Αποφάσεως (έγγραφα αριθ. 3150 έως 3152), πρέπει να τονιστεί ότι το εν λόγω σημείο 153 έχει ως εξής:

« Σε ενημερωτικό σημείωμα που συνέταξε η Peine-Salzgitter στις 20 Απριλίου 1989 με στόχο να χρησιμοποιηθεί στην επικείμενη συνεδρίαση της 21ης Απριλίου 1989 με τους εμπόρους αναφέρεται ότι στα πλαίσια της τελευταίας συνεδρίασης του φόρουμ αυτού στις 16 Φεβρουαρίου 1989 είχε συμφωνηθεί να μην ασκήσουν οι συμμετέχοντες παραγωγοί πίεσεις στην αγορά κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1989, πράγμα που, κατά τον συντάκτη, φαίνεται ότι είχε συμβεί.»

420 Η ίδια η Επιτροπή συνάγει από αυτό, στο σημείο 273, πέμπτη περίπτωση, της Αποφάσεως, ότι «μόνον η Peine-Salzgitter έχει εξακριβωθεί ότι συμμετείχε» στη συμπεριφορά αυτή. Δεδομένου ότι το εν λόγω έγγραφο δεν δίδει πράγματι τα ονόματα των λοιπών επιχειρήσεων οι οποίες, στις 16 Φεβρουαρίου 1989, συμφώνησαν να μην ασκήσουν πίεση στη γερμανική αγορά, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά της προσφεύγουσας.

421 Στον βαθμό που η Επιτροπή αναφέρεται στο αποκαλυφθέν από το ίδιο έγγραφο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις είχαν συμφωνήσει να μην αυξήσουν τις τιμές των πρόσθετων στοιχείων όσον αφορά τη διάσταση, η επιχειρηματολογία της ομοίως δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Ενώ η υποτιθέμενη αυτή συμφωνία σχετικά με τις τιμές των πρόσθετων στοιχείων συνήφθη, σύμφωνα με το εν λόγω έγγραφο, κατά την τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής δοκών πριν από τις 20 Απριλίου 1989, ήτοι κατά τη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989, η συμφωνία που καταγγέλλεται στα σημεία 153 και 273, πέμπτη περίπτωση, της Αποφάσεως, συνήφθη στις 16 Φεβρουαρίου 1989 κατά τη διάρκεια συναντήσεως με τους εμπόρους. Επιπλέον, η συμφωνία που συνήφθη στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών κατά τη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989 καταγγέλλεται χωριστά στα σημεία 245 και 125 και στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, στο πλαίσιο συνόλου συμπεριφορών που χαρακτηρίζονται ως «εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων».

422 Επομένως, η μομφή που διατυπώνεται στο άρθρο 1 της Αποφάσεως και αφορά συμμετοχή της προσφεύγουσας σε καθορισμό τιμών στη γερμανική αγορά, μετά τις 30 Ιουνίου 1988, δεν στηρίζεται σε κανένα στοιχείο της αιτιολογίας της Αποφάσεως.

Πρέπει, συνεπώς, να ακυρωθεί το άρθρο 1 της Αποφάσεως καθόσον αφορά τη μορφή αυτή.

2. Καθορισμός τιμών στην ιταλική αγορά

- 423 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συμμετέσχε σε καθορισμό τιμών στην ιταλική αγορά. Η περίοδος που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου είναι τριών μηνών. Στο σημείο 275 της Αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρει ορισμένες περιοριστικές πρακτικές στην ιταλική αγορά. Στη δεύτερη και όγδοη περίπτωση του σημείου αυτού, εκθέτει τα ακόλουθα:

«— περαιτέρω συμφωνίες για τις τιμές είχαν συναφθεί σε απροσδιόριστο χρονικό σημείο μετά τη συνεδρίαση αυτή (βλέπε σημεία 157 έως 159). Τα στοιχεία δείχνουν ότι τουλάχιστον η Peine-Salzgitter και η Ferdofin πρέπει να συμμετείχαν στις υφωνίες αυτές,

(...)

— κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 1990 καθορίστηκαν τιμές μεταξύ των TradeARBED, [Peine-Salzgitter,] Saerstahl, Unimetal, Thyssen και Ferdofin (βλέπε σημεία 170 και 171)».

- 424 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν διευκρίνισε ποια ήταν, στο εσωτερικό της περιόδου που εκτείνεται από τις αρχές του 1987 έως το μέσον του 1990 (σημεία 275 και 155 έως 171 της Αποφάσεως), η περίοδος των τριών μηνών που καλύπτει η συμφωνία στην οποία φέρεται ότι συμμετέσχε. Η προσφεύγουσα, απαντώντας στην επιχειρηματολογία που ανέπτυξε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως, υποστηρίζει ότι από κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύεται ότι οι τιμές για το τρίτο

- τρίμηνο του 1990 καθορίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 1990. Περαιτέρω, από τα έγγραφα που αναφέρονται στα σημεία 157 και 158 της Αποφάσεως δεν μπορεί να συναχθεί η συμμετοχή της προσφεύγουσας σε ενδεχόμενη συνεννόηση σχετικά με τις τιμές.
- 425 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, πρώτον, ότι μόνον η παράβαση που διαλαμβάνεται στο σημείο 275, όγδοη περίπτωση, της Αποφάσεως αντιστοιχεί σε εκείνη η οποία καταγγέλλεται στο άρθρο 1, όσον αφορά τον καθορισμό τιμών στην ιταλική αγορά. Ειδικότερα, η παράβαση που περιγράφεται λεπτομερώς στα σημεία 157 και 158 της Αποφάσεως, στην οποία αναφέρεται η προσφεύγουσα, δεν αντιστοιχεί σε εκείνη και είναι προγενέστερη της 30ής Ιουνίου 1988.
- 426 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ύπαρξη της συμφωνίας την οποία προβάλλει η Επιτροπή και η οποία συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 1990, στην οποία παρέστη η προσφεύγουσα (σημείο 171 της Αποφάσεως), αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο από το περιεχόμενο του εσωτερικού σημειώματος της 18ης Μαΐου 1990, που συνέταξε η γραμματεία της επιτροπής δοκών (σημείο 170 της Αποφάσεως, έγγραφα αριθ. 2266 έως 2268). Οι τιμές που εξετάζονται στο σημείωμα αυτό δεν παρουσιάζονται ως οι τιμές που προβλέπονταν από την εταιρία Ferdofin και μόνο, αλλά ως οι τιμές της ιταλικής αγοράς εν γένει. Επιπλέον, για τις τιμές αυτές δεν υπήρξε απλή πρόβλεψη αλλά, σύμφωνα με τη διατύπωση του ίδιου σημειώματος, «επιβεβαίωση» σε ορισμένες περιπτώσεις και «μικρή αύξηση» σε άλλες. Τέλος, οι τιμές χαρακτηρίστηκαν ως «αποτέλεσμα» της συναντήσεως της 15ης Μαΐου 1990, πράγμα το οποίο αποκλείει την υπόθεση ότι η Ferdofin τις καθόρισε αυτοτελώς.
- 427 Η κατά την επ' ακροατηρίου κατάθεση του κ. Mette δεν επηρεάζει την εκτίμηση αυτή, για τους λόγους που εκτίθενται στην εκδιδόμενη σήμερα απόφαση στην υπόθεση T-148/94, Preussag κατά Επιτροπής.
- 428 Επομένως, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που αφορά την αιτίαση σχετικά με καθορισμό τιμών στην ιταλική αγορά πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί του καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ομίλου Eurofer/Skandinavia

- 429 Στο άρθρο 1 της Αποφάσεως καταγγέλλεται η συμμετοχή της προσφεύγουσας σε παράβαση συνιστάμενη στον καθορισμό τιμών στη δανική αγορά. Η περίοδος που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου ήταν 30 μηνών.
- 430 Η αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η αιτίαση αυτή περιλαμβάνεται στα σημεία 177 έως 209 (όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά) και 284 έως 296 (όσον αφορά τη νομική εκτίμηση) της Αποφάσεως. Η Επιτροπή, στηριζόμενη κυρίως σε πρακτικά συνεδριάσεων, περιγράφει μια σειρά συμπεριφορών τις οποίες χαρακτηρίζει συμφωνίες καθορισμού τιμών-στόχων σχετικά με τις σκανδιναβικές αγορές, οι οποίες συνάπτονταν ανά τρίμηνο κατά τις συνεδριάσεις του ομίλου Eurofer/Skandinavia, με βάση μια ενιαία και συνεχή συμφωνία-πλαίσιο (σημεία 288, 289, 291 και 294). Στον βαθμό που οι συμφωνίες αυτές αφορούν τη δανική αγορά, η Επιτροπή θεωρεί ότι εμπίπτουν στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης (σημεία 286, 287, 292 και 293).
- 431 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι συμμετέσχε σε συμφωνίες καθορισμού τιμών στη δανική αγορά κατά την επίμαχη περίοδο. Ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι οι συνεδριάσεις του ομίλου Eurofer/Skandinavia δεν χρησίμευσαν για τον καθορισμό των τιμών στη δανική αγορά σύμφωνα με ένα «γενικό σχέδιο» (σημείο 287 της Αποφάσεως), αλλά για τη συζήτηση της καταστάσεως στις αγορές της Κοινότητας και στις σκανδιναβικές αγορές, τη συζήτηση των εκτιμήσεων σχετικά με τις τιμές και τη διεύρυνση των ανταλλαγών που πραγματοποιούνταν νόμιμα στο πλαίσιο της Eurofer, ούτως ώστε να συμπεριλάβουν και τους Σκανδιναβούς παραγωγούς. Επρόκειτο, ιδίως, για την παροχή πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τους ισχύοντες στη δανική αγορά τιμοκαταλόγους. Ειδικότερα, κοινοποιήθηκαν οι αυξήσεις των γερμανικών τιμών με αναφορά στο σημείο ισοτιμίας του Oberhausen, το οποίο καθόριζε, μέσω του άρθρου 60 της Συνθήκης, τις τιμές εξαγωγής προς τη Δανία. Δεδομένου ότι το επίπεδο των τιμοκαταλόγων των Νορβηγών και Σουηδών παραγωγών είναι εν γένει υψηλότερο από εκείνο των τιμοκαταλόγων των κοινοτικών παραγωγών, ο χαμηλότερος τιμοκατάλογος στο εσωτερικό της τελευταίας αυτής κατηγορίας ήταν κατ' ανάγκη καθοριστικός για τον ανταγωνισμό. Επομένως, η γενική εφαρμογή του τιμοκαταλόγου αυτού δεν αποτελούσε συμφωνία περί των τιμών. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η Επιτροπή ήταν ενήμερη για τις εν λόγω αυξήσεις τιμών και ότι οι εκτιμήσεις που συζητούνταν στο πλαίσιο του ομίλου Eurofer/Skandinavia τοποθετούνταν σε επίπεδο συνήθως χαμηλότερο από τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους.

- 432 Επιπλέον, στο πλαίσιο κοινής παρουσίασης κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν, αναφερόμενες σε ορισμένα έγγραφα σχετικά με τις επαφές που είχε η ΓΔ Ι της Επιτροπής και οι σκανδιναβικές αρχές, τα οποία διαβιάστηκαν στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23 και τοποθετήθηκαν στη δικογραφία κατόπιν της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997, καθώς και στα έγγραφα που κατατέθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και αφορούν τους «διακανονισμούς» μεταξύ της Κοινότητας, αφενός, και της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας, αφετέρου (σκέψη 15 ανωτέρω), ότι τόσο η Επιτροπή όσο και οι σκανδιναβικές αρχές ήταν ενήμερες για τις δραστηριότητες του ομίλου Eurofer/Skandinavia και μάλιστα τις ενθάρρυναν, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές ήταν ουσιώδεις για την εφαρμογή των εν λόγω «διακανονισμών». Η προσφεύγουσα φρονεί ότι υπό τις συνθήκες αυτές δεν μπορούσε να υπάρξει παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 433 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε εμπειροστατωμένα την ανάλυση της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία τα έγγραφα που διαλαμβάνονται στα σημεία 184 έως 209 της Αποφάσεως αποδεικνύουν επαρκώς κατά νόμο την ύπαρξη συστήματος συνεδριάσεων, κατά τη διάρκεια των οποίων συνήφθησαν συμφωνίες περί των τιμών-στόχων που ίσχυσαν στη Δανία μεταξύ της 5ης Φεβρουαρίου 1986 και της 31ης Οκτωβρίου 1990.
- 434 Το Πρωτοδικείο, αφού εξέτασε τα έγγραφα αυτά, ήτοι τα πρακτικά και τα λοιπά έγγραφα που αφορούσαν τις συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 5 Φεβρουαρίου 1986, 22 Απριλίου 1986, 30 Ιουλίου 1986, 28 Οκτωβρίου 1986, 3 Φεβρουαρίου 1987, 28 Απριλίου 1987, 4 Αυγούστου 1987, 4 Νοεμβρίου 1987, 2 Φεβρουαρίου 1988, 25 Ιουλίου 1988, 3 Νοεμβρίου 1988, 1 Φεβρουαρίου 1989, 25 Απριλίου 1989, 31 Ιουλίου 1989, 30 Οκτωβρίου 1989, 31 Ιανουαρίου 1989, 24 Απριλίου 1990, 31 Ιουλίου 1990 και 31 Οκτωβρίου 1990, και τα οποία διαλαμβάνονται στα σημεία 184 έως 209 της Αποφάσεως, θεωρεί ότι επιβεβαιώνουν την ανάλυση της Επιτροπής.
- 435 Το Πρωτοδικείο τονίζει, ειδικότερα, την ύπαρξη διαφόρων εγγράφων που αναφέρονται στον «προγραμματισμό» των τιμών (σημεία 184, 192, 193 και 195), στον «καθορισμό» τιμών και στις «καθορισθείσες» ή «αποφασισθείσες» ή «συμφωνηθείσες» τιμές (σημεία 184, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 200, 201 και 204). Το Πρωτοδικείο τονίζει επίσης την ύπαρξη διαφόρων εγγράφων που αναφέρουν τις τιμές οι οποίες έπρεπε να «διατηρηθούν» ή να «παραμείνουν αμετάβλητες» (σημεία 204, 205, 207 και 208), προτάσεις που επρόκειτο να επικυρωθούν σε προσεχείς συνεδριάσεις (σημείο 199), αιτήσεις απευθυνόμενες στις επιχειρήσεις για να μην αναφέρουν τις τιμές στους πελάτες πριν από μια προσεχή συνεδρίαση (σημεία 198 και 201), στοιχεία για τις

αποφάσεις που ελήφθησαν σε ορισμένες συνεδριάσεις και αφορούσαν τις τιμές (σημεία 187, 188, 189, 190, 191, 197 και 205) και στοιχεία για την εφαρμογή των τιμών που αποφασίστηκαν σε προηγούμενη συνεδρίαση (σημεία 184, 193, 195, 200, 202, 203 και 204 της Αποφάσεως).

- 436 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το περιεχόμενο των συνεδριάσεων του ομίλου Eurofer/Skandinavia επιβεβαιώνεται επαρκώς, επί παραδείγματι, από το σημείωμα του προέδρου του ομίλου αυτού της 1ης Φεβρουαρίου 1990, το οποίο παρατίθεται στο σημείο 206 της Αποφάσεως:

« (...) Οι μέχρι σήμερα αντιδράσεις στις συνεδριάσεις μας ήταν θετικές: ορισμένοι εκπρόσωποι άλλων τομέων παραγωγής “ζηλεύουν” τα αποτελέσματα και την αμοιβαία κατανόηση στην οργάνωσή μας.

Δεν το λέγω αυτό χωρίς λόγο, αφού κατά το πρώτο τρίμηνο οι κανόνες του παιχνιδιού δεν εφαρμόστηκαν από όλους, ιδίως στον τομέα των εμπορικών χαλύβων. Θα ήθελα να σας ζητήσω σχετικά, υπό την ιδιότητά σας ως αντιπροσώπων της οργάνωσης Eurofer/Skandinavia, και για το καλό των εταιριών σας, να καταβάλετε κάθε προσπάθεια ώστε να αποχωρήσουμε από την αίθουσα αυτή με την αμετακίνητη απόφαση να σταθεροποιήσουμε την αγορά και να διασώσουμε έτσι την υπόληψη της οργάνωσής μας.»

- 437 Δεδομένου ότι η ύπαρξη συμφωνιών σχετικά με τις τιμές-στόχους για τη Δανία αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμο, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι οι επιχειρήσεις περιορίστηκαν σε συζητήσεις για την κατάσταση της αγοράς και για εκτιμήσεις σχετικά με τις τιμές και, γενικότερα, σε ανταλλαγή πληροφοριών.

- 438 Η ορθότητα της εκτιμήσεως αυτής ενισχύεται από το ότι η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι τιμοκατάλογοι που καθορίζονταν με αναφορά στο σημείο ισοτιμίας του Oberhausen ήταν καθοριστικοί για τον ανταγωνισμό στη δανική αγορά και ότι ήταν συνεπώς κανονικό το να κοινοποιεί τις τροποποιήσεις των τιμοκαταλόγων αυτών στα μέλη του ομίλου Eurofer/Skandinavia.

- 439 Πρέπει να τονιστεί ότι η άποψη της προσφεύγουσας αντικρούεται γενικώς από την ίδια την ύπαρξη συμφωνιών σχετικά με τη δανική αγορά, οι οποίες συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Eurofer/Skandinavia σε σχέση με δραστηριότητες που αφορούσαν τις σκανδιναβικές αγορές και οι οποίες ήταν διαφορετικές από τις συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών για τη γερμανική αγορά και άλλες κοινοτικές αγορές. Τουλάχιστον μία από τις συμφωνίες αυτές, που συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της 30ής Ιουλίου 1986 (σημείο 188 της Αποφάσεως), προβλέπει ρητώς την εφαρμογή των γερμανικών τιμών στη δανική αγορά. Οι συμφωνίες αυτές δεν θα ήταν αναγκαίες αν επρόκειτο απλώς να ελεγχθεί η εφαρμογή των γερμανικών τιμών, λαμβανομένου υπόψη του ανταγωνισμού και των ισχυουσών διατάξεων.
- 440 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στις συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Eurofer/Skandinavia αποδεικνύεται επαρκώς στα σημεία 285, 180 και 181 της Αποφάσεως. Από τα σημεία αυτά προκύπτει ότι η προσφεύγουσα συμμετέχε σε όλες τις συνεδριάσεις του ομίλου αυτού, εκτός από εκείνη της 25ης Ιουλίου 1988. Σύμφωνα με την αιτιολογία της Αποφάσεως, οι δραστηριότητες του ομίλου αυτού προσάπτονται στο σύνολο των συμμετασχουσών επιχειρήσεων (σημεία 287 και 289 της Αποφάσεως). Η μόνη διάκριση αφορά τον βαθμό της ευθύνης που αντιστοιχεί στις επιχειρήσεις που ήταν μέλη της Eurofer και στους Σκανδιναβούς παραγωγούς (σημεία 294 και 295 της Αποφάσεως).
- 441 Οι εν λόγω συμφωνίες αποσκοπούσαν στον καθορισμό των τιμών, υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συνθήκης, και συνεπώς απαγορεύονταν από τη διάταξη αυτή.
- 442 Η εκτίμηση αυτή δεν επηρεάζεται από το γεγονός, που προέβαλε η προσφεύγουσα αλλά δεν απέδειξε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι οι συμφωνηθείσες τιμές ήταν κατώτερες από εκείνες των ισχυόντων τιμοκαταλόγων ούτε από το γεγονός ότι η Επιτροπή ήταν ενήμερη για τις αυξήσεις των τιμών.
- 443 Όσον αφορά τις αιτιάσεις που προβλήθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και αφορούν τη γνώση που είχε ή θα έπρεπε να έχει η ΓΔ Ι των δραστηριοτήτων του ομίλου Eurofer/Skandinavia, στο πλαίσιο των ισχυόντων τότε «διακανονισμών» μεταξύ της Επιτροπής και της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας, το Πρωτοδικείο τονίζει, κατ' αρχάς, ότι τα έγγραφα αριθ. 9773 έως 9787, που τοπο-

θετήθηκαν στη δικογραφία δυνάμει της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997, αποτελούν στοιχεία που ανέκλυψαν κατά τη διάρκεια της δίκης, οπότε το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου δεν εμποδίζει την προσφεύγουσα να προβάλλει νέους ισχυρισμούς στηριζόμενους στα έγγραφα αυτά.

444 Συναφώς, όσον αφορά κατ' αρχάς την περίοδο μεταξύ 1986 και 1988, από τα έγγραφα και τα υπομνήματα που αντηλλάγησαν μεταξύ της Κοινότητας και των νορβηγικών, σουηδικών και φινλανδικών αρχών προκύπτει ότι, κατά την περίοδο αυτή, μεταξύ των εμπλεκομένων μερών ίσχυαν ορισμένοι «διακανονισμοί», που αποσκοπούσαν στη διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων (βλ. το σημείο c των εγγράφων που αντηλλάγησαν με τη Νορβηγία στις 4 Μαρτίου 1986, 11 Μαρτίου 1987 και 10 Φεβρουαρίου 1988· το σημείο c των επιστολών που αντηλλάγησαν με τη Φινλανδία στις 4 Μαρτίου 1986, 10 Απριλίου 1987 και 12 Φεβρουαρίου 1988· τα σημεία 13 έως 15 της επιστολής της 4ης Μαρτίου 1986 και τα σημεία 8 έως 10 των επιστολών της 13ης Φεβρουαρίου 1987 και της 5ης Φεβρουαρίου 1988, που αντηλλάγησαν με τη Σουηδία). Σύμφωνα με το σημείο V.10 της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα, τούτο σήμαινε στην πράξη ότι οι εξαγωγές των σκανδιναβικών χαλυβουργικών επιχειρήσεων προς την Κοινότητα έπρεπε να διατηρηθούν στο προηγούμενο επίπεδό τους και ότι καμία τροποποίηση δεν επιτρεπόταν στο επίπεδο της περιφερειακής τους διανομής, της συνθέσεώς τους ανά προϊόν ή του χρονοδιαγράμματός τους («τριπλή ρήτρα»).

445 Το Πρωτοδικείο εστίασε ειδικότερα την εξέτασή του στα εξής έγγραφα: την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, της 13ης Νοεμβρίου 1986, σχετικά με την εξωτερική εμπορική πολιτική στον τομέα του χάλυβα [COM(86) 585 τελικό], που κατέθεσαν οι προσφεύγουσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση· ένα σημείωμα αρχείου της 30ής Μαΐου 1985 (έγγραφο αριθ. 9774), σχετικά με μια σύσκεψη της 29ης Μαΐου 1985 με τις σουηδικές αρχές που αφορούσε ορισμένες σουηδικές παραδόσεις ράβδων σιδήρου και χάλυβα στη Δανία, το οποίο αναφέρει ότι ένας εκπρόσωπος της ΓΔ Ι είχε επισύρει με την ευκαιρία αυτή την προσοχή των σουηδικών αρχών στο ενδιαφέρον της Επιτροπής όσον αφορά τη διατήρηση της «gentlemen's agreement» μεταξύ της Eurofer και της ενώσεως των σουηδικών σιδηρουργείων για τη διασφάλιση της αρμονικής αναπτύξεως του εμπορίου χαλυβουργικών προϊόντων μεταξύ της Κοινότητας και της Σουηδίας· το υπόμνημα της 30ής Μαΐου 1985, που προσκόμισαν κατά τη διοικητική διαδικασία οι σουηδικές επιχειρήσεις Onako Profiler AB και SSAB Svenskt Stål AB και το οποίο περιλαμβάνεται στον φάκελο που διαβιβάστηκε στο Πρωτοδικείο βάσει του άρθρου 23 και κατέστησε γνωστοποίησιμο στις προσφεύγουσες η διάταξη της 10ης Ιουνίου 1986· το χειρόγραφο σημείωμα μιας συσκέψεως μεταξύ της ΓΔ Ι και των σουηδικών αρχών, η οποία φαίνεται να πραγματοποιήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1985 ή 1986· το σημείωμα μιας συσκέψεως διαβουλευσεων μεταξύ των κοινοτικών και των σουηδικών αρχών, που πραγματοποιήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1986 (έγγραφα αριθ. 9777 έως 9784) και

το σημείωμα μας συνεδριάσεως του «Contact Group ECSC-Sweden» της 11ης και της 12ης Ιουνίου 1987.

- 446 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που προκύπτουν από τα έγγραφα αυτά, το Πρωτοδικείο θεωρεί, κατ' αρχάς, ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι τις δραστηριότητες του ομίλου Eurofer/Skandinavia προκάλεσε η κοινή μέριμνα των κοινοτικών και των σκανδιναβικών αρχών να περιορίσουν τις εξαγωγές χαλυβουργικών προϊόντων στο παραδοσιακό επίπεδό τους, στο πλαίσιο των προαναφερθέντων «διακανονισμών». Από τη δικογραφία προκύπτει πράγματι ότι ο στόχος αυτός δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς τη συνεργασία των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, ιδίως στο πλαίσιο των «gentlemen's agreements» που είχαν συναφθεί μεταξύ των επιχειρήσεων μελών της Eurofer και των σκανδιναβικών χαλυβουργικών επιχειρήσεων.
- 447 Δεύτερον, από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι τόσο οι κοινοτικές όσο και οι σκανδιναβικές αρχές ενθάρρυναν τη σύναψη τέτοιων «gentlemen's agreements» ή, τουλάχιστον, την πραγματοποίηση άμεσων επαφών μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα που ανέκυπταν στο πλαίσιο των εν λόγω διακανονισμών. Περαιτέρω, στο σημείο X.12, στοιχείο α', της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα, η Επιτροπή δέχθηκε ρητώς ότι οι εν λόγω διακανονισμοί είχαν περιορίσει την ελευθερία των εμπλεκομένων επιχειρήσεων να πωλούν τις ποσότητες που επιθυμούσαν και ότι η ΓΔ Ι, μέσω ανταλλαγής επιστολών, είχε εμμέσως ενθαρρύνει τις σκανδιναβικές επιχειρήσεις να συνάψουν ορισμένες διμερείς συμφωνίες με τις κοινοτικές επιχειρήσεις.
- 448 Είναι αληθές ότι οι εν λόγω διακανονισμοί δεν αφορούσαν συμφωνίες περί των τιμών, αλλά έναν απλό περιορισμό των ποσοτήτων. Ωστόσο, δεδομένου ότι, αφενός, η δανική αγορά θεωρούνταν κατά την περίοδο εκείνη ότι αποτελούσε κατά παράδοση τμήμα της σκανδιναβικής αγοράς χάλυβα και, αφετέρου, η μείωση των τιμών θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των πωλουμένων ποσοτήτων, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι οι συμφωνίες περί των τιμών στη δανική αγορά που συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Eurofer/Skandinavia σχεδιάστηκαν, τουλάχιστον εν μέρει, ως προσήκουσα στήριξη των διακανονισμών που συνήψε η Επιτροπή και οι ενδιαφερόμενες σκανδιναβικές χώρες για τα έτη 1986, 1987 και 1988, με σκοπό τη διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων.
- 449 Πρέπει ωστόσο να υπενθυμιστεί ότι καμία διάταξη της Συνθήκης δεν επιτρέπει τέτοιες συμφωνίες σχετικά με τις τιμές και ότι ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή ούτε οι επιχειρήσεις επιτρέπεται να αγνοούν τις διατάξεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ή να απαλλάσσονται από την υποχρέωσή τους να τις τηρούν.

- 450 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι συμφωνίες περί των τιμών που συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Eurofer/Skandinavia κατά τα έτη 1986, 1987 και 1988 εντάσσονταν στο πλαίσιο των διακανονισμών που περιορίζαν τα εμπορικά ρεύματα μεταξύ της Κοινότητας και των σκανδιναβικών χωρών και ότι η Επιτροπή ή/και οι σκανδιναβικές αρχές τις ενθάρρυναν ή τις ανέχθηκαν, εμμέσως τουλάχιστον, οι εν λόγω συμφωνίες συνιστούσαν παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, στον βαθμό που αφορούσαν καθορισμό των τιμών στη δανική αγορά.
- 451 Ωστόσο, δεδομένου ότι οι εν λόγω διακανονισμοί μεταξύ της Κοινότητας και των σκανδιναβικών αρχών διατηρήθηκαν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι παρανοήσεις οι οποίες, σύμφωνα με την Απόφαση (σημείο 311), μπορεί να υπήρξαν πριν από τις 30 Ιουνίου 1988 είναι δυνατόν να εξακολούθησαν να υφίστανται, τουλάχιστον μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988, όσον αφορά τις συμφωνίες Eurofer/Skandinavia. Το γεγονός αυτό θα ληφθεί υπόψη από το Πρωτοδικείο κατά τον καθορισμό του προστίμου (βλ. κατωτέρω, όσον αφορά το επικουρικό αίτημα για ακύρωση του άρθρου 4 της αποφάσεως ή, τουλάχιστον, για τη μείωση του ποσού του προστίμου).
- 452 Όσον αφορά την περίοδο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1988, από την επιστολή της Επιτροπής της 5ης Απριλίου 1989 προς τις νορβηγικές αρχές και από τις επιστολές της 4ης Απριλίου 1989 και της 28ης Μαΐου 1990 προς τις σουηδικές αρχές, οι οποίες προσκομίστηκαν από την καθής κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου με έγγραφο της 11ης Μαΐου 1998, προκύπτει ότι μετά την 1η Ιανουαρίου 1989 δεν υφίστατο πλέον καμία διάταξη αποσκοπούσα στη διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων μεταξύ της Κοινότητας και των ως άνω χωρών. Από τούτο προκύπτει ότι, εν πάση περιπτώσει, τίποτα δεν δικαιολογούσε, από την 1η Ιανουαρίου 1989, τη σύναψη ιδιωτικών συμφωνιών καθορισμού των τιμών στη δανική αγορά μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.
- 453 Όσον αφορά, τέλος, το έγγραφο αριθ. 9323, της 17ης Ιουνίου 1989, το οποίο επικαλέστηκαν οι προσφεύγουσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι αφορά μια καταγγελία των βελγικών αρχών σχετικά με φερόμενη παράβαση, εκ μέρους ορισμένων νορβηγικών επιχειρήσεων, του άρθρου 60 της Συνθήκης, το οποίο είχε εφαρμογή στα σχετικά προϊόντα βάσει του άρθρου 20 της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου μεταξύ της Νορβηγίας και της Κοινότητας, και ότι είναι συνεπώς άσχετο με την παράβαση που προσάπτεται στην προσφεύγουσα στο πλαίσιο των συμφωνιών Eurofer/Skandinavia.

- 454 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν την περιεχόμενη στην απόφαση διαπίστωση συμφωνιών καθορισμού τιμών στη δανική αγορά.

Συμπεράσματα

- 455 Υπό την επιφύλαξη των διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 422 και 451 ανωτέρω και της επιχειρηματολογίας που εξετάζεται στο μέρος Δ κατωτέρω, από την εξέταση των επιχειρημάτων που αφορούσαν παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης προέκυψε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε καμία πλάνη περί τα πράγματα ή περί το δίκαιο κατά τη διαπίστωση των παραβάσεων του άρθρου αυτού που περιέχονται στην Απόφαση και οι οποίες αμφισβητούνται από την προσφεύγουσα. Ομοίως, από την εξέταση του Πρωτοδικείου δεν προέκυψαν ελλείψεις της αιτιολογίας, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στις προσαπτόμενες παραβάσεις.
- 456 Επομένως, τα εν λόγω επιχειρήματα πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Δ — Επί της εμπλοκής της Επιτροπής στις παραβάσεις που προσάπτονται στην προσφεύγουσα

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας

- 457 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται με την προσφυγή της ότι, καθόλη την περίοδο την οποία αφορά η Απόφαση, η ΓΔ III είχε απαιτήσει και είχε λάβει από τις επιχειρήσεις πληροφοριακά στοιχεία, στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών και των ενώσεών τους. Η Επιτροπή ήταν ενήμερη για τις δραστηριότητες αυτές οι οποίες, σε τελική ανάλυση, οφείλονταν σε δική της πρωτοβουλία. Η προσφεύγουσα φρονεί επομένως ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν μπορούν να συνιστούν παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 458 Δεδομένου ότι παρόμοιοι ισχυρισμοί προβλήθηκαν και από τις λοιπές προσφεύγουσες, ο ρόλος που διαδραμάτισε η ΓΔ ΙΙΙ στην παρούσα υπόθεση παρουσιάστηκε από κοινού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Συνεπώς, η προσφεύγουσα υιοθέτησε την επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε επί του σημείου αυτού εξ ονόματος των εμπλεκομένων προσφευγουσών. Πρέπει επομένως να ομαδοποιηθούν οι διάφοροι αυτοί ισχυρισμοί και τα σχετικά επιχειρήματα, για να εξεταστούν ομού για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης.
- 459 Οι προσφεύγουσες αναπτύσσουν, με βάση το ιστορικό της εμπλοκής της Επιτροπής στη διαχείριση της χαλυβουργικής κρίσης από τη δεκαετία του '70 και των παρεμβάσεών της μετά το πέρας της περιόδου κρίσεως, μια επιχειρηματολογία, σύμφωνα με την οποία η ίδια η Επιτροπή ξεκίνησε, κατόπιν δε ενθάρρυνε ή, τουλάχιστον, γνώριζε και ανέχθηκε τις συμπεριφορές που προσάπτονται με την Απόφαση.
- 460 Οι προσφεύγουσες, επικαλούμενες σε διάφορους βαθμούς την εκ μέρους της Αποφάσεως παραβίαση των αρχών της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, τη θεωρία του «estoppel» ή το ρητό «nemo auditur turpitudinem suam allegans», θεωρούν ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα να επιβάλει κυρώσεις για τις συμπεριφορές των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην Απόφαση.
- 461 Όσον αφορά την περίοδο κρίσεως, οι προσφεύγουσες αναφέρονται κατ' αρχάς σε διάφορα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή από το 1974, βάσει των άρθρων 46, 47, κατόπιν 58 επ. της Συνθήκης, προκειμένου να αντιμετωπίσει την κρίση της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας. Αναφέρονται ιδίως στο σχέδιο Simonet του 1977 και στο σχέδιο Davignon του 1978, κατόπιν δε στην απόφαση 2794/80, περί καθορισμού ενός υποχρεωτικού συστήματος ποσοστώσεων παραγωγής, καθώς και στα διάφορα μέτρα που συνόδευαν την απόφαση αυτή (βλ. σχέψεις 5 επ. ανωτέρω).

- 462 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ειδικότερα ότι το σύστημα των ποσοστώσεων που θεσπίστηκε με την απόφαση 2794/80 σχεδιάστηκε εξ αρχής ως μέρος ενός ευρύτερου συνόλου, στηριζομένου στην οριζόντια συνεργασία των επιχειρήσεων, ιδίως όσον αφορά τη θέσπιση των εθνικών ποσοστώσεων «i» που η Επιτροπή ήθελε να εφαρμόσουν πρώτα από τους παραγωγούς για να θέσει σε εφαρμογή το δικό της σύστημα ποσοστώσεων «I» που είχε προβλεφθεί στο επίπεδο της Κοινότητας.
- 463 Η ένωση Eurofer ήταν, στην περίπτωση αυτή, ο κύριος ενδιαμέσος μεταξύ της Επιτροπής και των παραγωγών, ιδίως στο πλαίσιο των συμφωνιών Eurofer II έως Eurofer V οι οποίες, καθόλη τη διάρκεια του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως και μέχρι τον Ιούλιο του 1988, συνίσταντο κατ' ουσία στον καθορισμό και στη διαχείριση του συστήματος ποσοστώσεων παραδόσεως «i» στις εθνικές αγορές, καθώς και στην παροχή δεδομένων σχετικά με την παραγωγή και τις παραδόσεις. Οι συμφωνίες Eurofer προέβλεπαν επίσης ότι οι συμμετέχοντες δεσμεύονταν να τηρήσουν τους σχετικούς με τις τιμές στόχους που καθορίζονταν σε συνεργασία με την Επιτροπή.
- 464 Οι προσφεύγουσες τονίζουν επίσης ότι οι ανταλλαγές πληροφοριακών στοιχείων ήταν τρέχουσες σε όλον τον τομέα του χάλυβα αφότου εκδηλώθηκε η κρίση, αναφερόμενες στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1985, 27/84, *Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie κατά Επιτροπής* (Συλλογή 1985, σ. 2385), και στην οποία η Επιτροπή είχε αναγνωρίσει ότι υπήρχε ήδη ορισμένη διαφάνεια μεταξύ των μεγάλων χαλυβουργικών επιχειρήσεων που ήταν μέλη της Eurofer, οπότε ορισμένα στοιχεία που προέρχονταν από αυτές δεν καλύπτονταν από το επαγγελματικό απόρρητο υπό την έννοια του άρθρου 47 της Συνθήκης.
- 465 Όσον αφορά την περίοδο κρίσεως, οι προσφεύγουσες στηρίζουν ειδικότερα την έκθεσή τους σε αποσπάσματα από τα ακόλουθα έγγραφα, από τα οποία ορισμένα παρατίθενται στις σκέψεις 5 επ. ανωτέρω: την εκ μέρους της Επιτροπής αίτηση περί σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση συστήματος ποσοστώσεων παραγωγής για τη χαλυβουργία [COM(80) 586 τελικό, προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 3]· το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1981, σχετικά με την πολιτική ανακάμψης της χαλυβουργίας (βλ. ανακοινωθέν Τύπου του Συμβουλίου της 26ης και της 27ης Μαρτίου 1981, προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 4)· το παράρτημα IV του εγγράφου III/534/85/FR της Επιτροπής, περί εγκρίσεως των συμφωνιών Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 5)· το έγγραφο που απέστειλαν στις

17 Ιανουαρίου 1983 οι κ.κ. Andriessen και Davignon στην Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 6)· την απάντηση που απέστειλε στις 8 Φεβρουαρίου 1983 ο κ. Etchegaray, πρόεδρος της Eurofer, στους κ.κ. Andriessen και Davignon (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 7)· την απόφαση 3483/82· το σημείο 302 της *Δεκάτης Ενάτης Γενικής Εκθέσεως επί της δραστηριότητας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*· την απόφαση 234/84· τα πρακτικά μιας συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Ιουλίου 1984 μεταξύ της Επιτροπής και των εμπειρογνομόνων της Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 8)· ένα σημείωμα που συνέταξε η Eurofer κατόπιν της συσκέψεως μεταξύ του μέλους της Επιτροπής κ. Narjes και των προέδρων της Eurofer, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Ντίσελντορφ στις 26 Σεπτεμβρίου 1985 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 9)· τα πρακτικά μιας συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1985 μεταξύ του κ. Narjes και της Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 10)· διάφορα έγγραφα από τα οποία προκύπτει η εμπλοκή της Επιτροπής στη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ παραγωγών σε σχέση με το σύστημα των ποσοτώσεων «i» (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφα 11 και 12)· τα πρακτικά της συσκέψεως της 10ης Μαρτίου 1986 μεταξύ του κ. Narjes και της Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 13)· την προπαρατεθείσα «έκθεση των τριών σοφών»· τα πρακτικά της συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαΐου 1986 μεταξύ του κ. Narjes και των ιθυνόντων της Eurofer (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 14) και την προπαρατεθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, σχετικά με την πολιτική στον τομέα του σιδήρου και του χάλυβα, της 16ης Ιουνίου 1988.

- 466 Μολονότι το καθεστώς έκδηλης κρίσεως περατώθηκε στις 30 Ιουνίου 1988, η *Εικοστή Πρώτη Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ανέφερε, στο σημείο 278, ότι η Επιτροπή ήταν έτοιμη να εξετάσει, για μια περίοδο τριών ετών από την 1η Ιανουαρίου 1988, την παράταση του συστήματος των ποσοτώσεων και τη θέση σε εφαρμογή ενός συναινετικού σχεδίου μείωσης του παραγωγικού δυναμικού, το οποίο είχε προτείνει η Eurofer κατά τα τέλη του 1986. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε τις ελάχιστες δεσμεύσεις κλεισίματος, που καθορίστηκαν τον Δεκέμβριο του 1987 ως προϋπόθεση ενδεχόμενης παρατάσεως του συστήματος, δεν πρότεινε την παράτασή του στο Συμβούλιο. Οι προσφεύγουσες συνάγουν από αυτό ότι τέθηκε τέρμα, τον Ιούλιο του 1988, στο σύστημα των ποσοτώσεων, όχι διότι η Επιτροπή θεωρούσε ότι δεν υφίστατο πλέον έκδηλη κρίση, αλλά προκειμένου να επιβληθεί κύρωση στις επιχειρήσεις για το ότι δεν συνεργάστηκαν. Τα περιστατικά αυτά αποδεικνύουν επίσης ότι στα μέσα του 1988 η Επιτροπή θεωρούσε ότι δεν αντέκειτο στο άρθρο 65 της Συνθήκης το να ζητεί από τις επιχειρήσεις να συνάψουν συμφωνία σχετικά με συμφωνημένη μείωση του παραγωγικού τους δυναμικού, η οποία θα ήταν ωστόσο εξίσου απαγορευμένη όσο και τα μέτρα σχετικά με τις τιμές αν γινόταν δεκτή η αυστηρή ερμηνεία του εν λόγω άρθρου την οποία προβάλλει η Απόφαση. Επομένως, η Επιτροπή δέχθηκε ότι το

άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης μπορούσε να εφαρμοστεί κατά τρόπο εύκαμπτο.

- 467 Όσον αφορά την περίοδο μετά τις 30 Ιουνίου 1988, η Επιτροπή διατήρησε μέχρι τον Νοέμβριο του 1988 το σύστημα επιτηρήσεως των παραδόσεων που θεσπίστηκε με την απόφαση 3483/82. Έθεσε επίσης σε εφαρμογή το σύστημα επιτηρήσεως που θεσπίστηκε με την απόφαση 2448/88 και το οποίο επέβαλε στις επιχειρήσεις να υποβάλλουν μηνιαία δήλωση σχετικά με την παραγωγή και τις παραδόσεις ορισμένων από τα προϊόντα τους. Η απόφαση αυτή έπαυσε να ισχύει τον Ιούνιο του 1990, αλλά η κατάσταση δεν μεταβλήθηκε, *in concreto*, όπως τούτο αποδεικνύεται από τα έγγραφα που απέστειλαν στην Eurofer, στις 10 και 12 Σεπτεμβρίου 1990, δύο υπάλληλοι της Επιτροπής (παραρτήματα 7 και 8 της προσφυγής στην υπόθεση T-137/94). Όλα αυτά τα μέτρα είχαν ως στόχο να αυξήσουν τη διαφάνεια της αγοράς, προκειμένου να διευκολυνθεί η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις ενδεχόμενες μεταβολές της ζήτησης, χωρίς να θεωρείται η διαφάνεια αυτή αντίθετη προς το άρθρο 65 της Συνθήκης.
- 468 Στο πλαίσιο αυτό, ιδίως δε στο πλαίσιο των άρθρων 46 έως 48 της Συνθήκης και του συστήματος επιτηρήσεως που θεσπίστηκε με την απόφαση 2448/88, οι επαφές μεταξύ της ΓΔ III και των παραγωγών δοκών έγιναν ακόμη πυκνότερες κατά την περίοδο που ακολούθησε το καθεστώς έκδηλης κρίσεως, στις δε επίσημες τριμηνιαίες συσκέψεις κατά τις οποίες συζητούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης, τα προγράμματα προβλέψεων, προστέθηκαν οι συσκέψεις «περιορισμένης συνθέσεως» και «διαβουλεύσεων», καθώς και τα «γεύματα του χάλυβα».
- 469 Οι προσφεύγουσες, στηριζόμενες σε διάφορα αποσπάσματα των *speaking notes* και άλλων πρακτικών αφορώντων συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν μετά το πέρας του καθεστώτος κρίσεως (βλ. παράρτημα 3 της προσφυγής στην υπόθεση T-151/94), καθώς και στα εσωτερικά σημειώματα της ΓΔ III που προσκόμισε η Επιτροπή κατόπιν της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή γνώριζε και μάλιστα ενθάρρυνε τη δραστηριότητα συλλογής και ανταλλαγής πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τις παραγγελίες, τις παραδόσεις, το πραγματικό επίπεδο των τιμών και το εκτιμώμενο επίπεδο των μελλοντικών τιμών, που ασκούσε η Eurofer και η επιτροπή δοκών, καθώς και την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων και τις λοιπές πρακτικές που προβάλλει η Απόφαση εις βάρος των επιχειρήσεων.
- 470 Στο πλαίσιο αυτό, οι διάφορες συμφωνίες και πρακτικές που προσάπτονται στις προσφεύγουσες, ακόμη και αν υποτεθούν αποδεδειγμένες, πρέπει να θεωρηθούν θεμιτές δραστηριότητες, ενόψει ιδίως των διατάξεων των άρθρων 46 έως 48 της Συνθήκης και του συστήματος επιτηρήσεως που θέσπισε η απόφαση 2448/88.

- 471 Από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι η Επιτροπή, ειδικότερα δε η ΓΔ III, εκτιμούσε πολύ τις συνομιλίες της με τους παραγωγούς και τα πληροφοριακά στοιχεία που της παρέχονταν με την ευκαιρία αυτή· η Επιτροπή, υπό τη μορφή αρκετά γενικών ανταλλαγών απόψεων, παρακινούσε ή τουλάχιστον ενέκρινε τις συχνές πρωτοβουλίες των παραγωγών για σταθεροποίηση των τιμών και της παραγωγής· κατά τρόπο παρόμοιο με την πρακτική που ακολουθήθηκε κατά την περίοδο της έκδηλης κρίσεως για την κατανομή των ποσοτώσεων «I», σε τριμηνιαία βάση, μεταξύ των εθνικών αγορών (ποσοτώσεις «i»), η Επιτροπή γνωστοποιούσε στους παραγωγούς τις απόψεις της σχετικά με την επιθυμητή εξέλιξη της αγοράς και άφηνε στην Eurofer τη μέριμνα να διευθετήσει τις πρακτικές λεπτομέρειες των δράσεων στην αγορά τις οποίες συνέστηνε· η ίδια η Επιτροπή, στο πλαίσιο της δράσεώς της που απέβλεπε στην εξυγίανση της αγοράς, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια συγκρατήσεως των διακυμάνσεων των τιμών και της παραγωγής που κατέβαλλαν οι παραγωγοί και τίποτα δεν θα μπορούσε να επιχειρηθεί από αυτούς χωρίς τη συνδρομή ή, τουλάχιστον, την έγκριση της Επιτροπής. Οι προσφεύγουσες, παραδεχόμενες ότι από τις speaking notes δεν προκύπτουν οι λεπτομερείς πληροφορίες που ανταλλάσσονταν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών και χρησιμοποιούνταν για να καθοριστούν οι τάσεις των τιμών και οι σχετικές με τις ποσότητες προβλέψεις, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι αυτές οι ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ παραγωγών ήταν απαραίτητες για να προετοιμαστούν οι συζητήσεις με αυτήν, όπως τούτο συνέβαινε στο πρόσφατο παρελθόν, και ότι η Επιτροπή θα έπρεπε συνεπώς να είχε συμβουλευσει τους παραγωγούς να τροποποιήσουν τη μέθοδο καταρτίσεως των προβλέψεών τους. Οι speaking notes περιέχουν επίσης διάφορες πολύ σαφείς υπαινικτικές αναφορές στις συζητήσεις σχετικά με τις τιμές και την κοινή επιθυμία της Επιτροπής και των παραγωγών για διατήρηση του επιπέδου τους. Η Επιτροπή μάλιστα προσπάθησε να ενισχύσει ευθέως τη σχετική με τις τιμές πειθαρχία, σκοπεύοντας για παράδειγμα να καθιερώσει, το 1989, ένα σύστημα με το οποίο θα υποχρεώνονταν οι παραγωγοί να ενημερώνονται αμοιβαία σχετικά με τις εφαρμοζόμενες εκπτώσεις (βλ. προσφυγή στην υπόθεση Τ-151/94, παράρτημα 5).
- 472 Μολονότι το σύνολο των πρακτικών και των σημειωμάτων που αφορούσαν τις διάφορες συσκέψεις μεταξύ της Επιτροπής και των χαλυβουργικών επιχειρήσεων κατά την περίοδο αυτή κοινοποιήθηκε στον σύμβουλο ακροάσεων, από το σημείο 312 της Αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή απέφυγε να εξετάσει λεπτομερώς τα έγγραφα αυτά, τα οποία θεώρησε συνολικά αλυσιτελή.
- 473 Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι η Επιτροπή ανέφερε κατά περιόδους το άρθρο 65 της Συνθήκης, για να υπενθυμίσει ιδίως ότι το άρθρο αυτό παρέμενε

απολύτως σε ισχύ κατά την περίοδο κρίσεως. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν παρέσχε πρακτικές κατευθύνσεις, οι απλές αυτές αναφορές δεν είχαν καμία σημασία.

474 Έτσι, για παράδειγμα, η δήλωση σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή δεν μπορούσε να δεχθεί αντίθετες προς το άρθρο 65 της Συνθήκης συμφωνίες σχετικά με τις τιμές ή τις ποσότητες, η οποία ενσωματώθηκε κατόπιν αιτήσεως του κ. Kutscher στα πρακτικά της «συσκέψεως διαβουλεύσεων» της 26ης Ιανουαρίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 16), δεν παρέσχε στους παραγωγούς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο κατά τον οποίο όφειλαν να καταρτίζουν τις σχετικές με την αγορά προβλέψεις, που ήταν αναγκαίες στην Επιτροπή, χωρίς να προβαίνουν ταυτόχρονα στην «επιτήρηση» των παραγγελιών και των παραδόσεων ή χωρίς να ανταλλάσσουν στοιχεία σχετικά με τις τροποποιήσεις των τιμών.

475 Η ίδια η Απόφαση αναγνωρίζει, στο σημείο 311, ότι μπορεί να υπήρξαν «παρανοήσεις» όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 65 της Συνθήκης κατά την περίοδο κρίσεως. Κατά τις προσφεύγουσες, η σύγκυση δεν διαλύθηκε μετά τις 30 Ιουνίου 1988. Αντιθέτως αυξήθηκε, λόγω της εξακολούθησεως των παρεμβάσεων της Επιτροπής στον τομέα, που συνδυάστηκε με τις χωρίς άλλη εξήγηση δηλώσεις της περί του ότι είχαν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 65 της Συνθήκης.

476 Υπό τις συνθήκες αυτές, το ανακοινωθέν Τύπου που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 4 Μαΐου 1988 επ' ευκαιρία της ενάρξεως της διαδικασίας του ανοξείδωτου χάλυβα και στο οποίο αναφέρονταν ότι «δεν θα ανεχόταν παράνομες συμφωνίες» (βλ. σημείο 305 της Αποφάσεως) στερούνταν πρακτικής χρησιμότητας. Το μέλος της Επιτροπής κ. Van Miert αναγνώρισε εξάλλου, κατά τη συνέντευξη Τύπου της 16ης Φεβρουαρίου 1994, ότι ενδεχομένως υπήρξαν κάποια διαφορούμενα κατά την περίοδο που ακολούθησε την περίοδο της έκδηλης κρίσεως. Επομένως, έπρεπε να είχαν δημοσιευθεί σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για να διαλυθεί κάθε παρανόηση (βλ., ως παράδειγμα στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, τις κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ΕΕ 1991, C 233, σ. 2).

- 477 Μόνον με την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα, που εκδόθηκε στις 18 Ιουλίου 1990, εκδήλωσε η Επιτροπή για πρώτη φορά την αποδοκμασία της σχετικά με τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων κατά τη σχετική περίοδο, καταδικάζοντας πρακτικές ανάλογες με εκείνες που είχε δεχθεί και μάλιστα ενθαρρύνει. Η καταδίκη αυτή ερχόταν συνελπώς σε αντίθεση με την προηγούμενη συμπεριφορά της Επιτροπής, η οποία οδήγησε τις επιχειρήσεις να πιστεύσουν ότι οι πρακτικές τους ήταν σύμφωνες προς το άρθρο 65 της Συνθήκης.
- 478 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή άλλαξε την ερμηνεία της ως προς τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατά τα τέλη του 1990 (βλ. σκέψεις 37 και 38 ανωτέρω). Φρονούν ωστόσο ότι η Επιτροπή δεν μπορεί, χωρίς να παραβιάσει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, να εφαρμόσει αναδρομικά στις επιχειρήσεις το άρθρο 65 της Συνθήκης, ενώ, κατά την εν λόγω περίοδο, είχε δεχθεί να μην το εφαρμόσει στις επίμαχες πρακτικές και είχε, αντιθέτως, ενθαρρύνει τέτοιες πρακτικές ή τουλάχιστον αναπτύξει παρόμοιες πρακτικές μαζί με τις επιχειρήσεις.
- 479 Οι προσφεύγουσες, απαντώντας στο επί της αρχής επιχείρημα της Επιτροπής ότι η διοικητική ανοχή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να νομιμοποιήσει ή να δικαιολογήσει μια παράβαση, επικαλούνται τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 1987, 344/85, Ferriere San Carlo κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 4435), και της 24ης Νοεμβρίου 1987, 223/85, RSV κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 4617).
- 480 Οι προσφεύγουσες επικρίνουν αντιθέτως την εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση της νομολογιακής κατευθύνσεως που προκύπτει από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 1980, 1252/79, Lucchini κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 467, σκέψη 9), και της 28ης Μαρτίου 1984, 8/83, Bertoli κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 1649, σκέψη 21), σύμφωνα με την οποία η ανεκτικότητα της Επιτροπής όσον αφορά τη δίωξη μιας παραβάσεως δεν μπορεί να νομιμοποιήσει την παράβαση αυτή. Εν προκειμένω, η Επιτροπή όχι μόνο επέδειξε ανεκτικότητα έναντι των παραγωγών δοκών, αλλά ανέχθηκε, μάλιστα δε ενθάρρυνε, έχοντας πλήρη γνώση, τις συμπεριφορές που τους προσάπτει η Απόφαση.

- 481 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες παρουσίασαν επίσης λεπτομερή ανάλυση των speaking notes και των εγγράφων της ΓΔ ΙΙΙ που προσκομίστηκαν κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου. Επιπλέον, επικαλέστηκαν τις μαρτυρίες που συνέλεξε το Πρωτοδικείο, ιδίως δε εκείνη του κ. Kutscher.

Πρακτικά της εξέτασης των μαρτύρων

- 482 Με διάταξη της 23ης Μαρτίου 1998, το Πρωτοδικείο διέταξε την εξέταση ως μαρτύρων των Pedro Ortún, Guido Vanderseypen και Hans Kutscher, αντιστοίχως υπαλλήλων και πρώην υπαλλήλου της ΓΔ ΙΙΙ, σχετικά με τις επαφές που είχε η εν λόγω ΓΔ ΙΙΙ και η χαλυβουργική βιομηχανία κατά την περίοδο παραβάσεως που ελήφθη υπόψη στην Απόφαση για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, ήτοι από τον Ιούλιο του 1988 έως το τέλος του 1990. Οι μάρτυρες εξετάστηκαν από το Πρωτοδικείο κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαρτίου 1998 και έδωσαν τον όρκο που προβλέπει το άρθρο 68, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 483 Στην κατάθεσή του και στις απαντήσεις που έδωσε στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο κ. Ortún, τότε διευθυντής της διευθύνσεως Ε «Χάλυβας» (επονομασθείσας κατόπιν «Εσωτερική αγορά και βιομηχανικές υποθέσεις ΙΙΙ») της ΓΔ ΙΙΙ, ανέφερε ότι οι συσκέψεις διαβουλεύσεων με το σύνολο της χαλυβουργικής βιομηχανίας, που καθιερώθηκαν μετά τις 30 Ιουνίου 1988, σύμφωνα με την εντολή που έδωσε το Συμβούλιο στην Επιτροπή στις 24 Ιουνίου 1988, καθώς και οι συσκέψεις περιορισμένης συνθέσεως στις οποίες συμμετείχαν τα μέλη της Eurofer, είχαν ως σκοπό να δίδεται στην Επιτροπή μια κατά το δυνατόν ακριβής άποψη της καταστάσεως και των τάσεων της αγοράς διαφόρων προϊόντων, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η επιτήρηση στο πλαίσιο της αποφάσεως 2448/88 και να διευκολύνεται η κατάρτιση των προγραμματίων προβλέψεων, και συμπλήρωναν τις πληροφορίες που παρέχονταν από άλλες πηγές, όπως είναι οι παραγωγοί μη μέλη της Eurofer, οι καταναλωτές, οι έμποροι και οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες που ενεργούσαν κατ' εντολήν της Επιτροπής. Κατά τις συσκέψεις αυτές, ένας εκπρόσωπος της βιομηχανίας παρευρίστανε συνήθως εξ ονόματος του τομέα για κάθε ομάδα προϊόντων και παρείχε στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της ζήτησης, της παραγωγής, των παραδόσεων, των αποθεμάτων, των τιμών, των εξαγωγών, των εισαγωγών και των λοιπών παραμέτρων της αγοράς για τους προσεχείς μήνες. Κατά τον κ. Ortún, αυτές οι μόνιμες ανταλλαγές απόψεων με τη βιομηχανία σχετικά με τις κύριες παραμέτρους της αγοράς συνεπάγονταν ότι οι παραγωγοί συνήρχοντο πριν από τις συναντήσεις τους με τη ΓΔ ΙΙΙ, προκειμένου να ανταλλάξουν τις απόψεις και τις γνώμες τους

σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς των διαφόρων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των τιμών, αλλά η ΓΔ ΙΙΙ, η οποία δεν ελάμβανε τα πρακτικά αυτών των εσωτερικών συσκέψεων, αγνοούσε ποια στοιχεία είχαν ανταλλαγή με την ευκαιρία αυτή, καθώς και το τι χρήση έκαναν των στοιχείων αυτών οι παραγωγοί, και άλλωστε δεν ασχολούνταν ιδιαίτερα με αυτό. Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο κ. Ορτύν διευκρίνισε ότι, μετά τον Ιούνιο του 1988, η Επιτροπή δεν ακολουθούσε ούτε μια πολιτική σταθερότητας των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων μεταξύ των κρατών μελών ούτε ένα στόχο αυξήσεως ή διατηρήσεως των τιμών, αλλά επεδίωκε απλώς να αποφύγει το να προκαλέσουν οι διακυμάνσεις της συγκυρίας απότομες και σημαντικές αυξομειώσεις των τιμών, χωρίς άμεση σχέση με την εξέλιξη της ζήτησεως. Τόνισε επίσης ότι η ΓΔ ΙΙΙ, μολονότι δεν είχε ως σκοπό ούτε ως κύρια ευθύνη να ελέγχει ή να μεριμνά ώστε να είναι σύμφωνες προς τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης οι πρακτικές που συνδέονταν με τις ανταλλαγές πληροφοριακών στοιχείων μεταξύ παραγωγών, πριν από τις συσκέψεις με τη ΓΔ ΙΙΙ, υπενθύμισε στους παραγωγούς επανειλημμένα ότι όφειλαν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του άρθρου 65 της Συνθήκης και υπέθετε συνεπώς ότι οι παραγωγοί θα τηρούσαν τις διατάξεις αυτές.

- 484 Στην κατάθεσή του και στις απαντήσεις που έδωσε στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο κ. Kutscher, τότε κύριος σύμβουλος στη διεύθυνση Ε της ΓΔ ΙΙΙ, εξέθεσε μεταξύ άλλων ότι κατόπιν αιτήσεως του κ. Narjes, τότε μέλους της Επιτροπής αρμοδίου για τις βιομηχανικές υποθέσεις, ενσωμάτωσε στα πρακτικά της συσκέψεως διαβουλευσεων της 26ης Ιανουαρίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση Τ-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 16) την προειδοποίηση σύμφωνα με την οποία «αν η Επιτροπή ανακαλύψει την ύπαρξη συμφωνίας στο πλαίσιο της βιομηχανίας, όσον αφορά τις ποσότητες και τις τιμές, αντίθετη προς το άρθρο 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, δεν θα παραλείψει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, όπως προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού». Αυτή η προειδοποίηση, την οποία ο κ. Kutscher, κατά τα λεγόμενά του, είχε ήδη διατυπώσει κατά παρόμοιο λίγο πολύ τρόπο ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής ΕΚΑΧ, την 1η και την 20ή Ιουνίου 1988, καθώς και τον Οκτώβριο του 1988, σκοπό είχε να επισημάνει σαφώς στη βιομηχανία ότι οι κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού έπρεπε να εφαρμοστούν πλήρως μετά το πέρας του καθεστώτος των ποσοστώσεων, με αυστηρή τήρηση των διατάξεων του άρθρου 65 της Συνθήκης, και ότι έπρεπε να αποφευχθεί η επανάληψη συμπράξεως όπως εκείνη της οποίας η ύπαρξη διαπιστώθηκε με την απόφαση του ανοξειδωτού χάλυβα.

- 485 Ο κ. Kutscher δέχθηκε επίσης ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε ότι οι επιχειρήσεις μέλη της Eurofer συνήρχοντο πριν από τις συσκέψεις τους με την Επιτροπή και ότι συζητούσαν με την ευκαιρία αυτή για την εξέλιξη των διαφόρων παραμέτρων της αγοράς,

μέχρι να καταλήξουν σε κάποιο είδος συναινέσεως σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς, το περιεχόμενο της οποίας αποτελούσε εν συνεχεία το αντικείμενο των συζητήσεων με τη ΓΔ ΙΙΙ. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του κ. Kutscher, ήταν πρακτικά αδύνατο για την Επιτροπή ή για μια επαγγελματική ένωση όπως η Eurofer να ερωτά ατομικά κάθε παραγωγό. Οι παραγωγοί, για να παράσχουν στην Επιτροπή τα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία χρειαζόταν, έπρεπε συνεπώς να συναντώνται για να ανταλλάσσουν τις απόψεις τους και τις προβλέψεις τους σχετικά με τις τάσεις των τιμών, των αποθεμάτων, των εισαγωγών κ.λπ. Εν συνεχεία, ο πρόεδρος της σχετικής συσκέψεως αναλάμβανε να συνθέσει τις ανταλλαγείσες πληροφορίες και να τις κοινοποιήσει στην Επιτροπή, κατά τη διάρκεια των συσκέψεων διαβουλεύσεων.

486 Ειδικότερα, ο κ. Kutscher αναγνώρισε ρητώς ότι, στο πλαίσιο των συσκέψεών τους, οι επιχειρήσεις αντάλλαξαν τις αντίστοιχες προβλέψεις τους σχετικά με τις μελλοντικές τιμές των διαφόρων προϊόντων, μάλιστα δε και τις σχετικές ατομικές προθέσεις τους. Κατ' αυτόν, η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ παραγωγών σχετικά με τις ατομικές μελλοντικές προθέσεις τους όσον αφορά τις τιμές δεν εμπίπτει στην απαγόρευση των εναρμονισμένων πρακτικών του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, ακόμη και αν ακολουθείται πράγματι από γενική κίνηση των τιμών σύμφωνη προς τις ανταλλαγείσες προβλέψεις, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ανταλλαγή απόψεων παραμένει στο επίπεδο των διαπιστώσεων όσον αφορά τη συγκυρία και δεν καταλήγει σε καμία συμφωνία, συνεννόηση ή συμπαιγνία όσον αφορά την κίνηση αυτή. Ο κ. Kutscher τόνισε συναφώς ότι, σε μια αγορά όπως αυτή του χάλυβα, όταν η συγκυρία είναι καλή, όπως συνέβη κατά την περίοδο 1988-89, μια αύξηση τιμών που αποφασίστηκε αυτοτελώς από έναν παραγωγό γίνεται πολύ γρήγορα γνωστή και ακολουθείται σχεδόν αυτόματα και αυτοτελώς από την πλειονότητα των ανταγωνιστών του, χωρίς να είναι αναγκαία η σύμπραξη μεταξύ τους αν η αύξηση αυτή είναι σύμφωνη προς την εξέλιξη της συγκυρίας, δεδομένου ότι έκαστος από αυτούς θέλει να επωφεληθεί από την ευνοϊκή κατάσταση.

487 Ο κ. Kutscher τόνισε ωστόσο ότι η ΓΔ ΙΙΙ δεν γνώριζε καμία συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική υπερβαίνουσα μια τέτοια ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων και ότι οι προσωπικές αμφιβολίες που είχε συναφώς από καιρού εις καιρόν διασκεδάστηκαν από τους συνομιλητές του. Επί του σημείου αυτού, ο κ. Kutscher αναφέρθηκε ειδικότερα στη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Ιουλίου 1989 (βλ. το σχετικό με τη σύσκεψη αυτή υπόμνημα της 3ης Αυγούστου 1989, που προσκόμισε η καθής σε εκτέλεση της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997), κατά την οποία, αντιδρώντας σε ανακοίνωση του κ. Meyer, προέδρου της επιτροπής δοκών, σύμφωνα με την οποία η αγορά ήταν «σε ισορροπία και επέτρεπε μάλιστα ακόμη και ελαφρές αυξήσεις τιμών από την 1η Οκτωβρίου 1989», «υπενθύμισε την εμμονή της Επιτροπής στην απόλυτη τήρηση των περί τιμών κανόνων του άρθρου 65 της Συνθήκης». Ο κ. Kutscher ανέφερε ότι τον καθησύχασε η απάντηση του εκπροσώπου

της βιομηχανίας, σύμφωνα με την οποία, «στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις απλώς πληροφόρησαν τους εμπόρους και τους πελάτες για τις αντίστοιχες προθέσεις τους περί αυξήσεως των τιμών». Αποτελούσε άλλωστε τρέχουσα πρακτική, κατά την περίοδο εκείνη, το να ανακοινώνουν προκαταβολικώς οι παραγωγοί χάλυβα στους σημαντικούς πελάτες τους τις μελλοντικές ατομικές προθέσεις τους όσον αφορά τις τιμές. Ο κ. Kutscher τόνισε επίσης ότι, εν προκειμένω, οι μικρές αυξήσεις τιμών που αναγγέλθηκαν κατά τις συσκέψεις με τους παραγωγούς, την περίοδο 1988-89, ήταν σύμφωνες προς την ευνοϊκή εξέλιξη της συγκυρίας και ότι η ΓΔ ΙΙΙ δεν μπορούσε συνεπώς βάσει αυτών να υποπτευθεί ότι αποτελούσαν το αποτέλεσμα συνεννοήσεως. Προσέθεσε επίσης ότι, κατά τις πολυάριθμες συζητήσεις του με τους εκπροσώπους της χαλυβουργικής βιομηχανίας, πέραν του προαναφερθέντος περιστατικού με τον κ. Meyer, οι εν λόγω εκπρόσωποι ουδέποτε του περέσχον την παραμικρή ένδειξη που θα μπορούσε να τον οδηγήσει να σκεφθεί ότι η βιομηχανία προέβαινε σε συνεννοήσεις σχετικά με τις τιμές ή τις ποσότητες, είτε για τις δοκούς είτε για τα λοιπά χαλυβουργικά προϊόντα.

- 488 Στην κατάθεσή του και στις απαντήσεις που έδωσε στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, ο κ. Vanderseypen, που υπηρετούσε κατά την επίμαχη περίοδο στη διεύθυνση Ε της ΓΔ ΙΙΙ, εξέθεσε μεταξύ άλλων ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε, όπως μαρτυρεί το σημείωμα αρχείου της 7ης Απριλίου 1989 που προσκόμισε η καθής σε εκτέλεση της διατάξεως της 10ης Δεκεμβρίου 1997, το ότι η Eurofer προέβαινε σε συνοπτική συλλογή στατιστικών στοιχείων από τα μέλη της, τα οποία συνίσταντο σε ομαδοποιημένα μηνιαία δεδομένα αφορώντα τις παραγγελίες και τις παραδόσεις, τα οποία ήταν διαθέσιμα δέκα έως είκοσι ημέρες μετά τον παρελθόντα μήνα, αλλά δεν γνώριζε το σύστημα ελέγχου των επί μέρους παραγγελιών και παραδόσεων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων που είχε οργανωθεί στο πλαίσιο της Eurofer κατά τον ίδιο περίπου χρόνο. Ο κ. Vanderseypen επιβεβαίωσε ότι οι εν λόγω ταχείες στατιστικές, που ομαδοποιούνταν στο επίπεδο των επιχειρήσεων, κατανέμονταν ανά προϊόν και ανά εθνική αγορά προορισμού, οπότε καμία δηλώνουσα επιχείρηση δεν μπορούσε να υπολογίσει το μερίδιο αγοράς των ανταγωνιστών της. Διευκρίνισε ότι η Επιτροπή ουδέποτε έλαβε από την Eurofer αριθμητικά στοιχεία ανά επιχείρηση, ότι δεν γνώριζε ότι τέτοια στοιχεία κυκλοφορούσαν στο πλαίσιο της Eurofer και ότι, στην ερώτηση αν η Eurofer προέβαινε σε τέτοιες ανταλλαγές, οι συνομιλητές του του έδωσαν αρνητική απάντηση ακόμη και τον Ιούλιο του 1990.

- 489 Όσον αφορά τις αριθμητικές αναφορές σχετικά με τις τάσεις των τιμών που παρέχονταν κατά τις εν λόγω συσκέψεις, ο κ. Vanderseypen διευκρίνισε ότι, γενικώς, οι παραγγελίες χαλυβουργικών προϊόντων μετατρέπονται σε παραδόσεις εντός τριών

μηνών. Επομένως, οι αναφορές αυτές θα μπορούσαν συχνά να γίνονται με βάση τις πρώτες παραγγελίες για το επόμενο τρίμηνο. Επομένως, οι σχετικές με τις τιμές αναφορές που περιέχονται στις speaking notes δεν αντικατόπτριζαν κατ' ανάγκη τις προθέσεις αλλά, ίσως, ένα αρχικό τμήμα της πραγματικότητας, ήτοι τις τιμές που ίσχυαν στις πρώτες παραγγελίες οι οποίες άρχιζαν να καταγράφονται.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

490 Πρέπει κατ' αρχάς να διευκρινιστεί ότι, από την ίδια τους τη φύση, τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν μπορούν να αφορούν παρά τις παραβάσεις που τους προσάπτονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της επιτροπής δοκών. Συναφώς, η επιχειρηματολογία τους περιλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τέσσερα κύρια σκέλη:

- α) κατά την περίοδο έκδηλης κρίσεως, η Επιτροπή ενθάρρυνε τη στενή οριζόντια συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, ιδίως στο πλαίσιο της διαχείρισεως του συστήματος των ποσοτώσεων «i» στις εθνικές αγορές, των συμφωνιών περί τιμών και των προσπαθειών για εθελοντικές συμφωνίες μειώσεων του παραγωγικού δυναμικού. Η Επιτροπή έδωσε έτσι την εντύπωση είτε ότι οι συμπεριφορές αυτές δεν είναι αντίθετες προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης είτε ότι η διάταξη αυτή έχει εύκαμπτο περιεχόμενο το οποίο εξαρτάται από την πολιτική της Επιτροπής σε δεδομένη στιγμή. Τουλάχιστον, η Επιτροπή περιήγαγε τις επιχειρήσεις σε κατάσταση αβεβαιότητας ως προς το ποιες συμπεριφορές απαγορεύονται από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- β) κατά το πέρας της περιόδου κρίσεως, η Επιτροπή δεν έδωσε πρακτικές κατευθύνσεις ούτε κατευθυντήριες οδηγίες ικανές να διασκεδάσουν τις σχετικές παρανοήσεις, οπότε οι επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να γνωρίζουν το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Επιπλέον, η Επι-

τροπή δεν έλαβε μεταβατικά μέτρα, αλλά, αντιθέτως, προσάρμοσε τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚΑΧ σε εκείνους της Συνθήκης ΕΚ, αναδρομικά, χωρίς καμία προηγούμενη προειδοποίηση·

- γ) εν πάση περιπτώσει, μετά το πέρας της περιόδου κρίσεως, η Επιτροπή έλαβε γνώση και μάλιστα ενθάρρυνε τις δραστηριότητες συλλογής και ανταλλαγής πληροφοριακών στοιχείων, ιδίως σχετικά με τις παραγγελίες, τις παραδόσεις, το πραγματικό επίπεδο τιμών και το εκτιμώμενο επίπεδο των μελλοντικών τιμών, στο πλαίσιο πληθώρας συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των επιχειρήσεων και της ΓΔ ΠΙ για να διασφαλιστεί η εφαρμογή των άρθρων 46 έως 48 της Συνθήκης και του συστήματος επιτηρήσεως που εισήγαγε η απόφαση 2448/88. Η Επιτροπή είχε συνεπώς γνώση, μάλιστα δε ανέχθηκε, τις πρακτικές που η Απόφαση προσάπτει στις επιχειρήσεις·
- δ) από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι επίμαχες πρακτικές ήσαν θεμιτές από την άποψη ιδίως των άρθρων 46 έως 48 της Συνθήκης.

Επί της συμπεριφοράς της Επιτροπής κατά την περίοδο κρίσεως

- ⁴⁹¹ Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 6 επ. ανωτέρω, από την αρχή της κρίσεως της χαλυβουργίας κατά το μέσο της δεκαετίας του '70, η Επιτροπή ακολούθησε ενεργά μια πολιτική προσαρμογής της προσφοράς στη ζήτηση, διατηρήσεως της σταθερότητας των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων, τόσο ενδοκοινοτικών όσο και εξωκοινοτικών, και στηρίξεως των τιμών, με σκοπό να επιτρέψει τις αναγκαίες αναδιαρθρώσεις, που συνίσταντο σε μειώσεις παραγωγικού δυναμικού, διασφαλίζοντας την επιβίωση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι η προσφορά ήταν κατά πολύ μεγαλύτερη από τη ζήτηση, η Επιτροπή αναγκάστηκε να διαχειριστεί την ανεπάρκεια παραγγελιών με την επιβολή ποσοτώσεων, στη βάση των αρχών του «burden-sharing» και της «equality of sacrifice», οι οποίες αποτελούσαν την έκφραση μιας ορισμένης αλληλεγγύης μεταξύ των επιχειρήσεων έναντι της κρίσεως και θεωρούνταν ότι θα ευνοούσαν τις διαρθρωτικές προσαρμογές κατά τρόπο οργανωμένο.

- 492 Η πολιτική αυτή τέθηκε σε εφαρμογή σε στενή συνεργασία με τη βιομηχανία, ειδικότερα δε μέσω της Eurofer, είτε μέσω εθελοντικών αναλήψεων δεσμεύσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων έναντι της Επιτροπής, που χαρακτηρίσαν τα έτη 1987 έως 1980, είτε μέσω του καθεστώτος των ποσοτώσεων «I» και «i» και των συμφωνιών Eurofer των ετών 1980 έως 1988.
- 493 Με την ευκαιρία αυτή, οι επιχειρήσεις ανέπτυξαν, με τη στήριξη και εν πάση περιπτώσει εν γνώσει της ΓΔ III, πρακτικές από πολλές απόψεις ανάλογες προς ορισμένες από εκείνες που τους προσάπτονται με την Απόφαση. Προέβησαν, μεταξύ άλλων, στην επιτήρηση των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων, των οποίων η διατήρηση, που συνεπαγόταν τη διαίρεση των αγορών σύμφωνα με εθνικές γραμμές, είχε εξάλλου ρητώς καθιερωθεί, μέχρι το 1986, με το άρθρο 15 Β της Αποφάσεως 234/84. Οι επιχειρήσεις οργάνωσαν επίσης μηχανισμούς εντοπισμού και προλήψεως των συμπεριφορών που προκαλούσαν διαταραχές, με την επιτήρηση των παραγγελιών και των παραδόσεων, καθώς και συστήματα προσαρμογής της προσφοράς στη ζήτηση και στηρίξεως των τιμών.
- 494 Η Επιτροπή οδηγήθηκε έτσι να επιτρέψει, να υποστηρίξει ή να ενθαρρύνει συμπεριφορές που ήσαν φαινομενικά αντίθετες προς τους συνήθεις κανόνες λειτουργίας της κοινής αγοράς, τους οποίους η Συνθήκη δανείζεται από την αρχή της οικονομίας της αγοράς (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1980, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78 και 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 και 85/79, Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 489, σκέψη 80), και οι οποίες ήταν συνελπώς δυνατόν να εμπίπτουν στην απαγόρευση των συμπράξεων του άρθρου 65 της Συνθήκης. Έτσι, σε μια δεδομένη στιγμή που η Επιτροπή επιθυμούσε την εναρμόνιση και τη γενική αύξηση των τιμών στην Κοινότητα, δεν προέβαλε καμία αντίρρηση στην έκκληση των εκπροσώπων της γαλλικής χαλυβουργικής βιομηχανίας για τη σύναψη συμφωνίας καθορισμού τιμών στη γαλλική αγορά (βλ. τα προαναφερθέντα πρακτικά της συσκέψεως μεταξύ του μέλους της Επιτροπής κ. Narjes και των εκπροσώπων της Eurofer της 16ης Μαΐου 1986). Από ορισμένα επίσημα έγγραφα (βλ., για παράδειγμα, την απόφαση 1831/81/EKAX της Επιτροπής, της 24ης Ιουνίου 1981, περί εισαγωγής συστήματος επιτηρήσεως και νέου συστήματος ποσοτώσεων της παραγωγής ορισμένων προϊόντων για τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβος, ΕΕ L 180, σ. 1, και τα προαναφερθέντα πρακτικά της συσκέψεως μεταξύ του κ. Narjes και της Eurofer της 10ης Μαρτίου 1986) προκύπτει επίσης ότι η Επιτροπή ευνοούσε ανοικτά ορισμένους «ιδιωτικούς διακανονισμούς», «συνεννοήσεις», «εσωτερικές συμφωνίες» και «εθελοντικά συστήματα» που εφαρμόζαν οι επιχειρήσεις.

- 495 Κατά την περίοδο εκείνη, η Επιτροπή θεωρούσε ως φαίνεται ότι οι εν λόγω συμφωνίες, πρακτικές και τα ως άνω ιδιωτικά συστήματα δεν ενέπιπταν στην απαγόρευση του άρθρου 65 της Συνθήκης, στον βαθμό που αποτελούσαν απλώς μέτρα εκτελέσεως ή συνοδευτικά μέτρα τα οποία λάμβαναν οι επιχειρήσεις σε συμφωνία με τη γενική πολιτική της. Η σχετική θεωρία της Επιτροπής παρατίθεται ήδη στην προπαρατεθείσα επιστολή των κ.κ. Davignon και Andriessen προς τον πρόεδρο της Eurofer της 17ης Ιανουαρίου 1983 (σκέψη 10 ανωτέρω). Το πλέον έκδηλο παράδειγμα της θεωρίας αυτής αποτελεί το σύστημα των συμπληρωματικών ποσοτώσεων «I» και «i», στο πλαίσιο των συμφωνιών Eurofer.
- 496 Το σημείο VIII.13 της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα επιβεβαιώνει ότι υφίσταται, κατά την Επιτροπή, μια «θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στις συμφωνίες μεταξύ εταιριών που συνάπτονται μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και αποσκοπούν, κυρίως, να καταστήσουν περισσότερο αποτελεσματικά τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή και ευκολότερη την εποπτεία τους, αφενός, και, αφετέρου, στις συμφωνίες που συνάπτονται με πρωτοβουλία των ίδιων των εταιριών χωρίς να ζητηθεί η γνώμη της Επιτροπής (η οποία απλώς ενημερώθηκε ανεπίσημα) και οι οποίες αποσκοπούσαν όχι στην ενίσχυση των υπάρχοντων περιορισμών αλλά στη δημιουργία νέων με πρόσθετες οικονομικές συνέπειες».
- 497 Ομοίως, η Επιτροπή αναφέρει, στο σημείο 309 της Αποφάσεως, ότι «το γεγονός ότι με τις ενέργειες της Κοινότητας ο ανταγωνισμός είχε περιορισθεί από ορισμένες απόψεις δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επιβάλουν επιπρόσθετους περιορισμούς ή να περιορίσουν τον ανταγωνισμό από άλλες απόψεις. Υπό παρόμοιες συνθήκες, οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις τους δεν πρέπει να προβούν σε καμία ενέργεια για περαιτέρω περιορισμό του ανταγωνισμού».
- 498 Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι η μόνη συνδεόμενη με τις δραστηριότητες της επιτροπής δοκών παράβαση που προσάπτεται στην προσφεύγουσα με επαρκή ακρίβεια, για την περίοδο προ της 1ης Ιουλίου 1988, συνίσταται στη συμφωνία που συνήφθη κατά τη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε σε απροσδιόριστη ημερομηνία, πριν από τις 2 Φεβρουαρίου 1988, στην οποία αναφέρεται το σημείο 224 της Αποφάσεως. Προκύπτει πράγματι από την Απόφαση ότι οι λοιπές συμφωνίες στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών που αφορούσαν τον καθορισμό των τιμών, την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων, τη μεθοδολογία Traverso και τη γαλλική αγορά είναι μεταγενέστερες της 30ής Ιουνίου 1988. Ομοίως, από την Απόφαση προκύπτει ότι οι παραβάσεις που συνδέονται με τον έλεγχο των παραγγελιών και

των παραδόσεων και την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της Walzstahl-Vereinigung αφορούν την περίοδο μετά τις 30 Ιουνίου 1988, δεδομένου ότι, ιδίως, ο έλεγχος των παραδόσεων άρχισε μόλις στις 18 Οκτωβρίου 1988 (σημείο 41 της Αποφάσεως) και ότι όλες οι αποδείξεις που προβάλλει η Επιτροπή για να αποδείξει το αντικείμενο και το αποτέλεσμα των ανταλλαγών πληροφοριών είναι μεταγενέστερες της 30ής Ιουνίου 1988 (βλ. σημεία 49 έως 60 και παράρτημα Ι της Αποφάσεως).

- 499 Όσον αφορά συνεπώς μόνο την προγενέστερη της 2ας Φεβρουαρίου 1988 συμφωνία καθορισμού τιμών, την οποία αναφέρει το σημείο 224 της Αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ήδη τη νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η απαγόρευση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης είναι αυστηρή και χαρακτηρίζει το σύστημα που θεσπίζει η Συνθήκη (προπαρατεθείσα γνωμοδότηση 1/61, Rec. 1961, σ. 519). Όποιο και αν είναι το εύρος των άρθρων 46 έως 48, 58 ή 61 της Συνθήκης, οι διατάξεις αυτές δεν επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να συνάπτουν συμφωνίες καθορισμού τιμών απαγορευόμενες από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της ίδιας Συνθήκης ούτε επιτρέπουν στην Επιτροπή να ενθαρρύνει ή να ανέχεται τέτοιες συμφωνίες.
- 500 Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε στο Πρωτοδικείο στοιχεία από τα οποία να μπορεί να αποδειχθεί άμεση σχέση μεταξύ της επίμαχης συμφωνίας και των μέτρων που έλαβε η Επιτροπή σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης κατά την περίοδο κρίσεως.
- 501 Επομένως, η συμπεριφορά της Επιτροπής κατά την περίοδο έκδηλης κρίσεως δεν μπορεί να επηρεάσει τον χαρακτηρισμό ως παραβάσεως, από την άποψη των διατάξεων του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, της προγενέστερης της 2ας Φεβρουαρίου 1988 συμφωνίας καθορισμού τιμών, που αναφέρεται στο σημείο 224 της Αποφάσεως.
- 502 Πρέπει ωστόσο να προστεθεί ότι, παρά την προαναφερθείσα επιστολή των Davignon και Andriessen προς την Eurofer της 17ης Ιανουαρίου 1983, η πρακτική της Επιτροπής κατά την περίοδο έκδηλης κρίσεως ήταν τέτοια ώστε δεν ήταν εύκολο να καθοριστεί τι θεωρούσε τότε η Επιτροπή ότι αποτελούσε το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 65 της Συνθήκης. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή, στο σημείο 311 της Αποφάσεως, ανέφερε ότι «λόγω των πιθανών παρανοήσεων όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 65 κατά τη διάρκεια περιόδου έκδηλης κρίσης και τη λει-

τουργία του συστήματος ποσοτώσεων (...) αποφάσισε να μην επιβάλει στις εταιρίες πρόστιμα για τη συμπεριφορά τους μέχρι τις 30 Ιουνίου 1988».

Επί της εξακολούθησής, μετά την περίοδο έκδηλης κρίσεως, των παρανοήσεων σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης

503 Το Πρωτοδικείο τονίζει κατ' αρχάς ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι παρέμενε ενδεχομένως, μετά το πέρας της περιόδου έκδηλης κρίσεως, ορισμένη αμφιβολία όσον αφορά το πρακτικό περιεχόμενο του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ή ως προς τη σχετική άποψη της Επιτροπής, λαμβανομένης υπόψη της διαφορούμενης συμπεριφοράς της μέχρι τις 30 Ιουνίου 1988, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να επηρεάσει τον χαρακτηρισμό ως παραβάσεων των συμπεριφορών που προσάπτονται στην προφεύγουσα όσον αφορά την περίοδο μετά την ημερομηνία αυτή.

504 Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, μετά το πέρας της περιόδου έκδηλης κρίσεως, η προφεύγουσα δεν μπορούσε να έχει σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμπεριφορά της Επιτροπής έναντι της εφαρμογής του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ούτε όσον αφορά το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής σε σχέση με τις παραβάσεις που της προσάπτονται.

505 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή αντιλήφθηκε, προς τα μέσα της δεκαετίας του '80, ότι το καθεστώς των ποσοτώσεων και τα συνοδευτικά μέτρα του καθεστώτος αυτού, αντί να ευνοούν τις διαρθρωτικές προσαρμογές που κρίνονταν απαραίτητες για τη μόνιμη εξυγίανση του τομέα, είχαν θέσει τις επιχειρήσεις σε ένα είδος προστατευομένης καταστάσεως (βλ., επί των ζητημάτων αυτών, την «έκθεση των τριών σοφών», σκέψη 24 ανωτέρω). Η Επιτροπή κατέληξε τότε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα των ποσοτώσεων, όπως είχε εφαρμοστεί από το 1980, απέτυχε και αποφάσισε να σχεδιάσει, για μια περίοδο δύο ή τριών ετών, την επιστροφή σε ένα καθεστώς κανονικού ανταγωνισμού σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης. Η Επιτροπή προεξοφλούσε, πράγματι, ότι με τις δυνάμεις της αγοράς θα μπορούσε να επιτευχθεί αυτό που δεν μπόρεσε να επιτευχθεί με τα παρεμβατικά μέτρα, καθόσον η

αποκατάσταση των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού έπρεπε κάτ' ανάγκη, σ' έναν τομέα χαρακτηριζόμενο από διαρθρωτικά πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας, να έχει ως αποτέλεσμα, σχετικά βραχυπρόθεσμα, την εξαφάνιση των λιγότερο αποδοτικών μονάδων (σκέψεις 27 και 28 ανωτέρω).

506 Η Επιτροπή είχε δικαίωμα να θέσει τέρμα στο καθεστώς έκδηλης κρίσεως, εφόσον πληρούνταν οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 58, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, οι συνήθεις κανόνες λειτουργίας της κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα, τους οποίους η Συνθήκη «δανείζεται από τις αρχές της οικονομίας της αγοράς» (προπαρατεθείσα απόφαση Valsabbia κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 80), τέθηκαν αυτόματα εκ νέου σε ισχύ μετά το πέρας του καθεστώτος αυτού.

507 Το Πρωτοδικείο θεωρεί επιπλέον ότι η εν λόγω αλλαγή πολιτικής της Επιτροπής γνωστοποιήθηκε σαφώς στους ενδιαφερομένους και συνοδεύθηκε από κατάλληλα μεταβατικά μέτρα.

508 Η κατάργηση του καθεστώτος ποσοτώσεων αναγγέλθηκε δημόσια πολλά έτη πριν από την πραγματοποίησή της, ήτοι από το 1985. Η εν λόγω κατάργηση εκτίθεται σαφώς σε διάφορα επίσημα έγγραφα που χρονολογούνται από το 1985 έως το 1988 και γνωστοποιήθηκε επιπλέον ειδικώς στους ενδιαφερομένους κύκλους, ιδίως στο πλαίσιο των συσκέψεων Επιτροπής/Eurofer (βλ. σκέψεις 17 επ. ανωτέρω).

509 Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις γνώριζαν, ήδη από τον Σεπτέμβριο του 1985 αν όχι νωρίτερα, ότι είχαν εισέλθει σ' ένα μεταβατικό καθεστώς. Η Επιτροπή δέχθηκε έτσι να παρατείνει επί πολλά έτη το καθεστώς των ποσοτώσεων, προκειμένου να επιτρέψει στη βιομηχανία να προσαρμοστεί προοδευτικά στην επιστροφή στις συνθήκες του κανονικού ανταγωνισμού. Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, καταρτίστηκε μια μελέτη από μια ομάδα τριών «σοφών», η οποία επιβεβαίωσε τις απόψεις της και την κατάσταση τύφλωσης των βιομηχάνων όσον αφορά τη σοβαρότητα της κρίσεως και το πόσο ήταν αναγκαίο γι' αυτούς να προσαρμοστούν στον διεθνή ανταγωνισμό. Ακόμη και το 1988 η Επιτροπή προετίθετο να παρατείνει το καθεστώς αυτό μέχρι το τέλος του 1990, υπό τον όρο ότι οι βιομήχανοι θα αναλάμβαναν έναντι αυτής δεσμεύσεις για το κλείσιμο τουλάχιστον του 75 % των πλεονασμάτων που είχε υπολο-

γίσει. Τέλος, ακόμη και μετά την επιστροφή στο καθεστώς κανονικού ανταγωνισμού, η Επιτροπή έλαβε διάφορα μέτρα προσωρίζόμενα να συνοδεύσουν τη μετάβαση, ιδίως δε το σύστημα επιτηρήσεως που θεσπίστηκε, μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1988 και της 30ής Ιουνίου 1990, με την απόφαση 2448/88. Δεν είναι δυνατόν επομένως να υποστηριχθεί, όπως το πράττουν ορισμένες προσφεύγουσες, ότι η Επιτροπή έθεσε εσφαλμένα τις επιχειρήσεις σε μια κατάσταση η οποία ήταν αδύνατον να αντιμετωπιστεί, εγκαταλείποντάς τες αφνίδια και χωρίς καμία προετοιμασία στην ελεύθερη λειτουργία της αγοράς.

- 510 Το Πρωτοδικείο τονίζει εξάλλου ότι η Eurofer εξέταζε τα μέσα για να αντιμετωπίσει τη νέα πολιτική της Επιτροπής, όπως αυτό προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 16ης Μαΐου 1986, αποσπάσματα των οποίων παρατέθηκαν στη σκέψη 20 ανωτέρω.
- 511 Επιπλέον, ελεστήθη επανειλημμένως η προσοχή των επιχειρήσεων στην αναγκαία τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης, ειδικότερα δε στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου της 65. Τους έγιναν σαφέστατες επισημάνσεις, ιδίως με την ευκαιρία του ανακοινωθέντος Τύπου της 4ης Μαΐου 1988 και κατά τη διοικητική διαδικασία στην υπόθεση του ανοξειδωτού χάλυβα. Περαιτέρω, κατόπιν ρητής αιτήσεως των υπαλλήλων της Επιτροπής, έγινε επισήμως μνεία σχετικών δηλώσεων ή προειδοποιήσεων στα πρακτικά ορισμένων συσκέψεων μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και της βιομηχανίας (βλ. σκέψεις 531 και 532 κατωτέρω).
- 512 Πρέπει να τονιστεί περαιτέρω ότι, όπως διαπίστωσε μόλις ανωτέρω το Πρωτοδικείο, η παρούσα υπόθεση αφορά συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές με αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών, την κατανομή των αγορών και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, κατανεμημένων ανά χώρα και ανά επιχείρηση, ανταλλαγή που είχε ως σκοπό τον συντονισμό των εμπορικών δραστηριοτήτων τους και τον εληρρασμό των εμπορικών ρευμάτων μετά το πέρας της περιόδου κρίσεως. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να έχουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς το αν οι συμπεριφορές αυτές συνιστούσαν παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 513 Το Πρωτοδικείο θεωρεί επίσης ότι ουδόλως ήταν αναγκαίο για την Επιτροπή να «ευθυγραμμίσει» τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚΑΧ με εκείνους της Συνθήκης ΕΚ για να μπορέσει να διαπιστώσει σαφείς παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, οπότε τα επιχειρήματα των προσφευγουσών που

στηρίζονται στον προβληματισμό που ξεκίνησε η Επιτροπή σχετικά με το μέλλον της Συνθήκης ΕΚΑΧ από το 1990 είναι αλυσιτελή.

- 514 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να επικαλούνται υποτιθέμενες παρανοήσεις σχετικά με την εφαρμογή ή το περιεχόμενο του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης μετά το πέρας του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως.

Επί της εμπλοκής της ΓΔ ΙΙΙ στις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν μετά το πέρας του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως

- 515 Προκειμένου να εξετάσει ειδικότερα αυτήν την πτυχή της προσφυγής, το Πρωτοδικείο, με διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1997, διέταξε την προσκόμιση των σημειωμάτων, υπομνημάτων ή πρακτικών που συντάχθηκαν από τους υπαλλήλους της ΓΔ ΙΙΙ και είχαν σχέση με τις συσκέψεις τους με τους εκπροσώπους της χαλυβουργικής βιομηχανίας κατά την περίοδο εφαρμογής του συστήματος επιτηρήσεως που θεσπίστηκε με την απόφαση 2448/88. Το Πρωτοδικείο εξέτασε επίσης ως μάρτυρες τους Ορτύν, Vanderseyren και Kutscher, σχετικά με τις επαφές που είχε η ΓΔ ΙΙΙ με τη χαλυβουργική βιομηχανία κατά την περίοδο της παραβάσεως που ελήφθη υπόψη στην Απόφαση για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου.

- 516 Ούτε από τα έγγραφα της δικογραφίας που κατέθεσαν στο Πρωτοδικείο οι διάδικοι ούτε από τα αποδεικτικά μέσα και τα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας που το Πρωτοδικείο διέταξε δεν κατέστη δυνατόν να αποδειχθεί ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε τις παραβάσεις του άρθρου 65 της Συνθήκης που καταλογίζονται στην προσφεύγουσα ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι τις είχε παροτρύνει, ενθαρρύνει ή ανεχθεί.

- 517 Ειδικότερα, από κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή γνώριζε τις συμφωνίες και τις εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών-στόχων και κατανομής των αγορών που προβάλλει η Απόφαση ούτε τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριακών στοιχείων που υπερέβαιναν εκείνα τα οποία η ίδια οργάνωνε στο

πλαίσιο των συσκέψεων προετοιμασίας των προγραμμάτων προβλέψεων και, ειδικότερα, το σύστημα ελέγχου των παραγγελιών και των παραδόσεων που περιγράφεται στα σημεία 39 έως 60 και 263 έως 272 της Αποφάσεως ή το σύστημα ανταλλαγής ατομικών στατιστικών που οργανώθηκε μέσω της Eurofer και περιγράφεται στα σημεία 143 και 144 της Αποφάσεως.

518 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, κατά τη 1255η σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο στις 24 Ιουνίου 1988 (βλ. το παράρτημα 3 του υπομνήματος αντικρούσεως στην υπόθεση Τ-151/94), το Συμβούλιο:

— σημείωσε ότι η Επιτροπή προετίθετο να θέσει τέρμα στο καθεστώς των ποσοτώσεων για το σύνολο των χαλυβουργικών προϊόντων στις 30 Ιουνίου 1988:

— συνέστησε ορισμένα μέτρα για να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν ευκολότερα σε ενδεχόμενες μεταβολές της ζήτησεως, ήτοι: τη συλλογή μηνιαίων στατιστικών σχετικά με την παραγωγή και τις παραδόσεις βάσει του άρθρου 47 της Συνθήκης· την τακτική παρακολούθηση, στο πλαίσιο των προγραμμάτων προβλέψεων του άρθρου 46 της Συνθήκης, της εξελίξεως των αγορών και την τακτική διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις της αγοράς·

— τόνισε, με την ίδια ευκαιρία, ότι κανένας δεν έπρεπε να χρησιμοποιήσει το σύστημα επιτηρήσεως για να καταστρατηγήσει το άρθρο 65 της Συνθήκης.

519 Η Επιτροπή έθεσε συνεπώς σε εφαρμογή ένα μηχανισμό επιτηρήσεως της αγοράς, σε συνεργασία με την Eurofer, βάσει της αποφάσεως 2448/88.

520 Είναι αληθές ότι, στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επιδίωκε ένα γενικό σκοπό διατηρήσεως της ισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησεως και, κατά

συνέπεια, σταθερότητας του γενικού επιπέδου τιμών, σκοπό ο οποίος θα επέτρεπε στις χαλυβουργικές επιχειρήσεις να αρχίσουν εκ νέου να πραγματοποιούν κέρδη (βλ., για παράδειγμα, το εσωτερικό σημείωμα της ΓΔ ΙΙΙ της 24ης Οκτωβρίου 1988 σχετικά με τη σύσκεψη με τους εκπροσώπους της βιομηχανίας της 27ης Οκτωβρίου 1988, το υπόμνημα της ΓΔ ΙΙΙ της 10ης Μαΐου 1989 σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Απριλίου 1989, το υπόμνημα της ΓΔ ΙΙΙ της 28ης Οκτωβρίου 1989 σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 26ης Οκτωβρίου 1989 και το εσωτερικό σημείωμα της ΓΔ ΙΙΙ της 8ης Νοεμβρίου 1989 σχετικά με μια σύσκεψη με τους παραγωγούς της 7ης Νοεμβρίου 1989).

- 521 Η Επιτροπή ευνοούσε συνεπώς τις σχετικές με την αγορά διαβουλεύσεις με τους παραγωγούς, με σκοπό να λαμβάνει απευθείας πληροφορίες για τις τάσεις της αγοράς και να δημιουργεί έτσι μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία (βλ. το προαναφερθέν εσωτερικό σημείωμα της ΓΔ ΙΙΙ της 24ης Οκτωβρίου 1988), ούτως ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή των επιχειρήσεων σε ενδεχόμενες μεταβολές της ζήτησης.
- 522 Αυτές οι διευρυμένες και λεπτομερείς ανταλλαγές πληροφοριών, στις οποίες εμπλέκονταν οι υπεύθυνοι των πωλήσεων των επιχειρήσεων οι οποίοι κρίνονταν ότι είχαν περισσότερη επαφή με την εμπορική πραγματικότητα (βλ. το προαναφερθέν εσωτερικό σημείωμα της 24ης Οκτωβρίου 1988), αφορούσαν ιδίως τις παραμέτρους της προσφοράς και της ζήτησης, καθώς και το επίπεδο και την παρελθούσα και μέλλουσα εξέλιξη των τιμών των διαφόρων χαλυβουργικών προϊόντων στις επί μέρους εθνικές αγορές. Η Επιτροπή απευθυνόταν επίσης τακτικά στη μετριοπάθεια και στην αυτοπειθαρχία των παραγωγών, παροτρύνοντάς τους για παράδειγμα να περιορίσουν την προσφορά σε περίπτωση δυσμενούς εξέλιξης της συγκυρίας.
- 523 Ωστόσο, όπως αποδεικνύεται από την ανάλυση που ακολουθεί, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν αναφέρει ότι η Επιτροπή ενθάρρυνε ή ανέχθηκε, με την ευκαιρία αυτή, τις διάφορες συμπεριφορές συμπαϊγνίας τις οποίες η Απόφαση προσάπτει στην προσφεύγουσα.

— Συμφωνίες καθορισμού τιμών

- 524 'Όσον αφορά κατ' αρχάς τις συμφωνίες καθορισμού τιμών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ήδη ότι δεν επρόκειτο στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, για απλές ανταλλαγές πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με «προβλέψεις» τιμών, αλλά πράγματι για συμφωνίες που αφορούσαν τον καθορισμό των τιμών. Από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή γνώριζε τις συμφωνίες αυτές.
- 525 Είναι αληθές ότι πολλά έγγραφα που αφορούν τις συσκέψεις μεταξύ της βιομηχανίας και της ΓΔ ΙΙΙ κάνουν λόγο για προβλέψεις στον τομέα των τιμών.
- 526 Ομοίως αληθεύει ότι από το σύνολο των εγγράφων που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου προκύπτει, a posteriori, ότι ορισμένα από τα στοιχεία που παρασχέθηκαν στη ΓΔ ΙΙΙ σχετικά με τις μελλοντικές τιμές των δοκών προέκυπταν από τις συμφωνίες που είχαν συναφθεί στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών (βλ., μεταξύ άλλων, τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών της 18ης Οκτωβρίου 1988, της 10ης Ιανουαρίου, της 19ης Απριλίου, της 6ης Ιουνίου και της 11ης Ιουλίου 1989, σε συσχετισμό με τα πρακτικά και τις speaking notes που αφορούσαν τις συσκέψεις διαβουλεύσεων της 27ης Οκτωβρίου 1988, της 26ης Ιανουαρίου, της 27ης Απριλίου και της 27ης Ιουλίου 1989).
- 527 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ωστόσο ότι, κατά την περίοδο εκείνη, οι υπάλληλοι της ΓΔ ΙΙΙ δεν ήταν σε θέση να διακρίνουν ότι, μεταξύ των πολυάριθμων στοιχείων που τους παρείχε η Eurofer σχετικά, ιδίως, με τη γενική κατάσταση της αγοράς, τα αποθέματα, τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, καθώς και τις τάσεις της ζήτησεως, τα σχετικά με τις τιμές στοιχεία προέκυπταν από συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων.
- 528 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, παρά τον μεγάλο αριθμό συσκέψεων και επαφών μεταξύ των επιχειρήσεων και της ΓΔ ΙΙΙ, καμία από τις προσφεύγουσες δεν υποστήριξε ότι είχε πληροφορήσει τη ΓΔ ΙΙΙ, έστω ανεπίσημα, σχετικά με τη συμμετοχή της στις συμπεριφορές τις οποίες η Απόφαση χαρακτηρίζει παραβάσεις. Ομοίως, κανένα από τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών δεν κοινοποιήθηκε στη ΓΔ ΙΙΙ, μολονότι οι επιχειρήσεις έπρεπε να γνωρίζουν ωστόσο ότι

η ΓΔ ΙΙΙ θα εκτιμούσε πολύ τα λεπτομερή στοιχεία που περιείχοντο στα πρακτικά αυτά.

- 529 Από τα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως δε από τις speaking notes σχετικά με τις συσκέψεις μεταξύ της Επιτροπής και της βιομηχανίας, καθώς και από τα αποδεικτικά μέσα και τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που διέταξε το Πρωτοδικείο, προκύπτει, το πολύ, ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε ότι οι επιχειρήσεις μέλη της Eurofer πραγματοποιούσαν συσκέψεις, πριν από τις συσκέψεις τους με την Επιτροπή, και ότι συζητούσαν με την ευκαιρία αυτή την εξέλιξη των διαφόρων παραμέτρων της αγοράς, έως ότου καταλήξουν σε κάποια συναίνεση σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς, το δε αντικείμενο της συναίνεσεως συζητούνταν κατόπιν με τη ΓΔ ΙΙΙ.
- 530 Μολονότι είναι αληθές ότι η ΓΔ ΙΙΙ γνώριζε το ότι, στο πλαίσιο των συσκέψεων αυτών, οι επιχειρήσεις αντήλλασαν τις αντίστοιχες προβλέψεις τους όσον αφορά τις μελλοντικές τιμές, ακόμη και τις ατομικές σχετικές προθέσεις τους, όπως ρητώς το αναγνώρισε ο κ. Kutscher κατά την εξέτασή του ως μάρτυρα, ο τελευταίος αυτός εξέφρασε επίσης τη γνώμη ότι μια τέτοια ανταλλαγή απόψεων μεταξύ παραγωγών δεν ενέπιπτε στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, έστω και αν πράγματι επακολουθούσε μια γενική κίνηση των τιμών σύμφωνη προς τις ανταλλαγίσεις προβλέψεις, στον βαθμό που η ανταλλαγή αυτή απόψεων παρέμενε στο επίπεδο των διαπιστώσεων σχετικά με τη συγκυρία και δεν κατέληγε σε καμία συμφωνία ή συμπαιγνία σχετικά με την κίνηση αυτή.
- 531 Περαιτέρω, τα πρακτικά της συσκέψεως διαβουλευσεων της 26ης Ιανουαρίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 16) περιέχουν μια ρητή προειδοποίηση του κ. Kutscher, στην οποία αναφέρεται ότι, αν η Επιτροπή ανακάλυπτε την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των βιομηχάνων, όσον αφορά τις ποσότητες και τις τιμές, αντίθετη προς το άρθρο 65 της Συνθήκης, δεν θα παρέλειπε να λάβει τα κατάλληλα μέτρα. Ο κ. Kutscher, κατά την εξέτασή του ως μάρτυρα, εξήγησε ότι προέβη στη δήλωση αυτή κατόπιν της ρητής αιτήσεως του μέλους της Επιτροπής κ. Narjes, προκειμένου να επισημάνει σαφώς στους εκπροσώπους της βιομηχανίας ότι οι κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού έπρεπε να εφαρμοστούν πλήρως κατά την έξοδο από το καθεστώς των ποσοτώσεων, με αυστηρή τήρηση των διατάξεων του άρθρου 65 της Συνθήκης, και προκειμένου να αποφευχθεί η επανάληψη μιας συμπράξεως όπως εκείνη του ανοξειδωτου χάλυβα.

- 532 Ο κ. Kutscher εξέθεσε επίσης, χωρίς να αντικρουστεί επί του σημείου αυτού από τις προσφεύγουσες, ότι είχε προβεί σε τρεις ανάλογες δηλώσεις ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής ΕΚΑΧ, την 1η και την 20ή Ιουνίου 1988, καθώς και τον Οκτώβριο του 1988.
- 533 Προκύπτει επίσης από το υπόμνημα της ΓΔ ΙΙΙ σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Ιουλίου 1989 ότι ο κ. Kutscher, αναφορικά με μια αναγγελία αύξησης τιμών που του είχε φανεί ύποπτη, είχε «υπενθυμίσει την εμμονή της Επιτροπής στην απόλυτη τήρηση των περί τιμών κανόνων του άρθρου 65 της Συνθήκης». Η απάντηση του εκπροσώπου της επιτροπής δοκών, σύμφωνα με την οποία οι εμπλεκόμενες στην αύξηση αυτή επιχειρήσεις απλώς «πληροφόρησαν τους εμπόρους και τους πελάτες για τις αντίστοιχες προθέσεις τους περί αύξησης των τιμών», έδωσε την εντύπωση ότι επρόκειτο για αυτοτελή συμπεριφορά.
- 534 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι υπάλληλοι της ΓΔ ΙΙΙ γνώριζαν τις συμφωνίες και τις εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών που τους προσάπτονται με την Απόφαση ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι τις ανέχθηκαν ή τις ενθάρρυναν.

— Συμφωνίες περί της εναρμόνισης των τιμών των πρόσθετων στοιχείων

- 535 Αποδείχθηκε ήδη, στις σκέψεις 324 επ. ανωτέρω, ότι η Επιτροπή δεν γνώριζε τις πρακτικές εναρμόνισης των τιμών των πρόσθετων στοιχείων στις οποίες επιδίδονταν οι επιχειρήσεις. Η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω από το ότι η speaking note της Eurofer σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Ιουλίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 18) αναφέρει ότι «τα πρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις διαστάσεις και την ποιότητα πρόκειται πιθανώς να αυξηθούν» και ότι η πρόγνωση αυτή χρησίμευσε κατά τα φαινόμενα ως βάση για την παρατήρηση της Επιτροπής, στο σχετικό με τον χάλυβα πρόγραμμα προβλέπων του τρίτου τριμήνου του 1989 (ΕΕ 1989, C 178, σ. 2 έως 9), σύμφωνα με την οποία «δεν υπάρχουν ενδείξεις τυχόν περαιτέρω σοβαρής προς τα άνω κίνησης των τιμών [για τους βαρείς μορφοχάλυβες] κατά τους επόμενους μήνες, με εξαίρεση [τα πρόσθετα στοιχεία] που το ύψος τους γενικώς εναρμονίζεται ανά την Ευρώπη».

— Συμφωνίες κατανομής των αγορών

- 536 Από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν αποδεικνύεται ότι οι επιχειρήσεις ενθαρρύνθηκαν από την Επιτροπή να συνεννοηθούν με σκοπό τη ρύθμιση ή τη σταθεροποίηση της αγοράς, ιδίως με τη σύναψη συμφωνιών εμπιπτουσών στη μεθοδολογία Traverso ή σχετικών με τη γαλλική αγορά κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989.
- 537 Όσον αφορά τη μεθοδολογία Traverso, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή γνώριζε το σύστημα αυτό, του οποίου η αρχική εφαρμογή τον Ιούλιο του 1988 πραγματοποιήθηκε πριν από την έναρξη των συσκέψεων διαβουλεύσεων, τον Οκτώβριο του 1988.
- 538 Όσον αφορά τη συμφωνία σχετικά με τη γαλλική αγορά για το τέταρτο τρίμηνο του 1989, οι προσφεύγουσες αναφέρθηκαν ιδίως στα πρακτικά της συσκέψεως διαβουλεύσεων της 1ης Σεπτεμβρίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 32), τα οποία αναφέρουν, σχετικά με τη συζήτηση περί της καταστάσεως της γαλλικής αγοράς, ότι «απευθύνθηκε έκκληση προς τους εθνικούς παραγωγούς να επιδείξουν μετριοπάθεια προκειμένου να μην αποσταθεροποιήσουν τις λοιπές αγορές της Κοινότητας». Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι, αντίθετα προς τις speaking notes που διαβιβάζονταν για ενημέρωση στην Επιτροπή, τα εν λόγω πρακτικά αποτελούν έγγραφο μονομερώς συνταχθέν από την Eurofer, του οποίου η Επιτροπή δεν έλαβε γνώση πριν από την παρούσα διαδικασία, και ότι το εσωτερικό σημείωμα της ΓΔ ΙΙΙ σχετικά με την ίδια σύσκεψη ουδόλως αναφέρεται σε μια τέτοια έκκληση για επίδειξη μετριοπάθειας. Το Πρωτοδικείο θεωρεί επομένως ότι το εν λόγω έγγραφο στερείται αποδεικτικής δυνάμεως. Εν πάση περιπτώσει, η έκκληση για μετριοπάθεια την οποία το έγγραφο αυτό περιέχει εκφράστηκε με πολύ γενική διατύπωση, από την οποία δεν προκύπτει ότι η έκκληση αυτή στηριζόταν σε συμφωνία κατανομής της γαλλικής αγοράς.
- 539 Στον βαθμό που οι προσφεύγουσες αναφέρθηκαν, με την κοινή αγόρευσή τους, στην περιεχόμενη στα εν λόγω πρακτικά αναφορά ότι «ο πρόεδρος [της συσκέψεως] συμφώνησε ότι το πρόγραμμα προβλέπων θα έπρεπε να θεωρηθεί κατευθυντήρια γραμμή για μια εύλογη συμπεριφορά στην αγορά», το Πρωτοδικείο τονίζει ότι στο ίδιο έγγραφο γίνεται λόγος, αμέσως πριν από την εν λόγω παρατήρηση, για ένα άλλο

σχόλιο, σύμφωνα με το οποίο «ελλείπει συστήματος ποσοστώσεων, το μόνο που μπορεί να γίνει είναι έκκληση για εύλογη συμπεριφορά, χωρίς εγγύηση για το αποτέλεσμα». Το σχόλιο αυτό είναι αποκαλυπτικό για το ότι, κατά την άποψη της Επιτροπής, η εύλογη συμπεριφορά ή η αυτοπειθαρχία την οποία ανέμενε από τους βιομηχάνους αφορούσε κάθε μεμονωμένο επιχειρηματία και δεν αποτελούσε προϊόν κάποιας συνεννόησης μεταξύ παραγωγών.

540 Είναι γεγονός ότι η speaking note σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Απριλίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 17) αναφέρει, σχετικά με την κατάσταση της αγοράς των ράβδων ενισχύσεως (σ. 8), τα εξής: «Ορισμένες αλλαγές στα παραδοσιακά εμπορικά ρεύματα που πραγματοποιούνται κατόπιν των προσφορών που έγιναν από Ιταλούς παραγωγούς στη γερμανική και στη γαλλική αγορά συνιστούν σοβαρή απειλή για τη σταθερότητα των τιμών στον τομέα αυτό, λαμβανομένου υπόψη του άμεσου αποτελέσματος που έχουν οι προσφορές αυτές στο επίπεδο των τιμών. Τούτο θα μπορούσε εύκολα να έχει ως συνέπεια σοβαρές ζημίες για το χονδρόσυρμα και πρέπει συνεπώς να επιτηρείται προσεκτικά.» Ομοίως, η speaking note σχετικά με τη σύσκεψη διαβουλεύσεων της 27ης Ιουλίου 1989 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 18) αναφέρει και αυτή, μεταξύ ορισμένων «αρνητικών παραγόντων» που επηρεάζουν την εξέλιξη των τιμών στην αγορά των ελμύκων προϊόντων, την «αύξηση των αλληλοδιεισδύσεων».

541 Οι αναφορές αυτές δεν αρκούν ωστόσο για να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή συνέχιζε κατά την περίοδο εκείνη την προηγούμενη πολιτική της που αποσκοπούσε στη διατήρηση των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων ούτε ότι ενέκρινε, έστω σιωπηρώς, μια παρόμοια πολιτική ασκούμενη από τους ίδιους τους παραγωγούς. Αφενός, πράγματι, πρόκειται για μεμονωμένες, και ως εκ τούτου μη ενδεικτικές, αναφορές στις speaking notes και στα πρακτικά των πολυάριθμων συσκέψεων της περιόδου εκείνης. Αφετέρου, είναι κατ' ουσίαν περιγραφικές, απηχούν απλώς την εκτίμηση των εκπροσώπων της βιομηχανίας σχετικά με την κατάσταση της συγκυρίας και καταλήγουν, το πολύ, σε απλή σύσταση για «προσεκτική επιτήρηση», χωρίς να εξετάζεται μάλιστα καμία δράση στην αγορά σε απάντηση στην «απειλή» για την οποία γίνεται λόγος.

— Ανταλλαγές πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις

- 542 Από τη δικογραφία προκύπτει όχι μόνον ότι η Επιτροπή δε γνώριζε την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις που πραγματοποιούσε η επιτροπή δοκών, αλλά και ότι η Eurofer απέκρυψε εν γνώσει της, τόσο από τη ΓΔ ΙΙΙ όσο και από τη ΓΔ ΙV, την ύπαρξη συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούσαν εξατομικευμένα στοιχεία.
- 543 Πρέπει να τονιστεί, συναφώς, ότι, κατά τη σύσκεψη περιορισμένης συνθέσεως μεταξύ των εκπροσώπων της ΓΔ ΙΙΙ και των εκπροσώπων της βιομηχανίας, της 21ης Μαρτίου 1989 (βλ. τα πρακτικά της συσκέψεως αυτής, προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 3, έγγραφο 24), ο κ. von Hülsen, γενικός διευθυντής της Eurofer, ενημέρωσε τη ΓΔ ΙΙΙ σχετικά με την οργάνωση, στο πλαίσιο της ενώσεως αυτής, ενός συστήματος ταχέων στατιστικών ερευνών που αφορούσαν ομαδοποιημένα μηνιαία στοιχεία σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις, αλλά όχι σχετικά με την εφαρμογή του ελέγχου των παραγγελιών και των παραδόσεων, του οποίου τα πρώτα αποτελέσματα είχαν ωστόσο συζητηθεί για πρώτη φορά μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής δοκών της 9ης Φεβρουαρίου 1989.
- 544 Ο κ. Vanderseypen, εξετασθείς ως μάρτυρας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επιβεβαίωσε ότι οι εν λόγω ταχείες στατιστικές, που ομαδοποιούνταν στο επίπεδο των επιχειρήσεων, κατανέμονταν ανά προϊόν και εθνική αγορά προορισμού, οπότε καμία επιχείρηση δεν μπορούσε να υπολογίσει το μερίδιο αγοράς των ανταγωνιστών της. Διευκρίνισε ότι η Επιτροπή ουδέποτε έλαβε από την Eurofer αριθμητικά στοιχεία κατανεμημένα ανά επιχείρηση και ότι δεν γνώριζε την κυκλοφορία τέτοιων αριθμητικών στοιχείων στο πλαίσιο της Eurofer.
- 545 Από τα έγγραφα που απαριθμούνται στα παραρτήματα 1 και 2 της Αποφάσεως προκύπτει όμως ότι, τόσο στο πλαίσιο του ελέγχου που περιγράφεται στα σημεία 39 έως 60 της Αποφάσεως όσο και στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών μέσω της Eurofer που περιγράφεται στα σημεία 143 έως 146 της Αποφάσεως, ανηλλάγησαν εξατομικευμένες στατιστικές ανά επιχείρηση και ανά εθνική αγορά για τις παραγγελίες και τις παραδόσεις, μεταξύ άλλων, των επιχειρήσεων Peine-Salzigitter, Thyssen, Usinor Sacilor, Cockerill Sambre, ARBED, British Steel και Ensidesa.

546 Με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 1990 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 4, έγγραφο 1), ο κ. Temple Lang, διευθυντής της ΓΔ IV, αναφέρθηκε, εξάλλου, στο γενικό πρόβλημα της συλλογής και της ανταλλαγής πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων στο πλαίσιο της Eurofer. Υπενθύμισε ότι, κατά τη συνεδρίαση της στατιστικής επιτροπής χάλυβα της 11ης Ιουνίου 1990, «η Επιτροπή θεώρησε αναγκαίο, καθόσον δεν ήταν συνήθης ο τρόπος αυτός συλλογής στοιχείων, να επισημάνει στα μέλη της Επιτροπής και ειδικότερα στον εκπρόσωπο της Eurofer την εφαρμογή του άρθρου 65 της Συνθήκης». Υπενθύμισε επίσης «τη θέση της Επιτροπής σχετικά με το ζήτημα της από κοινού κατάρτισης στατιστικών και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων ή μέσω τρίτου οργανισμού», τονίζοντας τη διαφορά «μεταξύ μιας συμφωνίας για τη συλλογή γενικών και μη επίκαιρων στατιστικών στοιχείων, αφενός, και, αφετέρου, της συλλογής επίκαιρων και λεπτομερών στατιστικών στις οποίες δεν θα μπορούσαν διαφορετικά να έχουν πρόσβαση οι ανταγωνιστές». Πρόσθεσε ότι τα μέλη της Επιτροπής είχαν ήδη ενημερωθεί κατά τη συνεδρίαση της 7ης Ιουλίου 1989, με την αποστολή αντιγράφου της ανακοινώσεως του 1968. Ζήτησε συνεπώς από τον γενικό διευθυντή της Eurofer μια σειρά πληροφοριών, «για να μπορέσει να εξακριβώσει αν οι δραστηριότητές της στον τομέα της από κοινού καταρτίσεως στατιστικών [μπορούσαν] να επηρεάσουν τον πραγματικό ανταγωνισμό», και ιδίως την «περιγραφή της μεθόδου συλλογής και κατανομής των στατιστικών στοιχείων στο πλαίσιο της ενώσεώς του».

547 Από την απάντηση του γενικού διευθυντή της Eurofer, της 24ης Ιουλίου 1990 (προσφυγή στην υπόθεση T-151/94, παράρτημα 4, έγγραφο 1), προκύπτει ωστόσο ότι η ΓΔ IV, παρά τη ρητή αίτησή της, δεν ενημερώθηκε για τη φύση και το ακριβές εύρος των ανταλλαγών πληροφοριών — ήτοι για το ότι επρόκειτο για τα ατομικά στοιχεία των παραγγελιών και των παραδόσεων, κατανεμημένα ανά επιχείρηση και ανά χώρα — που πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο της Eurofer, καθώς και μεταξύ των μελών της επιτροπής δοκών.

548 Την ίδια περίοδο, στις 30 Ιουλίου 1990, ήτοι λιγότερο από μία εβδομάδα μετά την απάντηση της Eurofer στην αίτηση παροχής πληροφοριών της ΓΔ IV, η διοίκηση της Eurofer απέστειλε, μεταξύ άλλων στον πρόεδρο και στη γραμματεία της επιτροπής

δοκών, ένα έγγραφο τιτλοφορούμενο «Ανταλλαγή και κοινοποίηση στατιστικών στοιχείων» (έγγραφο 1681 του φακέλου της Επιτροπής), το κείμενο του οποίου παρατίθεται στο σημείο 44 της Αποφάσεως:

«Με την πρόσφατη απόφαση της Επιτροπής όσον αφορά τα πλατέα προϊόντα ανοξείδωτου χάλυβα και με ορισμένες επαφές μεταξύ της ΓΔ IV και της γενικής διοίκησης της Eurofer, επισύρθηκε η προσοχή στην ανταλλαγή ή κοινοποίηση στατιστικών στοιχείων από το γραφείο σας ή από τις γραμματείες των επιτροπών, καθώς και στη συμβατότητά τους προς το άρθρο 65 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Εν αναμονή μιας εμπειριστατωμένης νομικής εξέτασης του θέματος, αποφασίσαμε να διακόψουμε κάθε κοινοποίηση συγκεκριμένων στοιχείων για την παραγωγή, τις παραδόσεις ή τις παραγγελίες, και σας παρακαλούμε να μη συμμετέχετε σε οποιαδήποτε παρόμοια ανταλλαγή ή κοινοποίηση στοιχείων στο πλαίσιο της επιτροπής σας.

Φυσικά, το αίτημα αυτό δεν αφορά τη συλλογή μεμονωμένων στοιχείων από ένα ουδέτερο κέντρο, δηλαδή το γραφείο της Eurofer, και την κοινοποίηση συνολικών αποτελεσμάτων, χωρίς αναφορά σε μεμονωμένα στοιχεία, όπως πράττουμε συνήθως. Οι στατιστικές αυτές έχουν απόλυτα νόμιμο χαρακτήρα, επειδή έχουν προφανώς ως στόχο την παροχή γενικών πληροφοριών για τις οικονομικές εξελίξεις και τις εξελίξεις στην αγορά. Τα στοιχεία αυτά θα τηρούνται όπως προηγουμένως από εμάς, ενώ εσείς μπορείτε να πράξετε το ίδιο.»

549 Επιβάλλεται συνεπώς η διαπίστωση ότι η Eurofer εν γνώσει της απέκρυψε από την Επιτροπή, μολονότι της είχε αποσταλεί ρητή αίτηση παροχής πληροφοριών από τη ΓΔ IV, την ανταλλαγή ή την κοινοποίηση ατομικών στατιστικών στοιχείων, τις οποίες γνώριζε ότι πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο των επιτροπών προϊόντων, κυρίως δε στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, απευθύνοντας συγχρόνως παράκληση στις εν λόγω επιτροπές να απέχουν στο εξής από τέτοιες πρακτικές.

- 550 Απεδείχθη εξάλλου ότι, αφού ακολούθησαν κατ' αρχάς την αίτηση της Eurofer της 30ής Ιουλίου 1990, οι επιχειρήσεις μέλη της επιτροπής δοκών, σε συμφωνία με τη διοίκηση της Eurofer, άρχισαν εκ νέου μετά από λίγο χρόνο την ανταλλαγή εξατομικευμένων στοιχείων ανά επιχείρηση, εξαιρουμένης της British Steel η οποία αρνήθηκε να παρέχει τέτοια στοιχεία (βλ. σημεία 44 έως 46 της Αποφάσεως).

— Λοιπές συμφωνίες

- 551 Η προφεύγουσα δεν ισχυρίστηκε, και ούτε βεβαίως απέδειξε, ότι η ΓΔ III γνώριζε τις λοιπές συμφωνίες που της προσάπτει η Απόφαση, υπό την επιφύλαξη των συμφωνιών Eurofer/Skandinavia, οι οποίες εξετάστηκαν χωριστά από το Πρωτοδικείο.

— Συμπέρασμα

- 552 Από το σύνολο των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, από το 1988, οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις και η επαγγελματική ένωσή τους Eurofer παρέσχον στην Επιτροπή σχετικώς γενικά και ασαφή στοιχεία, ενώ οι ίδιες διεξήγαγαν, ως συμπλήρωμα των περιοριστικών του ανταγωνισμού συμφωνιών τους, πολύ σαφείς και λεπτομερείς συζητήσεις, εξατομικευμένες στο επίπεδο των επιχειρήσεων, των οποίων απέκριναν την ύπαρξη και το περιεχόμενο τόσο από τη ΓΔ III όσο και από τη ΓΔ IV. Οι επιχειρήσεις είχαν απόλυτη επίγνωση της διαφορετικής φύσεως των δύο αυτών κατηγοριών στοιχείων και εν γνώσει τους ενήργησαν ώστε η Επιτροπή να λάβει γνώση μόνον των μεν και όχι των δε.

- 553 Το Πρωτοδικείο θεωρεί κατά συνέπεια ότι οι επιχειρήσεις παρέβησαν τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης, ορθώνοντας ταυτοχρόνως ένα παραπέτασμα για να προστατευθούν από την προσοχή των υπαλλήλων της ΓΔ III που ήσαν αρμόδιοι για την επιτήρηση της αγοράς. Επομένως, οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να προβάλουν το

ότι οι υπάλληλοι αυτοί γνώριζαν ή έπρεπε να γνωρίζουν τις πρακτικές τους, για να απαλλαγούν από την υποχρέωση τήρησης του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 554 Εν πάση περιπτώσει, οι διατάξεις του άρθρου 65, παράγραφος 4, της Συνθήκης, που κηρύσσουν «αυτοδικαίως άκυρες» τις απαγορευόμενες από την παράγραφο 1 συμφωνίες ή αποφάσεις, έχουν αντικειμενικό περιεχόμενο και επιβάλλονται τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στην Επιτροπή, η οποία δεν μπορεί να απαλλάξει τις επιχειρήσεις από την τήρησή τους (βλ. την προπαρατεθείσα γνωμοδότηση του Δικαστηρίου 1/61). Υπό τις περιστάσεις αυτές, η διοικητική ανεκτικότητα ή χαλαρότητα δεν μπορεί να επηρεάσει τον πταισματικό χαρακτήρα μιας παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης (προπαρατεθείσες αποφάσεις Lucchini κατά Επιτροπής και Bertoli κατά Επιτροπής).
- 555 Τούτο ισχύει ιδιαίτερα όταν η εν λόγω ανεκτικότητα, ακόμη και αν υποτεθεί αποδεδειγμένη, προέρχεται από τη γενική διεύθυνση της Επιτροπής που είναι αρμόδια για τις βιομηχανικές υποθέσεις και όχι από εκείνη που είναι αρμόδια για τις υποθέσεις ανταγωνισμού. Αν οι επιχειρήσεις είχαν την παραμικρή αμφιβολία σχετικά με τη νομιμότητα των συμπεριφορών τους, θα έπρεπε να έλθουν σε επαφή με τις υπηρεσίες της ΓΔ IV για να διευκρινίσουν την κατάσταση.
- 556 Το έγγραφο του προέδρου της Eurofer προς τον κ. Davignon, της 8ης Φεβρουαρίου 1983 (σκέψη 11 ανωτέρω), δεν μπορεί προφανώς να τις απαλλάξει από την ευθύνη τους για συμπεριφορές που τοποθετούνται σε μια άλλη περίοδο και υπάγονται σε ριζικά διαφορετικό καθεστώς. Ομοίως, από το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να προκύψει εις βάρος της Επιτροπής μια έμμεση υποχρέωση άμεσης αντίδρασης στην παραμικρή υποψία σχετικά με συμπεριφορά αντίθετη προς τον ανταγωνισμό. Εν πάση περιπτώσει, το εν λόγω έγγραφο στηρίζεται στην παραδοχή ότι η Επιτροπή είχε «σχολαστικά ενημερωθεί» για «όλες τις λεπτομέρειες» των πρακτικών της Eurofer, πράγμα το οποίο δεν συνέβη στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Επί του θεμιτού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων που προσάπτονται στην προσφεύγουσα σε σχέση, ιδίως, με τα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης

- 557 Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ήδη ότι οι διατάξεις των άρθρων 46 έως 48 της Συνθήκης δεν επέτρεπαν τη σύναψη συμφωνιών και τις εναρμονισμένες πρακτικές περί των οποίων πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση (σκέψεις 317 έως 321 ανωτέρω).
- 558 Περαιτέρω, οι προσφεύγουσες αναγνώρισαν οι ίδιες, ιδίως με την κοινή αγόρευσή τους, αναφερόμενες στη γνωμοδότηση του καθηγητή Reuter, ότι, μολονότι τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή στο πλαίσιο των άρθρων αυτών σε «συνεργασία» με τους ενδιαφερομένους και με τη συμφωνία τους «συνιστούν προδήλως εναρμονισμένες πρακτικές», δεν εμπίπτουν στο άρθρο 65 της Συνθήκης στον βαθμό, αποκλειστικά και μόνο, που «η Ανωτάτη Αρχή λαμβάνει μέρος στη συνεννόηση και μάλιστα τη διευθύνει».
- 559 Ομοίως, ο καθηγητής Steindorff, στην προφορική έκθεση που ανέπτυξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση εξ ονόματος των προσφευγουσών, ανέφερε, όσον αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ επιχειρήσεων που έλαβαν χώρα κατά την προετοιμασία των συσκέψεων με την Επιτροπή, ότι οι προηγούμενες αυτές ανταλλαγές πληροφοριών δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης στον βαθμό και μόνο που εκείνος που τις διευθύνει είναι η Επιτροπή. Σύμφωνα με τον καθηγητή Steindorff, οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενεργούν καλόπιιστα και να σκέπτονται ότι, κατά τις εν λόγω ανταλλαγές, απλώς προετοιμάζουν τη συζήτηση με την Επιτροπή, η οποία ενεργεί στο πλαίσιο του άρθρου 46 της Συνθήκης.
- 560 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τούτο δεν ισχύει εν προκειμένω. Αντιθέτως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις τις οποίες αφορά η Απόφαση, όταν διαπίστωσαν ότι η Επιτροπή δεν σκόπευε πλέον να ασκήσει καμία δράση για να διατηρήσει τη σταθερότητα των παραδοσιακών εμπορικών ρευμάτων, επέλεξαν να την υποκαταστήσουν και άρχισαν να ενεργούν ως ιδιωτικό καρτέλ. Έτσι, μετά τη λήξη της ισχύος του συστήματος των ποσοτώσεων, στις 30 Ιουνίου 1988, οι εν λόγω επιχειρήσεις προσπάθησαν να αντικαταστήσουν τους δημόσιους μηχανισμούς που είχαν τεθεί σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια του καθεστώτος κρίσεως με ιδιωτικά μέτρα λαμβανόμενα από κοινού, ιδίως στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών.

- 561 Την αντίδραση αυτή ουδόλως επέβαλε και ουδόλως προκάλεσε ή προξένησε το σύστημα επιτηρήσεως και διαβουλεύσεων που θέσπισε η ΓΔ ΙΙΙ μετά τον Ιούλιο του 1988.
- 562 Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι παραβάσεις, ιδίως δε οι ανταλλαγές πληροφοριών τις οποίες προβάλλει η Απόφαση, ήσαν μυστικές και δεν υφίσταται καμία ένδειξη από την οποία να μπορεί να αποδειχθεί ότι οι αγοραστές, οι λοιποί παραγωγοί ή η Επιτροπή ήσαν σχετικώς ενήμεροι. Αντιθέτως, από τα ήδη αναλυθέντα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις φρόντισαν να αποκρύψουν από την Επιτροπή τις ενέργειές τους, φθάνοντας στο σημείο να οργανώσουν ειδική σύσκεψη των επιτροπών της Eurofer με αντικείμενο τη σύνταξη των πρακτικών των συνεδριάσεων.
- 563 Επιβάλλεται συνεπώς το συμπέρασμα ότι, κατά την έξοδο από το καθεστώς έκδηλης κρίσεως, οι παραγωγοί δοκών που αναφέρονται στην Απόφαση, ενεργούντες κατόπιν συνεννοήσεως και ενάντια στη ρητή βούληση της Επιτροπής, που εκφράστηκε ιδίως με το ανακοινωθέν Τύπου της 4ης Μαΐου 1988 σχετικά με την υπόθεση του ανοξειδώτου χάλυβα, αντικατέστησαν μυστικά τη δημόσια διαχείριση του τομέα με το δικό τους σύστημα συνολικής οργανώσεως της αγοράς, με σκοπό να εμποδίσουν ή να μετριάσουν τα αποτελέσματα της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού. Μια τέτοια συμπεριφορά απαγορεύεται από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 564 Περαιτέρω, δεν είναι λυσιτελής για την παρούσα απόφαση το ζήτημα αν οι επιχειρήσεις θα επιδίδονταν σε εναρμονισμένη πρακτική απαγορευόμενη από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης περιοριζόμενες σε γενική συζήτηση και αμοιβαία ανταλλαγή των προθέσεών τους σχετικά με τις τιμές, του είδους που περιγράφεται από τον κ. Kutscher, προκειμένου να πληροφορήσουν την Επιτροπή για τη στάση της αγοράς. Πρώτον, πράγματι, δεν ήταν αυτός ο σκοπός των επίδικων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών. Δεύτερον, η Επιτροπή δεν χαρακτήρισε με την Απόφαση αυτό το είδος των συμπεριφορών ως παράβαση. Τρίτον, στην προκειμένη περίπτωση, οι επαφές μεταξύ παραγωγών που λάμβαναν χώρα πριν από τις ανταλλαγές απόψεων με την Επιτροπή σχετικά με τις κύριες παραμέτρους και τις τάσεις της αγοράς ουδόλως συνεπάγονταν τη διάπραξη των παραβάσεων τις οποίες διαπίστωσε η Απόφαση. Τέλος, οι προφεύγουσες, στον βαθμό που δεν αποκάλυψαν τις ενέργειές τους στην Επιτροπή με κάθε ειλικρίνεια, δεν μπορούν να ζητούν να απαλλαγούν από την απαγόρευση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 565 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το σύνολο των ισχυρισμών και επιχειρημάτων των προσφευγουσών που αντλούνται από τις δραστηριότητες της ΓΔ ΙΙΙ και προβάλλονται προς στήριξη του αιτήματος για ακύρωση του άρθρου 1 της Αποφάσεως.

Ε — Επί της καταχρήσεως εξουσίας

- 566 Η προσφεύγουσα αναφέρθηκε με την προσφυγή της στις συζητήσεις της επιτροπής βιομηχανίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 1994, κατά τη διάρκεια των οποίων ορισμένα μέλη του Κοινοβουλίου εξέφρασαν υποψίες ότι η Επιτροπή επέλεξε το ύψος των προστίμων και την ημερομηνία εκδόσεως της Αποφάσεως για να επηρεάσει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων, στο πλαίσιο των εν εξελίξει τότε διαπραγματεύσεων περί των μέτρων μειώσεως του παραγωγικού δυναμικού στη χαλυβουργική βιομηχανία. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, αν οι υποψίες αυτές αποδεικνύονταν ακριβείς, θα αποδεικνυόταν ότι το ύψος του προστίμου καθορίστηκε για λόγους οι οποίοι δεν ήταν αντικειμενικοί.
- 567 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να συσχετιστεί με τον ισχυρισμό τον οποίο ορισμένες προσφεύγουσες τυπικά στηρίζουν σε κατάχρηση εξουσίας, καθόσον η Επιτροπή, αντί να ασκήσει τα καθήκοντά της βάσει της Συνθήκης, ιδίως δε βάσει του άρθρου της 58, επιχείρησε να «αναγκάσει» τους παραγωγούς να προβούν στις αναδιαρθρώσεις τις οποίες η ίδια έκρινε απαραίτητες και «τιμώρησε» την άρνησή τους επιβάλλοντας βαριά πρόστιμα με την Απόφαση, την οποία εξέδωσε την επαύριο της διακοπής των εν λόγω διαπραγματεύσεων.
- 568 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, παράλληλα με τη διοικητική διαδικασία που διεξήγαγε η ΓΔ ΙV στην παρούσα υπόθεση, η ΓΔ ΙΙΙ διεξήγαγε διαπραγματεύσεις με τη χαλυβουργική βιομηχανία, με σκοπό τη σε βάθος αναδιάρθρωσή της, η οποία θα χρηματοδοτούνταν μερικώς με κοινοτικά κεφάλαια. Οι διαπραγματεύσεις αυτές διακόπηκαν, ελλείπει συμφωνίας μεταξύ των μερών, την προηγούμενη της εκδόσεως της Αποφάσεως, ήτοι στις 15 Φεβρουαρίου 1994, κατά τη διάρκεια συσκέψεως στην οποία παρευρίσκονταν οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας και τα μέλη της Επιτροπής Bangemann και Van Miert.

- 569 Κατά πάγια νομολογία, μια απόφαση έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, κρισίμων και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι έχει εκδοθεί με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό να επιτύχει ένα στόχο διαφορετικό από αυτόν τον οποίο επικαλείται ή να περιγράψει μια διαδικασία που προβλέπεται ειδικά για την αντιμετώπιση των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-917, σκέψη 68, και της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, T-57/91, NALOO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1019, σκέψη 327).
- 570 Η δίωξη και η καταστολή των παραβάσεων στον τομέα του ανταγωνισμού συνιστούν θεμιτό σκοπό της δράσεως της Επιτροπής, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 της Συνθήκης. Εφόσον προσκομίζονται πράγματι αποδείξεις για τις παραβάσεις αυτές και αποδεικνύεται ότι τα πρόστιμα υπολογίστηκαν κατά τρόπο αντικειμενικό και αναλογικό, η απόφαση που επιβάλλει τα πρόστιμα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, μπορεί να θεωρηθεί ότι εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον υπό εξαιρετικές περιστάσεις.
- 571 Εν προκειμένω, ούτε η συνύπαρξη παράλληλων διαπραγματεύσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εκπροσώπων της βιομηχανίας σχετικά με την αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας, που άρχισαν στη δεκαετία του '80 ή ακόμη και του '70, ούτε η «σύμπτωση» της αποτυχίας των διαπραγματεύσεων αυτών με την έκδοση της Αποφάσεως και τα ερωτήματα που προκάλεσε σε ορισμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή σε δημοσιογράφους δεν συνιστούν, από μόνα τους, ένδειξη υπάρξεως καταχρήσεως εξουσίας.
- 572 Κατά τα λοιπά, το Πρωτοδικείο δεν ανακάλυψε, στον φάκελο που του διαβιβάστηκε βάσει του άρθρου 23, κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να αποδειχθεί ότι η υπό κρίση διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης χρησιμοποιήθηκε με σκοπό να αναγκάσει τη χαλυβουργική βιομηχανία να αναδιαρθρωθεί ή με σκοπό να επιβάλει κυρώσεις στη βιομηχανία λόγω του ότι δεν συνεργάστηκε σχετικώς. Εξάλλου, δεν υπάρχει κανένας λόγος που να δημιουργεί την υποψία ότι η διαδικασία δεν ακολούθησε κανονική πορεία, από τις πρώτες επιθεωρήσεις του 1991 μέχρι την έκδοση της Αποφάσεως στις 16 Φεβρουαρίου 1994, με ενδιάμεσες φάσεις την ανακοίνωση των αιτιάσεων στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις στις 6 Μαΐου 1992, την ανάλυση των απαντήσεών τους που απεστάλησαν περί τον Αύγουστο του 1992, την ακρόασή τους τον Ιανουάριο του 1993, την εσωτερική έρευνα που διεξήχθη κατόπιν

αιτήσεις των ενδιαφερομένων τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1993, την αποστολή των πρακτικών της ακροάσεως σε δύο μέρη, στις 8 Ιουλίου και στις 8 Σεπτεμβρίου 1993, και την προετοιμασία του σχεδίου της αποφάσεως, με μετάφραση στις διάφορες γλώσσες και διαβούλευση με τις διάφορες ενδιαφερόμενες υπηρεσίες. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η ημερομηνία της ακροάσεως μετατέθηκε από τον Σεπτέμβριο του 1992 στον Ιανουάριο του 1993, ήτοι τέσσερις μήνες αργότερα, κατόπιν αιτήσεως ορισμένων από τις επιχειρήσεις, για να δοθεί η δυνατότητα στους δικηγόρους τους να αφιερωθούν στην άμυνά τους στο πλαίσιο της διαδικασίας αντιντάμπινγκ που είχε κινηθεί κατά των επιχειρήσεων αυτών, κατά την περίοδο εκείνη, εκ μέρους των αμερικανικών αρχών.

- 573 Τέλος, το επιχείρημα ότι η Απόφαση δεν θα εκδιδόταν υπό τη μορφή αυτή αν οι διαπραγματεύσεις με τη χαλυβουργική βιομηχανία δεν είχαν διακοπή την προηγούμενη δεν στηρίζεται σε κανένα στοιχείο.
- 574 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα που αντλεί η προσφεύγουσα από κατάχρηση εξουσίας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του επικουρικού αιτήματος που αφορά την ακύρωση του άρθρου 4 της Αποφάσεως ή, τουλάχιστον, τη μείωση του ύψους του προστίμου

A — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 575 Το άρθρο 4 του διατακτικού της Αποφάσεως επιβάλλει στην προσφεύγουσα πρόστιμο ύψους 6 500 000 ECU για τις παραβάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 1. Τα κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη για να καθορισθεί το γενικό επίπεδο των προστίμων και το ύψος των επιμέρους προστίμων περιλαμβάνονται, αντιστοίχως, στα σημεία 298 έως 317 και 319 έως 324 της Αποφάσεως.

- 576 Σε απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή έδωσε ορισμένες εξηγήσεις όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων και προσκόμισε διάφορους πίνακες που διευκρινίζουν τον υπολογισμό αυτό για εκάστη των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων (βλ. το παράρτημα 6 της από 19 Ιανουαρίου 1998 απαντήσεώς της, την από 20 Φεβρουαρίου 1998 απάντησή της και τους πίνακες που προσκομίστηκαν στις 19 Μαρτίου 1998).
- 577 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η Επιτροπή καθόρισε το πρόστιμο με βάση ένα «βασικό ποσοστό» που αντιπροσωπεύει το 7,5 % των κοινοτικών πωλήσεων δοκών της οικείας επιχειρήσεως κατά το 1990. Το ποσοστό αυτό κατανέμεται μεταξύ των τριών ειδών παραβάσεων που περιλαμβάνονται στο σημείο 300 της Αποφάσεως, σύμφωνα με τον ακόλουθο τρόπο: καθορισμός τιμών: 3 %, εκ των οποίων 2,5 % για τις συμπράξεις σχετικά με τις βασικές τιμές και 0,5 % για τις συμπράξεις που αφορούν εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων· κατανομή των αγορών: 3 %· ανταλλαγή πληροφοριών: 1,5 %.
- 578 Η Επιτροπή στάθμισε τα ποσοστά αυτά με βάση, ιδίως, τη διάρκεια και το γεωγραφικό εύρος κάθε παραβάσεως.
- 579 Έτσι, για τη διαμόρφωση των προστίμων με βάση τη διάρκεια κάθε παραβάσεως, η Επιτροπή εφάρμοσε ένα συντελεστή που προέκυψε από τη διαίρεση του αριθμού των πραγματικών μηνών, που ελήφθησαν υπόψη ως περίοδος παραβάσεως, με τον μέγιστο αριθμό των 30 μηνών, εκτός από την περίπτωση των συμφωνιών περί εναρμόνισης των τιμών των πρόσθετων στοιχείων. Ομοίως, για τη διαμόρφωση των προστίμων με βάση το γεωγραφικό εύρος κάθε παραβάσεως, στον βαθμό που ορισμένες παραβάσεις αφορούν μία ή πολλές εθνικές αγορές, η Επιτροπή εφάρμοσε ένα ποσοστό που αντιστοιχεί στο τμήμα που αναλογεί στην ή στις εν λόγω αγορά ή αγορές στη συνολική κοινοτική φαινομενική κατανάλωση (Γερμανία: 21 %, Γαλλία: 17 %, Ηνωμένο Βασίλειο: 17 %, Ισπανία: 15 %, Ιταλία: 14%, Κάτω Χώρες: 7 %, Οικονομική Ένωση Βελγίου και Λουξεμβούργου: 6 %, Δανία: 2 %).

- 580 Εν συνεχεία εφαρμόστηκαν, ενδεχομένως, σε κάθε παράβαση ορισμένοι συντελεστές αυξήσεως ή μειώσεως με σκοπό να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις.
- 581 Τέλος, το συνολικό ποσό που προέκυψε από τον ως άνω λεπτομερή υπολογισμό αυξήθηκε κατά ένα τρίτο, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, της British Steel και της Unimetal, λόγω «υποτροπής».
- 582 Σύμφωνα με την απάντηση της Επιτροπής της 19ης Μαρτίου 1998, το πρόστιμο της προσφεύγουσας υπολογίστηκε ως εξής, βάσει σχετικού κύκλου εργασιών 91 εκατομμυρίων ECU:

				<i>Εκατ. ECU</i>
α) Συμφωνίες καθορισμού τιμών				
Επιτροπή δοκών	91	x 2,5 %	x 30/30	2,2750
Γερμανική αγορά	91	x 2,5 % x 21 %	x 3/30	0,0478
Ιταλική αγορά	91	x 2,5 % x 14 %	x 3/30	0,0319
Δανική αγορά	91	x 2,5 % x 2 %	x 30/30	0,0455
Εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων	91	x 0,5 %		0,4550
			Σύνολο	2,8552
β) Συμφωνίες κατανομής αγορών				
Μεθοδολογία Traverso	91	x 3 %	x 6/30	0,5460
Γαλλική αγορά	91	x 3 % x 17 %	x 3/30	0,0464
Ιταλική αγορά	91	x 3 % x 14 %	x 3/30	0,0382
			Σύνολο	0,6306
γ) Ανταλλαγή πληροφοριών	91	x 1,5 %	x 30/30	1,3650
Σύνολο α)+β)+γ)				4,8508
Αύξηση κατά 33 % λόγω «υποτροπής»				1,6010
			Σύνολο	6,4518
Τελικό ύψος του προστίμου				6,5000

B — Επί της ελλείψεως πταίσματος της προσφεύγουσας, της παραβίασεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της μη λήψεως μεταβατικών μέτρων μετά το πέρας του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως

- 583 Με μια πρώτη ομάδα επιχειρημάτων, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το άρθρο 4 της Αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί λόγω ελλείψεως πταίσματος από πλευράς της, λόγω παραβίασεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και λόγω μη λήψεως μεταβατικών μέτρων μετά το πέρας του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως. Συναφώς, προβάλλει κατ' ουσίαν τα επιχειρήματα τα οποία ήδη διατύπωσε σχετικά με τη φερόμενη συμμετοχή της Επιτροπής στις καταγγελλόμενες παραβάσεις. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν εξέτασε στα σημεία 298 έως 317 της Αποφάσεως τις συνέπειες της δικής της συμμετοχής στην ανταλλαγή πληροφοριών που είχε οργανωθεί στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών.
- 584 Η προσφεύγουσα ενήργησε καλόπιστα και αγνοώντας την έλλειψη νομιμότητας, την οποία αμφισβητεί, των ανταλλαγών πληροφοριών που πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών και του ομίλου Eurofer/Skandinavia. Οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις τους δεν άρχισαν να έχουν αμφιβολίες όσον αφορά το συμβατό των ανταλλαγών αυτών προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, παρά μόνο μετά από ορισμένες συζητήσεις που άρχισαν κατά τα μέσα του 1990 με την Επιτροπή.
- 585 Τα έγγραφα στα οποία αναφέρεται το σημείο 307 της Αποφάσεως, ήτοι το εσωτερικό σημείωμα της Usinor Sacilor που αναφέρεται στο σημείο 105, η τηλεμοιοτυπία του επικεφαλής του τμήματος νομικών υποθέσεων της Eurofer που αναφέρεται στο σημείο 140 και το εσωτερικό σημείωμα της Peine-Salzgitter που αναφέρεται στο σημείο 59, δεν μπορούν να αντιταχθούν στην προσφεύγουσα και δεν αποδεικνύουν εξάλλου ότι η προσφεύγουσα ενήργησε γνωρίζοντας ότι η συμπεριφορά της ήταν παράνομη.
- 586 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η Επιτροπή μόλις το 1991 άλλαξε την εκτίμησή της όσον αφορά τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ευθυγραμμίζοντας την πρακτική της με εκείνη που ακολουθούσε στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ (βλ. σκέψη 38 ανωτέρω). Μέχρι τότε, οι επιχειρήσεις δικαιούνταν να θεωρούν ότι τα συστήματα αυτά ήταν συμβατά προς το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

- 587 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, τέλος, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη ότι οι επιχειρήσεις και οι συνεργάτες τους είχαν ανάγκη να προσαρμοστούν, κατά τη λήξη της ισχύος του καθεστώτος ποσοτώσεων, στην κατάσταση του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η Επιτροπή όφειλε, κατά την προσφεύγουσα, να προβλέψει μεταβατικά μέτρα, όπως είχε προτείνει η ομάδα των τριών «σοφών» που είχε οριστεί από την ίδια (βλ. την *Εικοστή Πρώτη Γενική Έκθεση επί της δραστηριότητας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, σημείο 278).
- 588 Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ήδη ότι ουδόλως αποδείχθηκε εν προκειμένω η φερόμενη συμμετοχή της Επιτροπής στις παραβάσεις που προσάπτονται στην προσφεύγουσα (βλ. μέρος Δ ανωτέρω). Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε επίσης ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι οι σχετικές συμπεριφορές ήταν παράνομες, τουλάχιστον από τις 30 Ιουνίου 1988, και ότι η Επιτροπή δεν «ευθυγράμμισε» παρανόμως τη Συνθήκη ΕΚΑΧ στη Συνθήκη ΕΚ. Επομένως, τα επιχειρήματα που αντλούνται από την καλή πίστη της προσφεύγουσας και από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης πρέπει να απορριφθούν.
- 589 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα τρία έγγραφα, που συνετάγησαν αντιστοίχως από την Usinor Sacilor, την Peine-Salzgitter και την Eurofer και τα οποία αναφέρονται στο σημείο 307 της Αποφάσεως, δεν μπορούν να θεωρηθούν επιβαρυντικά στοιχεία για την προσφεύγουσα, πρέπει να υπενθυμιστεί ακόμη μία φορά ότι οι παραβάσεις τις οποίες συνιστούν οι συμφωνίες καθορισμού τιμών και κατανομής αγορών, όπως εκείνες στις οποίες αποδείχθηκε δεόντως η συμμετοχή της προσφεύγουσας, διαλαμβάνονται ρητώς στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης και έχουν συνεπώς πρόδηλο χαρακτήρα.
- 590 Όσον αφορά τις ανταλλαγές εμπιστευτικών πληροφοριών, από τις εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου προκύπτει (βλ. σκέψη 407 ανωτέρω) ότι το αντικείμενό τους αναλογούσε προς κατανομή αγορών σε σχέση με τα παραδοσιακά ρεύματα. Η προσφεύγουσα δεν μπορούσε ευλόγως να υποθέσει ότι οι ανταλλαγές αυτές δεν ενέπιπταν στο άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Αντιθέτως, το ότι τα μέλη της επιτροπής δοκών είχαν επίγνωση του παρανόμου των ανταλλαγών αυτών μπορεί να συναχθεί από το διπλό σύστημα ελέγχου που είχε οργανωθεί στο πλαίσιο της Eurofer, εκ των οποίων το ένα, που αφορούσε ομαδοποιημένα στοιχεία, γνωστοποιήθηκε αυθορμήτως στη ΓΔ ΙΙΙ και ΙV, ενώ στο άλλο, που αφορούσε εξατομικευμένα στοιχεία, είχαν πρόσβαση μόνον οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα (βλ. σκέψεις 542 επ. ανωτέρω).

591 Από τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου προκύπτει επίσης (βλ. σκέψη 509 ανωτέρω) ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να προβλέψει ειδικά μεταβατικά μέτρα μετά τη λήξη της ισχύος του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως στις 30 Ιουνίου 1988.

592 Επομένως, τα επιχειρήματα που αντλούνται από την καλή πίστη της προσφεύγουσας, την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και τη μη λήψη μεταβατικών μέτρων μετά τις 30 Ιουνίου 1988 πρέπει να απορριφθούν.

Γ — *Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα του προστίμου*

Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

593 Προς στήριξη του ισχυρισμού της που αφορά τον δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου, η προσφεύγουσα προβάλλει έλλειψη αιτιολογίας και σφάλματα εκτιμήσεως.

594 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι όσα η Απόφαση αναφέρει στα σημεία 301 έως 316 είναι πολύ ασαφή ώστε να μπορεί να συναχθεί ο τρόπος κατά τον οποίο η Επιτροπή κατέληξε στον καθορισμό του ύψους των επιμέρους προστίμων. Ομοίως, είναι αδύνατο να κατανοηθεί γιατί στην προσφεύγουσα επιβλήθηκε υψηλότερο πρόστιμο απ' ό,τι σε επιχειρήσεις όπως η Saarstahl, η Cockerill-Sambre ή η Ensidesa οι οποίες, κατά την περίοδο 1988/89, πραγματοποίησαν ωστόσο σημαντικότερες παραδόσεις από τις δικές της εντός της ΕΚΑΧ (βλ. τον πίνακα 11 στο σημείο 19 της Αποφάσεως).

595 Επιπλέον, από το σημείο 316 της Αποφάσεως δεν προκύπτει ο τρόπος κατά τον οποίο ελήφθη υπόψη η διάρκεια και η βαρύτητα της παραβάσεως. Όσον αφορά ειδικότερα τη διάρκεια της παραβάσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Απόφαση δεν αναφέρει την τελευταία παράβαση που ελήφθη υπόψη εις βάρος της προσφεύγουσας για κάθε κατηγορία παραβάσεως.

596 Η προσφεύγουσα προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως μη αναφέροντας, στην αιτιολογία της Αποφάσεως, τους παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό του προστίμου και οι οποίοι αναφέρθηκαν

από τον κ. Van Miert κατά την συνέντευξη Τύπου της 16ης Φεβρουαρίου 1994. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν ανέφερε σε κανένα σημείο της Αποφάσεως ότι επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρόσθετο πρόστιμο (supplementary fine) για τον λόγο ότι θεωρήθηκε «υπότροπος» (habitual offender), χαρακτηρισμό τον οποίο η προσφεύγουσα θεωρεί παντελώς αβάσιμο.

597 Όσον αφορά τα σφάλματα εκτιμήσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η Επιτροπή παρανόησε την οικονομική κατάσταση της. Αφενός, το εταιρικό κεφάλαιό της ανερχόταν σε 875 εκατομμύρια DM και όχι σε 2 δισεκατομμύρια DM, όπως εσφαλμένα αναφέρεται στο σημείο 11, στοιχείο β', της Αποφάσεως. Δεδομένου ότι το κεφάλαιο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εκτίμηση του μεγέθους και της οικονομικής ισχύος μιας επιχειρήσεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80, 101/80, 102/80 και 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 120, στο εξής: απόφαση Pioneer), ο υπολογισμός της Επιτροπής βραίχεται συνεπώς σε εσφαλμένα στοιχεία.

598 Αφετέρου, κατά την εκτίμηση της οικονομικής καταστάσεως της χαλυβουργικής βιομηχανίας (βλ. σημείο 301 της Αποφάσεως), η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τη χρηματοοικονομική κατάσταση της προσφεύγουσας. Όμως, κατά την εταιρική χρήση 1987/88 (κατά την οποία οι πωλήσεις δοκών της προσφεύγουσας είχαν ως αποτέλεσμα ζημία 7,9 εκατομμυρίων DM), και αν δεν ληφθούν υπόψη οι εταιρικές χρήσεις 1988/89 και 1989/90 (από τις οποίες προέκυψαν ελάχιστα κέρδη, αντιστοιχώς 4 και 4,6 εκατομμυρίων DM), η παραγωγή δοκών της προσφεύγουσας ήταν ελλειμματική. Εξάλλου, οι σημειωθείσες ζημιές, που εξακολούθησαν να αυξάνουν από την εταιρική χρήση 1990/91, την έκαναν να αποφασίσει να κλείσει την αλυσίδα της με έλαστρα δοκών την 1η Απριλίου 1993. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η ανάλυση αυτή πρέπει να οδηγήσει σε μείωση του προστίμου, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Pioneer, σκέψη 129) και την πρακτική της Επιτροπής [βλ., μεταξύ άλλων, την απόφασή της 83/667/ΕΟΚ, της 5ης Δεκεμβρίου 1983, σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.671 — IPTC Belgium) (EE L 376, σ. 7)]. Δεν

αρκεί το να ληφθεί υπόψη η εν λόγω κατάσταση μόνο για τον καθορισμό της προθεσμίας καταβολής (βλ. άρθρο 5 της Αποφάσεως).

599 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπερέβαλε όσον αφορά τις φερόμενες οικονομικές συνέπειες των παραβάσεων (βλ. σημεία 302 έως 304 της Αποφάσεως). Συγκεκριμένα, δεδομένης της οικονομικής καταστάσεως της προσφεύγουσας, αποκλείεται οι παραβάσεις αυτές να μπόρεσαν να της προσπορίσουν όφελος, πράγμα το οποίο αποδεικνύει επίσης η έκθεση του εμπειρογνώμονα κ. Bishop.

600 Τρίτον, τα έγγραφα που διαλαμβάνονται στο σημείο 307 της Αποφάσεως προκειμένου να αποδειχθεί, ως επιβαρυντική περίπτωση, ότι ορισμένες επιχειρήσεις «εγνώριζαν ότι η συμπεριφορά τους ήταν ή θα μπορούσε να είναι αντίθετη προς το άρθρο 65 της Συνθήκης», δεν αποδεικνύουν ότι τούτο ίσχυε στην περίπτωση της προσφεύγουσας, καθόσον πρόκειται για εσωτερικά έγγραφα των επιχειρήσεων και των ενώσεων από τα οποία προέρχονται. Ομοίως, δεν προκύπτει από την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα (βλ. σημείο 305 της Αποφάσεως) ότι η προσφεύγουσα είχε επίγνωση του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της.

601 Κατά την κοινή αγόρευσή τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν επιπλέον τα εξής.

α) η Επιτροπή δεν εξέθεσε επαρκώς σε ποιο βαθμό οι επίδικες συμπεριφορές είχαν αποτέλεσμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό, ενώ το άρθρο 65 της Συνθήκης απαιτεί την απόδειξη του αποτελέσματος αυτού. Ειδικότερα, οι εξηγήσεις που δόθηκαν στα σημεία 302 και 303 της Αποφάσεως, σε σχέση με τα πρόσθετα οφέλη που φέρεται ότι αποκομίστηκαν ως συνέπεια των συμφωνηθεισών αυξήσεων των τιμών, αντικρούονται από εκείνες που διατύπωσε ο κ. Kutscher κατά τη μαρτυρική του κατάθεση. Κατ' αυτόν, πράγματι, οι αυξήσεις αυτές μπορούσαν να προκληθούν από την τότε κατάσταση της συγκυρίας:

- β) η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη, ως ελαφρυντικές περιστάσεις, αφενός, το ότι οι επίδικες συμπεριφορές δεν σκόπευαν να περιορίσουν την παραγωγή, την τεχνολογική ανάπτυξη ή τις επενδύσεις, υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, και, αφετέρου, τις διαφορές μεταξύ της Συνθήκης ΕΚΑΧ και της Συνθήκης ΕΚ·
- γ) η Επιτροπή κακώς υπέβαλε χωριστό πρόστιμο για τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών, δεδομένου ότι, ενώπιον του Πρωτοδικείου, τα συστήματα αυτά χαρακτηρίστηκαν δευτερεύοντα σε σχέση με άλλες παραβάσεις·
- δ) η Επιτροπή, χωρίς δικαιολογία, επέβαλε πρόστιμα υψηλότερου γενικού επιπέδου από εκείνο που επέλεξε με την απόφασή της του ανοξειδώτου χάλυβα και με την απόφασή της 94/815/ΕΚ, της 30ής Νοεμβρίου 1994, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/33.126 και 33.322 — *Ciment*) (ΕΕ L 343, σ. 1, στο εξής: απόφαση «Τσιμέντο» ή υπόθεση «Τσιμέντο»)·
- ε) η Επιτροπή εφάρμοσε δύο φορές, μία φορά σε κοινοτικό επίπεδο και μια δεύτερη φορά στο επίπεδο των διαφόρων εθνικών αγορών, τα μερικά ποσοστά που αναλογούν στα διάφορα στοιχεία της παραβάσεως και αφορούν, αφενός, τις συμφωνίες καθορισμού τιμών και, αφετέρου, τις συμφωνίες κατανομής των αγορών, οπότε το πραγματικό βασικό ποσοστό του προστίμου είναι 13 % και όχι, όπως ισχυρίζεται, 7,5 %.

602 Όσον αφορά την αύξηση του προστίμου της προσφεύγουσας, της Unimétal και της British Steel λόγω «υποτροπής», η Επιτροπή ισχυρίστηκε, απαντώντας σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου (βλ. σημείο 33 της απαντήσεώς της της 19ης Ιανουαρίου 1998) και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η απόφαση του ανοξειδώτου χάλυβα δεν αποτέλεσε αποφασιστικό στοιχείο. Κατ' αυτήν, το γεγονός ότι οι οικείες επιχειρήσεις αποτέλεσαν το αντικείμενο του ελέγχου που αναφέρεται στο σημείο 305 της Αποφάσεως και έλαβαν, κατά τα τέλη του 1988, ανακοίνωση αιτιάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας, έπρεπε αφενός να τους χρησιμεύσει ως ειδική προειδοποίηση και διακρίνει αφετέρου την κατάστασή τους από εκείνη των λοιπών επιχειρήσεων στις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις εν προκειμένω.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

603 Σύμφωνα με το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης:

« Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει στις επιχειρήσεις που συνάπτουν αυτοδικαίως άκυρη συμφωνία ή εφαρμόζουν, η επιχειρούν να εφαρμόσουν, (...) μια αυτοδικαίως άκυρη συμφωνία ή απόφαση (...) ή επιδίδονται σε πρακτική αντίθετη προς τις διατάξεις της παραγράφου 1, πρόστιμα και χρηματικές ποινές μέχρι του διπλασίου του πραγματοποιηθέντος κύκλου εργασιών επί των προϊόντων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της αντίθετης προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου συμφωνίας, αποφάσεως ή πρακτικής. Αν όμως αντικείμενο της συμφωνίας, αποφάσεως ή πρακτικής είναι ο περιορισμός της παραγωγής, της τεχνικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, το ανώτατο αυτό όριο δύναται να αυξηθεί μέχρι 10 % του ετησίου κύκλου εργασιών των εν λόγω επιχειρήσεων, εφόσον πρόκειται για πρόστιμο, και μέχρι 20 % του ημερήσιου κύκλου εργασιών, εφόσον πρόκειται για χρηματικές ποινές.»

Επί των επιχειρημάτων που προέβαλε η προσφεύγουσα

— Επί της αιτιολογίας της Αποφάσεως όσον αφορά το πρόστιμο

604 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η αιτιολογία την οποία επιτάσσει το άρθρο 15 της Συνθήκης πρέπει, αφενός, να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να γνωρίσει τους δικαιολογητικούς λόγους του ληφθέντος μέτρου, προκειμένου να επικαλεστεί, ενδεχομένως, τα δικαιώματά του και να εξακριβώσει αν η απόφαση είναι ή όχι βάσιμη, και, αφετέρου, να παρέχει στον κοινοτικό δικαστή τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να αξιολογείται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της υποθέσεως, ιδίως δε με το περιεχόμενο της επίμαχης πράξεως, τη φύση της παρατιθεμένης αιτιολογίας και το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η πράξη αυτή (προπαρατεθείσα υπόθεση NALOO κατά Επιτροπής, σκέψεις 298 και 300).

- 605 Όσον αφορά απόφαση επιβάλλουσα πρόστιμα σε διάφορες επιχειρήσεις λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού, το περιεχόμενο της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται ιδίως με βάση το γεγονός ότι η βαρύτητα των παραβάσεων πρέπει να καθορίζεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, τούτο δε χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη (διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1611, σκέψη 54). Επιπλέον, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οφείλει να εφαρμόζει, προς τούτο, κάποιο συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59).
- 606 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Απόφαση περιέχει, στα σημεία 300 έως 312, 314 και 315, επαρκή και κατάλληλη έκθεση των παραγόντων που ελήφθησαν υπόψη για να κριθεί η βαρύτητα, εν γένει, των διαφόρων διαπιστωθεισών παραβάσεων. Τα στοιχεία αυτά συμπληρώνονται εξάλλου, όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών που διαλαμβάνεται στο σημείο 300, από τα στοιχεία που εκτίθενται λεπτομερώς στα σημεία 49 έως 60 και 266 έως 272 της Αποφάσεως.
- 607 Η Επιτροπή κατέληξε εξάλλου, στο σημείο 314 της Αποφάσεως, στην ύπαρξη παραβάσεως μακράς διάρκειας, χαρακτηρισμό τον οποίο η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε. Το άρθρο 1 της Αποφάσεως εκθέτει λεπτομερώς τη διάρκεια που ελήφθη υπόψη για κάθε παράβαση και εκφράζει έτσι την αρχή ότι τα μερικά πρόστιμα που αντιστοιχούν στις διάφορες παραβάσεις επιμερίζονται με βάση τη διάρκεια των παραβάσεων αυτών. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρόκειται για επαρκή αιτιολόγηση.
- 608 Το Πρωτοδικείο διευκρίνισε, με την απόφασή του της 6ης Απριλίου 1995, T-148/89, Tréfilunion κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1063, σκέψη 142), ότι είναι επιθυμητό οι επιχειρήσεις — προκειμένου να καθορίζουν τη θέση τους με πλήρη επίγνωση — να γνωρίζουν λεπτομερώς, σύμφωνα με οποιοδήποτε σύστημα θα έκρινε σκόπιμο η Επιτροπή, τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου που τους έχει επιβληθεί με απόφαση λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού, χωρίς να είναι υποχρεωμένες προς τούτο να ασκήσουν δικαστική προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως.

- 609 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, η Επιτροπή έχει χρησιμοποιήσει λεπτομερείς μαθηματικούς τύπους για να υπολογίσει τα πρόστιμα. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι ευκαταίο στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και, ενδεχομένως, στο Πρωτοδικείο να παρέχεται η δυνατότητα να ελέγχουν αν η μέθοδος που χρησιμοποίησε και τα στάδια που ακολούθησε η Επιτροπή δεν παρουσιάζουν σφάλματα και συνάδουν με τις διατάξεις και τις αρχές που εφαρμόζονται στον τομέα των προστίμων, ιδίως δε με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.
- 610 Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι αυτά τα αριθμητικά στοιχεία, που προσκομίζονται κατόπιν αιτήσεως διαδίκου ή του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 64 και 65 του Κανονισμού Διαδικασίας, δεν συνιστούν συμπληρωματική και a posteriori αιτιολογία της Αποφάσεως, αλλά την αριθμητική έκφραση των κριτηρίων που λαμβάνονται στην Απόφαση, στις περιπτώσεις που τα κριτήρια αυτά μπορούν να εκφραστούν ποσοτικά.
- 611 Εν προκειμένω, μολονότι η Απόφαση δεν περιέχει στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό του προστίμου, η Επιτροπή προσκόμισε κατά τη διάρκεια της δίκης, κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν, μεταξύ άλλων, τον επιμερισμό του προστίμου μεταξύ των διαφόρων παραβάσεων που προσάπτονται στις επιχειρήσεις.
- 612 Όσον αφορά το επίχειρημα της προσφεύγουσας με το οποίο καταγγέλλεται η έλλειψη αναφοράς της τελευταίας παραβάσεως που ελήφθη υπόψη για εκάστη των κατηγοριών παραβάσεων, από την ανάλυση των περιστατικών που διενήργησε το Πρωτοδικείο προκύπτει ότι η Επιτροπή δικαιολόγησε δεόντως, αναφερόμενη είτε στις ενέργειες των ενδιαφερομένων είτε στις περιόδους αναφοράς τις οποίες αφορούν οι ενέργειες αυτές, τη διάρκεια των συμπεριφορών που συνιστούν παράβαση και διαλαμβάνονται στο άρθρο 1 της Αποφάσεως.
- 613 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, υπό την επιφύλαξη της σχετικής με την αύξηση του προστίμου λόγω «υποτροπής» πτυχής, που εξετάζεται ειδικότερα κατωτέρω (σκέψεις 614 έως 625), τα επίχειρηματα της προσφεύγουσας που αντλούνται από έλλειψη αιτιολογήσεως πρέπει να απορριφθούν.

— Επί της αυξήσεως του προστίμου λόγω «υποτροπής»

614 Τα σημεία 305 και 306 της Αποφάσεως έχουν ως εξής:

« 305 Στην ανακοίνωση Τύπου που εξέδωσε στις 2 Μαΐου 1988 η Επιτροπή κατά τη διάρκεια των ελέγχων στην υπόθεση “ανοξείδωτος χάλυβας” που κατέληξε στην έκδοση της απόφασης 90/417/ΕΚΑΧ, αναφέρεται σαφώς ότι η Επιτροπή δεν θα ανεχόταν παράνομες ρυθμίσεις εκ μέρους της βιομηχανίας.

306 Επιπλέον, σε ορισμένες από τις ενεχόμενες επιχειρήσεις — British Steel, Thyssen και Usinor Sacilor — είχαν επιβληθεί με την εν λόγω απόφαση πρόστιμα για τη συμμετοχή τους στη σύμπραξη πλατέων προϊόντων ανοξείδωτου χάλυβα. Η απόφαση δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τον Αύγουστο του 1990, ενώ της δόθηκε μεγάλη δημοσιότητα τόσο στον ειδικευμένο όσο και στο γενικό Τύπο. Επομένως, η στάση της Επιτροπής έναντι των παράνομων συμφωνιών και των [εναρμονισμένων] πρακτικών ήταν σαφής τουλάχιστον από τον Μάιο του 1988 και μέχρι την εποχή των ελέγχων.»

615 Από τα στοιχεία απαντήσεως που έδωσε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της δίκης προκύπτει ότι για τις τρεις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο σημείο 306, ήτοι την British Steel, την Unimetal και την προφεύγουσα, το συνολικό ύψος του βασικού προστίμου, που προέκυψε από την πρόσθεση των επιμέρους ποσών που αναλογούν στις διάφορες παραβάσεις οι οποίες απαριθμούνται στο άρθρο 1, αυξήθηκε κατά ένα τρίτο, λόγω του υποτροπικού χαρακτήρα της συμπεριφοράς αυτών των τριών επιχειρήσεων, λαμβανομένης υπόψη της υποθέσεως του ανοξείδωτου χάλυβα που περατώθηκε με την απόφαση της 18ης Ιουλίου 1990.

616 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα σημεία 305 και 306 της Αποφάσεως δεν περιέχουν επαρκή αιτιολογία που να παρέχει στις εν λόγω επιχειρήσεις τη δυνατότητα να κατανοήσουν ότι το πρόστιμό τους αυξήθηκε λόγω υποτροπής ούτε το μέγεθος της αυξήσεως αυτής ούτε τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε ότι μια τέτοια αύξηση ήταν δικαιολογημένη.

- 617 Το Πρωτοδικείο τονίζει περαιτέρω ότι η έννοια της υποτροπής, όπως γίνεται δεκτή σε ορισμένες εθνικές έννομες τάξεις, συνεπάγεται ότι το άτομο διέπραξε νέες παραβάσεις αφού του επιβλήθηκαν κυρώσεις για παρόμοιες παραβάσεις. Εν προκειμένω, το μοναδικό στοιχείο τέτοιας φύσεως έγκειται στο γεγονός ότι σε μια αδελφική εταιρία της προφεύγουσας επιβλήθηκαν κυρώσεις με την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα της 18ης Ιουλίου 1990. Το μεγαλύτερο όμως τμήμα της περιόδου παραβάσεως, από τις 30 Ιουνίου 1988 έως τα τέλη του 1990, το οποίο ελήφθη εν προκειμένω υπόψη κατά της προσφεύγουσας, είναι προγενέστερο αυτής της τελευταίας αποφάσεως.
- 618 Επομένως, στον βαθμό που η αύξηση του προστίμου που επιβλήθηκε, μεταξύ άλλων, στην προσφεύγουσα δικαιολογείται από τον λόγο ότι η Επιτροπή της είχε ήδη επιβάλει κυρώσεις για παρόμοιες παραβάσεις με την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα, η Απόφαση είναι πλημμελής λόγω πλάνης περί το δίκαιο, δεδομένου ότι το γεγονός αυτό δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως επιβαρυντική περίσταση όσον αφορά τις παραβάσεις που διαπράχθηκαν πριν από την έκδοση της τελευταίας αυτής αποφάσεως.
- 619 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει εν συνεχεία ότι, στον βαθμό που η Επιτροπή στηρίζεται στο γεγονός ότι είχε «προειδοποιήσει» τις επιχειρήσεις μέσω του ανακοινωθέντος Τύπου που δημοσιεύθηκε στην υπόθεση του ανοξείδωτου χάλυβα (σημείο 305 της Αποφάσεως), το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της κατάστασης των τριών επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η επίδικη αύξηση και εκείνης των λοιπών αποδεκτών της Αποφάσεως.
- 620 Η Επιτροπή υποστήριξε ωστόσο, ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι το γεγονός ότι αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχου στο πλαίσιο της υποθέσεως του ανοξείδωτου χάλυβα, καθώς και το ότι έλαβαν, κατά τα τέλη του 1988, ανακοίνωση αιτιάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας, θα έπρεπε να είχε χρησιμεύσει ως ιδιαίτερα σαφής προειδοποίηση για τις εν λόγω τρεις επιχειρήσεις.
- 621 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, αφενός, ότι ο έλεγχος που διενεργήθηκε τον Μάιο του 1988 δεν συνεπάγεται, καθεαυτόν, επαρκώς καθορισμένη προειδοποίηση, όπως συμβαίνει με την αξιολόγηση δεόντως διαπιστωθεισών συμπεριφορών, ώστε να μπορεί να εξομοιωθεί, στο παρόν πλαίσιο, με απόφαση συνιστώσα το πρώτο στοιχείο της υποτροπής. Συγκεκριμένα, οι έλεγχοι που προβλέπονται στο άρθρο 47, πρώτο

εδάφιο, της Συνθήκης δεν αποβλέπουν στο να διαπιστωθεί ασυμβίβαστο προς τον νόμο, αλλ' έχουν αποκλειστικά ως αντικείμενο να επιτρέψουν στην Επιτροπή να συλλέξει την απαραίτητη τεκμηρίωση για να ελέγξει το υποστατό και την έκταση ορισμένης πραγματικής ή νομικής καταστάσεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιουνίου 1980, 136/79, National Panasonic κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 247, σκέψη 21).

- 622 Αφετέρου, μολονότι το σημείο 305 της Αποφάσεως κάνει αναφορά στον τότε διενεργηθέντα έλεγχο, κανένα στοιχείο της Αποφάσεως δεν κάνει λόγο για τις εξηγήσεις που δόθηκαν ειδικά στις εν λόγω τρεις επιχειρήσεις, στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου, ούτε, ειδικότερα, για την αιτιολογία που συνόδευε τις εντολές ή τις αποφάσεις ελέγχου. Από κανένα συνεπώς στοιχείο δεν καθίσταται δυνατό να κατανοηθεί ως προς τι η κατάσταση των εν λόγω τριών επιχειρήσεων διακρίνεται από εκείνη των λοιπών παραγωγών.
- 623 Επιβάλλεται η διαπίστωση, περαιτέρω, ότι στην Απόφαση ουδόλως μνημονεύεται η ανακοίνωση αιτιάσεων στην υπόθεση του ανοξείδωτου χάλυβα. Η αιτιολογία όμως μιας αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνεται στο ίδιο το σώμα της αποφάσεως αυτής και οι εκ των υστέρων εξηγήσεις που παρέχει η Επιτροπή δεν μπορούν, αν δεν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, να ληφθούν υπόψη (βλ., ως πλέον πρόσφατη, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-334/94, Sarrío κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1439, σκέψεις 394 επ.).
- 624 Εν πάση περιπτώσει, η ανακοίνωση αιτιάσεων, ως εκ της φύσεώς της, αποτελεί απλώς προπαρασκευαστική πράξη στερούμενη αποφασιστικού χαρακτήρα και δεν δημιουργεί στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση την υποχρέωση να μεταβάλει ή να επανεξετάσει την εμπορική πρακτική της (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψεις 17 έως 19· βλ., επίσης, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 1992, Τ-10/92, Τ-11/92, Τ-12/92 και Τ-15/92, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2667, σκέψη 34). Επιπλέον, η Επιτροπή δεν διευκρίνισε ενώπιον του Πρωτοδικείου ούτε την ημερομηνία ούτε το περιεχόμενο της ανακοινώσεως αιτιάσεων στην οποία στηρίζεται.

625 Επομένως, το άρθρο 4 της Αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί, στον βαθμό που επιβάλλει στην προσφεύγουσα αύξηση του προστίμου ως κύρωση για τον υποτροπικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς της.

— Επί της οικονομικής καταστάσεως της προσφεύγουσας και της χαλυβουργικής βιομηχανίας

626 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το επιχείρημα που αντλείται από το χαμηλό ύψος του εταιρικού κεφαλαίου της προσφεύγουσας είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι το πρόστιμο που της επιβλήθηκε υπολογίστηκε με βάση τον κύκλο εργασιών της, σύμφωνα με όσα επιτάσσει το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης.

627 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι το πρόστιμο της προσφεύγουσας πρέπει να μειωθεί λόγω του ότι η παραγωγή δοκών της προσφεύγουσας ήταν ελλειμματική, εκτός από την περίοδο 1988 έως 1990, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, στο σημείο 301 της Αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην κατάσταση των επιχειρήσεων κατά την περίοδο εκδόσεως της Αποφάσεως, λέγοντας ότι «προς το παρόν, οι δραστηριότητες των παραγωγών χάλυβα δεν είναι γενικά επικερδείς». Δεν αμφισβητείται επίσης ότι η δυσχερής οικονομική κατάσταση των χαλυβουργικών επιχειρήσεων κατά την περίοδο εκδόσεως της Αποφάσεως ελήφθη υπόψη μέσω, ιδίως, των προθεσμιών καταβολής που διαλαμβάνονται στο άρθρο 5.

628 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η Επιτροπή έχει κατ' αρχήν δικαίωμα να προκρίνει μια τέτοια λύση, η οποία λαμβάνει υπόψη τη σημερινή κατάσταση των επιχειρήσεων, διατηρώντας ωστόσο τα πρόστιμα σε ένα επίπεδο το οποίο θεωρεί κατάλληλο (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1957, 8/56, ALMA κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 167).

629 Ομοίως, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα πραγματοποίησε μόνο κέρδη τα οποία χαρακτηρίζει «ελάχιστα» μεταξύ 1988 και 1990 και ότι, εξαιρουμένης της περιόδου αυτής, η παραγωγή δοκών της προσφεύγουσας ήταν σε μεγάλο βαθμό ελλειμματική δεν αρκεί, καθεαυτό, να αποδείξει ότι η Επιτροπή διέπραξε σφάλμα εκτιμήσεως. Τα

αριθμητικά στοιχεία που ανέφερε η προσφεύγουσα επιβεβαιώνουν ότι κατά την περίοδο που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου σημειώθηκε σαφής βελτίωση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη και της δόθηκε η δυνατότητα να πραγματοποιήσει κέρδη παρά την κατάσταση διαρθρωτικού πλεονάσματος παραγωγικού δυναμικού της αγοράς.

- 630 Εν πάση περιπτώσει, η αναγνώριση μιας υποχρέωσης επιβάλλουσας στην Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη, κατά τον καθορισμό του προστίμου, την ελλειμματική χρηματοοικονομική κατάσταση μιας επιχειρήσεως θα ισοδυναμούσε με την παροχή αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος από απόψεως ανταγωνισμού στις επιχειρήσεις που έχουν προσαρμοστεί λιγότερο στις συνθήκες της αγοράς (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 1983, 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 και 110/82, IAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3369, σκέψη 55· απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-319/94, Fiskeby Board κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1331, σκέψη 76).
- 631 Πρέπει συνεπώς να απορριφθούν τα επιχειρήματα που αφορούν την οικονομική κατάσταση της προσφεύγουσας και της χαλυβουργικής βιομηχανίας.

— Επί της οικονομικής επιπτώσεως των παραβάσεων

- 632 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή, στα σημεία 302 έως 304 της Αποφάσεως, υπερέβαλε όσον αφορά την οικονομική επίπτωση των παραβάσεων, πρέπει να συσχετιστεί με το επιχείρημα των λοιπών προσφευγουσών στις παρόμοιες υποθέσεις, οι οποίες προσάπτουν επίσης στην Επιτροπή, κατ' ουσίαν, ότι δεν μελέτησε σοβαρά τα οικονομικά αποτελέσματα του καρτέλ στην αγορά και ότι στηρίχθηκε σε απλές υποθέσεις, ενώ η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει τις οικονομικές επιπτώσεις των παραβάσεων για να εκτιμήσει τη βαρύτητά τους και να λάβει υπόψη, ενδεχομένως, τον περιορισμένο χαρακτήρα των επιπτώσεων αυτών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 1974, 6/73 και 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano και Commercial Solvents κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 113, σκέψεις 51 επ., και Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, όπ.π., σκέψεις 614 επ.), ιδίως στο πλαίσιο μιας ρυθμισμένης αγοράς όπως εκείνη της ΕΚΑΧ. Κατά την προσφεύγουσα, η μελέτη του καθηγητή Bishop αποδεικνύει ότι οι ελίμαχες εν προκειμένω πρακτικές δεν είχαν καμία σημαντική επίπτωση στο επίπεδο του ανταγωνισμού.

- 633 Στην κοινή αγόρευσή τους που αφορούσε αυτήν την πτυχή της υποθέσεως, οι προσφεύγουσες συνδύασαν την επιχειρηματολογία αυτή με τη θέση ότι το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης αφορά μόνο τις συμπεριφορές που έχουν αποτέλεσμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό και όχι εκείνες των οποίων μόνο το αντικείμενο είναι τέτοιο.
- 634 Οι προσφεύγουσες αναφέρθηκαν επίσης στη μαρτυρία του κ. Kutscher σύμφωνα με την οποία, σε περίοδο ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας, όπως ήταν η περίοδος 1988 έως 1990, είναι σύνηθες και οιονεί αυτόματο να αυξάνονται οι τιμές των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι εκάστη προσπαθεί να επωφεληθεί από τις αυξήσεις που αποφάσισαν οι ανταγωνιστές της, οπότε από τα κέρδη που πραγματοποίησαν κατά την περίοδο εκείνη οι επιχειρήσεις δεν μπορεί να συναχθεί ότι έρχονταν σε συνεννοήσεις μεταξύ τους σχετικά με τις τιμές. Σύμφωνα με τις προσφεύγουσες, η μαρτυρία αυτή αντικρούει τα όσα εκτίθενται στα σημεία 302 έως 304 της Αποφάσεως.
- 635 Όπως έχει ήδη αναφέρει το Πρωτοδικείο (σκέψεις 272 και 277 ανωτέρω), δεν είναι αναγκαίο, για να διαπιστωθεί παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, να αποδειχθεί ότι η επίμαχη συμπεριφορά είχε αποτέλεσμα αντίθετο προς τον ανταγωνισμό. Το αυτό ισχύει και όσον αφορά την επιβολή προστίμου βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης.
- 636 Επομένως, το αποτέλεσμα που μπορεί να είχε μια συμφωνία ή μια εναρμονισμένη πρακτική στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού δεν αποτελεί καθοριστικό κριτήριο για την εκτίμηση του προσήκοντος ύψους του προστίμου. Όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, τα στοιχεία που αφορούν τη σχετική με την πρόθεση πτυχή και συνελπώς τον σκοπό μιας συμπεριφοράς μπορεί πράγματι να έχουν μεγαλύτερη σημασία από εκείνα που αφορούν τα αποτελέσματά της (βλ. τις προτάσεις του δικαστή Vo Vesterdorf, που άσκησε καθήκοντα γενικού εισαγγελέα, στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις του πολυπρωτοδικείου, Συλλογή 1991, σ. II-1022 επ.), ιδίως όταν αφορούν σοβαρές καθεαυτές παραβάσεις, όπως είναι ο καθορισμός των τιμών και η κατανομή των αγορών. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά υφίστανται εν προκειμένω.
- 637 Η καθής αναγνωρίζει ωστόσο ότι η εκτίμηση των αποτελεσμάτων μιας παραβάσεως μπορεί να είναι η προσήκουσα, όσον αφορά τα πρόστιμα, όταν η Επιτροπή στηρί-

ζεται ρητώς σ' ένα αποτέλεσμα και δεν κατορθώνει να το αποδείξει ή να παράσχει σοβαρούς λόγους για τη συνεκτίμησή του (βλ., επίσης στο πνεύμα αυτό, τις προτάσεις του δικαστή Vo Vesterdorf, που άσκησε καθήκοντα γενικού εισαγγελέα, στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις του πολυπροπυλενίου, Συλλογή 1991, σ. II-1023).

- 638 Συναφώς, η Επιτροπή εξήγησε στα σημεία 222 και 293 της Αποφάσεως ότι οι ενεχόμενες επιχειρήσεις αντιπροσώπευαν ένα μεγάλο τμήμα της κοινοτικής αγοράς των δοκών, δεδομένου ότι εμπλέκονταν όλοι οι μεγάλοι παραγωγοί, και ότι συνεπώς το αποτέλεσμα των παραβάσεων μόνον αμελητέο δεν ήταν. Η Επιτροπή αναφέρθηκε επίσης, ιδίως στο σημείο 222, στα έγγραφα των ίδιων των παραγωγών, τα οποία απηχούν την άποψή τους ότι οι εν λόγω αυξήσεις τιμών είχαν γίνει δεκτές από τους καταναλωτές. Στο σημείο 303 της Αποφάσεως, η Επιτροπή υπολόγισε ότι η ως άνω πραγματοποιηθείσα συνολική αύξηση των εσόδων ανήλθε σε τουλάχιστον 20 εκατομμύρια ECU για τα δύο πρώτα τρίμηνα του 1989.
- 639 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή είχε δικαίωμα να λάβει υπόψη τη σημαντική οικονομική επίπτωση των παραβάσεων στην αγορά κατά τον υπολογισμό του προστίμου.
- 640 Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι, στο πλαίσιο της μαρτυρικής κατάθεσής του κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο κ. Kutscher, ο οποίος έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία στον τομέα του χάλυβα κατά την άσκηση των καθηκόντων του στη ΓΔ III, εξέφρασε την άποψη ότι οι αυξήσεις των τιμών που είναι της τάξης μεγέθους όπως εκείνες που διαπιστώθηκαν εν προκειμένω στην αγορά, κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών, ήταν κανονικά αναμενόμενες, λαμβανομένης υπόψη της ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας της περιόδου εκείνης. Ο κ. Kutscher ανέφερε ότι αυτή η κατάσταση πραγμάτων αποτελούσε έναν από τους λόγους για τους οποίους δεν είχε υποψιαστεί την ύπαρξη οργανωθέντος από τους παραγωγούς καρτέλ.
- 641 Επιβάλλεται επιπλέον η διαπίστωση ότι η μέθοδος εργασίας που χρησιμοποίησε η Επιτροπή στο πλαίσιο της προετοιμασίας των προγραμμάτων προβλέψεων και του συστήματος επιτηρήσεως της αποφάσεως 2448/88 είχε ως αποτέλεσμα να πρέπει οι επιχειρήσεις να συναντώνται πριν από τις συσκέψεις τους με τη ΓΔ III και να ανταλλάσσουν τις απόψεις τους σχετικά με την οικονομική κατάσταση της αγοράς

και τις μελλοντικές τάσεις, ιδίως όσον αφορά τις τιμές, προκειμένου να μπορούν να παρουσιάσουν στη ΓΔ ΙΙΙ μια σύνθεση των απόψεών τους. Αυτές οι προπαρασκευαστικές συσκέψεις, στις οποίες μετείχαν οι κύριοι επικεφαλής των εμπορικών τμημάτων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, ήσαν εξάλλου αναγκαίες για την επιτυχία του συστήματος επιτηρήσεως, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ήταν η ίδια σε θέση να συλλέξει και να αναλύσει, εμπροθέσμως, τα επί μέρους στοιχεία που παρείχαν οι επιχειρήσεις, όπως τόνισε ο κ. Kutschler κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ομοίως, δεν αμφισβητείται ότι τα στοιχεία που παρείχαν οι επιχειρήσεις κατά τις συσκέψεις αυτές ήσαν χρήσιμα στη ΓΔ ΙΙΙ, ιδίως για την προετοιμασία των προγραμμάτων προβλέψεων.

642 Από τη μαρτυρία του κ. Kutschler προκύπτει εξάλλου ότι, κατά την περίοδο εκείνη, η ΓΔ ΙΙΙ έβλεπε με αρκετά καλό μάτι το να ξαναρχίσει η ακόμη εύθραυστη χαλυβουργική βιομηχανία να έχει κέρδη μετά από μακρά περίοδο ζημιών, περιορίζοντας έτσι τον κίνδυνο επιστροφής στο καθεστώς έκδηλης κρίσεως.

643 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η ΓΔ ΙΙΙ, τηρώντας αυτή τη συμπεριφορά στο πλαίσιο του συστήματος επιτηρήσεως, μεταξύ του μέσου του 1988 και του τέλους του 1990, δημιούργησε ορισμένη ασάφεια όσον αφορά το περιεχόμενο της εννοίας «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού», υπό την έννοια της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Μολονότι δεν είναι αναγκαίο, για την έκδοση της παρούσας αποφάσεως, να κριθεί το ζήτημα μέχρι ποίου σημείου οι επιχειρήσεις μπορούσαν να ανταλλάσσουν εξατομικευμένα στοιχεία για να προετοιμάζουν τις συσκέψεις διαβουλεύσεων με την Επιτροπή χωρίς, ως εκ τούτου, να παραβαίνουν το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθόσον δεν ήταν αυτός ο σκοπός των συνεδριάσεων της επιτροπής δοκών, ωστόσο τα αποτελέσματα των διαπραχθεισών εν προκειμένω παραβάσεων δεν μπορούν να καθοριστούν με απλή σύγκριση της καταστάσεως που προέκυψε από τις περιοριστικές του ανταγωνισμού συμφωνίες με εκείνη που θα υφίστατο εάν οι επιχειρήσεις δεν έρχονταν σε καμία επαφή μεταξύ τους. Εν προκειμένω, πλέον προσήκουσα είναι η σύγκριση μεταξύ της καταστάσεως που προέκυψε από τις περιοριστικές του ανταγωνισμού συμφωνίες, αφενός, και της καταστάσεως την οποία η ΓΔ ΙΙΙ υπέθετε και είχε αποδεχθεί, στην οποία οι επιχειρήσεις υποτίθεται ότι συναντιώνταν και έκαναν γενικές συζητήσεις, ιδίως όσον αφορά τις περί των μελλοντικών τιμών προβλέψεις τους, αφετέρου.

644 Συναφώς, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, ακόμη και αν δεν υπήρχαν συμφωνίες του είδους εκείνου που συνήφθησαν εν προκειμένω στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, οι ανταλλαγές απόψεων μεταξύ επιχειρήσεων σχετικά με τις «προβλέψεις» τους περί των τιμών, όπως εκείνες που θεωρούσε θεμιτές η ΓΔ ΙΙΙ, θα μπορούσαν να διευ-

κολύνουν την εκ μέρους των εμπλεκομένων επιχειρήσεων τήρηση μιας εναρμονισμένης συμπεριφοράς στην αγορά. Έτσι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι επιχειρήσεις περιορίστηκαν σε γενική και όχι δεσμευτική ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις προσδοκίες τους στον τομέα των τιμών, με μοναδικό σκοπό την προετοιμασία των συσκέψεων διαβουλεύσεων με την Επιτροπή, και αποκάλυψαν στην Επιτροπή την ακριβή φύση των προπαρασκευαστικών συναντήσεών τους, δεν αποκλείεται ότι τέτοιες επαφές μεταξύ επιχειρήσεων, που γίνονταν δεκτές από τη ΓΔ III, θα μπορούσαν να ενισχύσουν κάποιο παραλληλισμό των συμπεριφορών στην αγορά, ιδίως όσον αφορά τις αυξήσεις τιμών που προκάλεσε, εν μέρει τουλάχιστον, η ευνοϊκή οικονομική συγκυρία του 1989.

645 Το Πρωτοδικείο θεωρεί επομένως ότι η Επιτροπή, στο σημείο 303 της Αποφάσεως, υπερέβαλε όσον αφορά την οικονομική επίπτωση των συμφωνιών καθορισμού τιμών που διαπιστώθηκαν εν προκειμένω σε σχέση με τη λειτουργία του ανταγωνισμού που θα υφίστατο ελλείψει τέτοιων παραβάσεων, αν ληφθεί υπόψη η ευνοϊκή οικονομική συγκυρία και η ελευθερία που δόθηκε στις επιχειρήσεις να διεξάγουν γενικές συζητήσεις όσον αφορά τις περί τιμών προβλέψεις, μεταξύ τους και με τη ΓΔ III, στο πλαίσιο των συσκέψεων που η τελευταία αυτή οργάνωνε τακτικά.

646 Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, το Πρωτοδικείο θεωρεί, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας, ότι πρέπει να μειωθεί κατά 15 % το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα λόγω των διαφόρων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών καθορισμού τιμών. Αντιθέτως, η μείωση αυτή δεν πρέπει να πραγματοποιηθεί ούτε για τις συμφωνίες κατανομής αγορών ούτε για τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις, για τις οποίες δεν ισχύουν οι ίδιοι λόγοι.

— Επί της επιβαρυντικής περιστάσεως που συνδέεται με τη γνώση της έλλειψης νομιμότητας των προσαπτομένων συμπεριφορών

647 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα τρία αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται ειδική μνεία στο σημείο 307 της Αποφάσεως και τα οποία αποτελούν εσωτερικά σημείωματα συνταχθέντα αντιστοίχως από την Usinor Sacilor, την Peine-Salzgitter και την Eurofer, δεν προβάλλονται ως ειδική επιβαρυντική περίσταση εις βάρος των τριών

ενδιαφερομένων εταιριών, αλλά αποσκοπούν μάλλον να αποδείξουν, από κοινού με τα σημεία 305 και 306, ότι το σύνολο των επιχειρήσεων που ήταν αποδέκτες της Αποφάσεως είχαν επίγνωση ότι παρέβαιναν την απαγόρευση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Για τους ήδη εκτεθέντες λόγους (βλ. σκέψη 588 και μέρος Δ ανωτέρω), το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η συμπεριφορά της ήταν παράνομη.

- 648 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο θεωρεί, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, ότι δεν πρέπει να απορριφθεί η επιβαρυντική περίπτωση που προβλήθηκε συναφώς κατά της προσφεύγουσας στο σημείο 307 της Αποφάσεως, χωρίς να χρειάζεται να ερευνηθεί αν τα τρία αναφερόμενα στο σημείο αυτό έγγραφα μπορούν να της αντιταχθούν.

— Επί του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τη συμμετοχή της στα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών

- 649 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 385 επ. ανωτέρω, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ήδη ότι η συμμετοχή της προσφεύγουσας στα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών που περιγράφονται στα σημεία 263 έως 272 της Αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί αυτοτελής παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή έλαβε υπόψη αυτή τη χωριστή παράβαση κατά τον υπολογισμό του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα.

— Επί της διπλής εφαρμογής του βασικού ποσοστού που ελήφθη υπόψη για την επιβολή του προστίμου

- 650 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν ότι η εφαρμογή του βασικού ποσοστού του 7,5 % του κύκλου εργασιών οδήγησε πράγματι στην εφαρμογή ενός πραγματικού βασικού ποσοστού 13 %, ήτοι 2,5 % για τις συμφωνίες τιμών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, πλέον 0,5 % για την εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων, πλέον 2,5 % για τις συμφωνίες τιμών στις διάφορες επί μέρους εθνικές αγορές, πλέον 3 % για τις συμφωνίες κατανομής των αγορών που

συνήφθησαν στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών, πλέον 3 % για τις συμφωνίες κατανομής των διαφόρων εθνικών αγορών, πλέον 1,5 % για την ανταλλαγή πληροφοριών.

- 651 Από τα στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της δίκης προκύπτει πράγματι ότι, όπως ισχυρίστηκαν οι προσφεύγουσες, το πρόστιμο μπορούσε θεωρητικά να ανέλθει στο 13 % του κύκλου εργασιών, κατόπιν της προσθέσεως των διαφόρων ποσοστών που αναφέρονται στο σημείο 650 ανωτέρω. Ωστόσο, η Επιτροπή, με τους υπολογισμούς της, διαμόρφωσε επίσης το ύψος των προστίμων με βάση τη διάρκεια και το γεωγραφικό εύρος κάθε παραβάσεως, οπότε, στην πράξη, τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις επιχειρήσεις απέχουν πολύ από το βασικό ποσοστό του 7,5 %, ακόμη περισσότερο δε από το ποσοστό του 13 %. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα των προσφευγουσών δεν ασκεί επιρροή στο ύψος των προστίμων που πράγματι τους επιβλήθηκαν. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τη συμμετοχή της στις διάφορες παραβάσεις κατανομής αγορών είναι κατά πολύ χαμηλότερο του βασικού ποσοστού του 3 % που ελήφθη υπόψη από την Επιτροπή γι' αυτή την κατηγορία παραβάσεων. Μολονότι είναι αληθές ότι, κατά τους υπολογισμούς της Επιτροπής, το τμήμα του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τις συμφωνίες καθορισμού τιμών υπερέβη ελαφρώς το βασικό ποσοστό του 3 %, αρκεί να διαπιστωθεί ότι τούτο δεν ισχύει πλέον, κατόπιν της εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο.
- 652 Υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμη και αν υποθεθεί ότι ορισμένες από τις παραβάσεις αλληλεπικαλύπτονται μερικώς (για παράδειγμα, οι συμφωνίες περί των τιμών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών και ορισμένες συμφωνίες περί των τιμών στις διάφορες εθνικές αγορές) και ότι υφίσταται κάποια σχέση μεταξύ ορισμένων παραβάσεων (για παράδειγμα, μεταξύ του ελέγχου των παραγγελιών και των παραδόσεων και ορισμένων συμφωνιών κατανομής αγορών), το Πρωτοδικείο θεωρεί, κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του, ότι δεν πρέπει να μειωθεί, για τον λόγο αυτόν, το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα, δεδομένου ότι το συνολικό ύψος του προστίμου, όπως καθορίζεται κατωτέρω, συνιστά, κατά τη γνώμη του Πρωτοδικείου, την προσήκουσα κύρωση για το σύνολο των εν λόγω παραβάσεων.
- 653 Ομοίως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι δεν πρέπει να διαμορφωθεί το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τις διάφορες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών με βάση την ακριβή διάρκεια ή το ακριβές γεωγραφικό εύρος των διαφόρων παραβάσεων που έγιναν δεκτές εις βάρος της για το έτος 1990.

- 654 Είναι αληθές ότι τα όσα εκτίθενται στα σημεία 232 έως 237 της Αποφάσεως δεν περιέχουν καθεαυτά τα στοιχεία από τα οποία θα μπορούσε να αποδειχθεί ότι οι συμμετέχοντες στις συνεδριάσεις της επιτροπής δοκών συνήψαν σύμβαση ή επιδόθηκαν σε εναρμονισμένη πρακτική καθορισμού τιμών, κατά τη διάρκεια του τετάρτου τριμήνου του 1990.
- 655 Επιπλέον, οι ειδικές παραβάσεις που προβλήθηκαν από την Επιτροπή για το έτος 1990, στα σημεία 232 έως 237 της Αποφάσεως, αφορούν μόνο την εφαρμογή μιας συμφωνίας περί τιμών στόχων που αφορούσε το πρώτο τρίμηνο του 1990 (σημείο 232), μια συμφωνία αφορώσα τη γαλλική αγορά (σημείο 233) και δύο εναρμονισμένες πρακτικές αφορώσες τη βρετανική αγορά (σημεία 234 έως 237), και φαίνεται συνελώς ότι αφορούσαν μικρότερη γεωγραφική έκταση από εκείνες που έγιναν δεκτές για τα έτη 1988 και 1989.
- 656 Από τα σημεία 118 έως 121 της Αποφάσεως και τα έγγραφα που αναφέρονται στα σημεία αυτά προκύπτει ωστόσο ότι τα μέλη της επιτροπής δοκών, αφού αναφέρθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 11ης Σεπτεμβρίου 1990 στο κατ' αρχήν ζήτημα και στους τρόπους μιας περιορισμένης αυξήσεως των τιμών «με πιθανή ημερομηνία την 1η Ιανουαρίου» 1991, συνέχισαν τις συζητήσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 9ης Οκτωβρίου 1990, έως ότου κατέληξαν σε συναίνεση σχετικά με αύξηση των τιμών της τάξης των 20 έως 30 DM στις αγορές της ηπειρωτικής Ευρώπης, κατά το πρώτο τρίμηνο του 1991 (βλ. τα πρακτικά της εν λόγω συνεδριάσεως, έγγραφα αριθ. 346 έως 354 της δικογραφίας). Περαιτέρω, στα πρακτικά της συνεδριάσεως αναφέρεται ότι «όσον αφορά τις τιμές, παρά τις κάποιες δυσχέρειες σχετικά με ορισμένες χώρες, τα επίπεδα T3/90 μπόρεσαν να διατηρηθούν και το τέταρτο τρίμηνο με πλήρη εφαρμογή των νέων αποκλίσεων».
- 657 Το Πρωτοδικείο θεωρεί, επομένως, ότι πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που προέβαλαν συναφώς οι προσφεύγουσες κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

— Επί του γενικού επίπεδου των προστίμων που καθόρισε η απόφαση σε σχέση με άλλες αποφάσεις ΕΚΑΧ της Επιτροπής και σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης

- 658 Με την κοινή αγόρευσή τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες αναφέρθηκαν, για να αμφισβητήσουν το γενικό επίπεδο των προστίμων, στην απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα. Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 659 Πρώτον, οι παραβάσεις που ελήφθησαν υπόψη για το πρόστιμο που επιβλήθηκε με την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα είχαν όλες διαπραχθεί κατά την περίοδο της έκδηλης κρίσεως. Δεύτερον, οι επιχειρήσεις δεν απέδειξαν, εν προκειμένω, ότι οι υπάλληλοι της ΓΔ III γνώριζαν τις καταγγελλόμενες με την Απόφαση συμπεριφορές, οπότε η αντίστοιχη ελαφρυντική περίπτωση, που αναγνωρίστηκε με την απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα, δεν μπορεί να γίνει δεκτή στην υπό κρίση υπόθεση. Τρίτον, λαμβανομένου υπόψη ότι, μεταξύ άλλων, το αναφερόμενο στο σημείο 305 της Αποφάσεως ανακοινωθέν Τύπου αποτέλεσε σχετική προειδοποίηση, δεν μπορεί να γίνει λόγος, όπως κατά την έκδοση της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα, για ενδεχόμενη παρανόηση σχετικά με το περιεχόμενο του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 660 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι ο συνδυασμός των αποτελεσμάτων της αποφάσεως του ανοξείδωτου χάλυβα και ορισμένων άλλων αποφάσεων της Επιτροπής που εκδόθηκαν κατά τις δεκαετίες του '70 και του '80 επέτρεπε να υποθεθεί ότι η πολιτική της δεν ήταν να επιβάλλει βαριά πρόστιμα στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, αρκεί να τονιστεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε ως κύρωση, κατά το παρελθόν, πρόστιμα ορισμένου επιπέδου για ορισμένα είδη παραβάσεων δεν μπορεί να της στερήσει τη δυνατότητα να αυξήσει το επίπεδο αυτό εντός των ορίων του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, αν τούτο είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής πολιτικής του ανταγωνισμού (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Pioneer, σκέψη 109).
- 661 Ομοίως δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα, που αναπτύχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το γενικό επίπεδο των προστίμων είναι υπερβολικό, αν ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ της Συνθήκης ΕΚ και της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

Μολονότι ορισμένες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ιδίως το άρθρο 60, περιορίζουν οι ίδιες την ελεύθερη λειτουργία του ανταγωνισμού, το απόλυτο όριο του 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της ενεχομένης επιχειρήσεως, που προβλέπεται στο άρθρο 65, παράγραφος 5, της εν λόγω Συνθήκης για τους σοβαρότερους περιορισμούς του ανταγωνισμού, είναι ίδιο με το απόλυτο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/01, σ. 25). Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει επιπλέον ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το άρθρο 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης επιτρέπει την επιβολή προστίμων που μπορούν να φθάσουν το διπλάσιο του κύκλου εργασιών που αφορά το σχετικό προϊόν.

- 662 Στον βαθμό που οι προσφεύγουσες, με την κοινή αγόρευσή τους, τόνισαν το γεγονός ότι οι παραβάσεις δεν αποσκοπούσαν στον περιορισμό της παραγωγής, της τεχνικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, υπό την έννοια του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ορθώς η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το στοιχείο αυτό ως ελαφρυντική περίσταση. Συγκεκριμένα, οι περιορισμοί αυτοί αποτελούν, στην οικονομία του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης, επιβαρυντικές περιστάσεις που επιτρέπουν την υπέρβαση του κανονικού ορίου του διπλασίου του κύκλου εργασιών του σχετικού προϊόντος. Εν προκειμένω όμως το πρόστιμο είναι κατά πολύ κατώτερο του ορίου αυτού.

— Επί της συγκρίσεως των προστίμων που επιβλήθηκαν με την Απόφαση με εκείνα που επιβλήθηκαν με την απόφαση «Τοιμέντο»

- 663 Στο πλαίσιο της κοινής αγορεύσεως υποστηρίχθηκε επίσης ότι, με την απόφαση «Τοιμέντο», η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα της τάξεως του 4 % του κύκλου εργασιών για παραβάσεις που θεωρήθηκαν σοβαρές και είχαν διάρκεια δέκα ετών. Οι προσφεύγουσες συνάγουν από αυτό, βάσει μιας πρόσφατης ανακοινώσεως της Επιτροπής (Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), ότι στην εν λόγω υπόθεση «Τοιμέντο» η Επιτροπή εφάρμοσε, πριν από την επιβολή αυξήσεων συνδεομένων με τη διάρκεια των παραβάσεων, ένα βασικό πρόστιμο 2 %. Με βάση όμως τον ίδιο υπολογισμό, το βασικό ποσοστό ανέρχεται στο 6 %. Επομένως, το ύψος των προστίμων πρέπει, κατά τις προσφεύγουσες, να διαιρεθεί διά του τρία.

- 664 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι καμία ευθεία σύγκριση δεν μπορεί να γίνει μεταξύ του γενικού επιπέδου των προστίμων που εφαρμόστηκε στην Απόφαση και εκείνου που εφαρμόστηκε στην απόφαση «Τσιμέντο».
- 665 Πρώτον, ο υπολογισμός που έγινε στην Απόφαση, ο οποίος είναι προγενέστερος των κατευθυντήριων γραμμών, δεν βασίστηκε στη μέθοδο που προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές και η οποία συνεπάγεται τον καθορισμό ενός βασικού προστίμου και αυξήσεων ανάλογα με τη διάρκεια.
- 666 Δεύτερον, η απόφαση «Τσιμέντο» είναι και αυτή προγενέστερη των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών και δεν αναφέρει ότι ακολούθησε τη μέθοδο που αυτές προβλέπουν.
- 667 Τρίτον, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το νομικό πλαίσιο και το πλαίσιο των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση περιπτώσεως είναι πολύ διαφορετικό από εκείνο της υποθέσεως «Τσιμέντο», ώστε να είναι χρήσιμη μια λεπτομερής σύγκριση μεταξύ των δύο αποφάσεων για να εκτιμηθεί το πρόστιμο που πρέπει να επιβληθεί εν προκειμένω στην προσφεύγουσα.
- 668 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό την επιφύλαξη όσων αναφέρονται κατωτέρω, το σύνολο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας που αφορούν το ύψος των προστίμων πρέπει να απορριφθεί.

Επί της εκ μέρους του Πρωτοδικείου ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του

- 669 Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε ήδη το άρθρο 1 της Απόφασως, καθόσον διαπιστώνει τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συμφωνία καθορισμού τιμών στη γερμανική αγορά (βλ. σκέψη 422 ανωτέρω). Το πρόστιμο που επέβαλε η Επιτροπή για την παράβαση αυτή υπολογίζεται σε 47 800 ECU.

- 670 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στη σκέψη 451 ανωτέρω, πρέπει περαιτέρω να αποκλειστεί η περίοδος μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 31ης Δεκεμβρίου 1988 για τον υπολογισμό του προστίμου που αφορά την παράβαση καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, πράγμα το οποίο συνεπάγεται, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, μείωση του προστίμου κατά 9 100 ECU, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθεί η Επιτροπή.
- 671 Το Πρωτοδικείο ακύρωσε επίσης την αύξηση του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τον υποτιθέμενο υποτροπικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς της, που υπολογίστηκε από την Επιτροπή σε 1 601 000 ECU, για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω (σκέψεις 614 επ.).
- 672 Τέλος, για τους ανωτέρω εκτεθέντες λόγους (σκέψεις 640 επ.), το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να μειωθεί κατά 15 % το συνολικό ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε για τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών, λόγω του ότι η Επιτροπή υπερέβαλε, σε ορισμένο βαθμό, όσον αφορά τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Λαμβανομένων υπόψη των ήδη αναφερθεισών μειώσεων όσον αφορά τις συμφωνίες τιμών στη γερμανική και στη δανική αγορά, η μείωση αυτή ανέρχεται σε 419 745 ECU, σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Επιτροπή.
- 673 Επομένως, κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας της Επιτροπής, το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρέπει να μειωθεί κατά 2 077 645 ECU.
- 674 Εκ φύσεως, ο καθορισμός ενός προστίμου από το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, δεν συνιστά ακριβή αριθμητική άσκηση. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο δεν δεσμεύεται από τους υπολογισμούς της Επιτροπής, αλλά οφείλει να προβεί στη δική του εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.
- 675 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η γενική μέθοδος που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να καθορίσει το επίπεδο των προστίμων (σκέψη 577 ανωτέρω) δικαιολογείται από τις

περιστάσεις της υπό κρίση περιπτώσεως. Συγκεκριμένα, οι παραβάσεις που συνίστανται στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή των αγορών, οι οποίες απαγορεύονται ρητώς από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, πρέπει να θεωρούνται ιδιαίτερα σοβαρές, στον βαθμό που συνεπάγονται ευθεία παρέμβαση στις ουσιαστικές παραμέτρους του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Ομοίως, τα συστήματα ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα είχαν αντικείμενο ανάλογο προς κατανομή των αγορών με βάση τα παραδοσιακά ρεύματα. Όλες οι παραβάσεις που ελήφθησαν υπόψη για την επιβολή του προστίμου διαπράχθηκαν, μετά το πέρας του καθεστώτος κρίσεως, αφού οι επιχειρήσεις είχαν λάβει τις προσήκουσες προειδοποιήσεις. Όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο, ο γενικός σκοπός των επίμαχων συμφωνιών και πρακτικών ήταν ακριβώς να εμποδίσουν ή να νοθεύσουν την επιστροφή στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, η οποία ήταν σύμφυτη με την εξάλειψη του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις γνώριζαν τον παράνομο χαρακτήρα τους και τις απέκρυψαν συνειδητά από την Επιτροπή.

- 676 Λαμβανομένων υπόψη όσων προεκτέθηκαν, αφενός, και της εφαρμογής, από της 1ης Ιανουαρίου 1999, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ, αφετέρου, το ύψος του προστίμου πρέπει να καθοριστεί σε 4 400 000 ευρώ.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 3 της Αποφάσεως

- 677 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η υποχρέωση που της επιβάλλει το άρθρο 3 της Αποφάσεως να μην επαναλάβει ή να μη συνεχίσει τις πράξεις ή τη συμπεριφορά που καθορίζονται στο άρθρο 1 και να απέχει από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος πρέπει να κηρυχθεί άκυρη, συνεπεία της ακυρώσεως του άρθρου 1 της Αποφάσεως. Περαιτέρω, η εν λόγω διάταξη δεν έχει νόημα όσον αφορά την προσφεύγουσα, καθόσον αυτή έπαυσε την παραγωγή δοκών ήδη από το 1993, πράγμα για το οποίο η Επιτροπή έχει ενημερωθεί.
- 678 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να συμπεριλάβει, στο διατακτικό της Αποφάσεως, τη διαταγή που προβλέπεται στο άρθρο 3, δεδομένου ότι, μεταξύ άλλων, η προσφεύγουσα αμφισβήτησε τις σχετικές παραβάσεις και δεν

δεσμεύθηκε να μην επαναλάβει την αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα σταμάτησε να παράγει δοκούς δεν εμποδίζει την Επιτροπή να διατυπώσει διαταγή σύμφωνα με την οποία η υποχρέωση «[να παύσουν αμέσως] τις παραβάσεις» αφορά τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις μόνον «εάν δεν το έχουν ήδη πράξει».

- 679 Επομένως, το κεφάλαιο του αιτητικού που αφορά την ακύρωση του άρθρου 3 του διατακτικού της Αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του επικουρικού αιτήματος περί ακυρώσεως του Έγγραφου

- 680 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το Έγγραφο προβλέπει, σε περίπτωση δικαστικής προσφυγής, αύξηση του επιτοκίου του άρθρου 5 της Αποφάσεως κατά μιάμιση μονάδα σε περίπτωση καταβολής με δόσεις (το δε επιτόκιο αυτό είναι εκείνο που χρησιμοποιεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας όταν διενεργεί πράξεις σε ECU τον μήνα που προηγείται της λήξης της προθεσμίας για κάθε ετήσια καταβολή, στο εξής: επιτόκιο ETNΣ). Η διαφοροποίηση αυτή υποχρεώνει την προσφεύγουσα να φέρει πολύ σημαντικότερο χρηματοοικονομικό βάρος απ' ό,τι θα έφερε αν δεν είχε προσβάλει την Απόφαση και δεν αιτιολογήθηκε προσηκόντως. Περαιτέρω, η διαφοροποίηση αυτή συνιστά κατάχρηση εξουσίας δεδομένου ότι, μη δικαιολογούμενη από οικονομικούς λόγους, αποσκοπεί στο να εμποδίσει τις επιχειρήσεις να ασκήσουν το δικαίωμά τους για δικαστική προστασία, που διασφαλίζεται στα άρθρα 33 και 36 της Συνθήκης, ή να τις τιμωρήσει σε περίπτωση που η προσφυγή τους δεν θα ευδοκιμήσει. Τέλος, η εν λόγω διαφοροποίηση παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, διότι δημιουργεί δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων, ανάλογα με το αν προσβάλλουν ή όχι την Απόφαση ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η κατάσταση των επιχειρήσεων που άσκησαν προσφυγή και ζήτησαν την αναστολή της εισπράξεως του προστίμου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρέπει να συγκριθεί με την κατάσταση των επιχειρήσεων που αποδέχονται την Απόφαση και καταβάλλουν εμπρόθεσμα το πρόστιμο. Αντιθέτως, κατ' αυτή, δεν μπορεί να συγκριθεί με την κατάσταση των επιχειρήσεων οι οποίες, χωρίς να έχουν προσβάλει την Απόφαση, δεν τηρούν τις προθεσμίες αυτές. Συγκεκριμένα, από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να υποθεθεί ότι οι επιχειρήσεις που άσκησαν προσφυγή δεν θα συμμορφωθούν με την απορρίπτουσα

την προσφυγή απόφαση του Πρωτοδικείου ή, ενδεχομένως, του Δικαστηρίου. Κατά την προσφεύγουσα, μόνο στην αντίθετη περίπτωση δικαιολογείται αύξηση του επιτοκίου.

- 681 Από τη διατύπωση του άρθρου 5 της Αποφάσεως και από το Έγγραφο, καθώς και από τις εξηγήσεις που παρέσχε η καθής κατά τη διάρκεια της δίκης, προκύπτει ότι μια επιχείρηση που επέλεξε να καταβάλει το πρόστιμο με δόσεις και να ασκήσει προσφυγή υπόκειται στο βασικό επιτόκιο ΕΤΝΣ μέχρι τη λήξη της προθεσμίας για την καταβολή κάθε δόσης, κατόπιν δε μπορεί να επιλέξει είτε να καταβάλει τη ληξιπρόθεσμη δόση είτε να περάσει, για τη δόση αυτή, στο επιτόκιο ΕΤΝΣ προσαυξημένο κατά 1,5 % μέχρι την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως. Κατά συνέπεια, η εφαρμογή επιτοκίου προσαυξημένου κατά μιάμιση μονάδα δεν εξαρτάται από την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου, αλλά μόνον από την ενδεχόμενη καθυστέρηση στην καταβολή του προστίμου, που συνδέεται με το ότι η ενδιαφερομένη δεν πλήρωσε κατά τη λήξη της προθεσμίας και προτίμησε να δεχθεί την προσφορά που διατύπωσε η Επιτροπή με το Έγγραφο, δηλαδή να αναστείλει την είσπραξη του προστίμου μέχρι την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως.

- 682 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 39 της Συνθήκης, οι προσφυγές που ασκούνται ενώπιον του Πρωτοδικείου δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να μεταχειριστεί κατά τον ίδιο τρόπο μια επιχείρηση η οποία, έχοντας ή όχι ασκήσει προσφυγή, προβαίνει στην καταβολή του προστίμου στην κανονική ημερομηνία που αυτό γίνεται απαιτητό, επιλέγοντας ενδεχομένως τον τρόπο καταβολής με δόσεις με προνομιακό επιτόκιο το οποίο, όπως εν προκειμένω, μπορεί να της έχει προσφέρει η Επιτροπή, και μια επιχείρηση η οποία επιθυμεί να αναβάλει την εν λόγω καταβολή μέχρι την έκδοση απρόσβλητης δικαστικής αποφάσεως. Πλην εξαιρετικών περιστάσεων, η εφαρμογή τόκων υπερημερίας με κανονικό επιτόκιο πρέπει πράγματι να θεωρείται δικαιολογημένη στην τελευταία αυτή περίπτωση (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψη 141, και διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου της 6ης Μαΐου 1982, 107/82 R, AEG κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1549, και της 7ης Μαρτίου 1986, 392/85 R, Finsider κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 959).

- 683 Πρέπει να τονιστεί επίσης ότι η προσφεροθείσα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δυνατότητα να πληρώσουν το πρόστιμό τους σε πέντε ετήσιες δόσεις υποκειμένες, μέχρι την ημερομηνία που θα καθίστανται απαιτητές, στο βασικό επιτόκιο ΕΤΝΣ,

συνδυαζόμενη με τη δυνατότητα να χορηγηθεί αναστολή των μέτρων εισπράξεως σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής, συνιστά πλεονέκτημα σε σχέση με τη μέθοδο που κατά παράδοση χρησιμοποιεί η Επιτροπή σε περίπτωση προσφυγής ασκουμένης ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Συγκεκριμένα, από τη γενική κατεύθυνση συμπεριφοράς που έχει υιοθετήσει η Επιτροπή προκύπτει ότι το επιτόκιο που απαιτεί σε περίπτωση αναστολής της καταβολής του προστίμου είναι ίσο προς το επιτόκιο που εφαρμόζει το ΕΤΝΣ όσον αφορά τις πράξεις του σε ECU τον μήνα που προηγείται της εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως, προσαυξημένο κατά μιάμιση μονάδα. Η επιλογή όμως της πληρωμής με δόσεις, καθυστερώντας την ημερομηνία που καθίστανται απαιτητά τα τέσσερα πέμπτα του προστίμου, έχει ως αποτέλεσμα να μεταθέτει χρονικά την εφαρμογή του επιτοκίου αυτού.

- 684 Επομένως, το κεφάλαιο του αιτητικού που αφορά την ακύρωση του Εγγράφου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο, χωρίς να χρειάζεται να κριθεί το ζήτημα αν το εν λόγω Έγγραφο συνιστά αυτοτελή απόφαση, δυναμένη να προσβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 685 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Επειδή η προσφυγή έγινε μερικώς μόνον δεκτή, το Πρωτοδικείο, κατά δικαία κρίση των περιστάσεων της υποθέσεως, αποφασίζει ότι η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα και το ήμισυ των εξόδων της καθής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει το άρθρο 1 της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα, καθόσον λαμβάνει υπόψη εις βάρος της προσφεύγουσας τη συμμετοχή της σε συμφωνία καθορισμού τιμών στη γερμανική αγορά διαρκείας τριών μηνών.
- 2) Καθορίζει το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 94/215 σε 4 400 000 ευρώ.
- 3) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 4) Η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και το ήμισυ των εξόδων της καθής. Η καθής θα φέρει το ήμισυ των δικών της εξόδων.

Bellamy

Potocki

Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Μαρτίου 1999.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. W. Bellamy

Περιεχόμενα

Το ιστορικό της διαφοράς	II - 359
Α — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 359
Β — Οι σχέσεις μεταξύ της βιομηχανίας χάλυβα και της Επιτροπής μεταξύ 1970 και 1990	II - 360
Η κρίση της δεκαετίας 1970 και η δημιουργία της Eurofer	II - 360
Το καθεστώς των ποσοτώσεων που θεσπίστηκε από το 1980 έως το 1988	II - 361
Τα γεγονότα που προηγήθηκαν της περατώσεως του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως, στις 30 Ιουνίου 1988Π - 8	II - 367
Το σύστημα επιτήρησης που τέθηκε σε εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 1988	II - 375
Η απόφαση του ανοξείδωτου χάλυβα της 18ης Ιουλίου 1990	II - 377
Ο από το 1990 προβληματισμός της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον της Συνθήκης ΕΚΑΧ	II - 377
Γ — Η διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής	II - 378
Δ — Η Απόφαση	II - 380
Διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, εξελίξεις μεταγενέστερες της ασκήσεως της προσφυγής και αιτήματα των διαδίκων	II - 385
Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της Αποφάσεως	II - 392
Α — Επί της προσβολής των διαδικαστικών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας	II - 393
Επί της παραλείψεως διαβίβασης όλων των εγγράφων τα οποία μνημονεύει η Απόφαση	II - 393
Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας	II - 393
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 394
— Επί των εγγράφων των οποίων η μη διαβίβαση προβλήθηκε με το έγγραφο της προσφεύγουσας της 20ής Δεκεμβρίου 1992	II - 394
— Επί των εγγράφων των οποίων η μη διαβίβαση προβλήθηκε το πρώτον με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφοΠ - 28	II - 396
Επί της παραβιάσεως της «αρχής της αυταπάγγελτης έρευνας» και της προσβολής του δικαιώματος επί δίκαιης διαδικασίας	II - 397
Επί της κατά λέξη αντιστοιχίας μεταξύ της Αποφάσεως και της ανακοινώσεως αιτιάσεως	II - 407
Β — Επί szg raqabárexx sxm otrixdõm sírxm	II - 409
Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας	II - 409
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 412
Επί του παραδεκτού	II - 412
Επί της ελλείψεως απαρτίας	II - 412
Επί της ελλείψεως τυπικής αντιστοιχίας μεταξύ της ληφθείσας Αποφάσεως και εκείνης που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα	II - 419
Επί της ελλείψεως κυρώσεως της Αποφάσεως	II - 421
Επί της μη αναφοράς της ημερομηνίας υπογραφής των πρακτικών	II - 423

Γ— Επί της παραβάσεως του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης	II-424
Επί του καθορισμού τιμών (τιμών-στόχων) στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών	II-425
1. Επί του υλοστατού των πραγματικών περιστατικών	II-425
— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II-426
— Οι συμφωνίες που φέρονται ότι συνήφθησαν το 1986 και το 1987	II-429
— Η συμφωνία περί των τιμών στη Γερμανία και στη Γαλλία που φέρεται ότι συνήφθη πριν από τις 2 Φεβρουαρίου 1988	II-430
— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν πριν από τις 25 Ιουλίου 1988	II-430
— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν στις 18 Οκτωβρίου 1988 ..	II-432
— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι καθορίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου 1989	II-435
— Οι τιμές-στόχοι για την ιταλική και την ισπανική αγορά που φέρονται ότι καθορίστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 1989	II-437
— Οι τιμές-στόχοι που φέρονται ότι συμφωνήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 1989	II-438
— Ο καθορισμός των ισχυουσών τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο από τον Ιούνιο 1989	II-439
— Η συμφωνία που φέρεται ότι συνήφθη κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 1989, σχετικά με παράταση κατά το τέταρτο τρίμηνο, στη γερμανική αγορά, των τιμών-στόχων του τρίτου τριμήνου του ίδιου αυτού έτους	II-441
— Η απόφαση που φέρεται ότι ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τις τιμές-στόχους που έπρεπε να επιτευχθούν το πρώτο τρίμηνο του 1990	II-442
— Ο καθορισμός τιμής για την κατηγορία 2C στη γαλλική αγορά, που προκύπτει από την αναγγελία της Unimetal κατά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990	II-443
— Ο καθορισμός των τιμών που ίσχυαν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το δεύτερο τρίμηνο του 1990	II-445
— Ο καθορισμός των τιμών που ίσχυαν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το τρίτο τρίμηνο του 1990	II-447
— Η οικονομική πραγματογνωμοσύνη που υπέβαλε η προσφεύγουσα	II-449
— Συμπεράσματα	II-450
2. Επί του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών	II-450
α) Επί του χαρακτηρισμού των προσπιτομένων συμπεριφορών από την άποψη των κατηγοριών συμπτύξεων τις οποίες αφορά το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης	II-450
β) Επί του αντικειμένου και του αποτελέσματος των προσπιτομένων συμπτύξεων και εναρμονισμένων πρακτικών	II-456
γ) Επί του χαρακτηρισμού των προσπιτομένων συμπεριφορών από την άποψη του κριτηρίου του σχετικού με την «κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού»	II-457
Συνολτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας	II-457
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II-463

— Το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης II - 463

— Το άρθρο 60 της Συνθήκης II - 465

— Τα άρθρα 46 έως 48 της Συνθήκης II - 468

Επί των συμφωνιών περί της εναρμονίσεως των πρόσθετων στοιχείων	Π - 469
Επί της κατανομής των αγορών που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της «μεθοδολογίας Traverso»	Π - 472
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 473
— Επί της πρώτης φάσεως του συστήματος Traverso (τέταρτο τρίμηνο του 1988)	Π - 473
— Επί της δεύτερης φάσεως του συστήματος Traverso (πρώτο τρίμηνο του 1990)	Π - 476
Επί της συμφωνίας περί κατανομής της γαλλικής αγοράς κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1989	Π - 477
Επί των ανταλλαγών πληροφοριών στο πλαίσιο της επιτροπής δοκών (έλεγχος των παραγγελιών και των παραδόσεων) και μέσω της Walzstahl-Vereinigung	Π - 483
1. Επί του υποστατού των πραγματικών περιστατικών	Π - 485
2. Επί του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών	Π - 487
Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας των διαδίκων	Π - 487
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 489
— Επί της φύσεως της παραβάσεως που προσάπτεται στην προσφεύγουσα ..	Π - 489
— Επί του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα του ελέγχου	Π - 491
Επί των πρακτικών που αφορούσαν τις διάφορες αγορές	Π - 496
1. Καθορισμός τιμών στη γερμανική αγορά	Π - 496
2. Καθορισμός τιμών στην ιταλική αγορά	Π - 500
Επί του καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ομίλου Eurofer/Skandinavia	Π - 502
Συμπεράσματα	Π - 509
Δ — Επί της εμπλοκής της Επιτροπής στις παραβάσεις που προσάπτονται στην προσφεύγουσα	Π - 509
Συνοπτική περίληψη της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας	Π - 509
Πρακτικά της εξετάσεως των μαρτύρων	Π - 517
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	Π - 521
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	Π - 521
Επί της συμπεριφοράς της Επιτροπής κατά την περίοδο κρίσεως	Π - 522
Επί της εξακολουθήσεως, μετά την περίοδο έκδηλης κρίσεως, των παρανοήσεων σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης	Π - 526
Επί της εμπλοκής της ΓΔ ΙΙΙ στις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν μετά το πέρας του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως	Π - 529
— Συμφωνίες καθορισμού τιμών	Π - 532
— Συμφωνίες περί της εναρμονίσεως των τιμών των πρόσθετων στοιχείων	Π - 534
— Συμφωνίες κατανομής των αγορών	Π - 535
— Ανταλλαγές πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τις παραγγελίες και τις παραδόσεις	Π - 537
	Π - 583